T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
ARKEOLOJİ BİLİM DALI

NİKOMEDİA ve ÇEVRESİNDEN ROMA DÖNEMİ PİŞİRME KAPLARI

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Emre EKİN

KOCAELİ 2014

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
ARKEOLOJİ BİLİM DALI

NİKOMEDİA ve ÇEVRESİNDEN ROMA DÖNEMİ PİŞİRME KAPLARI

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Emre EKİN

Prof. Dr. Ayşe ÇALIK ROSS

KOCAELİ 2014

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
ARKEOLOJİ BİLİM DALI

NİKOMEDİA ve ÇEVRESİNDEN ROMA DÖNEMİ PİŞİRME KAPLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: Emre EKİN
Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: 28012015/02

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Ayşe Tuba ÖKSE

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Ayşe ÇALIK ROSS

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Üftade MUŞKARA

KOCAELİ 2014

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 3
ÖZET 4
ABSTRACT 5
KISALTMALAR LİSTESİ 6
HARİTALAR LİSTESİ 8
RESİMLER LİSTESİ 9
TABLOLAR LİSTESİ 10
GRAFİKLER LİSTESİ 11
FİGÜRLER LİSTESİ 12
LEVHALAR LİSTESİ 13
GİRİŞ 14
Amaç 15
Yöntem 15
BİRİNCİ BÖLÜM 16
1 NİKOMEDİA TARİHÇESİ 16
1.1 Nikomedia'nın Kuruluşu ve Hellenistik Dönem 16
1.2 Roma Dönemi ve Sonrası 20
İKİNCİ BÖLÜM 25
2. PİŞİRME KAPLARININ TESPİT EDİLDİĞİ ALANLAR 25
2.1 Gebze- Dilovası 25
2.2 İzmit 26
2.3 Gölcük 27
2.4 Kartepe 27
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 28
3. PİŞİRME KAPLARININ İNCELENMESİ 28
3.1. Pişirme Kaplarının Tipolojik ve Kronolojik Açıdan İncelenmesi 28
3.1.1. Yerel Üretim Pişirme Kapları 29
3.1.1.1. Tencereler 30
3.1.1.2. Güveçler 47
3.1.1.3. Tavalar 51
3.1.2 İthal ve İthal Taklidi Pişirme Kapları 55
3.1.2.1. Ege Orijinli Pişirme Kapları 55
3.1.2.1.1. Tencereler 56
3.1.2.1.2. Güveçler 57

3.1.2.2. Gevrek Mallar (Brittle Ware) 59
3.1.3. Pişirme Kapları İle Beraber Kullanılan Seramikler 62
3.1.3.1. Kapaklar 62
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 65
4. PİŞİRME KAPLARININ DEĞERLENDİRMESİ 65
4.1 Tipolojik ve Kronolojik Açıdan 65
4.2. Kil ve Astar Yönünden 67
3.3. Bölgesel Olarak Coğrafi Dağılım 69
SONUÇ 71
KATALOG 84
HARİTALAR 150
RESİMLER 153
TABLOLAR 160
GRAFİKLER 167
FİGÜRLER 169
LEVHALAR 172
ÖZGEÇMİŞ 197

ÖNSÖZ

2005 yılından itibaren Prof. Dr. Ayşe Çalık Ross başkanlığında yürütülen "Kocaeli İli ve İlçeleri Yüzey Araştırması", Kocaeli ilinin ve bulunduğu bölgenin köklü tarihine ışık tutacak birçok veriyi açığa çıkarmıştır. Ulaşılan sonuçlar, yapılan ve yapılacak olan yayınlarla bilim dünyasına tanıtılmaktadır. 2005-2012 yılları arasında (2009 yılında çalışma gerçekleştirilememiştir) Kocaeli'nde gerçekleştirilen yüzey araştırması sırasında ele geçen Roma Dönemi pişirme kaplarını içeren "Nikomedia ve Çevresinden Roma Dönemi Pişirme Kapları" adlı tez çalışması, şimdiye kadar yapılan seramik çalışmalarında, Nikomedia antik kenti ve teritoryumu ile Bithynia Bölgesinin sadece pişirme kaplarının ele alınarak toplu olarak değerlendirildiği tek çalışmadır.

Öncelikle, bana, seramik üzerine çalışmamı öneren ve bu çalışmayı yapmamı sağlayan değerli hocam Prof. Dr. Ayşe Çalık Ross'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Meslek hayatım süresince benden tecrübelerini esirgemeyen hocalarım, Prof. Dr. Ayşe Tuba Ökse, Doç. Dr. Şengül Aydıngün, Doç. Dr. Füsun Tülek ve Yrd. Doç. Dr. Jonathan M. Ross'a çok teşekkür ederim. Meslek hayatımda yetişmemi sağlayan ve her konuda bana destek olan Prof. Dr. Celal Şimşek, Prof. Dr. Bilal Söğüt, Yrd. Doç. Dr. Mustafa Büyükkolancı, Öğr. Gör. Mehmet Okunak ve Arş. Gör. M. Ayşem Tarhan Sezgin'e teşekkür ederim. Bana her zaman her konuda yardımcı olan Öğr. Gör. Tulu Çiftçi Gökkadar ve Dr. Ali Bora'ya teşekkür ederim. Bana her zaman destek olan, bilgi ve deneyimlerini paylaşan değerli meslektaşlarım ve dostlarım Onur Girgin, Seçil Kayacık, Sinem Çelik, Fatma Rençber Kıyak ve Hüseyin Kıyak'a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca çalışmam sırasında benden yardımlarını esirgemeyen ekip arkadaşlarımın her birine minnetlerimi sunarım.

Son olarak desteklerini hiç bir zaman esirgemeyen ve her zaman yanımda olan aileme sonsuz teşekkür ederim.

ÖZET

Antik dönemin en önemli yerleşim yerlerinden birisi olan Nikomedia (İzmit) ve çevresinin arkeolojik potansiyelini ortaya çıkarmak amaçlı, Kocaeli ve çevresinde gerçekleştirilen yüzey araştırmalarının 2005-2012 yılları (2009 hariç) çalışmaları sırasında ele geçen Roma Dönemi'ne ait pişirme kapları bu tez çalışmasının konusunu oluşturmaktadır. Kocaeli'nin Gebze, Dilovası, İzmit, Kartepe ve Gölcük ilçelerinde tespit edilen, Erken Roma Dönemi'nden Bizans Dönemi'ne kadar geniş bir tarih aralığında kullanılan bu pişirme kapları zengin form çeşitliliğine sahiptirler.

Bu çalışmada değerlendirdiğimiz kaplar, tencereler, güveç, tava ve pişirme kaplarıyla ilgili diğer seramikler (kapaklar) olarak sınıflandırılmışlar ve alt gruplara ayrılarak incelenmişlerdir. Sonuçlar, üretim yerleri belirlenen kaplara göre yerel ve ithal ve ithal taklidi mallar olarak ana başlıklar altında toplanmıştır.

Değerlendirmeye alınan pişirme kapları, ağız ve gövde formlarına göre gruplara ayrılmışlardır. Buna göre, yerel üretim tencereler 21 form grubuna, güveçler 6 form grubuna, tavalar 4 form grubuna, kapaklar ise 6 form grubuna ayrılarak incelenmişlerdir. Ege üretimi olduğu belirlenen tencereler 3 form grubuna ayrılarak değerlendirilmiş olup güveçlerde ise tek form çeşitlemesi olduğu görülmüştür. Suriye kökenli gevrek mal (brittle ware) grubuna ait tencereleri 4 form grubuna ayrılarak incelenmiştir. Form grupları, daha önce değerlendirilmiş ve yayınlanmış pişirme kapları formları ile karşılaştırılmış, hamur ve astar özellikleri göz önünde bulundurularak ağız ve gövde formu benzerliklerine göre tarihlendirme önerileri sunulmuştur.

Pişirme kaplarının değerlendirildiği bu çalışma, konu ve çalışılan malzeme itibariyle Bithynia Bölgesi hakkında yapılan ilk çalışmadır.

Bu çalışma ile bir Hellenistik ve Roma Başkenti olan Nikomedia ve çevresinde tespit edilen pişirme kapları değerlendirilerek, kentin ve bölgenin sosyal yaşantısına ve antik ticaretteki yerine ışık tutulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bithynia, Nikomedia, Roma Dönemi Seramiği, Roma Dönemi Pişirme Kapları.

ABSTRACT

The subject of this thesis is the Roman cooking wares that came to light during surveys in Kocaeli and its environs between 2005 and 2012 with the exception of 2009, surveys intended to bring to the fore the archaeological potential of Nicomedia (Ancient Izmit) and its environs, one of the most important settlements in antiquity. These wares were found in the towns of Gebze, Dilovası, İzmit, Kartepe and Gölcük, all of which are located in today's region of Kocaeli. They derive from a broad period, stretching from the Early Roman Period to the Byzantine Period, and display significant variation in terms of form. For the purposes of this study, the cooking wares and other ceramics (lids) in question were sorted into the categories of cooking pottery, casseroles and frying pans and evaluated accordingly. The aim of the study was to develop a catalogue of the assembled pottery cooking wares, to establish production locations for them, and in so doing to distinguish between local and imported wares.

The pottery wares included in this study were divided into subgroups according to their rim and body profiles. Through this method, a distinction was made between 21 different form-groups of local cooking pots, 6 form-groups of local casseroles, 4 form-groups of local frying pans and 6 categories of lids. It proved possible to divide the cooking pots of Aegean provenance into 3 form-groups, but only one type of casserole could be identified. Syrian cooking pots of 'Brittle Ware' were sub-divided into 4 form-groups. The form-groups were compared with other categories of cooking wares that have been studied and published to date, with special attention being paid to the characteristics of the clay and slip used. Datings for the items were also proposed, based on similarities between them and existing wares in terms of rim and body form.

This is the first study to deal with the cooking wares of the Bithynia Region, both as a subject and as a collection of materials. It is hoped that the analysis of the cooking wares of Nicomedia, a Hellenistic and Roman capital, and its environs, will shed light on the lifestyle of this city and the surrounding region as well as providing an insight into the place of Nicomedia within ancient trade networks.

Keywords: Bithynia, Nicomedia, Roman Pottery, Roman Cooking Wares.

KISALTMALAR LİSTESİ

ABSA	Annual of the British School at Athens
AJA	American Journal of Archaeology
ANRW	Aufstieg und Niedergang der Römischen Welt
A.R.	Ağız Çapı
ASCSA	The American School of Classical Studies at Athen
BAR	British Archaeological Reports
BSA	British School at Athens Studies
GM	Gevrek Mallar (Brittle Ware)
C	Cidar
CAH	Collage Arts&Humanities, University of Florida
DAI	Deutsche Archäologische Institut
DOP	Dumbarton Oaks Papers
EA	Epigraphica Anatolica
ET	Ege Üretimi Tencere
EGÜ	Ege Üretimi Güveç
GÜ	Güveç
H	Yükseklik
ICANAS	International Congress of Asian and North African Studies
IstMitt	Istanbuler Mitteilungen, Deutsches Archaologisches Insitut
JHS	The Journal of Hellenistic Studies
JRS	The Journal of Roman Studies
Kat. No.	Katalog Numarası
KST	Kazı Sonuçları Toplantısı
KYA	Kocaeli İli ve İlçeleri Yüzey Araştırması
LCRW	Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphorae in the Mediterranean
Lev. No.	Levha Numarası
MAAR	Memoirs of the American Academy in Rome

PIMS	Pontifical Institute of Medieval Studies
RCRF	Rei Cretariae Romanae Fautares
SERES	Uluslararası Katılımlı Seramik, Cam, Emaye, Sır ve Boya Semineri
T	Tencere
TV	Tava
TTK	Türk Tarih Kurumu
ZPE	Zeitschrift fur Papyrologie und Epigraphik

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1 Bithynia Krallığı, Hellenistik Dönem. (http://sitemaker.umich.edu/mladjov/maps&1)

Harita 2 Roma Dönemi Bithynia- Pontus Eyaleti. (http://www.lakesideministries.com/2ndCovenant/Acts/Acts_Images/ActsMap_Roman_Provinces.html)

Harita 3 Tetrarşi Yönetim Sisteminde Roma İmparatorluğu Başkentleri. (http://sitemaker.umich.edu/mladjov/maps&3)

Harita 4 Diokletian Dönemi Roma Eyaletleri. (http://bigfaithministries.com/wp-content/uploads/2012/06/Tetrarchy-map1.jpg)

Harita 5 Konstantin Dönemi Roma İmparatorluğu. (http://sitemaker.umich.edu/mladjov/files/romana337.jpg)

Harita 6 Bizans İmparatorluğu (Shepherd, 1911: s.58-59).

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1 Hava Fotoğrafı Üzerinde Kocaeli Yüzey Araştırmasında (2005-2012) Pişirme Kaplarının Tespit Edildiği İlçeler.

Resim 2 Gebze'de Tespit Edilen Antik Yol Kalıntısı (KYA Arşivi).

Resim 3 Gebze'de Tespit Edilen Duvar Kalıntısı (KYA Arşivi).

Resim 4 Dilovası'nda Ele Geçen Geç Hellenistik- Erken Roma Dönemi Seramik Parçaları (KYA Arşivi).

Resim 5 Dilovası'nda Tespit Edilen İşlik ve Yapı Kalıntıları (KYA Arşivi).

Resim 6 Dilovası'nda Tespit Edilen İşlik Kalıntıları (KYA Arşivi).

Resim 7 Nikomedia'dan Kadın Heykeli (İstanbul Arkeoloji Müzeleri).

Resim 8 Nikomedia Tiyatrosuna Ait Giriş Kalıntısı (KYA Arşivi).

Resim 9 İzmit'te Yürütülen Yüzey Araştırmasında Ele Geçen Seramik Parçalarından Örnekler (KYA Arşivi).

Resim 10 Gölcük, Manastır Alanı Adlı Mevki'de Tespit Edilen Duvar Kalıntıları (KYA Arşivi).

Resim 11 Gölcük, Kilise Alanında Tespit Edilen Sırlı- Sırsız Seramikler (KYA Arşivi).

Resim 12 Köseköy/Kartepe, Antik Yol Kalıntısı (KYA Arşivi).

Resim 13 İzmit'te Ele Geçen, Üzerinde İki Adet Kabın Bulunduğu Bir Ocağın Betimlendiği Model (KYA Arşivi).

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 Kocaeli Yüzey Araştırmasında Ele Geçen Pişime Kaplarının Grupları, Hamur ve Astar Renkleri.

Tablo 2 Yüzyıllara Göre Nikomedia Tencere Formları.

Tablo 3 Yüzyıllara Göre Nikomedia Güveç, Tava ve İthal Pişirme Kapları Formları.

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1 Nikomedia Pişirme Kaplarının Buluntu Miktarları.

Grafik 2 Nikomedia, Yerel ve İthal Pişirme Kaplarının Oranı.

Grafik 3 Nikomedia Pişirme Kaplarının Hamur ve Astar Renklerinin Kullanım Oranı.

Grafik 4 Nikomedia ve Çevresinde Tespit Edilen Pişirme Kaplarının Buluntu Miktarlarına Göre Coğrafi Dağılımları.

FİGÜRLER LİSTESİ

Figür 1 Atina Agorası'nda ele geçen, MÖ 5. yüzyıl başlarından MS 1. yüzyıla değin kullanım gören tencere form örneği (Rottrof, 2006: s.167, fig. 74/594).

Figür 2 Atina Agorası'nda tespit edilen Hellenistik Dönem tencere örnekleri (Sparkes 1962: s.124, pl. IV/I)

Figür 3 Atina Agorası'nda tespit edilen tek kuplu tencere ve ocak örneği (Sparkes 1962: s.130, pl. V/VI).

Figür 4 Atina Agorası'nda ele geçen, MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreğinden itibaren kullanılan güveç form örneği (Rottrof, 2006: s.178, fig.82/636).

Figür 5 Atina Agorası'nda ele geçen, MÖ 5. yüzyıldan MÖ 3. yüzyıla değin kullanım gören, tavaların en erken örneği olduğu düşünülen form (Rottrof, 2006: s.187, fig.86/676).

Figür 6 Hellenistik Dönem mangal, güveç ve tava örneklerinin kullanım şekilleri (Sparkes 1962: s.131, pl. VI/V)

LEVHALAR LİSTESİ

Levha I	T 1 Form Grubu (Kat. No. 01-06)
Levha II	T 2 Form Grubu (Kat. No. 07-12)
Levha III	T 3 Form Grubu (Kat. No. 13-19)
Levha IV	T 4 ve T 5 Form Grubu (Kat. No. 20-25)
Levha V	T 6, T 7 ve T 8 Form Grubu (Kat. No. 26-31)
Levha VI	T 9 ve T 10 Form Grubu (Kat. No. 32-37)
Levha VII	T 10 Form Grubu (Kat. No. 38-41)
Levha VIII	T 11 Form Grubu (Kat. No. 42-49)
Levha IX	T 12 Form Grubu (Kat. No. 50-53)
Levha X	T 13 ve T 14 Form Grubu (Kat. No. 54-59)
Levha XI	T 15 ve T 16 Form Grubu (Kat. No. 60-66)
Levha XII	T 17, T 18 ve T 19 Form Grubu (Kat. No. 67-72)
Levha XIII	T 20 ve T 21 Form Grubu (Kat. No. 73-77)
Levha XIV	GÜ 1, GÜ 2 ve GÜ 3 Form Grubu (Kat. No. 78-82)
Levha XV	GÜ 3 ve GÜ 4 Form Grubu (Kat. No. 83-87)
Levha XVI	GÜ 4 ve GÜ 5 Form Grubu (Kat. No. 88-91)
Levha XVII	TV 1, TV 2 ve TV 3 Form Grubu (Kat. No. 92-96)
Levha XVIII	TV 3 ve TV 4 Form Grubu (Kat. No. 97-102)
Levha XIX	ET 1, ET 2 ve ET 3 Form Grubu (Kat. No. 103-108)
Levha XX	EGÜ 1 Form Grubu (Kat. No. 109-113)
Levha XXI	EGÜ 1 Form Grubu (Kat. No. 114-117)
Levha XXII	GM 1, GM 2 ve GM 3 Form Grubu (Kat. No. 118-122)
Levha XXIII	GM 3 ve GM 4 From Grubu (Kat. No. 123-126)
Levha XXIV	KA 1, KA 2 ve KA 3 Form Grubu (Kat. No. 127-129)
Levha XXV	KA 4, KA 5 ve KA 6 Form Grubu (Kat. No. 130-132)

GİRİŞ

Her dönemde, insanın günlük yaşamında, büyük bir yer kaplayan seramikler, dini ritüeller, mezar hediyeleri, mutfak ve banyo eşyaları gibi geniş bir kullanım alanına sahiptirler. Kilin pişirilmesinin öğrenildiği andan itibaren, pişmiş toprak kapların kulanım kolaylığı keşfedilmiş ve yaşamın her alanında kullanılmaya başlanmışlardır. Bununla birlikte, antik dönemde, heykel ve fresklerde olduğu gibi bazı özel kaplar, kişinin sosyal statüsünü de göstermişlerdir. Bu kapların, kullanım amaçları çok fazla değişmese de kullanım kolaylığı ve bazen de estetik kaygısıyla, zengin form şekillerine sahiptirler.

Pişmiş toprak kaplar, yapılan arkeolojik araştırmalar ve kazılar sırasında, en çok tespit edilen arkeolojik materyallerdir. Tam ya da parça şeklinde ele geçen kaplar, bize buluntu alanının sınırlarını, ne olarak kullanıldığını, ekonomik düzeyini ve dönemi hakkında bilgiler sunmaktadırlar. Bunun yanı sıra, kalabalık bir toplumu barındıran yerleşimlerde, yerel atölyelerin ihtiyacı karşılayamaması nedeniyle başka bir kentten ithal edilen veya ticaret metalarının taşınması amacıyla özel olarak üretilen pişmiş toprak kaplar, antik dönem ticaret ağının ve ekonomik ilişkilerin açığa çıkarılması açısından da önemli veriler barındırmaktadırlar.

Bu çalışmamızda, Prof. Dr. Ayşe Çalık Ross başkanlığında yürütülen "Kocaeli İli ve İlçeleri Yüzey Araştırması" 2005-2012 yılları çalışmalarında (2009 yılında çalışmalar gerçekleştirilememiştir), Nikomedia ve çevresinde ele geçen pişirme kapları detaylı olarak incelenmiştir.

Arkeolojik araştırma ve kazılarda bol miktarda ele geçmesi ve daha özensiz yapılması nedeniyle diğer seramik gruplarından ayrılan mutfak kaplarının içerisinde değerlendirilen pişirme kapları, ateşle direk temas etmesi nedeniyle, ısıya karşı dayanıklılığının arttırılması için, kireç gibi bol katkılı hamurdan, ince cidarlı olarak imal edilmişlerdir (Ökse, 1993: s.41; Özdemir, 2009: s.45). Bu özelliğin yanı sıra pişirme sırasında oluşan isli dış yüzeyleri ve kapak kullanımına da uygun formları, bu kapları pişirme kapları olarak değerlendirmemizi sağlamaktadır (Ökse, 1993: s.41). Ulaşılan veriler doğrultusunda, bir Hellenistik ve Roma başkenti olan Nikomedia ve teritoryumunun, sosyal yaşantısına, ekonomik hayatına ve ticari ilişkilerine ışık tutmak hedeflenmiştir.

Amaç

Antik Bithynia Bölgesi'nde yer alan Nikomedia antik kenti ve çevresinde gerçekleştirilen "Kocaeli İli ve İlçeleri Yüzey Araştırmaları" sırasında, hem bölge hem de kentin tarihine ışık tutacak birçok veri açığa çıkarılmaya ve bilim dünyasına yapılan yayınlar ile duyurulmaya başlanmıştır.

Tez kapsamında değerlendirdiğimiz pişirme kaplarının kullanım amaçları, üretim yerleri ve üretim tarihleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmanın sonucunda, Nikomedia'da tespit edilen yerel ve ithal kaplar saptanmış ve bölgesel olarak coğrafi dağılımları incelenmiştir. Elimizdeki sonuçlara bağlı olarak, Nikomedia kenti ve etki alanının sınırları izlenmiş, yerel üretim faaliyetleri ve antik dönem ticaretindeki rolü belirlenmeye çalışılmıştır. Bununla birlikte, Roma Dönemi Nikomedia'sında toplumun günlük yaşantısını ve mutfak kültürünü anlamak amacıyla ilk çalışmalar yapılmış olmaktadır.

Yöntem

Tez konumuzu, Nikomedia ve çevresinde yapılan "Kocaeli İli ve İlçeleri Yüzey Araştırmaları" 2005-2012 yılları (2009 hariç) arasında gerçekleştirilen çalışmalar sırasında tespit edilen pişirme kapları oluşturmaktadır.

Literatür çalışmalarının ardından, amacımız doğrultusunda, ele geçen parçalar tasnif edilmiş ve teknik çizimleri yapılmıştır. Hamur ve astar özellikleri kataloglanarak belirlenmiştir. Kataloglama sırasında renk tanımlarının literatüre uygun olması için 2009 yılında revize edilen *Munsell* renk kataloğu kullanılmıştır.[1] Tanımları yapılan seramikler, kullanım amaçları ve işlevlerine göre tencereler, güveçler, tavalar, pişirme kaplarıyla ilgili seramikler (kapaklar) olarak sınıflara ayrılmışlardır. Her sınıf form yapılarına göre gruplanarak incelenmiş ve parçalar için daha önce yayınlanarak tarihlenmiş benzer kap formlarına göre tarihlendirme önerisi verilmiştir. İncelenen buluntuların astar ve hamur özellikleri de dikkate alınarak, benzer örnekler doğrultusunda üretim yerleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Böylece, gruplara ayrılan formlar yerel ve ithal malzemeler olarak iki ana grup altında toplanmışlardır. Elde edilen veriler değerlendirilerek sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır.

[1] Munsell Soil-Color Charts with Genuine Munsell Color Chips, 2010.

BİRİNCİ BÖLÜM

1 NİKOMEDİA TARİHÇESİ

1.1 Nikomedia'nın Kuruluşu ve Hellenistik Dönem

Türkiye'nin kuzeybatısında yer alan, Marmara Bölgesi'nin doğusunu ve Karadeniz Bölgesi'nin bir kısmını kapsayan Antik Bithynia Bölgesi,[2] verimli toprakları ve kıtalar arasındaki ulaşımı sağlayan kara ile deniz yolları üzerinde olması sebebiyle (Çalık Ross, 2014: s.59), önemli kentleri bünyesinde barındırmaktadır.[3] Bu kentlerin arasında, Astakenios/Astakos veya Olbianos olarak adlandırılan körfezin (İzmit Körfezi) kuzeyine Hellenistik Dönem'de kurulmuş olan Nikomedia antik kenti, körfezin güneyine daha önce kurulan Astakos (Başiskele ?) kenti ile bağdaştırılmaktadır.

Astakos kentinin, yaklaşık MÖ 8. yüzyılda, Megaralılar ve sonrasında Atinalılar tarafından koloni kenti olarak kurulduğu Strabon ve Memnon tarafından aktarılmaktadır (Strabon XII.IV.2; Memnon III.536). Lampsakoslu Kharon, kentin kurucuları için, başka bir Megara koloni kenti olan Khalkedonluları işaret etmektedir (Bosch, 1937: s.12). Memnon kentin kuruluşu için MÖ 712/711 yıllarını verse de bu tarih tam olarak kanıtlanamamıştır (Memnon III.536.I). Antik coğrafyacı Skylaks ise kentten Olbia adıyla bahsetmektedir (Bosch, 1937: s.11). Kent, korunaklı körfezin kenarında bir koloni kenti olarak yaşamını sürdürmüş ve çevrede yaşayan yerel halklarla sürekli mücadele etmişlerdir (Bosch, 1937: s.17).

Hellen kolonizasyonu sonlarına doğru, Heredotus bölgeyi Lydia Krallığı'na vergi ödeyen yerler arasında saymaktadır (Heredotus I.28; Çalık Ross, 2007a: s.56). Anadolu'daki Pers hâkimiyeti sırasında ise bölgenin, Daskyleion Satraplığı'na

[2] Strabon Bithynia bölgesi sınırlarını, doğuda Paphlagonia ve Mariadyn ile bir kısmı Epiktetos, kuzeyde Pontus, batıda Propontis, güneyde Mysia ve Phrygia Epiktetos olarak aktarmıştır. Ayrıca güney sınırlarının sürekli değişiklik gösterdiğinden tam olarak belirlenemeyeceğini söylemiştir; Strabon XII.IV.1. Sınırlar konusunda daha detaylı bilgi için bkz; Texier, 2002: s.94-95.

[3] Bu kentlerin en önemlileri, Nikomedia (İzmit), Kkalkedon (Kadıköy), Khyrsopolis (Üsküdar), Lybissa- Dakibyza (Gebze), Nikaia (İznik), Prusa (Bursa), Kios- Prusias (Gemlik), Dorylaeion (Eskişehir), Kyzikos (Kapıdağ), Prusias ad Hypium (Konuralp), Bithynion- Kladiopolis (Bolu), Teion- Tios (Filyos), Herakleia Pontika (Karadeniz Ereğlisi)'dır; Çalık Ross, 2007a: s.16; Ramsay, 1961: s.214.

bağlandığı ve Pers Kralı I. Dareios'a (MÖ 522- 486) vergi ödediği Heredotus ve Ksenophon tarafından iletilmektedir (Heredotus III.90; Xenophon VI.V.7-8; Çalık Ross, 2007a: s.57; Jones, 1998: s.148-149). Bölgede, MÖ 5. yüzyıla kadar halkın büyük ya da küçük yerleşimler halinde yaşadığı ve henüz bir birlik sağlanmadığı görülmektedir (Çalık Ross, 2007a: s.58).

MS 5. yüzyılın ikinci yarısında Diodalses adlı bir yöneticinin, bölgenin yerel halkı olan Bithynialıları merkezi bir yönetimde birleştirmeye çalıştığı anlaşılmaktadır (Strabon XII.IV.2; Çalık Ross, 2007a: s.58; Jones, 1998: s.147; Güçlü, 2007: s.8). Atinalılar, Astakos kentini işgal etmiş fakat Diodalses tarafından buna son verilmiştir (Memnon III.536.VII; Çalık Ross, 2007a: s.58). Diodalses'ten sonra Botiras ve Bas, yönetici veya kral isimleri olarak tarihte geçmektedir (Jones, 1998: s.147; Çalık Ross, 2007a: s.58). Büyük İskender'in Anadolu seferi sırasında yöneticilik yapan Bas, bölgeyi kontrol aştına alması amacıyla gönderilen İskender'in komutalarına, başarıyla karşı koymuştur (Bosch, 1937: s.15).

Bas'ın oğlu Zipoites/Ziboetes (MÖ 327- MÖ 279) yönetime geldiğinde, bölgenin Hellenleşmeye başladığı görülmektedir (Çalık Ross, 2007a: s.59). Zipoites, Büyük İskender'in ölümünün ardından yaşanan karışıklıktan faydalanarak, bölgede bütünlük kurabilmek amacıyla Khalkedon ve Astakos'u işgal etmiştir (Diodorus Siculus XIX.LX.2; Bosch, 1937: s.16). Bu kentleri, kendisi ile müttefik yapan Zipoites, İssos ve Kurupedion savaşlarının ardından bölgeye hâkim olmak isteyen Lysimakhos'u yenerek MÖ 297'de kendisine kral unvanı vermiş (Bosch, 1937: s.17) ve bağımsızlığını ilan ederek Bithynia Krallığı'nı kurmuştur (Çalık Ross, 2007a: s.60; Işık, 2001: s.9; Heinen, 1984: s.425; Günaltay, 1987: s.280-287; Malay, 1991: s.16-19) (Harita 1). MÖ 281 yılından sonra I. Antiokhos Soter ile girdiği savaşı kazanarak bağımsızlığını tamamen sağlamlaştırmıştır (Çalık Ross, 2007b: s.61). Zipoites, yönetimi sırasında, Astakos, Kieiros ve Tios kentlerini topraklarına katmış ve henüz yeri belirlenemeyen Zipoetium/Ziboetion adında bir kent kurmuştur (Çalık Ross, 2007a: s.61; Güçlü, 2007: s.8).

MÖ 280/279 yıllarında ölen Zipoites yerine geçen I. Nikomedes (Diodorus Siculus XIX.LX; Çalık Ross, 2007a: s.63; Glew, 2005: s.131-139; Harris, 1980: s.861), Zipoites hariç tüm kardeşlerini öldürtmüştür (Güçlü, 2007: s.9). Seleukos Kralı I. Antiokhos'un desteğiyle Zipoites, I. Nikomedes'e karşı ayaklanmıştır. Bu

isyan karşısında, I. Nikomedes, Pontus Kralı I. Mithradates ile ittifak yapmış (Çalık Ross, 2007a: s.62; Arslan, 2007: s.57) ve Galat kabilelerini ele geçen kentleri yağmalayabilmeleri karşılığında, Anadolu'ya geçirerek Seleukos topraklarına yönlendirmiştir (Çalık Ross, 2007b: s.62; Güçlü, 2007: s.9; Mitchell, 1993: s.15, Magie, 1950: s.5; Jones, 1998: s.151). Herakleia ve Bithynion kentleri ele geçirilerek kazanılan zaferin ardından, Galatlar, iç karışıklık yaşayan Phrygia topraklarına yerleştirilmişlerdir (Güçlü, 2007: s.9; Çalık Ross, 2007a: s.62; Arslan, 2007: s.60). Krallığı üzerinde hâkimiyetini güçlendiren I. Nikomedes, MÖ 264 yılında, Lysimakhos tarafından yağmalanan Astakos'un karşısında, Körfezin kuzeyinde, kendi adına Nikomedia kentini kurmuştur (Memnon III.432.12; Strabon XII.IV.2; Çalık Ross, 2007a: s.62; Güçlü, 2007: s.9; Jones, 1998: s.17; Magie, 1950: s.312).[4] Kent, korunaklı bir körfez ve kıtaları birbirine bağlayan karayolları ağı sayesinde hem askeri hem de ticari açıdan önemli bir konuma yerleştirilmiştir (Magie, 1950: s.305). Nikomedia kenti kurulurken, kent içinden ve dışından ünlü sanatkâr ve zanaatkârlar getirtilerek, zengin bir şekilde imar edilmiştir (Işık, 2001: s.9). Bu dönemde, I. Nikomedes kendi adına ilk sikkesini bastırmıştır (Çalık Ross, 2007a: s.63; Radt, 2002: s.27-28; Işık, 2001: s.9).

I. Nikomedes'in ölümünün ardından, yaklaşık MÖ 250 yılında krallığın yönetimine Ziaelas geçmiştir. Pontus Krallığı ile müttefik olmuş ve kendine rakip gördüğü Pergamon Kralı I. Attalos ile mücadeleye girmiştir (Çalık Ross, 2007a: s.65; Güçlü, 2007: s.10; Işık, 2001: s.9). Krallığın sınırlarını, Phrygia ile Paphlagonia Bölgesinin sınır kentlerine kadar genişletmiş ve Kappadokia'da Zela kentini kurmuştur (Güçlü, 2007: s.10).

Yaklaşık MÖ 227 yılında bir Galat tarafından öldürülen Ziaelas'ın yerine oğlu I. Prusias başa geçmiştir (Arslan, 2007: s.202, Güçlü, 2007: s.10). Hellenistik Dönem'in güçlü krallıklarından biri olan Pergamon Krallığı'na karşı, Makedonya Kralı V. Philippos ile ittifak yapmıştır. Bu iki krallığın güçlerini birleştirmesiyle, Bithynia, sınırlarını Aizonai'ye kadar genişletmiştir (Güçlü, 2007: s.10). Topraklarını kaybeden Pergamon Krallığı Roma'dan yardım istemiş ve başarılı olmuştur.

[4] Hellenistik Dönem'de kurulan birçok kentte olduğu gibi, Nikomedia kentinin de, danışılan kâhinin öngörülerine dayanan bir kuruluş efsanesi bulunmaktadır. Efsanede gelişen olaylar, Maximinus Thrax ve III. Gordianus Dönemi'nde, kentin kuruluşunun 500. yıldönümüne ilişkin olarak basılan sikkelerde betimlenmiştir. Bu efsane hakkında detaylı bilgi için bkz; Çalık Ross, 2007a: s.89, dn.30; Bosch, 1937: s.19.

Roma'nın uyarılarını dikkate almayarak geri çekilmeyen I. Prusias, V. Philippos ve Galatlar'ın desteğiyle, Roma'dan kaçarak yanına sığınmış olan Kartaca Komutanı Hannibal'in komutasındaki bir orduyla Mysia'yı ele geçirmiştir (Güçlü, 2007: s.11). Ancak MÖ 184 yılında Roma desteğiyle savaş, Pergamonluların lehine dönmüş ve alınan yerler geri verilmiştir (Çalık Ross, 2007a: s.63; Radt, 2001: s.33; Malay, 1992: s.64; Arslan, 2007: s.63).

I. Prusias'ın yaklaşık MÖ 182'deki ölümünün sonrasında, yönetime II. Prusias geçmiştir. Bithynia Krallığının en savaşçı kralı olarak bilinen II. Prusias, Makedonya Krallığı ile ilişkilerini güçlendirmiş ve yayılma politikası izleyerek sınırlarını Rhyndakos Irmağı'na (Kocaçay/Manisa) kadar genişletmiştir (Güçlü, 2007: s.13). Bu ideoloji doğrultusunda Pergamon'a saldırılar düzenlese de Roma'nın baskıları nedeniyle çabaları başarısızlıkla sonuçlanmıştır (Çalık Ross, 2007a: s.64; Braund, 1982: s.353). Sert yapısı nedeniyle kendi halkını dahi bezdiren II. Prusias'a karşı, oğlu II. Nikomedes, Pergamon Kralı II. Attalos'un da kışkırtmasıyla ayaklanmış (Çalık Ross, 2007b: s.65; Radt, 2002: s.36) ve babasını Nikomedia'daki Zeus Tapınağı'nda öldürmüştür (Çalık Ross, 2007a: s.65; Harris, 1980: s.63; Güçlü, 2007: s. 13).

Pergamon Krallığı desteğiyle, yaklaşık MÖ 149 yılında kral olan II. Nikomedes, Roma ile ilişkilerini iyi tutmuştur. Bithynia, II. Nikomedes yönetiminde günlerini huzur içerisinde geçirmiştir. Bu dönemde, MÖ 133 yılında, Pergamon Kralı III. Attalos, topraklarını Roma'ya miras bırakmış ve Asya Eyaleti (*Provincia Asia)* adıyla ilk eyalet kurulmuştur (Strabon XIV.I.38, 42; Güçlü, 2007: s.14).

II. Nikomedes'in ölümünün ardından başa geçen III. Nikomedes, Pontus Kralı III. Mithradates ile birleşerek topraklarını genişletmek amacıyla, Paphlagonia, Galatia ve Kappadokia'ya saldırılar düzenlemiştir (Güçlü, 2007: s.14).

Yaklaşık MÖ 94 yılında IV. Nikomedes başa geçmiştir. Ancak, kardeşi Sokrates, Pontus Kralı VI. Mithradates'in desteğiyle, IV. Nikomedes'i tahttan indirerek, yönetimi ele geçirmiştir (Çalık Ross, 2007a: s.66; Arslan, 2007: s.106). Sokrates'ten kaçan IV. Nikomedes Roma'nın yanına sığınmış ve yardım istemiştir (Güçlü, 2007: s.15). VI. Mithradates'in saldırgan politikası ve Roma düşmanlığı

sebebiyle,[5] yardım talebi hemen kabul edilmiş ve ordular bölgeye gönderilmiştir. MÖ 85 yılına kadar süren savaşlar, Roma Generali Sulla'nın galibiyeti ile son bulmuş ve IV. Nikomedes tekrar tahta çıkarılmıştır (Çalık Ross, 2007b: s.66; Magie, 1950: s.319; Güçlü, 2007: s.15). MÖ 74 yılında hiçbir varisi olmadan ölen IV. Nikomedes, topraklarını Roma'ya miras bırakmıştır (Titus Livius XXXVIII.16; Çalık Ross, 2007a: s.66; Güçlü, 2007: s.16; Harris, 1980: s.866; Kaya, 2005: s.14; Howord, 1908: s.79; Demircioğlu, 2011: s.412-413).

1.2 Roma Dönemi ve Sonrası

Bithynia Krallığı topraklarının, IV. Nikomedes tarafından MÖ 74 yılında, vasiyet yoluyla Roma'ya miras bırakılmasının ardından, IV. Nikomedes'in oğlu olduğunu iddia eden bir kişi Roma Senatosu'na miras iptali için başvurmuş fakat sonuç alamamıştır (Çalık Ross, 2007b: s.67). Bunun üzerine, Pontus Kralı VI. Mitridates'e sığınmış ve ondan yardım istemiştir. Roma tarafından bu karışıklığı düzeltmesi için önce General Lucullus daha sonra Pompeius Magnus görevlendirilmiştir (Çalık Ross, 2007a: s.67). Yaşanan gelişmelerin ardından yapılan III. Mitridates savaşından galip gelen Roma (Arslan, 2007: s.305), Bithynia ve Pontus ile Paphlagonia'nın bir kısmını da içine alan bölgeyi birleştirerek, sınırları Amisos'a kadar uzanan "*Bithynia- Pontus Eyaleti*" kurularak (Kaya, 2005: s.165; Magie, 1950: s.1165) ve Nikomedia eyaletin başkenti olmuştur (Çalık Ross, 2008a: s.879) (Harita 2).

Başkenti Nikomedia olan Bithynia- Pontus eyaleti, Augustus Dönemi'ne kadar prokonsüller tarafından yönetilmiştir (Çalık Ross, 2007a: s.68; Nicols, 1990: s.101-102). Yönetimi senato ve İmparator arasında paylaştırılan Augustus yönetim sisteminde ise Bithynia- Pontus eyaleti senato yönetimine verilmiştir (Çalık Ross, 2007a: s.68; Rostovtzeff, 1919; s.10). İmparator Augustus Dönemi'nde başlayan Roma kültürü baskısı ile birlikte (Çalık Ross, 2012: s.8), MÖ 29'da, Tanrıça Roma ve kendi adına Nikomedia şehrinde tapınak yapılmasına izin vermesiyle (Cassisus Dio LI.20) kent eyaletteki imparatorluk kültünün de merkezi olmuştur (Çalık Ross, 2007a: s.68). Ayrıca kentte Bithynia Birliği'nin Tapınağı'nın da yer aldığı bilinmektedir (Çalık Ross, 2007a: s.68).

[5] VI. Mithradates'in bir gün içinde 80.000- 150.000 Romalı öldürttüğü antik kaynaklar tarafından aktarılmaktadır; Memnon XXXI.IV; Plutarch XXIX.37; Appianos V.I.2.58.

Nikomedia, Tiberius Dönemi'nde *Metropolis* unvanı almıştır (Waddington ve Babelon, 1908; s.513).

MS 69 yılında kent çok büyük bir depremle sarsılsa da, İmparator Vitellus tarafından onartılmıştır (Çalık Ross, 2007a: s.68).

İmparator Traianus Dönemi'nde, Nikomedia kentine MS 111 yılında atanan vali Genç Pilinius'un, 2 yıllık görevi boyunca İmparator'a yazdığı mektuplar, kent tarihi açısından bilgi içeren son derece önemli belgeler olmuşlardır.[6]

Kent, MS 102/122 yılında meydana gelen bir depremle yıkılmış ve İmparator Hadrianus tarafından yeniden ayağa kaldırılmıştır (Çalık Ross, 2007b: s.71; Harris, 1980: s.895). Bu dönemde Bithynia eyaletinin yönetimi İmparator'a verilmiştir (Çalık Ross, 2007a: s.71).

Nikomedia kenti, MS 120-128 yıllarında ardı ardına gelen depremlerle hasar görmüş ve dönemin İmparatorları tarafından onartılmıştır (Çalık Ross, 2007a: s.72; Çalık Ross vd 2005: s.264). Stratejik konumu nedeniyle İmparatorların konaklama yeri olan kente, MS 233-234 kışında Severus Alexander ve MS 242-243 yılında da III. Gordianus sarayını taşımıştır (Bosch, 1937: s.36).

MS 161-182 yılları arasında gerçekleşen büyük bir deprem Ephesos'tan Nikomedia'ya birçok kenti yıkarak büyük hasara sebep olmuştur (Şahin, 2013: s.3).

MS 257- 258 yılında diğer Bithynia kentleri gibi Nikomedia'da Gotlar tarafından yağmalanmış (Kean ve Frey, 2005: s.139; Çalık Ross, 2007a: s.72) fakat Zosimos'un aktardığına göre, alınan istihbaratla saldırıdan önce değerli eşyalar kentten kaçırılmıştır (Zosimus I.35).

MS 269 yılında gerçekleşen, Nikomedia ve Lybissa'ya zarar veren depremin etkileri, MS 272 yılında ordusuyla kentten geçen İmparator Aurelian tarafından gözlemlenmiştir (Çalık Ross vd 2005: s.764).

MS 284 yılında, Nikomedia çevresinde askerler tarafından imparatorluğa getirilen Diokletianus (Barnes, 1976: s.176) döneminde, kent en görkemli zamanını

[6] Genç Plinius'un İmparator Traianus'a yazdığı mektuplar hakkında detaylı bilgi için bkz; Plinius X.33-49.

yaşamıştır. "*Üçüncü yüzyıl Krizi*" olarak adlandırılan bu dönemde, Diokletianus, "*Dominatus Dönemi*"ni başlatmış ve yaptığı reformlar ile imparatorluğun ekonomik ve askeri açıdan bir dengeye girmesini sağlamıştır (Lemerle, 2005: s.15). MS 3. yüzyılın ekonomik krizinden kurtulabilmek, veraset sisteminin çözülmesi ve sınırlarının çok geniş alana yayılması nedeniyle imparatorluğun yönetiminin kolaylaştırılması için önce *Diarşi* kurularak İmparatorluk ikiye bölünmüş ve her bölge birer *Augustus* tarafından yönetilmiştir (Üstüner, 2004: s.212-213). Daha sonra her Augustusa birer *Casear* seçme hakkı verilmiş ve İmparatorluk dört yönetici (*tetrarşi*) arasında paylaştırılmıştır (Harita 3). Bu paylaşım sonucu, Nikomedia Diokletianus'un, Thessalonika Galerius'un, Milano Maximianus'un ve Trier Konstantius'un yönetim alanları olarak bölgesel başkent olmuşlar (Odahl, 2004: s.41; Üstüner, 2004: s.212) ve Roma kenti geleneksel başkentlik unvanını yitirmiştir (Harita 4). Nikomedia bu dönemde Roma, Antiokheia (Antakya) ve Alexandria (İskenderiye)'dan sonra Roma İmparatorluğu'nun dördüncü büyük şehri haline gelmiştir (Fıratlı, 1971: s.8). Diokletianus, başkentte yoğun imar faaliyetleri gerçekleştirerek, bazilika, circus, silah fabrikası, darphane ve saraylar yaptırdığı bilinmektedir (Lactantius VII.VIII; Rees, 1993: s.188). İmparator Diokletianus'un söz konusu imar faaliyetleriyle Nikomedia'yı Roma düzeyine getirmeye çalışması (Foss, 2002: s.3) sayesinde kentin önemi daha da artmıştır.

Bu dönemde, İmparatorlukta yaşanan ekonomik krizin sebebinin, Pagan Tanrıları'nın kızması olduğunu düşünen bir kesim, Hıristiyanlara karşı şiddet eylemleri yapmaya başlamışlardır. İmparator Diokletianus (MS 284-305)[7] ve İmparatorluğun ileri gelenleri bu düşünceden etkilenmiş ve kentte *Büyük Hıristiyan Kovuşturması (Great Persecution)* başlatılmıştır.[8] MS 23 Şubat 303 tarihinde yapılan *Terminalia Festivali* sırasında, Nikomedia kilisesinin yönetici ve askerlerce yağmalanması ile başlayan Hıristiyan kovuşturması (Lactantius XII; Keresztes, 1983: s.381) tüm imparatorluk sınırları içerisine hızla yayılmıştır. MS 311 yılına gelindiğinde, bu kovuşturmanın en büyük destekçisi olan İmparator Galerius tarafından 30 Nisan günü Nikomedia'da yayınlanan *Hoşgörü Fermanı*,

[7] İmparator Diokletianus MS 305 yılında, Nikomedia'da yapılan törenle, kendi isteği üzerine tahtı mirasçılarına bırakmıştır; Eutropius IX.27.

[8] Antik kaynaklar, Büyük Kovuşturma ve şehit azizler hakkında detaylı bilgiler sunmaktadır. Bkz; Eusebius VII.5; Lactantius VII.VIII.10.

Hıristiyanları, inançlarını yaşamalarında özgür bırakmıştır (Keresztes, 1983: s.390, Barnes, 1973: s.31).

Nikomedia, İmparator Konstantinus'un MS 330 yılında Konstantinopolis (İstanbul) şehrini kurarak başkent yapması ile birlikte eski önemini yitirmeye başlamıştır (Bosch, 1937: s.38) (Harita 5). Ancak, kentin jeopolitik konumunun yanı sıra Hıristiyanlığı İmparatorluk dini ilan eden Konstantinus'un, Nikomedia'da vaftiz edilmesi ve burada ölmesi (Norwich, 2013: s.67), cenazesinin Nikomedia'dan Konstantinopolis'e taşınması, Hıristiyanlık tarihi açısından kentin önemli bir yere gelmesini sağlamıştır. Bunun yanı sıra MS 4. yüzyılda *son pagan imparator* olarak anılan İmparator Iulianus'un çocukluk ve gençlik yıllarının bir kısmı Nikomedia'da geçmiştir (Baydur, 1982: s.5-10).

Tarihi boyunca birçok depreme sahne olan Nikomedia'da (Çalık Ross vd 2005: s.764), MS 358 ve 362 yıllarında gerçekleşen iki deprem, kente en çok zarar veren depremler arasında yer almıştır (Şahin, 2013: s.11). Sarsıntılar nedeniyle yerle bir olan kente (Bosch, 1937: s.39) İmparator Iulianus büyük yardımlarda bulunmuş olsa da MS 363 yılındaki bir başka depremle kent tekrar yıkıma uğramıştır (Foss, 2002: s.16).[9]

MS 478 ve 554 yıllarında geniş bir bölgede büyük can ve mal kaybına yol açan iki ayrı deprem daha meydana gelmiştir (Çalık Ross vd 2005: s.764).

MS 6. yüzyılda, İmparator Iustinianus'un yardımları ile Nikomedia'nın yeniden imar edilerek (Çalık Ross vd 2005: s.763), Antoninus hamamları yeniden yapıldığı antik yazarlar tarafından aktarılmaktadır (Procopius V.III.VIII) (Harita 6). Ayrıca bu dönemde Nikomedia, Bithynia'nın başpiskoposluk merkezi haline geldiği anlaşılmaktadır (Foss, 2002: s.27).

Kalkhedon'a dek yayılmış olan MS 7. yüzyıldaki Pers istilası sebebiyle (Morrison, 2014: s.61) İmparatorlukla birlikte Nikomedia'nın da durumu değişmeye başlamıştır. MS 616-626 yıllarında Kyzikos'daki bölge darphanelerinin kapanmasının ardından Nikomedia'da da sikke basımı durmuştur. Pers istilasını

[9] MS 342-1454 yılları arasında meydana gelen ve Nikomedia'yı da kapsayan depremlerin listesi için bakınız; Downey, 1955: s.596-600.

izleyen bu dönemde, MS 629 yılında İmparator Herakleius, antik *Imperator Caesar* unvanı yerine *Basileus* unvanını kullanmaya başlamıştır. Bu durum, bilim dünyasında, en azından sembolik düzlemde, Antik Çağ'ın bitişi olarak yorumlanmıştır (Feissel, 2014: 103).

Bir süre yazılı kaynaklarda ismi görünmeyen Nikomedia, MS 8. yüzyılın başlarında, Papa Konstantinus'un ve İmparator II. Iustinianus'un kente yaptığı ziyaretle antik kaynaklarda tekrar anılmıştır (Çalık Ross, 2007a: s.80). Aynı dönemde, Bizans topraklarının komutanların yönettiği *thema*'lara ayrılması sonucu Nikomedia, *Optimati Theması*'nın başkenti olmuştur (Foss, 2002: s.31).

MS 740 yılında gerçekleşen deprem, kentte büyük bir yıkıma yol açmıştır (Çalık Ross vd 2005, s.764).

MS 989 yılında Marmara Denizi'nin doğusunda gerçekleşen deprem Nikomedia'ya büyük zarar vermiştir (Çalık Ross vd 2005: s.764). MS 10. yüzyılda Ruslar tarafından yağmalanan kent (Çalık Ross, 2007b: s.81), MS 11. yüzyılın son yıllarında Selçuklu Türklerinin istilalarına uğramıştır (Komnena, VI.10). MS 1096 yılında I. Haçlı Seferi esnasında Haçlı ordusunun uğrak ve konaklama yeri olan Nikomedia (Foss, 2002: s.35), IV. Haçlı Seferinde Latin Krallığı haline gelen Konstantinopolis'ten Macaire de Sainte-Menehould komutanlığında çıkan haçlı ordusu tarafından zapt edilmiştir. Böylelikle Nikomedia, Frank kökenli yöneticiler ile yönetilmeye başlanmıştır. Bu dönemde kentin surlarının da onarım gördüğü bilinmektedir (Villehardouin LXIX.312).

MS 13. yüzyılın son çeyreğine ait yazılı kaynaklardan öğrenebildiğimiz kadarıyla kent bu dönemde başkent Konstantinopolis'in ambarı durumundadır. Böylelikle Nikomedia limanının, kuruluşundan itibaren önemini yitirmeden varlığını korumuş olduğunu anlamaktayız (Çalık Ross, 2007a: s.84).

MS 14. yüzyıla gelindiğinde Anadolu Türklerinin Bizans İmparatorluğuna olan baskısı giderek artmıştır. Yüzyıllar boyunca Konstantinopolis kentine, büyük Diokletianus surlarıyla, kale görevi görmüş olan Nikomedia MS 1337 yılında (Mango ve Sevcenko, 1973: s.236) Türkler tarafından ele geçirilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. PİŞİRME KAPLARININ TESPİT EDİLDİĞİ ALANLAR

Türkiye'nin kuzeybatısında, Marmara Bölgesi'nde yer alan Kocaeli, Anadolu'yu Avrupa'ya bağlayan önemli bir jeopolitik konuma sahiptir. Türkiye'nin sanayisinin kalbinin attığı bu kentte, Prof. Dr. Ayşe ÇALIK ROSS başkanlığında, 2005 yılından beri sürdürülen "Kocaeli İli ve İlçeleri Yüzey Araştırmaları" sırasında (2009 yılında çalışma gerçekleştirilememiştir), Kocaeli'nin tüm ilçeleri uzman bir ekip tarafından bilimsel olarak çalışılmaktadır. Bu çalışmalar sırasında çok sayıda yerleşim alanı, nekropol, işlik, antik su sistemi ve tarihi dokunun yanında askeri ve ticari açıdan büyük öneme sahip, doğuyu batıya bağlayan antik karayolu sisteminin büyük bir kısmı tespit edilmiştir. 2007 yılına kadar olan çalışmalar bir kitapta, hem Türkçe hem de İngilizce olarak yayınlanmıştır.[10]

Kocaeli'nde, 2005 yılında başlatılarak halen devam ettirilen ancak 2009 yılında yapılamayan yüzey araştırmalarının, 2005-2012 yılları arasında gerçekleştirilen çalışmaları sırasında tez konumuzu oluşturan pişirme kapları, İzmit Merkez, Gebze, Dilovası, Gölcük ve Kartepe ilçelerinde tespit edilmiştir (Resim 1). Kocaeli'nin diğer bölgelerinde çalışmalar hâlihazırda sürdürülmektedir. Yüzey araştırmasının 2013 ve 2014 yıllarının verileri bu tez çalışması kapsamına alınmamıştır. Ele geçen seramik parçalarının değerlendirme ve tasnifi sonucu, Roma Dönemi'ne ait toplam 132 adet pişirme kabı parçası belirlenerek tez kapsamına alınmıştır.

2.1 Gebze- Dilovası

Gebze ve 2008 yılında Gebze'den ayrılarak ilçe olan Dilovasın'da, Nikomedia (İzmit) teritoryumunda yer alan Dakibyza ve Libyssa gibi antik kentlerin varlığı bilinmektedir (Çalık Ross, 2007a: s.16; Çalık Ross, 2008a: s.881). Özellikle, Kartaca Komutanı Hannibal'ın Roma'dan kaçarak Bithynia Krallığı'na sığınması ve Libyssa'da konaklayarak intihar etmesi, bu kent hakkında bilinen en ünlü olaydır (Mansel, 1968: s.529-534; Çalık Ross, 2007a: s.63; Çalık Ross, 2008a: s.881). Bu ilçelerde yapılan çalışmalarda, Roma Dönemi'ne ait karayollarının bir kısmı ile bu

[10] Çalık Ross, 2007a; Çalık Ross, 2007b.

yolların üzerindeki nekropol alanları, işlik ve bir kaç arkeolojik yerleşim alanı belirlenmiştir (Resim 2-6) (Çalık Ross, 2008b: s.11). Dilderesi'nde bulunan, Sencer Şahin ve diğerleri tarafından yayınlanan sekiz adet mil taşı, bahsi geçen kentlerin varlığını kanıtlamaktadır (Şahin vd 1983: s.41-55). Ancak, bu taşların in situ olmaması nedeniyle kentlerin konumu hakkında kesin bir bilgi vermemektedirler. Çalışmalarımız sırasında da, antik yazılı kaynaklara geçmiş olan bu kentlerin, tam lokasyonunu belirleyecek veriler henüz ele geçmemiştir.

2.2 İzmit

Nikomedia antik kentinin üzerinde yer alan ve merkez ilçe olarak kabul edilen İzmit'de yapılan araştırmalarda, ilçe içerisinde farklı alanlarda tespit edilen arkeolojik veriler doğrultusunda antik kent sınırlarının geniş bir bölgeyi kapsadığı anlaşılmaktadır. Altında, Nikomedia'nın liman ve agorasının yer aldığı düşünülen SEKA kâğıt fabrikasında, Dörner tarafından yapılan arkeolojik kazı ve Kocaeli Müze Müdürlüğünün gerçekleştirdiği sondaj çalışmaları sonucunda ortaya çıkarılan, çeşme, hamam, sarnıç, depo olduğu düşünülen yapılar ve heykel parçaları gibi önemli buluntular[11] kent limanının lokasyonunun burada olduğunu doğrular niteliktedir (Resim 7). Ayrıca, Orhan Mahallesi'nde halen kalıntılarının görülebildiği antik tiyatronun büyüklüğü kentin görkemi hakkında da kesin bilgiler vermektedir (Çalık Ross, 2008a: s.892; Çalık Ross, 2010: s.20) (Resim 8). Bu alanda gerçekleştirilen çalışmalarda Geç Roma kırmızı astarlı kap parçaları ile günlük kullanım seramikleri yoğun miktarda ele geçen buluntular arasındadır. Özellikle, Afrika ve Phokaia kırmızı astarlılarının miktarının diğerlerine göre daha fazla olması, kentin antik dönem ticaretinde aktif rol oynadığını gösterir niteliktedir (Ekin, 2014: s.1) (Resim 9).[12] İlçede ele geçen başka bir yoğun seramik buluntusu, Toyota Plaza'nın arkasında, Kilez Deresi kenarına dökülen moloz üzerinden tespit edilmiştir. Hafriyat toprağının Fethiye Caddesi'nden getirildiği bilgisi alınmıştır. Belirlenen arkeolojik malzemenin işçilik ve malzeme kalitesi, Nikomedia'nın görkem ve zenginliğini açıkça göstermektedir.

[11] Seka Fabrikası alanında yapılan kazı çalışmalarının sonuçları Dörner tarafından Archäologischer Anzeiger'da yayınlanmıştır. 2003 yılında Kocaeli Müze Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen sondaj çalışmalarının buluntuları ise Zeyrek ve Asal tarafından Araştırma Sonuçları Toplantısı'nda sunularak yayınlanmıştır; Dörner, 1939: s.94-206; 1941: s.45-53; Zeyrek ve Asal, 2005: s.1-10.

[12] Nikomedia ve yönetim alanında tespit edilen Geç Roma Dönemi kırmızı astarlı seramik örnekleri ve ithal malzemeler hakkında bilgi almak için bkz; Ekin, 2014.

2.3 Gölcük

Gölcük'te yer aldığı düşünülen, Nikomedia'nın karşısına konumlandırılan ve İzmit Körfezi'ne açılan bir limana sahip olduğu belirtilen Eribolon antik kentinin (Foss, 1987: s.192) lokasyonunu belirmemizi sağlayacak kesin bir veri, çalışmalarımız sırasında henüz elde edilememiştir. Bölgedeki çalışmalarda, özellikle Geç Antik Dönem'de büyük bir öneme sahip olan Nikaia (İznik)'ya bağlanan antik yolların bir kısmı ve bu yolların kenarındaki arkeolojik yerleşimler, kiliseler ve işlikler ortaya çıkarılmıştır. İlçenin güney kısmından ele geçen seramik buluntuları ve mimari parçalar, bize, bölgenin özellikle Geç Roma ve Erken Bizans Dönemi'nde önemli bir konumu olduğunu düşündürmektedir (Resim 10-11). Ayrıca Doğu Marmara Bölgesi'nin prehistoryasına ışık tutacak yeni veriler de bu bölgeden tespit edilmiştir. Çalışmalar sırasında ulaşılan tüm bulgular yüzey araştırması ekibi tarafından yayına hazırlanmaktadır.

2.4 Kartepe

Kocaeli'nin turizminde önemli bir yere sahip olan Kartepe ilçesinde şimdiye kadar yaptığımız incelemelerde, antik yol ağının bir kısmı belirlenebilmiştir (Resim 12). Seramik ve mimari buluntuların da sınırlı sayıda olması, ilçenin tarihi geçmişi hakkında kesin bir bilgiye sahip olmamızı engellemektedir. İlçe hakkında yüzey araştırması ekibinin yaptığı çalışmalar genişletilerek devam etmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. PİŞİRME KAPLARININ İNCELENMESİ

3.1. Pişirme Kaplarının Tipolojik ve Kronolojik Açıdan İncelenmesi

Antik Dönemde de günümüzde olduğu gibi, insan hayatında aktif rol oynayan günlük kullanım kapları arkeolojik çalışmalarda ele geçen en yoğun buluntu grubunu oluştururlar. Bu kaplar, ait olduğu dönemin sosyal ve ticari yaşamı hakkında bilgi vermektedirler.

Pişirme kapları, mutfak, masa, servis ve depolama kapları gibi günlük yaşantımızda kullandığımız kaplardan oluşan grup içerisinde değerlendirilmektedirler. Bu kaplar, pişirme sırasında ateş ile direk temas etmesi nedeniyle ısıya karşı dayanıklığının arttırılması için yapılan bol katkılı hamuru, pişirme sırasında oluşan isli dış yüzeyleri ve kapak kullanımına da uygun formları ile diğer seramik gruplarından ayrılmaktadırlar (Ökse, 1993: s.41; Özdemir, 2009: s.45; Fırıncı, 2010: s.9). Günlük kullanıma uygun bu kaplar, yüzyıllar boyunca tercih edilmiş ve bu nedenle küçük form değişiklikleri ile yüzyıllar içerisinde benzer formlarını korumuşlardır (Özdemir, 2009: s.45).

Pişirme, kapları ısı iletiminin ve ısıya karşı dayanıklılığının arttırılması amacıyla, ince cidarlı yapılmakta olup hamuruna kum, kireç, taşçık ve seramik tozu gibi katkı maddeleri eklenmekteydi (Korkut ve Ercan, 2008: s.102-103).[13] Ayrıca, çalışmalar sırasında ele geçen, üzerinde tencere ve tek kulplu testinin bulunduğu bir ocağın betimlendiği model, kapların kullanım şekli hakkında bilgi vermesi açısından oldukça önemlidir (Resim 13).

Seramik çalışmalarında pişirme kapları genellikle amaçları ve formlarına göre, güveçler, tencereler, tavalar olmak üzere alt gruplara ayrılmaktadırlar (Wintermeyer, 2004: s.75-80; Lüdorf, 2006: s.41-50; Özdemir, 2009: s.45).

Kocaeli'nde yürütülen 2005-2012 (2009 hariç) yılları arkeolojik yüzey araştırmaları sırasında, Nikomedia ve çevresinden tespit edilen pişirme kapları, sistematik bir kazıda ele geçmemesi nedeni ile tipolojik olarak form, hamur ve astar

[13] Akdeniz Üniversitesinden, Prof. Dr. Taner Korkut ve Arş. Gör. Bilsen Ercan tarafından gerçekleştirilen, deneysel bir çalışmanın sonuçlarının yayınlandıkları makalede, katkı maddelerinin ve cidar kalınlığının, pişirme eyleminde etkili olduğunu kanıtlamışlardır; Korkut ve Ercan, 2008: s.95-110.

yönünden tanımlanarak gruplara ayrılmış ve yayını yapılmış benzer örnekler ile karşılaştırılarak tarihlendirme önerisi sunulmuştur. Ele geçen kapların form gelişimi, yapılan tarihlemeler ile incelenmeye çalışılmıştır. Ele geçen parçalar, kullanım amacına göre tencere, güveç ve tava olarak gruplara ayrılmışlardır. Bunların yanı sıra, incelenen parçalardan tespit edilen, Ege tipi pişirme kapları ve Türkçede "gevrek mallar" olarak literatüre geçen *"Brittle Ware"* mal grupları, diğer parçalardan üretim yeri ve özellik olarak ayrılması nedeniyle, farklı başlıklar altında incelenerek gruplara eklenmiştir. İncelenen diğer bir grup ise pişirme kapları ile ilişkili olan kapaklardır. Gruplara ayrılarak incelenen pişirme kapları, yerel üretim ve ithal ve ithal taklidi olduğu düşünülen pişirme kapları olarak iki ana başlık altında toplanmış, tipolojik ve kronolojik olarak, kil ve astar özellikleri bakımından ve bölgesel olarak dağılımları göz önüne alınarak incelenmiştir.

Pişirme kaplarının, Ege ve Akdeniz Bölgesi başta olmak üzere, yayılım gösterdiği bazı bölgelerde gerçekleştirilen stratigrafik çalışmalar ile elde edilen veriler sayesinde, form gelişimleri ve birkaç atölye tespit edilebilmiştir.[14] Bu atölyelerin üretimlerinin ticaret ile dağılımı, son zamanlarda yapılan çalışmalar ile açığa çıkarılmaya başlanmıştır. Ticaret ile sağlanan yayılım alanının genişliği, buluntuların yoğunluğu ve çeşitliliği bu atölyelerin yanı sıra daha birçok üretim merkezi olması gerektiğini kanıtlar niteliktedir.

3.1.1. Yerel Üretim Pişirme Kapları

Nikomedia ve çevresinden 2005-2012 (2009 hariç) yıllarında ele geçen, orijinleri veya atölyeleri belirlenemeyen pişirme kapları, hamur ve astar özellikleri dikkate alınarak, benzer örnekler doğrultusunda yerel üretim olarak değerlendirilmiştir. Ancak, bu kapların üretim yerlerinin belirlenmesi, kil analizleri ve stratigrafik kazı çalışmalarıyla kesinleşebilecektir.

[14] Atina Agorası, Stobi, Knossos, Anemurium, Ephesos, Didyma, Patara, Phokaia, Kelenderis gibi kentlerde, pişirme kapları üzerine yapılan stratigrafik çalışmalar ve analiz sonuçları, üretim merkezleri ile kapların yayılım alanı hakkında bilgiler sunmaktadır. Bu çalışmalar, özellikle yüzey araştırmaları sırasında tespit edilen materyallerin tarihlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Bu kapların form gelişimleri ve hakkında detaylı bilgi için bkz: Rotroff, 2006: s.167-178; Hayes, 1991: s.97-196; Meriç, 2002; s.96-107; Wintermeyer, 2004; s.11-60; Gassner, 1997: s.102-103; Anderson- Stojanović, 1992: s.132; Williams, 1989: s.61-72; Özdemir, 2009: 45-66; Özbütev, 1994: s.25-28; Aydemir, 1995: s.71-75; Tekocak, 2006: s.70-75.

3.1.1.1. Tencereler

Antik dönemde genel olarak *Khytra* (*Χύτρα*) olarak adlandırılan (Amyx, 1958: s.211; Sparkes, 1962: s.130; Morris, 1985: s.398) bu kaplar su kaynatmak veya çorba gibi bol sulu yemekleri, pişirmek için kullanım görmüştür (Sparkes, 1962: s.130). Genel olarak, gövde genişlikleri ile gövde yükseklikleri hemen hemen eşit olan, ağız çapı gövde çapının yarısına yakın olan boyunlu ya da boyunsuz kaplar arkeoloji literatüründe aynı adla anılmaktadırlar (Ökse, 1993: s.55). Halk arasında çömlek olarak da adlandırılan bu kaplar (Ökse, 1993: s.55), kullanım amacına uygun olarak, derin ve küresel gövdeli olup tripod gibi bir alet üzerine oturabilmesi amacıyla yuvarlak dipli olarak yapılmışlardır (Figür 1,3) (Morris, 1985: s.398; Sparkes, 1962: s.130). Oldukça çeşitli ağız formlarına sahip olan bu kaplar, özellikle Hellenistik Dönem'de genellikle yuvarlak dipli, küresel gövdeli, çift kulplu ve kapaklıdırlar (Figür 2) (Rottrof, 2006: s.165-168; Özdemir, 2009: s.45).[15] Hellenistik Dönem'de daha çok küresel gövdeli olan bu kapların Roma Dönemi'nde farklı formlarda kullanıldığı görülmektedir (Özdemir, 2009: s.45).

Tencereler, su kaynatmak ya da yemek yapmak amacının dışında salamura yapımında (Fırıncı, 2010: s.11, Hayes 1997: s.76-78) ve bazı formlarının *urne* olarak kullanıldığı da bilinmektedir (Fırıncı, 2010: s.11).[16] Nikomedia ve çevresinden ele geçen tencereler, inceleme kolaylığı açısından form özelliklerine göre 21 gruba ayrılarak incelenmiştir.

T 1 (Lev. I/01-06)

Nikomedia'da görülen kap formlarından biri olan dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, kısa boyunlu tencerelerin, buluntu durumu nedeniyle gövde formları hakkında bilgimiz yoktur. Ancak, benzer örneklere bakıldığında gövdenin oval formda olduğunu düşünebiliriz. Form, genel olarak değerlendirildiğinde ağız kenarlarının kendi içlerinde değişiklik gösterdiği görülmektedir. Daha erken tarihli olan 01 kat. no.lu tencerenin ağız kenarı diğerlerine göre daha kalın olarak döndürülmüştür. 02 numaralı tencere ise 01 kat. no.lu tencere formuna göre oldukça ince bir ağza sahiptir. 03 kat. no.lu tencerede ağız kenarının daha fazla dışarı doğru döndürüldüğü

[15] Hayes 1997 yılındaki yayınında, bu formdaki kapların Akdeniz Bölgesi'nde oldukça yaygın olduğu hakkında bilgi vermektedir; Hayes, 1997: s.76.

[16] Hübner 1997 yılında yaptığı yayınında *urne* olarak kullanılmış olan tencere örneklerini yayınlamıştır.

görülmektedir. 04, 05, 06 kat. no.lu tencerelerin, ağzın iç kısımlarında kapak kullanımına uygun derin profiller yer almaktadır.

T 1 form grubuna ait tencerelerin ağız çapları 9,6 cm ile 24 cm arasında değişiklik göstermektedir. Gruba genel olarak bakıldığında, diğerlerine göre daha inceltilmiş bir ağza sahip olan 02 kat. no.lu tencerenin, en geniş ağız çapına sahip olduğu görülmektedir. Bu göz önünde bulundurularak, çapa bağlı olarak ağız formlarında, değişim görülebileceğini söyleyebiliriz.

Bu grup içerisinde yer alan tencereler, turuncu, kırmızımsı sarı ve açık kahverengi hamur renklerine sahiptirler. Hamurlar, genel olarak kireç, mika ve taşçık katkılıdır. Tümü hamur renklerinde astarlanmış olup iyi pişirilmişlerdir. 04 kat. no.lu tencere yüzeyinde yanık izleri görülmektedir.

01 kat. no.lu parçanın benzerlerine Stobi, Ephesos, Milet, Didyma ve Vigna Barberini/Roma'da rastlanmaktadır.[17] Stobi'de ele geçen örnek 8,4 cm ağız çapına sahip olup MS 2. yüzyılın ilk yarısına tarihlenmiştir (Anderson-Stojanović, 1992: s.136). Ephesos'ta bulunan örnek ise 15 cm ağız çapına sahip olup MS 75-100 tarihine verilmektedir (Meriç, 2002: s.115). Milet'te bulunan örnek Erken Roma Dönemi'ne tarihlendirilirken (Pülz, 1987: s.37) Didyma buluntusu MS 1. yüzyıla tarihlenmektedir (Wintermeyer, 2004: s.15). Vigna Barberini'de ele geçen parça diğerleri arasındaki en geç tarihli buluntu olup MS 175-210 tarihine verilmektedir (Rizzo, 2003: s.33). Veriler göz önüne alındığında parçayı MS 1-3. yüzyıllar arasına tarihlenebilir.

02, 03, 04, 05, 06 kat. no.lu parçaların benzerlerine Stobi'de[18] rastlanmaktadır. MS 5. yüzyıl başlarına tarihlenen parçalar çift kulplu olup 16 cm'lik ağız çapına sahiptir (Anderson-Stojanović, 1992: s.142). Form benzerliği göz önüne alındığında parçaları çift kulplu olarak değerlendirmek ve MS 5. yüzyıl başlarına tarihlendirmek mümkündür.

[17] T 1 formunun benzer örnekleri için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 137/1181; Meriç, 2002: fig. K747; Pülz, 1987: lev. 17/51; Wintermeyer, 2004: fig. 85-86; Rizzo, 2003: tav. VI/PS 1.7.
[18] Stobi'deki benzer örnek için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 147/1270.

T 1 grubu form gelişimi için, MS 3. yüzyıl devamında, ağız kenarının dışa doğru daha fazla çekildiğini ve ağzın iç kısmına derin bir yiv profili yapılarak kapak kullanımına uygun hale getirildiği söylenebilir.

T 2 (Lev. II/07-12)

T 2 grubunda değerlendirdiğimiz altı adet parça, dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı ve kısa boyunludur. T 1 grubunun bir çeşitlemesi olan bu form grubu, boyun kısmının daha fazla iç bükey olması ve boynun iç kısmının keskin bir geçişle gövdeye bağlanmasıyla T 1'den ayrılmaktadır. Benzer örnekler değerlendirilerek bu tip formların çift kulplu olduğu ileri sürülebilir. 07 kat. no.lu tencere parçası diğerlerine göre daha yumuşak geçişlere sahiptir. Bu form tipinin bazı çeşitlemelerinde 10 kat. no.lu parça gibi cidarının kalınlaştığı, 11 kat. no.lu parça gibi ağız kenarının kütleştiği izlenebilmektedir. İlerleyen dönemlerde 12 kat. no.lu parçada görülebildiği gibi hatları giderek keskinleşmektedir.

Bu grup içerisinde yer alan formların ağız çapları 10-18 cm arasında değişmektedir. 07 kat. no.lu tencere parçası kırmızımsı gri hamura sahip olup iç ve dış yüzey kırmızı renkte astarlanmıştır. Hamur kireç ve mika katkılıdır. 08 ve 09 kat. no.lu parçalar, kırmızımsı sarı renkte hamurludur. Yüzeyler hamur renginde astarlanmıştır. Kireç, mika ve seramik tozu katkılıdır. 09 kat. no.lu parça ise kireç, mika ve taşçık katkılıdır. 10 kat. no.lu parçanın hamuru kırmızı renktedir. İç yüzey kırmızı renkte, dış yüzey kırmızımsı sarı renkte astarlanmıştır. Kireç, mika ve kum katkılıdır. 11 kat. no.lu buluntu, açık sarımsı kahverengi hamurlu olup hamur renginde astarlanmıştır. Hamur kireç, mika, taşçık ve seramik tozu katkılıdır. 12 kat. no.lu parça, açık kırmızımsı kahve hamur rengine sahiptir. İç ve dış yüzey hamur renginde astarlıdır. Kireç, mika, taşçık ve kum katkılıdır. Buluntular iyi pişirilmişlerdir.

07, 08, 09, 10, 11 kat. no.lu parçalar 01 kat. no.lu parçanın bir çeşitlemesi olup, benzerlerine Stobi, Ephesos, Milet, Didyma, Gözlükule ve Vigna Barberini'de rastlanmaktadır.[19] Stobi'de ele geçen örnek 8,4 cm ağız çapına sahip olup MS 2. yüzyılın ilk yarısına tarihlenmiştir (Anderson-Stojanović, 1992: s.136). Ephesos'ta

[19] Formun benzer örnekleri için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 137/1181; Meriç, 2002: fig. K747; Pülz, 1987: lev. 17/51; Wintermeyer, 2004: fig. 85-86; Jones, 1950: fig. 755, 759; Rizzo, 2003: tav. VI/PS 1.7.

bulunan örnek ise 15 cm ağız çapına sahip olup MS 75-100 tarihine verilmektedir (Meriç, 2002: s.115). Milet buluntusu Erken Roma Dönemi'ne tarihlendirilirken (Pülz, 1987: s.37) Didyma örneği MS 1. yüzyıla tarihlenmektedir (Wintermeyer, 2004: s.15). Vigna Barberini'de ele geçen örnek diğerleri arasındaki en geç tarihli buluntu olup MS 175-210 tarihine verilmektedir (Rizzo, 2003: s.33). Tarsus'da ele geçen parça Pergamon üretimi olarak belirlenmiş ve Roma Dönemi ortalarına tarihlendirilmiştir (Jones, 1950: s.271). Bu grupta incelediğimiz parçalar, MS 1-3. yüzyıllar arasına tarihlenebilir.

12 kat. no.lu parçanın benzer buluntusu Ephesos'ta[20] ele geçmiştir. 13,6 cm ağız çapına sahip olan parça MS 6. yüzyıla tarihlenmektedir (Meriç, 2002: s.117). Bu örnek ışığında, parçanın tarihini MS 6. yüzyıl olarak vermek mümkündür.

T 3 (Lev. III/13-19)

Bu form grubu içerisine yedi adet parça girmektedir. Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip, kısa boyunlu forma sahiptirler. Ağzın iç kısmı düzleştirilmiştir. 13, 14 ve 15 kat. no.lu buluntular form yönünden birbirine oldukça benzemektedir. Bu formların bir çeşitlemesi olan 16 kat. no.lu parça, boynun iç kısmında kütlesel bir geçişe sahiptir. Düzleştirilen ağzın iç kısmı daha kısa bırakılmıştır. 17 ve 18 kat. no.lu parçaların ağız kısmı kütleştirilmiştir. 19 kat. no.lu parça ise daha fazla dışa doğru döndürülmüş ve hatlar daha yumuşak bir geçişle verilmiştir.

T 3 grubunda yer alan formların ağız çapları 11-18 cm arasında değişmektedir. 13, 14, 15 ve 18 kat. no.lu parçalar, kırmızımsı sarı renkte hamura sahiptir. 17 ve 18 kat. no.lu parçaların hamur rengi sarımsı kırmızıdır. 19 kat. no.lu parça ise koyu gri hamur rengindedir. Tüm parçaların yüzeyi hamur renginde astarlanmış olup iyi pişirilmişlerdir. Hamurlar, genel olarak kireç, mika ve taşçık katkılıdır.

Bu grup içerisinde yer alan formların benzer örneklerine Stobi ve Sparta buluntularında rastlanmaktadır.[21] Hayes, bu form grubunun Ontario Müzesi'nde yer

[20] Buluntuların Ephesos'daki örneği için bkz; Meriç, 2002: fig. K783.
[21] Formun Stobi paraleli için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 146/1259; Pickersgill ve Roberts, 2003: fig. 17/123.

alan benzerlerini,[22] Mısır'da Terenuthis üretimi olarak değerlendirmiş ve MS.4. yüzyıla tarihlendirmiştir (Hayes, 1976: s.41). Stobi'de bulunan örnek Geç Roma Dönemi'ne tarihlenirken (Anderson-Stojanović, 1992: s.141) Sparta tiyatro kazılarında ele geçen parça, MS 5. yüzyıl başlarına tarihlenmektedir (Pickersgill ve Roberts, 2003: s.585). Örneklere dayanarak bu form grubu MS 4-5. yüzyıl başlarına tarihlenebilir.

T 4 (Lev. IV/20-22)

T 3 formunun bir benzeri olan T 4 form grubu, hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin bir geçişe sahiptir. 20 kat. no.lu örnekte kulbun bir kısmı görülebilmektedir. Ağzın iç kısmı düzleştirilmiştir. 21 kat. no.lu parçanın ağız kısmının iç tarafı iki kademelidir. Olasılıkla kapak kullanımı içindir. Parçaların, iç kısmında, ağızdan gövdeye keskin olarak geçmektedirler. 22 kat. no.lu buluntunun ağız kısmında incelme görülmektedir.

Bu grupta yer alan formların ağız çapları 12-17 cm arasında değişmektedir. 20 kat. no.lu parça açık kırmızı hamur rengine sahip olup yüzeyler kırmızı renkte astarlanmıştır. Kireç, mika ve kum katkılıdır. 21 kat. no.lu parçanın hamur rengi açık sarımsı kırmızıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlanmıştır. Kireç mika, kum ve seramik tozu katkılıdır. 22 kat. no.lu parça ise kırmızımsı sarı hamur rengindedir. Parçaların yüzeyleri, hamur renginde astarlanmıştır. Tüm parçalar iyi pişirilmişlerdir.

20, 21 ve 22 kat. no.lu parçaların benzer örneği Stobi'de[23] ele geçmiştir. Buluntu, MS 3. yüzyıl ortaları-4. yüzyıla tarihlenmiştir (Anderson-Stojanović, 1992: s.137). T 4 form grubu için tarihleme önerisi olarak MS 3-4. yüzyıllar verilebilir.

T 5 (Lev. IV/23-25)

Olasılıkla T 4 form tipinin gelişimi içerisinde bir yere sahip olan T 5 form grubu, dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı olup gövdeye keskin bir geçişe sahiptir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir, 24 kat. no.lu parçanınki ise iki kademelidir. 23 kat. no.lu parçanın gövdesinde yivler mevcuttur. 24 ve 25 kat. no.lu parçaların dış yüzeyinde yanık izleri görülmektedir.

[22] Ontorio Müzesi'nde yer alan benzer örnek için bkz; Hayes, 1976: fig. 11/197.
[23] Formun Stobi'de ele geçen benzer buluntusu için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 138/1185.

Bu grupta yer alan formların ağız çapları 10-17 cm arasında değişmektedir. 23 kat. no.lu parça turuncu hamur rengine sahip olup iç yüzey kırmızımsı kahve, dış yüzey koyu kırmızımsı kahve renkte astarlanmıştır. Kireç, mika ve taşçık katkılıdır. 24 kat. no.lu parçanın hamur rengi kırmızıdır. Kireç, mika ve taşçık katkılıdır. 25 kat. no.lu parça ise kırmızımsı sarı hamur rengindedir. Yüzeyler hamur renginde astarlanmıştır. Hamur, yoğun kireç katkılıdır. Tüm parçalar iyi pişirilmişlerdir.

23, 24 ve 25 kat. no.lu parçaların benzer örnekleri Durrës, Stobi ve Knossos'ta ele geçmiştir.[24] Durrës buluntusu MS 5-6. yüzyıla (Shkodra, 2006: s.448), Stobi örneği MS 4. yüzyıl sonları- MS 5. yüzyıl başlarına (Anderson-Stojanović, 1992: s.142) ve Knossos örneği ise MS 5. yüzyıl sonlarına tarihlenmektedir (Forster, 2001, s.158). Bu form grubunu, MS 4. yüzyıl sonları- 6. yüzyıla tarihlemek uygun olacaktır.

T 6 (Lev. V/26-27)

T 6 grubunda yer alan iki parçanın sadece boyun kısmına kadar olan bölüm koruna geldiğinden boyun ve gövde formu hakkında sadece benzer formlardan bilgi alabilmekteyiz. Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış bir forma sahip ağız oval gövdeye yumuşak bir geçişle bağlanıyor olmalıdır. Ağız, iç kısımda keskin bir geçiş yapmaktadır. 27 kat. no.lu buluntuda hamura katkı maddesi olarak kullanılan iri taneli kuvars ve kireç, yüzeyden görünebilmektedir.

Değerlendirdiğimiz bu formların ağız çapları 10-16 cm arasında değişmektedir. Buluntular, açık kahverengi ve turuncu hamur rengine sahip olup hamur renginde astarlanmışlardır. Kireç, mika, kum, taşçık ve kuvars katkılıdırlar. Tüm parçalar iyi pişirilmişlerdir.

Bu form grubunun benzer örneği Didyma'da[25] tespit edilmiştir. Bir kontekste ele geçen çift kulplu buluntu, MS 1. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Wintermeyer, 2004: s.90-91). Bu form tipini MS 1. yüzyıla tarihlendirilebiliriz.

[24] T 5 form grubunun paralelleri için bkz; Shkodra, 2006: fig. 11/61; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 148/1268; Forster, 2001: fig. 4.11/g.
[25] Didyma'daki benzer örnek için bkz; Wintermeyer, 2004: abb. 660/Typ T15.17.

T 7 (Lev. V/28-30)

Olasılıkla T 6 form grubunun bir çeşitlemesi olan bu form tipi, hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, keskin bir şekilde boyun geçişine ve T 6 formuna göre daha küresel bir gövdeye sahiptir. T 6 form grubuna göre ağız daha az dışa döndürülmüş olup dikeye yakındır. Bu form grubu da iç kısımdan boyuna keskin bir geçiş yapmaktadır. 30 kat. no.lu formun ağız kısmı dikeydir. 28 kat. no.lu örnekte görüldüğü gibi kalın cidarlı tipleri de mevcuttur.

Ağız çapları 10-24 cm arasında değişen bu formlar, açık kahverengi, sarımsı turuncu ve kırmızımsı sarı hamur renklerine sahiptirler. Yüzeyler hamur renklerinde astarlanmış olup sadece 30 kat. no.lu parçanın iç yüzeyi kahverengi astarlıdır. 28 kat. no.lu buluntuda hamur katkısı olarak kullanılan iri taneli kireç parçaları yüzeyden görülebilmektedir. Kireçle birlikte mika, kum, taşçık ve seramik tozu da katkı maddesi olarak kullanılmış olup iyi pişirilmişlerdir.

Bu form tipinin benzer örnekleri, Saraçhane, Yassıada Batığı ve Rhadiopolis tiyatro kazısında ele geçmiştir.[26] Boyundan gövdeye bağlanan çift kulpa sahip form MS 6. yüzyıla tarihlenmiştir (Hayes, 1992: s.100-101; Bass ve Doornick, 1982: s.175-177; Fırıncı, 2010: s.22). Form paralelleri dikkate alındığında, parçalar MS 6. yüzyıla tarihlendirilebilir.

T 8 (Lev. V/31)

Kocaeli Yüzey Araştırmaları sırasında benzer başka bir örneğini tespit edemediğimiz 31 kat. no.lu parça, dışa döndürülmüş, yuvarlatılmış ağızlı, küresel gövdeye direk geçen bir forma sahiptir. Ağız çapı 13 cm olan buluntunun dış yüzeyinde kullanım kaynaklı yanık izleri görülmektedir.

Turuncu hamur rengine sahip parça, kireç, mika ve kuvars katkılı olup iyi pişirilmiştir. Bu form örneğinin benzerleri, Sagalassos ve Didyma'da ele geçmiştir.[27] Sagalassos'ta tespit edilen parça, nadir görülen bir tip olarak değerlendirilmiş ve MS 2. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir (Deegest, 2000: s.116). Didyma örneği ise

[26] Formun tespit edilen benzer örnekleri için bkz; Hayes, 1992: pl. 45/130; Bass ve Doornick, 1982: pl. 8-15, P43; Fırıncı, 2010: Kat. No. 70/tip TN I,8.
[27] T 8 form örnekleri için bkz: Deegest, 2000: fig. 78/type 1G110; Wintermeyer, 2004: taf. 491/typ L.12.

MÖ 2.-1. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Wintermeyer, 2004: s.79). Benzerler göz önüne alınarak, formu MÖ 2.-MS 2. yüzyıla tarihlemek mümkündür.

T 9 (Lev. VI/32-33)

T 9 grubunun, hafif dışa çekilerek yuvarlatılmış ağız kenarı direk gövdeye bağlanmaktadır. 32 kat. no.lu buluntuda kulp görülebilmektedir. Tencerelerin genel özellikleri ve benzer örnekler göz önüne alındığında, bu formu çift kulplu olarak değerlendirmek mümkündür. Elimize geçen parçaların, ağız kısmının sadece küçük bir bölümü korunduğundan gövde formu hakkında bir bilgimiz yoktur.

Kırmızı ve turuncu hamur renklerine sahip parçalardan 32 kat. no.lu örnek kireç, mika ve kum katkılıdır. 33 numaralı parçada hamur katkısı olarak kireç ve bol taşçık kullanılmıştır. Yüzeyle hamur renginde astarlanmış olup iyi pişirilmişlerdir.

Bu form grubu ile benzerlik gösteren buluntular Stobi ve Sagalassos'da[28] tespit edilmiştir. Stobi'de belirlenen örnek MS 3. yüzyıla tarihlenmiştir (Anderson-Stojanović, 1992: s.137). Sagalassos örneği ise yerel bir üretim alanı olarak belirlenen 2. atölye malzemesi olup MS 2. yüzyılın ikinci yarısından MS 6. yüzyıla kadar kullanılan bir form olarak değerlendirilmiştir (Deegest, 2000: s.137). Benzer örnekler göz önüne alındığında bu form tipi, MS 2-6. yüzyıl aralığına verilebilir.

T 10 (Lev. VI/34-37, Lev. VII/38-41)

T 10 grubu altında toplanan 7 parça, form açısından benzeşmekte olup barındırdıkları bazı farklılıklar nedeniyle, çeşitleme olarak bir arada değerlendirilmiştir.

34 ve 35 kat. no.lu buluntular, hafif dışa çekilmiş ağızlı, ağız kenarı düzleştirilmiş, neredeyse düz boyunlu, boyundan gövdeye keskin geçişli bir forma sahiptirler. Ağız çapları 16-18 cm arasında değişen örnekler kırmızımsı kahve hamur rengine sahiptirler. Yüzeyler hamur renginde astarlanmıştır. Kireç, mika ve taşçık katkılıdırlar. 33 kat. no.lu parçada katkı maddesi olarak kuvars kullanılmıştır. Bu formun benzer örnekleri, Stobi ve Didyma'da tespit edilmiştir.[29] Stobi'de ele geçen

[28] Buluntu benzerleri için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 137/1139; Deegest, 2000: typ 2E150.
[29] Tespit edilen benzer buluntular için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 134/1156; Wintermeyer, 2004: taf. 749/typ S.1a5.

buluntu MÖ 1. yüzyıla tarihlenirken (Anderson-Stojanović, 1992: s.135), Didyma örneği MÖ 2-1. yüzyıla tarihlenmiştir (Wintermeyer, 2004: s.97). Paralellere dayanarak bu form grubu MÖ 2-1. yüzyıla tarihlenebilir.

Aynı form grubu içinde değerlendirdiğimiz 36 ve 37 kat. no.lu buluntular, hafif dışa çekilmiş, yuvarlatılmış ağızlı bir forma sahiptirler. Ağız formları benzese de, 36 kat. no.lu parça iç bükey kısa boyunlu, 37 kat. no.lu parça ise düz boyunludur. Parçaların buluntu durumu nedeni ile gövde formları bilinmemektedir. 36 kat. no.lu parçada kulp çıkışı görülebilmektedir. Bu nedenle formu çift kulplu olarak değerlendirmek uygun olacaktır. Açık kırmızı hamur kireç, mika, kum ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlanmıştır. Ağız çapları 10-24 cm arasında değişmektedir. İyi kalitede pişirilmişlerdir. Bu formun paralelleri Ephesos ve Korinth'de görülmektedir.[30] Ephesos'taki örnek MS 1. yüzyıla tarihlenirken (Meriç, 2002: s.104), Korinth örneği MS 4. yüzyıl başlarına tarihlenmektedir (Slane, 1990: s.186; Slane ve Sanders, 2005: s.256). Bu form paralelleri ışığında formu MS 1-4. yüzyıl başlarına tarihlemek uygun olacaktır.

38 ve 39 kat. no.lu parçalar, hafif dışa çekilmiş, yuvarlatılmış ağızlı, kısa boyunlu bir forma sahiptirler. Boyun gövdeye keskin bir geçişle bağlanmaktadır. 3 kat. no.lu parçanın gövdesinde yivler mevcuttur. Parçaların buluntu durumu nedeni ile gövde formları bilinmemektedir. Buluntular, koyu kahverengi hamur rengine sahip olup kireç, mika ve taşçık katkılıdırlar. 38 kat. no.lu parçanın yüzeyleri hamur renginde, 39 kat. no.lu parçanın yüzeyleri açık kahverengi astarlıdır. Ağız çapları 10-16 cm arasında değişmektedir. İyi kalitede pişirilmişlerdir. Bu formun benzer örnekleri Parion[31], St. Stefano Rotondo, Roma, Ostia, Santa Rufina, Fossa della Crescenzas'da[32] tespit edilmiştir. Parion örneği MS 4-6. yüzyıla tarihlendirilirken (Başaran ve Ergürer, 2012: s.273-274) İtalya'daki örnekler MS 4-7. yüzyıllar arasına tarihlenmiş olup (Martin vd 2008; s.244) aynı tarih aralığı, bu forma da verilebilir.

Bu form grubu içerisinde incelediğimiz 40 kat. no.lu parça, hafif dışa çekik, dikey, düzleştirilmiş ağızlı, düz boyunlu, gövdeye keskin bir geçişe sahip bir formdadır. 12 cm ağız çapında olup hamur, kırmızımsı sarı renktedir. Kireç ve taşçık

[30] Ephesos ve Korinth örnekleri için bkz; Meriç, 2002: fig. 53/639; Slane, 1990: fig. 21; Slane ve Sanders, 2005: fig. 3/1-36.
[31] Parion buluntusu için bkz; Başaran ve Ergürer, 2012: kat. no.35, 37.
[32] Benzer örnekler için bkz; Martin vd 2008: fig. 58.

katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlanmış ve iyi pişirilmiştir. Bu formun benzerlerine, Paphos, Knossos, Didyma, Milet, Perge, Sagalassos, Rhadiopolis, Xanthos, Anemurium ve Patara'da rastlanmaktadır.[33] Paphos buluntusu MÖ 2. yüzyıl ortalarına (Hayes, 1991: s.258), Knossos buluntusu MÖ 1. yüzyıl sonları-MS 1. yüzyıla (Hayes, 1971: s.266), Milet örneği MS 3-4. yüzyıla (Berndt, 2003: s.85). Didyma buluntusu MÖ 1.-MS 1. yüzyıla (Wintermeyer, 2004: s.64), Perge örneği MS 2-7. yüzyıllara (Atik, 1995: s.120), Sagalassos buluntusu ise MS 1. yüzyılın ikinci yarısı- 7. yüzyıl ortalarına (Deegest, 2000: s.157) verilmiştir. Rhadiopolis buluntusu MS 1-3. yüzyıla (Fırıncı, 2010: s.21), Xanthos buluntusu Hellenistik Dönem'e (Pellegrino, 2004: s.132), Anemurium buluntusu MS 3. yüzyıla (Williams, 1989: s.64) ve Patara buluntusu MS 1. yüzyıla (Özdemir, 2009: s.62) tarihlendirilmiştir. Paralelleri doğrultusunda bu form MÖ 1.-MS 7. yüzyıla tarihlendirilebilir.

T 10 grubunda değerlendirdiğimiz 41 kat. no.lu son parça, dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı olup kısa boyunludur. 10 cm ağız çapına sahip buluntu, kırmızı hamur renginde olup yüzeyler hamur renginde astarlanmıştır. Bu formun paralellerine, Stobi, Xanthos ve Patara'da rastlanmıştır.[34] Stobi buluntusu MS 4. yüzyıla tarihlenmiştir (Anderson-Stojanović, 1992: s.137). Patara (Korkut ve Groshe, 2007: s.144) ve Xanthos (Pellegrino, 2007a: s.237) buluntusu ise MS 5. yüzyıla tarihlenmektedir. Benzer örnekler ışığında bu formu MS 4-5. yüzyıllara tarihlemek mümkündür.

T 11 (Lev. VIII/42-49)

T 11 form grubu, dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı bir forma sahiptir. Ağız üzerinde derin bir yiv yer almaktadır. Parçaların buluntu durumu nedeniyle, grubun gövde formları hakkında sadece benzer örnekler doğrultusunda bilgi sahibi olabilmekteyiz. Bu paraleller doğrultusunda, oval gövdeye ve kalkık yatay kulplara sahip olmalıdırlar. Grup içerisinde incelediğimiz 8 parça, bazı form farklılıkları nedeniyle birbirlerinin varyasyonu olarak değerlendirilmiştir. 44 ve 49 kat. no.lu

[33] Form benzeri için bkz; Hayes, 1991: fig. 28/W1161; Hayes, 1971: fig. 10/34-36; Wintermeyer, 2004: taf. 658; Berndt, 2003: lev. 65/Topf 001; Atik, 1995: fig. 47; Deegest, 2000: fig. 176/Typ 4G110; Fırıncı, 2010: TNI,7/kat. no. 63; Pellegrino, 2004: fig. 15/10; Williams, 1989: fig. 33/371; Özdemir, 2009: lev. 26/256.

[34] Tespit edilen form paralelleri için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 138/1162; Korkut ve Grosche, 2007: fig. 231; Pellegrino, 2007a: fig. 10/3.

parçaların ağız kenarı, grupta yer alan diğer parçalara göre daha dikeydir. 45 ve 46 kat. no.lu parçaların ağız kısmı ise daha fazla kalınlaştırılmıştır. 48 Kat. No.lu. parçanın ağız kısmı daha fazla dışa döndürülmüş ve inceltilmiştir.

Ağız çapları 8-22 cm arasında değişen buluntular, kahverengi, kırmızı, gri ve turuncu tonlarında hamur renklerine sahiptirler. Yüzeyler hamur renginde astarlıdır. Kireç, mika, kum ve taşçık, hamur katkısı olarak kullanılmıştır. Parçalar iyi pişirilmişledir. 48 ve 49 kat. no. parçaların hamur katkıları yüzeyden görülebilmektedir.

Bu form grubunun benzer örneği Didyma, Parion, Antikythera, Tarsus ve Milet'de ele geçmiştir.[35] Didyma örneği, MÖ 2.-1. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Wintermeyer, 2004: s.37). Parion ve Milet buluntuları MS 4-6. yüzyıla tarihlendirilirken (Başaran ve Ergürer, 2012: s.273, Lüdorf, 2006: s.50) Antikythera'da ele geçen parça Geç Roma Dönemi'ne verilemektedir (Quercia vd 2011: s.85). Tarsus'ta tespit edilen örnek stratigrafisi yapılamadığından Roma Dönemi içerisinde değerlendirilmiş, Pergamon üretimi olarak belirtilmiştir (Jones, 1950: s.269). Benzer örnekler değerlendirildiğin bu formun gelişim sürecinin MÖ 2. yüzyıldan Geç Roma Dönemi'ne kadar geniş bir tarih aralığı içerisine yayıldığı görülmektedir.

T 12 (Lev. IX/50-53)

Bu grup altında değerlendirdiğimiz, dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, ağzın iç kısmında bir profil bulunan dört parça, barındırdıkları farklılıklar nedeni ile birbirinin çeşitlemesi olmalıdırlar. 51, 52 ve 53 kat. no.lu parçalar, kalınlaştırılmış bir ağız kısmına sahipken 50 kat. no.lu parça daha ince cidarlıdır. Gövde formlarını sadece paralellerinden bilebildiğimiz bu örneklerden sadece 51 kat. no.lu parçada kulp kısmı ele geçmemiştir. Ağzın iç kısmında yer alan kademe, bulunduğu yer açısından parçalarda farklı yerlerde bulunmaktadırlar.

Ağız çapı 10 cm olan 50 kat. no.lu parça, grimsi kahverengi hamur rengine sahiptir. Yüzeyleri hamur renginde astarlanmıştır. Hamur, kireç, kum ve taşçık

[35] Form benzerleri için bkz; Wintermeyer, 2004: pl. 915/917- Type V. 2.2, 2.3, 2.4; Başaran ve Ergürer, 2012: fig. 11/35; Quercia vd 2011: fig. 99; Jones, 1950: fig. 728; Lüdorf, 2006: pl.12/VI-1.

katkılıdır ve iyi pişirilmiştir. Parçanın benzerlerine, Didyma ve Sagalassos'ta[36] rastlanmıştır. Benzer buluntular ışığında bu form MÖ 1.-3. yüzyıla tarihlemek mümkündür (Wintermeyer, 2004: s.90; Deegest, 2000: s.158).

Ağız çapı 23 cm olan 51 kat. no.lu parça koyu turuncu hamur renginde olup yüzeyler açık kahverengi astarlıdır. Hamur, kireç, mika ve kum katkılıdır. 52 kat. no.lu parçanın hamur rengi kırmızımsı sarı, yüzeyler hamur renginde astarlıdır. 53 kat. no.lu parça açık gri hamur rengine sahiptir. Yüzeyler koyu turuncu astarlıdır. Hamurlar, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı olup katkılar yüzeyden görülebilmektedir. Ağız çapları 14 cm'dir. Benzer form örnekleri Stobi ve Perge'de ele geçmiştir.[37] Stobi'nin yerel üretimi olan bu form paraleli ışığında bu grubu MS 5. yüzyıl başlarına tarihlemek mümkündür (Anderson-Stojanović, 1992: s.140; N. Fırat, 1999: s.19).

T 13 (Lev. X/54-56)

T 13 grubu altında değerlendirdiğimiz 54 ve 55 kat. no.lu parçalar, dışa dönük yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış bir ağız formuna sahiptirler. Ağızdan omuza keskin bir geçiş mevcuttur. 56 kat. no.lu parça, grup içerisindeki diğer parçaların bir varyasyonudur. Dışa dönük yuvarlatılmış ağız kenarı dışa çekilmiştir. Omuza geçiş diğer parçalarda olduğu gibi keskindir. Buluntu durumları nedeniyle gövde formları hakkında kesin bir şey söylemek mümkün değildir.

Ağız çapı 14-15 cm olan 54 ve 55 kat. no.lu parçaların hamur renkleri açık kırmızımsı kahverengi ve kırmızımsı sarı olup yüzeyleri hamur renginde astarlıdır. Hamur katkısı olarak kireç, mika, kum ve taşçık kullanılmıştır. İyi kalitede pişirilmişlerdir. Benzer form örnekleri, Stobi ve Kartaca'da ele geçmiştir.[38] Form örnekleri ışığında bu parçaları MÖ 1. yüzyıla tarihlemek uygundur (Anderson-Stojanović, 1992: s.137; Neuru, 1980: s.203).

54 ve 55 kat. no.lu parça formların bir çeşitlemesi olan 56 kat. no.lu buluntu 12 cm ağız çapına sahiptir. Açık kırmızımsı kahverengi hamur kireç ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlanmış, iyi pişirilmiştir. Formun benzer örneklerine

[36] Benzer form örnekleri için bkz; Wintermeyer, 2004: abb. 657, typ T15.148; Deegest, 2000: fig. 176.
[37] Paralel buluntular için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 143/1235; N. Fırat, 1999: çiz. 237.
[38] Örneklerin benzer buluntuları için bkz: Anderson- Stojanović, 1992: fig. 1144; Neuru, 1980: pl. VI/33.

Stobi ve Antikythera'da rastlanmıştır.[39] Paralellerini değerlendirerek bu formu MÖ 1. yüzyıl sonları- MS 7. yüzyıl tarihleri arasına vermek mümkündür (Anderson-Stojanović, 1992: s.137; Quercia vd 2011: s.85).

T 14 (Lev. X/57-59)

Yukarı dönük, dikey, yuvarlatılarak kalınlaştırılmış ağızlı, dikey boyunlu (?) forma sahip T 14 grubu içerisinde 3 parça değerlendirilmiştir. Ağzın iç kısmı içe doğru çekilmiştir. 59 kat. no.lu parçanın ağzının üst kısmı düzleştirilmiştir. Olasılıkla düze yakın oval bir gövdeye sahiptirler.

57 kat. no.lu parçanın ağız çağı 16 cm'dir. Pembe renkli hamur, kireç, mika ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler açık gri renkte astarlanmıştır. 58 kat. no.lu parça 17 cm ağız çapına sahiptir. Hamur, kırmızımsı sarı renkte, kireç, kum ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginin daha açık bir tonunda astarlanmıştır. 59 kat. no.lu parça 12 cm ağız çapındadır. Kırmızı hamur rengine sahip kireç, mika ve kum katkılıdır. Yüzeyler kahverengi astarlanmıştır. İyi pişirilmişlerdir.

T 14 form grubunun benzer örneklerine, Perge ve Rhadiopolis'te rastlanmaktadır.[40] Buluntu örnekleri ışığında, bu form grubunu MS 4-7. yüzyıllar arasına tarihleyebiliriz (N. Fırat, 1992: s.54-58; 1999: s.71-73; Fırıncı, 2010: s.16).

T 15 (Lev. XI/60-62)

Bu grup altında incelediğimiz 60 ve 61 kat. no.lu parçalar, yuvarlatılmış, dışa doğru şişkin bir ağza sahiptirler. 60 kat. no.lu parça dikey ağızlıyken 61 kat. no.lu parça hafif dışa dönüktür. Boyna hafif bir eğimle bağlanmaktadırlar. Boyun geçişlerinde bir yiv yer almaktadır. 62 kat. no.lu parça 60 ve 61 kat. no.lu parçaların varyasyonu olarak değerlendirilmiştir. Ağız, dışa döndürülmüş olup iç kısımda bir çıkıntı yer almaktadır. Dışa doğru verilen şişkinlik daha azdır. Bu yüzden daha ince bir görünüme sahiptir.

60 ve 61 kat. no.lu buluntular 16 cm ağız çapındadırlar. Hamur, turuncu renkte olup kireç ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlıdır. İyi

[39] Stobi ve Antikythera'da tespit edilen örnekler için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: fig. 1144; Quercia vd 2011: fig. 101.
[40] Formun benzer buluntuları için bkz; N. Fırat, 1992: lev. 49-55; 1999: lev. 144-149; Fırıncı, 2010: kat. no. 23/TN I,2.

pişirilmişlerdir. Tipolojik benzerleri, Anemurium, Metropolis, Stobi, Berenice ve Knossos'ta ele geçmiştir.[41] Berenice örneği, 5. tip altında ve "Erken Roma Dönemi Pişirme Kapları" 2. grup içerisinde değerlendirilmiş (Riley, 1979: s.125) ve Metropolis örneğinde olduğu gibi MS 1. yüzyılın 2. yarısına tarihlenmiştir (Güngör, 2005: s.150). Anemurium buluntusu için bu formun Doğu Akdeniz'de Erken Roma Dönemi'nde yoğun olarak görüldüğü ifade edilmiştir. (Williams, 1989: s.64). Knossos örneği, MÖ 1. yüzyıl sonlarından MS 1. yüzyıl ortalarına tarihlenmektedir (Hayes 1971: s.75). Stobi'de tespit edilen buluntu MS 1. yüzyılın 2. yarısına tarihlenmiştir (Anderson- Stojanović, 1992: s.115). Form paralellerine bakıldığında, bu formu MÖ 1. yüzyıl sonlarından- MS 1. yüzyıla tarihlemek uygundur.

62 kat. no.lu form örneğinin ağız çapı 20 cm'dir. Açık kahverengi hamur kireç, mika ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler açık sarı astarlıdır. Bu buluntunun benzer örneği Ephesos'ta[42] tespit edilmiş ve MS 1. yüzyılın ilk yarısına tarihlenmiştir (Gassner, 1997: s.168). 62 kat. no.lu parçayı da aynı tarihe vermek uygun olacaktır.

T 16 (Lev. XI/63-66)

T 16 form grubu içerisinde değerlendirdiğimiz 63, 64, 65 ve 66 kat. no.lu buluntular dışa çekilmiş, yuvarlatılmış ağız formuna sahiptirler. 63 ve 64 kat. no.lu parçaların ağız kenarı hafif şekilde aşağıya sarkıtılmıştır. 65 kat. no.lu parçanın ağzı kalınlaştırılmışken 66 kat. no.lu parçanın ağzı diğerlerine göre daha incedir. Formun karakteristik özelliği olarak ağzın üst kısmında derin bir profil yer almaktadır.

Ağız çapı 12 cm olan 63 kat. no.lu buluntunun hamur rengi koyu sarıdır. Kireç, mika, kum ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlanmıştır. 18 cm ağız çapı olan 64 kat. no.lu parça, turuncu hamurlu, kireç, mika ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlıdır. 65 kat. no.lu parça, 19 cm ağız çapına sahiptir. Kahverengi hamur, kireç, kum ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlıdır. 66 kat. no.lu örnekte, açık gri renkli hamur, kireç, mika, kum ve taşçık katkılıdır. Ağız çapı 16 cm'dir. İyi pişirilmişlerdir.

[41] Tipolojik benzerler için bkz; Williams, 1989: fig. 33/372; Güngör, 2005: nr. 338; Anderson-Stojanović, 1992: pl. 107/901: Riley, 1979: fig. 439-440; Hayes, 1971: fig.17/40-42.
[42] Ephesos'ta ele geçen örnek için bkz; Gassner, 1997: taf. 55/69.

Bu form grubu içerisinde yer alan buluntuların benzer bir örneğine Anemurium'da[43] rastlanmış ve MS 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Williams, 1989: s.63). Buluntu örneği göz önüne alınarak parçalar MS 3. yüzyıla tarihlendirilebilir.

T 17 (Lev. XII/67-68)

T 17 grubu içerisinde değerlendirdiğimiz 67 ve 68 kat. no.lu parçalar dışa dönük yuvarlatılmış ağız formuna sahiptirler. Ağız kenarı aşağı doğru sarkıtılmış ve yukarı doğru derin bir yivle boyna keskin bir geçiş yapmıştır. 68 kat. no.lu parçanın ağız kısmı kalınlaştırılmış ve ağzın üst kısmı içbükey eğimli bir formdadır.

67 kat. no.lu parçanın ağız çapı 12 cm'dir. Sarı renkli hamur kireç ve kum katkılıdır. 68 kat. no.lu parça ise 21 cm ağız çapındadır. Açık kahverengi hamur kireç, taşçık ve seramik tozu katkılıdır. Katkılar yüzeyden görülebilmektedir. Yüzeyler hamur renginde astarlıdır ve iyi pişirilmişlerdir.

Bu form grubunun benzerleri, Didyma, Tarsus, Anemurium ve Rhadiopolis'te tespit edilmiştir.[44] Didyma örneği, MÖ 2-MS 1. yüzyıla tarihlendirilmekte ve bu formun en erken örneğinin oluşturmaktadır (Wintermeyer, 2004: s.77). Tarsus ve Rhadiopolis buluntuları MS 3-5. yüzyıla tarihlenirken (Toskay-Evrin, 2002: s.63; Fırıncı, 2010: s.17), Anemurium buluntusu MS 6-7. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Williams, 1989: s.69). Buluntu benzerleri ışığında bu formu MS 3-7. yüzyıllara tarihlemek mümkündür.

T 18 (Lev. XII/69-70)

Bu gruptaki buluntuların dışa taşkın, ağız formları aşağıya sarkıtılmıştır. 70 kat. no.lu parça daha kalın cidarlı olup ağız üzerinde ve gövdede derin yivler yer almaktadır.

69 kat. no.lu parçanın ağız çapı 15 cm, hamur rengi kırmızıdır. Kireç, mika ve taşçık katkılıdır. Yüzey koyu gri astarlı olup yanık izleri görülebilmektedir. Bu formun paraleli Sparta, Xanthos, Tarsus, Milet ve Rhadiopolis'te tespit edilmiştir.[45]

[43] Buluntu örneği için bkz; Williams, 1989: fig. 33/64.
[44] Form benzerleri için bkz; Wintermeyer, 2004: abb. 462/type T4.3; Toskay-Evrin, 2002: lev. 24/5; Williams, 1989: fig. 36/399; Fırıncı, 2010: lev. 13/52, TN I,3.
[45] Buluntu paralelleri için bkz; Pickersgill ve Roberts, 2003: fig. 20/154; Pellegrino, 2004: lev. 4/17; Toksay-Evrin, 2002: lev. 31/1; Berndt, 2008: pl. 60/KG313; Fırıncı, 2010: lev.14/59, TN I,5.

Buluntu paralellerinden Tarsus örneği MS 3-5. yüzyıla (Toskay- Evrin, 2002: s.70), Milet ve Rhadiopolis örneği ise MS 4-5 yüzyıla tarihlenmektedir (Berndt, 2003: s.80; Fırıncı, 2010: s.19). Xanthos buluntusu MS 4. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Pellegrino, 2004: s.175). Sparta'da ele geçen örnek ise MS 5. yüzyıl başlarına tarihlenmiştir (Pickersgill ve Roberts, 2003: s.589). Benzer örnekler ışığında bu formu MS 3-5. yüzyıla tarihlemek mümkündür.

70 Kat. No.lu, ağız çapı 28 cm olan parçanın hamur rengi kırmızıdır. Kireç, mika ve kum katkılı olan buluntunun yüzeyleri hamur renginde astarlıdır. Bu formun benzer örneği Korinth'te[46] ele geçmiştir. MS 1-3. yüzyıllara tarihlenen bu örnek ışığında parçayı aynı tarihlere vermek uygundur (Slane ve Sanders, 2005: s.256).

T 19 (Lev. XII/71-72)

İnce cidarlı Roma Dönemi kapları[47] özelliği de gösteren 71 ve 72 kat. no.lu parçalar, yuvarlatılmış dikey ağızlı, kısa boyunlu bir forma sahiptirler. 71 kat. no.lu parçanın boyun geçişinde 2 kabartma yiv yer almaktadır. 72 kat. no.lu parçanın boyna geçişi keskindir.

14-18 cm'lik ağız çapına sahip 71 ve 72 kat. no.lu parçaların hamur rengi kırmızımsı sarıdır. Kireç, mika, kum ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlıdır. Form örneği Didyma'da[48] ele geçmiş ve MÖ 2-MS 1. yüzyıla tarihlenmiştir (Wintermeyer, 2004: s.89). Bu örnek doğrultusunda bu formu MÖ 2- MS 1. yüzyıla tarihlemek uygundur.

T 20 (Lev. XIII/73-75)

Bu grup altında incelediğimiz 73, 74 ve 75 kat. no.lu parçalar birbirlerinin çeşitlemesi olarak değerlendirilmiştir. Bu formun karakteristik özellikleri, dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı olması ve ağzın iç kısmında bir çıkıntı yer almasıdır. Gövdeye geçişler keskindir. 73 kat. no.lu parçanın ağız kısmı daha şişkindir.

---

[46] Formun Korinth örneği için; Slane ve Sanders, 2005: fig. 3/1.37.

[47] İtalyan atölyelerinde üretilen ince cidarlı seramikler MÖ 2. yüzyıldan MS 4. yüzyıla dek devam etmiştir. Ravenna yakınlarındaki atölyelerde imal edilen ve büyük bir potansiyelle ihraç edilen kaplar MS 1.yüzyıl ağırlıklıdır. Bu grubun ana üretim ve dağıtım merkezi, Yukarı Adriyatik'ten Po vadisine dek uzanan geniş alanda yer almaktadır. Sutri, Syracuse ve İspanya batıdaki diğer önemli üretim merkezleri arasındadır. Daha detaylı bilgi için bkz; Moevs, 1973: s.33-243.

[48] Didyma'daki form örneği için bkz; Wintermeyer, 2004: abb. 617/type T11.8.

Ağız çapı 14 cm olan 73 kat. no.lu parçanın hamur rengi açık gridir. Kireç ve taşçık katkılı olup, yüzeyler sarımsı gridir. 74 kat. no.lu parçanın ağız çapı 11 cm'dir. Gri hamurlu, kireç, mika ve kuvars katkılıdır. Yüzeyler koyu gri renkli astarlıdır. 75 kat. no.lu buluntu, ağız çapı 16 cm'dir. Koyu gri renkli hamur kireç, kum ve az taşçık katkılıdır. Yüzeyler siyah renkte astarlanmıştır. Kulp çıkışı görülebilmektedir. Bütün parçaların yüzeylerinde yanık izleri mevcuttur.

Bu form grubunun benzerlerine, Saraçhane, Knossos, Rhadiopolis, Didyma, Paphos, Milet ve Stobi'de rastlanmıştır.[49] Didyma buluntusu, bu formun en erken örneğini oluşturmakta ve MÖ 2-MS 1. yüzyıla tarihlenmektedir (Wintermeyer, 2004: s.88). Rhadiopolis ve Paphos buluntuları MS 1. yüzyıla tarihlenmiştir (Fırıncı, 2010: s.28; Hayes, 1992: s.81). Milet ve Stobi'de ele geçen buluntular Erken Roma Dönemi'ne verilmiştir (Pülz, 1987: s.37; Anderson-Stojanović 1992: s.134). Knossos'ta bulunan örnek, "Hayes Type 4" grubu altında incelenmiş ve MS 4. yüzyıla tarihlenmiştir (Hayes, 1983: s.122). Filistin üretimi olduğu düşünülen ve Royal Ontorio Müzesi'nde yer alan Geç Roma Dönemine tarihlenen örnek (Hayes, 1976: s.56) ile MS 560-580 yıllarına tarihlenen Saraçhane buluntusu (Harrison ve Fıratlı 1966: s.238; Hayes, 1968: s.214) bu formun en geç örnekleridir. Buluntu örnekleri değerlendirildiğinde, bu form grubunu Erken Roma Dönemi- MS 6. yüzyıl sonlarına tarihlemek mümkündür.

T 21 (Lev. XIII/76-77)

T 21 form grubu, dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyna keskin bir geçiş yapan forma sahiptir. 76 kat. no.lu parçanın ağzın iç kısmında derin bir profil yer almaktadır. Ağız ve boyun kısımlarında yivler mevcuttur.

76 kat. no.lu parça 26 cmlik ağız çapına sahiptir. Açık gri renkli hamur, kireç, mika ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler grimsi kahverengi astarlıdır. 77 kat. no.lu buluntu, turuncu renkli hamur rengine sahiptir. Mika ve kum katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlıdır. İyi pişirilmişlerdir.

[49] Form grubunun benzer örnekleri için bkz; Harrison ve Fıratlı 1966: fig. H/2; Hayes, 1968: fig. H/108; Hayes, 1983: fig. 6/67, Type 4; Hayes, 1976: fig. 12/291; Fırıncı, 2010: lev. 23/97; Wintermeyer, 2004: fig. 611-612; Hayes, 1992: fig. 3/10-11; Pülz, 1987: pl. 17/52; Anderson-Stojanović, 1992: pl. 132.1141.1143.

Formun paralellerine Knossos ve Amphipolis'te rastlanmaktadır.[50] Knossos ve Amphipolis örnekleri "Hayes Type 2" grubu altında değerlendirilmiştir (Hayes, 1983: s.122; Malamidou, 2005: s.65). Bu formu, buluntu paralelleri ışığında MS 5-7. yüzyıla tarihlemek uygundur.

3.1.1.2. Güveçler

Pişirme kapları arasında yer alan güveçler, tencere gövde formlarının yassılaşmış bir tipi olarak düşünülebilir (N. Fırat, 2012: s.153). Greklerde isminin "*lopas"* (λοπάς) olduğu belirlenen bu kapların (Özdemir, 2009: s.46; M. Fırat, 2012: s.154; Amyx, 1958: s.197; Sparkes, 1962: s.120; Başaran ve Ergürer, 2012: s.264), Roma Döneminde farklı isimler aldığı bilinmektedir (Özdemir, 2009: s.46). Bu isimlerden en uygun olanının *aula* olduğu belirtilmiştir (Özdemir, 2009: s.47).

MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreğinden itibaren kullanılmaya başlandığı tespit edilen (Rottroff, 2006: s.178; Sparkes ve Talcott, 1970: s.227), yayvan ve oval bir forma sahip kaplar (Figür 4) Hellenistik Dönem'de daha keskin hatlı formlara dönüşmüştür (M. Fırat, 2012: s.154).[51] Bu formlar çeşitlenerek, Roma Dönemi formlarının temelini oluşturmuşlardır (Özdemir, 2009: s.47). Güveç formunu genel olarak, sığ gövdeye sahip, yuvarlak tabanlı, kullanım şekline göre dar ya da geniş ağızlı, çift kulplu ve kapaklı olarak tanımlayabiliriz (Figür 6) (Fırıncı, 2010: s.31).

İnce cidarlı, yassı formları nedeniyle (Özdemir, 2009: s.47), az sulu yemekler, kavurmalar, bol yağlı kızartmalar ve güveçler (M. Fırat, 2012: s.154; Özdemir, 2010: s.47; Fırıncı, 2010: s.31, Robinson, 1959: s.228; Sparkes, 1962: s.130) için kullanılmışlardır. Kapaklı tiplerinin, tencereler gibi saklama kabı olarak da kullanıldığı düşünülmektedir (Fırıncı, 2010: s.31; Amyx, 1958: s.197).

Kocaeli'nde gerçekleştirilen yüzey araştırmaları sırasında tespit edilen güveç kabı parçaları, ağız formlarına göre tipolojik ve kronolojik olarak incelenmiş ve 6 form grubu altında değerlendirilmiştir.

---

[50] Formun Knossos ve Amphipolis örneği için bkz; Hayes, 1983: fig. 5/62; Malamidou, 2005: fig. 101/1480.

[51] Güveç kaplarının, Hellenisitik Dönem form gelişimi için bkz; Rottroff, 2006: s.178-186; Gassner, 1997: s.103; Hayes, 1991: s.98; Anderson- Stojanović, 1992: s.132; Sparkes ve Talcott, 1970: s.95; Eiring, 2001: s.94-136.

GÜ 1 (Lev. XIV/78)

GÜ 1 grubu altında incelediğimiz 78 kat. no.lu parça, dışa dönük, küt, hafif şişirilmiş bir ağız formuna sahiptir. Ağzın iç kısmında kapak kullanımına elverişli bir çıkıntı yer almaktadır. Boyna geçiş yumuşak bir kıvrımla yapılmış olup derin bir yiv yer almaktadır.

Ağız çapı 22 cm olan örneğin, turuncu renkli hamuru kireç, mika, kum ve taşçık katkılıdır. İç yüzey sarımsı gri, dış yüzey koyu kırmızımsı kahve astarlıdır. İyi pişirilmiştir.

Bu formun benzer örnekleri, Stobi, Ephesos, Milet, Knossos, Didyma, Patara ve Rhadiopolis'te ele geçmiştir.[52] Stobi örneği MÖ 1-MS 1. yüzyıl sonlarına tarihlenmektedir (Anderson-Stojanović, 1992: s.135). Knossos buluntuları MÖ 1. yüzyıl sonu- MS 1. yüzyıl başları (Forster, 2001: s.155) ile MS 1-MS 2. yüzyıl başlarına tarihlendirilmiştir (Hayes, 1983: s.105). Patara ve Didyma örnekleri MS 1.yüzyıla tarihlenmiştir (Özdemir, 2009: s.51; Wintermeyer, 2004: s.50). Milet buluntusu MS 1. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmektedir (Lüdorf, 2006: s.50). Rhadiopolis buluntusu MS 1-2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Fırıncı, 2010: s.36). Ephesos örnekleri, Flavius ve Hadrian Dönemi (MS 69- 138) (Meriç, 2002; s.105) ile MS 2. yüzyıla tarihlenmiştir (Gassner, 1997; s.179). Buluntu örnekleri ışığında bu formu MÖ 1- MS 2. yüzyıla tarihlemek uygun olacaktır.

GÜ 2 (Lev. XIV/79-80)

Bu form grubu altında incelediğimiz örnekler, dışa uzatılmış, uç kısımdan şişkin, kısa boyunlu bir forma sahiptirler. 80 kat. no.lu örneğin ağzının uç kısmı hafif aşağı sarkıtılmış ve daha şişkindir. Boyundan gövdeye geçiş ise daha keskindir.

Ağız çapı 16 cm olan 79 kat. no.lu parça, kırmızı hamurlu, kireç ve mika katkılıdır. İç yüzey hamur renginde, dış yüzey koyu kırmızımsı gri renkte astarlanmıştır. Dış yüzeyde yanık izleri görülebilmektedir. 80 kat. no.lu parçanın ağız çapı 32 cm'dir. Açık kırmızımsı kahverengi hamur, kireç, mika ve kum katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlanmıştır. İyi pişirilmişlerdir.

[52] Buluntu örnekleri için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: fig. 1152; Meriç, 2002: fig. K648-K648a; Gassner, 1997: taf. 59/746; Lüdorf, 2006: pl. 11/T109; Hayes, 1983: pl. 7/79; Forster, 2001: fig. 4.9-e; Wintermeyer, 2004: abb. 287-289; Özdemir, 2009: lev. 20/200; Fırıncı, 2010: lev. 29/122-123.

Bu form grubunun paralelleri, Ephesos, Patara, Phokaia, Didyma, Anemurium, Knossos ve Atina'da tespit edilmiştir.[53] Formun Didyma örneği MS 1. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Wintermeyer, 2004: s.86). Atina'da tespit edilen örnek MS 1. yüzyıl sonu- 2. yüzyıl başına verilmiştir (Robinson, 1959: s.42). Ephesos örneği MS 1-2. yüzyıla tarihlenmiştir (Gassner, 1997; s.174; Meriç, 2002: s.105). Knossos'ta tespit edilen buluntu MS 2. yüzyıl sonlarına tarihlenmektedir (Hayes, 1983: s.105). Patara ve Phokaia örnekleri MS 2-3. yüzyıla tarihlenmiştir (Özdemir, 2009: s.48; Özbütev, 1994: s.22). Anemurium'da bulunan örnek MS 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Williams, 1989: s.62-63). Buluntu örnekleri değerlendirildiğinde bu formu MS 1-3. yüzyıla tarihlemek mümkündür.

GÜ 3 (Lev. XIV-XV/81-85)

Dışa dönük yuvarlatılmış ağızlı bu form grubunun karakteristik özelliği, ağzın iç kısmındaki derin içbükey profille verilen çıkıntıdır. 81 kat. no.lu parçanın, iç kısımda yer alan çıkıntısı daha belirgin, 82 kat. no.lu buluntunun ise daha sivriltilmiştir. 81 kat. no.lu parçanın boynu uzundur ve üzerinde yivler mevcuttur. 83, 84 ve 85 kat. no.lu parçalar kısa boyunludur. 83 ve 84 kat. no.lu parçanın yüzeyinde yivler vardır.

Ağız çapı 13-14 cm olan 81 ve 82 kat. no.lu parçanın hamur rengi pembedir. Hamur, mika ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlıdır. 83 kat. no.lu parça 16 cm ağız çapında olup hamur rengi kahverengidir. Kireç, kum ve taşçık katkılıdır. 11-14 cm ağız çapına sahip 84 ve 85 kat. no.lu parçanın sarımsı kırmızı hamuru kireç ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlanmıştır. Parçalar iyi pişirilmişlerdir.

GÜ 3 formunun benzer örnekleri, Stobi, Ephesos ve Durrës'te tespit edilmiştir.[54] Stobi, Ephesos ve Durrës buluntuları MS 5-6. yüzyıla tarihlenmiştir (Anderson-Stojanović, 1992: s.139; Meriç, 2002: s.112; Shkodra 2006: s.448). Benzer örnekler ışığında bu form grubu MS 5-6. yüzyıla tarihlenmesi uygundur.

[53] Bu formun paralelleri için bkz; Gassner, 1997: taf. 57/714; Meriç, 2002: taf. 54/K651; Özdemir, 2009: lev. 18/176; Özbütev, 1994: lev. 1/1; Wintermeyer, 2004: abb. 585/T8.8; Williams, 1989: pl. 32/360: Hayes, 1983: pl. 7/88; Robinson, 1959; pl. 7/G194.
[54] Form örnekleri için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 143/1232; Meriç, 2002: taf. 62/723; Shkodra, 2006: fig. 11/61-64.

GÜ 4 (Lev. XV-XVI/86-90)

GÜ 4 form grubundaki parçalar dışa çekilmiş, yuvarlatılmış bir ağız formuna sahiptirler. Ağız kısımları, boyna bir yivle keskin geçiş yapmaktadırlar. 86 ve 89 kat. no.lu parçaların ağız iç kısmı hafif içbükey yapmaktadır. Form olarak GÜ 3 form grubunun bir çeşitlemesi olmalıdır. 90 kat. no.lu parçanın formu bir varyasyon olarak bu grupta değerlendirilmiştir. Ağız cidarı daha kalındır. Ağzın iç kısmında keskin bir profil yer almaktadır. İç kısımdaki boyna geçiş oldukça keskindir.

Bu form grubunda yer alan parçaların ağız çapları 12-25 cm arasında değişmektedir. 86, 87 ve 89 kat. no.lu parçaların hamur rengi kırmızımsı sarıdır. Genel olarak kireç ve taşçık katkılıdırlar. 88 kat. no.lu parça kahverengi hamurlu, kireç, kum, seramik tozu ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlanmıştır. 90 kat. no.lu örneğin açık gri renkli hamuru iri taneli kireç ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler sarımsı turuncu renkte astarlanmıştır. 86 ve 90 kat. no.lu parçalarda, kullanılan katkı maddeleri yüzeyden görülebilmektedir. İyi pişirilmişlerdir.

Bu formun benzerleri, Sagalassos, Seleukeia Sidera, Kelenderis, Anemurium, Xanthos, Rhadiopolis, Berenice, Knossos, Durrës ve Vigna Barberini'de tespit edilmiştir.[55] Xanthos ve Rhadiopolis örneği MS 1-3. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Pellegrino, 2007b: s.240; Fırıncı, 2010: s.33). Rizzo tarafından incelenen Vigna Barberini örneği ise Antoninler Dönemi'ne (MS 96-180) verilmiştir (Rizzo, 2003: s.61). Formun Berenice örneği MS 1. yüzyıl ortalarından MS 2. yüzyıl ortalarına verilmiştir (Riley, 1979: s.157). Sagalassos ve Kelenderis buluntuları MS 2- 7. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Deegest, 2000: s.155-156; Tekocak, 2006: s.76-77). Anemurium örneği Williams tarafından MS 3. yüzyılın ilk yarısına verilmiştir (Williams, 1989: s.63). Knossos örneği MS 4-5. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Forster, 2001: s.158). Xanthos'ta ele geçen örnek MS 6- 7. yüzyıla tarihlenir (Pellegrino, 2007b: s.240). Seleukeia Sidera ve Durrës buluntusu Geç Roma Dönemi'ne tarihlenmiştir (Laflı, 2000: s.44; Shkodra, 2006: s.446). Buluntu paralelleri ışığında bu form grubunu MS 1- MS 7. yüzyıla vermek uygundur.

[55] Benzer örnekler için bkz; Deegest, 2000: fig. 172; Laflı, 2000: fig. 3; Tekocak, 2006: lev. 38-39/222, 224, 227; Williams, 1989: pl. 32/361; Pellegrino, 2007b: pl. 13/4; Fırıncı, 2010: lev. 25/106-107; Riley, 1979: pl. 102/487; Forster, 2001: fig. 4.11/g; Rizzo, 2003: tav. XIV/42; Shkodra, 2006: fig. 11/62.

GÜ 4 formunun bir çeşitlemesi olarak değerlendirilen 90 kat. no.lu buluntunun paraleli Knossos'ta[56] ele geçmiştir. Hayes tarafından MS 4-5. yüzyıla verilen örneğe (Hayes, 1983: s.95) dayanarak bu parçayı aynı tarihe vermek uygundur.

GÜ 5 (Lev. XVI/91)

GÜ 5 grubu içerisinde değerlendirilen 91 kat. no.lu parçanın benzer bir formu yüzey araştırmaları sırasında tespit edilememiştir. Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, kısa boyunlu bir forma sahiptir. Ağız üzerinde derin bir yiv yer almaktadır. Kapak kullanımı için uygun görünmektedir.

Ağız çapı 18 cm olan buluntu, koyu turuncu hamurludur. Kireç, mika ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler kahverengimsi siyah astarlı olup yanık izleri görülmektedir. İyi pişirilmiştir.

Formun benzer bir örneği Durrës'te[57] ele geçmiştir. Shkodra tarafından Geç Roma Dönemi'ne tarihlenen (Shkodra, 2007: s.448) örnek doğrultusunda, 91 kat. no.lu buluntu Geç Roma Dönemi'ne tarihlenebilir.

3.1.1.3. Tavalar

Kızartma ya da yemek ısıtma amacı (Fırıncı, 2010: s.37) ile kullanılan tavalar, Grekçe'de *tagenon* (τάγη*νον*) (Korkut, 2007: s.432; Aydemir, 1995: s.50; Özdemir, 2009: s.54; Sparkes, 1962: s.129; Lidell ve Scott, 1901: s.1522), Latince'de ise *frixorium* adı ile bilinmektedir (Korkut, 2007: s.432; Özdemir, 2010: s.54; Fırıncı, 2010: s.37; Georges, 1959: s.1258; Hilgers, 1969: s.185).[58] Latince'de metal örnekler için ise *sartago* adının kullanıldığı Apicius[59] tarafından aktarılmıştır (Aydemir, 1995: s.50; Fırıncı, 2010: s.37; Harcum, 1921: s.44). Bunun yanı sıra aynı terimin, güveç tarzı kapları da ifade ettiği Korkut tarafından işaret edilmektedir (Korkut, 2007: s.432).

[56] Paralel buluntu için bkz; Hayes, 1983: fig. 126.
[57] Formun Durrës örneği için bkz: Shkodra, 2006: fig. 12/71.
[58] Bu tip kaplar için *bridum* ve *patina* gibi terimler de kullanıldığı bilinmektedir. Detaylı bilgi için bkz; Korkut, 2007: s.432; Hilgers, 1969: s.14.
[59] Marcus Gavius Apicius, Roma İmparatoru Tiberius Dönemi'nde yaşayan Romalı bir gurmedir. Hakkında daha detaylı bilgi için bkz; Dalby, 2003: s.16-18; Grocock ve Grainger, 2006: s.54-58.

En erken örneğinin Atina'da, MÖ 5. yüzyılda ele geçtiği bilinen tavalar (Figür 5) (Aydemir, 1995: s.50; Özdemir, 2009: s.54; Sparkes, 1962: s.129; Sparkes ve Talcott, 1970; s.1983),[60] Hellenistik Dönem'de dik gövdeli, sığ ve geniş ağızlı formlara sahiptirler (Korkut, 2007: s.432). Roma Dönemi'nde formlar çeşitlense de genel olarak Hellenistik Dönem geleneğinin devamı niteliğindedir (Özdemir, 2009: s.54). Bu tip kap formlarının ağız kenarında taşıma amacı ile sap ya da tutamak bulunmaktadır (Fırıncı, 2010: s.37). Çift ya da üçlü sarmal olan bu sapların (Fırıncı, 2010: s.37) düz örnekleri de mevcuttur (Tekocak, 2006: s.68). Söz konusu bu saplar, uca doğru daralmaktadır. Bunun amacı, kabın, pişirme sırasında bir alet yardımıyla tutulabilmesidir.[61] Kocaeli'nde gerçekleştirilen yüzey araştırmaları sırasında bu tip sap veya tutamak buluntusuna rastlanamamıştır.

Şimdiye kadar ele geçmiş örneklere bakılarak, genel olarak içe dönük, çift kademeli ağza sahip, konik gövdeli, düz dipli Nikomedia tavalarında form çeşitliliğinin pek görülmediğini söylemek mümkündür. Formlar birbirinin devamı niteliğindedir. İncelemek üzere seçtiğimiz örnekler, ağız formlarına göre 4 gruba ayrılmıştır.

TV 1 (Lev. XVII/92-93)

Bu form grubu içerisinde değerlendirilen 92 ve 93 kat. no.lu tava parçaları, hafif içe dönük, dışarı çekilmiş bir ağız formuna sahip olup gövdeleri koniktir. Ağız kenarları kütleştirilmiştir. Diğer örnekten farklı olarak, 93 kat. no.lu örneğin ağız kenarı aşağı doğru hafif sarkıtılmıştır. Ağzın üst kısmı iç bükey yaparak bir oyuk oluşturmaktadır. 92 kat. no.lu buluntunun yüzeyinde yivler mevcuttur.

Ağız çapı 22 cm olan 92 kat. no.lu örnek, kırmızı hamur renginde, kireç, mika ve kum katkılıdır. İç ve dış yüzeyler hamur renginde astarlıdır. Dış yüzeyde yanık izleri görülebilmektedir. İyi pişirilmiştir. Buluntunun benzer bir örneği Stobi'de[62] tespit edilmiştir. Buluntu paraleline bakılarak, formu MS 1-3. yüzyıla tarihlemek mümkündür (Anderson-Stojanović, 1992: s.135).

[60] Bu formun erken örnekleri için bkz; Rotroff, 2006: s.188-194; Robinson, 1959: s.18; Hellström, 1965: s.44; Edwards, 1975: s.131.
[61] Saplı veya tutamaklı örnekler hakkında daha detaylı bilgi için bkz; Aydemir, 1995: s.37; Robinson, 1959; s.7.
[62] Stobi'de ele geçen örnek için bkz; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 136/1162.

Ağız çapı 26 cm olan 93 kat. no.lu örnek, açık gri hamur renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılıdır. İç ve dış yüzeyler turuncu renkte astarlıdır. İyi pişirilmiştir. Buluntunun benzer örnekleri, Anemurium ve Thasos'ta[63] tespit edilmiştir. Buluntu örneklerine bakılarak, formu MS 3. yüzyıla tarihlemek mümkündür (Williams, 1989: s.63; Malamidou, 2005: s.65).

TV 2 (Lev. XVII/94-95)

TV 2 form grubu içerisinde incelediğimiz, birbirlerinin çeşitlemesi olan bu parçalar, içe dönük, dışa çekilmiş, şişkin ağız formuna sahiptirler. Ağzın üzerinde kapak kullanımına uygun iç bükey profil yer almaktadır. Boyna geçiş keskindir. 94 kat. no.lu parçanın ağzının iç kısmı daha şişkindir. Gövde oval bir forma uygundur.

Ağız çapları 18-20 cm olan örnekler, turuncu tonlarında hamur rengine sahip olup, kireç, mika ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlıdır. İyi pişirilmişlerdir.

TV 2 form grubunun buluntu örneklerine, Anemurium, Xanthos, Didyma, Ephesos ve Berenice'de[64] tespit edilmiştir. Grubun Anemurium örneğinin tarihi belirlenememiştir (Williams, 1989: s.61). Xanthos'ta ele geçen parça MÖ 200-175 yıllarına tarihlendirilmiştir (Des Courtils ve Laroche, 2004: s.331). Ephesos'ta ve Berenice'de tespit edilen örnekler ise MÖ 2-1. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Gassner, 1997: s.119; Riley, 1979: s.75). Formun elen geçen diğer bir örneği olan Didyma buluntusu MS 1. yüzyıla verilmektedir (Wintermeyer, 2004: s.71). Buluntu örnekleri ışığında bu form grubu MÖ 2-MS 1. yüzyıla tarihlenebilir.

TV 3 (Lev. XVII-XVIII/96-101)

Birbirlerinin varyasyonu olan TV 3 form grubunda içe dönük ağız ile ağzın alt tarafındaki yüksek çıkıntı karakteristiktir. Tam form olarak sadece 99 kat. no.lu parça ele geçmiştir. 96, 99 ve 101 kat. no.lu parçaların ağız kısmı yuvarlatılmıştır. 97 ve 100 kat. no.lu parçaların ağzı ise daha sivridir. 98 kat. no.lu örneğin ağız kısmı daha fazla içe döndürülmüştür. 96 ve 99 kat. no.lu parçanın ağız kısmı altında yer alan

[63] Tespit edilen form örnekleri için bkz; Williams, 1989: fig. 32/362; Malamidou, 2005: fig. 97/1459, type2.
[64] Form grubu paralelleri için bkz; Williams, 1989: fig. 32/352; Des Courtils ve Laroche, 2004: fig. 26/3; Wintermeyer, 2004: fig. 96/720; Gassner, 1997: taf. 40/464; Riley, 1979: fig. 413/97.

çıkıntısı hafif yukarı kalkıktır. 97 ve 100 kat. no.lu parçaların çıkıntısı hafif aşağı doğru sarkıtılmıştır. 98 ve 101 kat. no.lu buluntuların çıkıntısı düz uzanmaktadır. 101 kat. no.lu örneğin çıkıntısı ağzın hemen aşağısından başlamaktadır. Ağız ve çıkıntıda görülen belirgin form gelişimi, Didyma'da (Wintermeyer, 2004: s.719-732) olduğu gibi açıkça izlenebilmektedir. Stratigrafinin olmaması nedeniyle bununla ilgili kronolojik bir takip yapılamamıştır. Grup içerisinde incelediğimiz örnekleri, 98 kat. no.lu parçaya göre değerlendirdiğimizde, gövdeler konik formda olup düz diplidirler. Sadece 96 kat. no.lu parçanın gövdesi daha düz inmektedir. Yüzeylerinde yivler mevcuttur.

Ağız çapları 14-16 cm arasında değişen 96, 98, 99 ve 100 numaralı parçalara göre 21-37 cm ağız çaplarıyla 97 ve 101 kat. no.lu kaplar daha geniş ağızlıdır. Hamur renkleri, turuncu, kahverengi, gri ve siyah tonlarındadır. Genel olarak, kireç, mika ve taşçık katkılıdırlar. 97 numaralı örneğin yüzeyleri koyu kırmızımsı kahve, 98 ve 99 numaralı buluntuların yüzeyi kahverengimsi siyah, 100 numaralı parçanın yüzeyleri kahverengimsi gri, 96 ve 101 numaralı buluntuların yüzeyleri ise hamur renginde astarlanmıştır. Birçoğunun yüzeyinde yanık izleri mevcuttur. İyi pişirilmişlerdir.

En erken örnekleri MS 3. yüzyılda görülmeye başlandığı (Başaran ve Ergürer, 2012: s.267) TV 3 form grubunun paralelleri, Parion, Stobi, Korinth, Didyma, Ephesos, Knossos ve Adriyatik Batıkları'nda[65] ele geçmiştir. Bu formun Didyma ve Adriyatik Batıkları buluntusu MS 3-4. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Wintermeyer, 2004: s.96; Istenič ve Schneider, 2000; s.341). Formun Korinth örneği MS 4. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenmiştir (Slane, 1990: s.79). Parion ve Knossos buluntuları MS 4-5. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Başaran ve Ergürer, 2012: s.266-268; Sackett, 1992: s.252). Ephesos'ta tespit edilen örnek ise MS 5. yüzyıla verilmiştir (Gassner, 1997: s.177). Benzer buluntu örnekleri ışığında bu form grubunu MS 3-5. yüzyıla tarihlemek mümkündür.

[65] Form grubunun benzer örnekleri için bkz; Başaran ve Ergürer, 2012: kat. no. 39-42; Slane, 1990: fig. 16/167; Wintermeyer, 2004: abb. 731/typ P3.15; Gassner, 1997: taf. 58/738; Istenič ve Schneider, 2000: fig. 5/3; Sackett, 1992: fig. 67.

TV 4 (Lev. XVIII/102)

TV 3 form grubunun başka bir çeşitlemesi olan 102 kat. no.lu örnek, düz ve kütleştirilmiş bir ağız formuna sahiptir. Ağzın altında yer alan çıkıntı TV 3 form grubuna göre daha aşağıdadır. Çıkıntı aşağı doğru sarkıtılmıştır. Gövde olasılıkla konik formludur.

Ağız çapı 26 cm olan buluntunun hamur rengi gridir. Kireç ve taşçık katkılı olup yüzeyler hamur renginde astarlıdır. İyi pişirilmiştir.

Formun benzer örnekleri, Parion, Korinth ve Sparta'da[66] tespit edilmiştir. Korinth'de tespit edilen örnek MS 3. yüzyıla tarihlenirken (Slane, 1990: s.79), Parion buluntusu MS 4-5. yüzyıl (Başaran ve Ergürer, 2012: s.266-268), Sparta'da ele geçen parça ise "grup 6" içerisinde incelenmiş ve MS 5. yüzyıla tarihlenmiştir (Pickersgill, 2003: s.585). Form paralelleri değerlendirildiğinde bu formu MS 3-5. yüzyıla tarihlemek uygundur.

3.1.2 İthal ve İthal Taklidi Pişirme Kapları

Nikomedia ve çevresinden tespit edilen, üretim yerleri veya atölyeleri belirlenen pişirme kapları, benzer örnekler değerlendirilerek ithal ve ithal malzeme taklidi kaplar olarak incelenmiştir.

3.1.2.1. Ege Orijinli Pişirme Kapları

Antik dönem ticaretinde meta olarak kullanılan ve orijinlerinin Ege olduğu düşünülen pişirme kapları, İngilizce literatürde "*Eastern Cooking Ware*" veya "*Aegean Cooking Ware*" olarak adlandırılmıştır (Jurisic, 2000: s.34-35; Istenič ve Schneider, 2000: s.341; Hayes, 1983: s.111; Hayes, 2005: s.14; Özdemir, 2009: s.46). Bu kapların yayılım alanı oldukça geniş bir bölgeyi kapsamaktadır (Hayes, 2005: s.15).[67] Bu pişirme kaplarının tarihlenmesi ve üretim yerlerinin belirlenmesi için batıklarda yapılan arkeolojik kazılar ve stratigrafik çalışmalar büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmalar sırasında ele geçen konteks malzemeler içerisinde bulunan pişirme kaplarının kesin olarak tarihlenmesini mümkün kılmakta ve ticarette

[66] Ele geçen form paralelleri için bkz; Slane, 1990: fig. 16/166; Pickersgill, 2003: fig. 17- grup 6/120; Başaran ve Ergürer, 2012: fig. 12/38.
[67] Ege kaynaklı kaplar hakkında daha detaylı bilgi için bkz; Istenič ve Schneider, 2000: s.341-347; Hayes, 1983: s.111; Hayes, 1997: s.79; Jurišić, 2000: s.34-35.

aktif olarak faaliyet gösteren atölyelerin belirlenmesinde büyük imkân sağlamaktadır. Adriyatik'te gerçekleştirilen batık kazıları özellikle Phokaia'nın ticarette öne çıktığını göstermektedir (M. Fırat, 2012; s.154; Istenič ve Schneider, 2000; s.341). Patara'da gerçekleştirilen çalışmalar, bu kentin özellikle MS 1- 3. yüzyıllarda önemli bir atölye olduğunu kanıtlar niteliktedir (Özdemir, 2009: s.46).

Bu kapların yayılım alanın oldukça geniş olması ve formların çeşitliliği daha birçok üretim yerinin olması gerektiğini göstermektedir. Bunun için araştırmalar farklı bölgelerde genişletilerek sürdürülmelidir. Kocaeli'nde gerçekleştirilen yüzey araştırmaları sırasında tespit edilen tencere ve güveç formları gruplara ayrılarak değerlendirilmiştir.

3.1.2.1.1. Tencereler

Nikomedia ve etki alnında ele geçen 5 adet Ege üretimi tencere örneği 3 alt gruba ayrılarak incelenmiştir.

ET 1 (Lev. XIX/103-104)

Dışa açılarak yükselen, yuvarlatılmış ağızlı, tencere örneklerinden, 103-104 kat. no.lu parçalar tespit edilmiştir. Boyundan omuza keskin bir geçişe sahiptir. Gövde olasılıkla oval formludur. 103 kat. no.lu parçada kulp çıkışı görülebilmektedir. 104 kat. no.lu parçanın yüzeyinde bir adet kabartma yivin yanı sıra birçok derin yivler de mevcuttur. Ağız çapı 20 cm olan 103 kat. no.lu örneğin, grimsi kahverengi hamuru kireç, mika ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler kırmızımsı sarı renkte astarlanmıştır. Ağız çapı 19 cm olan 104 kat. no.lu parça, turuncu hamur rengine sahiptir. Kireç, altın rengi mika, kum ve seramik tozu katkılıdır. Yüzeyler kahverengi astarlıdır. İyi pişirilmişlerdir. Formun benzer örnekleri, Castelporziano, Emona ve Ephesos'ta ele geçmiştir.[68] Catelporziano'da ele geçen buluntu MS 1. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Hayes, 2009: s.32). Ephesos buluntusu ise Flaviuslar Dönemi'ne (MS 69- 96) verilmiştir (Meriç, 2002: s.105). Emona örneği MS 1. yüzyılın 2. yarısı- 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Istenič ve Schneider, 2000: s.346). Buluntu örnekleri ışığında bu formu MS 1-2. yüzyıla tarihlendirmek mümkündür.

[68] Formun benzer örnekleri için bkz; Hayes, 2009: fig. 22/191; Istenič ve Schneider, 2000: fig. 3/4; Meriç, 2002: fig. K642.

ET 2 (Lev. XIX/105-109)

Ege orijinli tencerelerden dışa açılarak yükselmiş, yuvarlatılmış ağızlı, form grubundan 5 örnek ele geçmiştir. Bu form grubu, ağız kısmının daha az açılmış olması ve boyun kısmının daha kısa olmasıyla 103 ve 104 kat. no.lu örneklerden ayrılmaktadır. 106 kat. no.lu parçanın ağız cidarı diğerlerine göre daha fazla kalınlaştırılmıştır. 109 kat. no.lu örneğin ağız kısmı daha küt ve boyna geçişi daha keskindir. Dış yüzeyinde yivler mevcuttur. Ağız çapları 10-22 cm arasında değişen örneklerin hamur renkleri sarı, kahverengi ve gri tonlarındadır. Genel olarak kireç, mika ve taşçık katkılıdırlar. Buluntuların yüzeyleri hamur renginde astarlıdır. İyi pişirilmişlerdir. Tespit ettiğimiz parçaların form benzerleri Castelporziano ve Nerezine Batığı'nda ele geçmiştir.[69] Buluntu örnekleri MS 2. yüzyıla tarihlenmektedir (Hayes, 2009: s.23; Istenič ve Schneider, 2000: s.341). Form benzerleri doğrultusunda bu formu MS 2. yüzyıla vermek uygun olacaktır.

ET 3 (Lev. XIX/110)

110 kat. no.lu tencere parçası, dışa çekilmiş ve hafif yukarı kaldırılmış bir ağız kenarına sahip olup boyna geçiş yumuşaktır. Ağız üzerinde yivler yer almaktadır. Grimsi kahverengi hamur, kireç, mika ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler kırmızımsı sarı astarlıdır. İyi pişirilmiştir. Formun benzer bir örneği Sparta'da[70] tespit edilmiştir. Form paraleli doğrultusunda (Pickersgill, 2003: s.586), bu örneği MS 5. yüzyıla tarihlemek uygundur.

3.1.2.1.2. Güveçler

2005-2012 yılı çalışmaları sırasında tespit ettiğimiz, birbirinin varyasyonu olan 7 adet Ege üretimi güveç kabı örneği tek grup altında değerlendirmeye alınmıştır.

EGÜ 1 (Lev. XX/111-113, Lev. XXI/114-117)

Birbirlerinin çeşitlemesi olan 7 adet güveç parçası (Kat. No. 111- 117), dışa açılarak yükselen, yuvarlatılmış ağızlı bir forma sahiptirler. Ağız dışa doğru oldukça açılmıştır. 113 ve 114 kat. no.lu parçaların ağız kenarı daha kalındır. 115 kat. no.lu

[69] Örneklerin benzer buluntuları için bkz; Hayes, 2009: fig. 18/113; Istenič ve Schneider, 2000: fig. 3/5.
[70] Sparta'da ele geçen form paraleli için bkz; Pickersgill, 2003: fig. 11/group 6- 127.

buluntunun, dışa çekilmiş ağız kenarı şişkindir. Gövde omuzda genişlemektedir. Parçaların buluntu durumu nedeniyle gövdenin alt kısmı ve dip formu bilinmemektedir. 117 kat. no.lu parçanın gövde formu düzdür. 111 kat. no.lu parçada kulp çıkışı 112 kat. no.lu parçada kulbun bir kısmı koruna gelmiştir. Ağzın hemen altından başlayan kulp gövdenin ortasına bağlanmaktadır. 112, 115 ve 117 kat. no.lu örneklerin yüzeyinde yivler mevcuttur.

Ağız çapları 14-24 cm arasında değişen bu kaplar, kırmızı ve kahverengi tonlarında hamur renklerine sahiptirler. Genel olarak kireç, mika ve kum katkılı olan bu kapların yüzeyleri, hamur renginde astarlıdır. 111, 114 ve 116 kat. no.lu parçaların dış yüzeyleri gri tonlarında astarlıdır. Yüzeylerde yanık izleri görülmektedir. İyi pişirilmişlerdir.

Bu formun benzerleri, Didyma, Ephesos, Aigai, Magnesia, Kelenderis, Phokaia, Knossos, Castelporziano, Isthmia, Atina, Stobi, Amphipolis ve Sparta'da tespit edilmiştir.[71] Bu form tipinde ele geçen Knossos örneği Hayes tarafından Phokaia üretimi olarak belirlenmiş olup "Form 2" altında incelenirken (Hayes, 1983: s.122), Stobi'de tespit edilen parça Form 4 altında yerel üretim olarak değerlendirilmiş ve Hayes Form 2 ile karşılaştırma yapılmıştır (Anderson-Stojanović 1992: s.136). Başka bir benzer form olan Amphipolis örneği Hayes'in değerlendirilmesi ile "Form 2" ile benzeştirilmiştir (Malamidou, 2005: s.65). Formun erken örnekleri, Didyma, Castelporziano, Isthmia ve Atina'da ele geçmiş ve MS 1. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Wintermeyer, 2004: s.87; Hayes, 2009: s.32; Gebhard vd 1998: s.454; Robinson, 1959: s.42). Ephesos, Aigai, Kelenderis, Magnesia ve Hrušica ad Prium'da tespit edilen örnekler MS 1-3. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Gassner, 1997: s.174; Meriç, 2002: s.104; Doğer vd 2009: s.356; Vapur, 2001: s.102-103: Tekocak, 2006: s.60; Istenič ve Schneider, 2000: s.341). Knossos, Stobi ve Phokaia örnekleri MS 2-3. yüzyıla verilmektedir (Hayes, 1983: s.122; Sackett, 1992: s.237; Anderson-Stojanović 1992: s.136; M. Fırat, 2012: s.156-157). Amphipolis buluntusu MS 3. yüzyıla tarihlendirilirken Sparta'da tespit edilen parça

[71] Form paralelleri için bkz; Wintermeyer, 2004: fig. 601/typ T9.11; Gassner, 1997: taf. 57/715-716; Meriç, 2002: fig. K642c; Doğer vd 2009: fig. 343; Vapur, 2001: lev. 28/135.137; Tekocak, 2006: lev. 40/235; M. Fırat, 2012: tip A/3,2-3; Hayes, 1983: fig. 5/58- 59; Hayes, 2009: fig. 22/191; Gebhard vd 1998: fig. 16/51; Robinson, 1959: pl. 7/G,193-195; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 136/1174- 175; Malamidou, 2005: fig. 100/1476; Sackett, 1992: pl. 177/D4-32, 32a, 32b: Bailey, 1993: fig. 21/194.

MS 3. yüzyılın 2. yarısına verilmektedir (Malamidou, 2005: s.65; Bailey, 1993: s.248). Buluntu örnekleri ışığında bu form, MS 1-3. yüzyıla tarihlenebilir.

3.1.2.2. Gevrek Mallar (Brittle Ware)

Brittle Ware, Suriye'de ele geçen, Roma Dönemi'nden Abbasi Dönemi'ne kadar tarihlenen günlük kullanım kaplarına verilen genel isimdir (Vokaer, 2009: 121). Kapların ince cidarlı yapılarak yüksek ısıda fırınlanmasıyla oluşan yapısı nedeniyle, bu isim ilk kez, 1968 yılında yayınlanan Dura Europos çalışmaları hakkındaki yayınında, Stephen L. Dyson tarafından kullanılmıştır (Vokaer, 2010: s.606). Bu isim, Türkçe literatürde "gevrek kaplar" ya da "gevrek mallar" olarak çevrilerek kullanılabilir. Bu nedenle çalışmamız içerisinde bu kaplar, "gevrek mallar" başlığı altında incelenmiştir.

Yüksek ısıda fırınlanması, fırınlanma şartlarına bağlı olarak yüksek demir içerikli kırmızı veya siyah tonlarında hamur rengi ve ince cidar, bu kapların genel özellikleridir (Alp, 2009: s.202; Vokaer, 2009: 121; Vokaer, 2010: s.606). Çift kulplu, derin tencereler ve sığ tavalar gibi formlar standart olsa da MS 1- 7. yüzyıllar arasında gelişim gösteren formlarda görülmektedir (Vokaer, 2010: s.606).

Bu grup hakkında geçmişte yapılan çalışmalar oldukça azdır. Fakat günümüzde, üretim yerleri ve yayılım alanları hakkında, arkeometri destekli bilimsel çalışmalar yakın tarihte yapılmaya başlanmıştır.[72] Ürdün, Kıbrıs ve Filistin'de de üretildiği bilinen bu tip malların en iyi bilinen üretim alanı Kuzey Suriye'dir (Alp, 2009: s.202). Bu kapların belirlenebilen ilk atölyesi, MS 2. yüzyılda üretim yaptığı belirlenen Palmyra'dır. Burada ele geçen konteks grup ilk kez Daszkiewicz, Krogulska ve Bobryk tarafından 2000 yılında yayınlanmıştır. Bunun yanı sıra, Suriye'nin batısında yer alan Halep, Andarin, Apameia ve Dibsi Faraj ile Fırat Nehri Yüzey Araştırması sırasında tespit edilen mallar üzerinde yapılan kil analizleri sonucu, en az 5 adet atölye olması gerektiği belirlenmiştir (Schneider vd 2007: s.715; Vokaer, 2010: s.606-608). Bu atölyelerden biri Halep'in batısında, Apamea yakınlarına olması gerektiği belirlenmiş olsa da henüz bu atölyelerin tam olarak neresi olduğu tespit edilememiştir (Schneider vd 2007: s.715).

[72] Brittle Ware hakkında detaylı bilgi almak için bkz; Dyson, 1968; 15-345. Orssaud ve Sodini, 2003: s.491–504; Daszkiewicz vd 2000: s.537-548. Vokaer, 2010: s.605-627; Schneider vd 2007: 715-730; Vokaer, 2009: s.121-136.

Kocaeli Yüzey Araştırmalarında, gevrek kap örneklerinden 9 adet tencere parçası belirlenmiştir. Bu parçalar 4 form grubu altında değerlendirilmiştir.

GM 1 (Lev. XXII/118-119)

Bu grupta yer alan parçalar, dışa dönük ağızlı, kısa boyunlu, omuzdan genişleyen bir forma sahiptirler. 119 kat. no.lu örneğin ağız kenarı kütleştirilmiştir. Ağız üzerinde derin bir yiv yer almaktadır. Boyun, boyun geçişi ve gövde üzerinde derin yivler mevcuttur.

Ağız çapları 15-16 cm olan parçalar gri ve kırmızımsı kahverengi hamura sahiptirler. Hamur, kireç, mika ve kum katkılıdır. 188 kat. no.lu örneğin yüzeyleri açık gri renkte astarlıyken 119 kat. no.lu buluntunun yüzeyleri hamur rengi astarlıdır. İyi pişirilmişlerdir.

Roma döneminde Suriye'de yoğun olarak kullanılan bu formun örnekleri, Halep, Dibsi Faraj, Ain Sinu ve Tell Sheikh Hassan'da[73] tespit edilmiş ve MS 3-4. yüzyıla tarihlenmiştir (Schneider vd 2007: s.718; Dyson, 1968: s.235). Form benzerine bakılarak bu formu MS 3-4. yüzyıla tarihlemek mümkündür.

GM 2 (Lev. XXII/120-121)

GM 2 grubunda yer alan parçalar, dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, kısa boyunlu bir forma sahiptirler. 120 kat. no.lu parçanın ağız kısmı daha fazla dışa açılmıştır. 121 kat. no.lu formda boyun düz ve daha uzundur. Gövdeye geçişlerde kabartma yivler yer almaktadır. 121 kat. no.lu parçanın gövdesinde yapılan derin bir yiv ile dışa doğru hafif bombe yapılmıştır ve daha kalın bir cidara sahiptir.

Ağız çapları 12-14 cm olan örneklerin hamur rengi turuncu ve kahverengi tonlardadır. Hamurlar kireç, mika ve kum katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlanmıştır. İyi pişirilmişlerdir.

Bu form grubunun benzer örnekleri, Karkamış yakınlarında yer alan Harabebezikan Höyüğü'nde, Apamea ve Dibsi Faraj'da[74] ele geçmiştir. Bu grubun Geç Roma Dönemi'nden Erken İslami Döneme kadar kullanıldığı belirlenmiştir

[73] GM 1 form grubunun benzer örnekleri için bkz; Schneider vd 2007: fig. 4/3-4; Dyson, 1968: fig. 19/III, D4.
[74] Form paralelleri için bkz; Vokaer, 2007: fig. 2/3; Alp, 2009: fig. 3/3.

(Vokaer, 2007: s.702; Alp, 2009: s.202). Bu nedenle elimizdeki parçaları bu tarihler arasında değerlendirmek mümkündür.

GM 3 (Lev. XXII/122- Lev. XXIII/123-124)

Bu form grubu içerisinde değerlendirilen örnekler, hafif dışa dönük, kalınlaştırılmış ve yuvarlatılmış bir ağız formuna sahiptirler. 124 kat. no.lu buluntunun ağız kısmı sivriltilmiştir. Yüzeyde kabartma yivler mevcut olup bu yivler nedeniyle kademeli bir görüntü oluşmaktadır. 123 kat. no.lu parçada, gövdeye keskin bir şekilde geçiş yapmakta ve daralarak devam etmektedir.

Ağız çapları 16-20 cm olan buluntular, turuncu renkte hamura sahip olup kireç, mika ve taşçık katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlıdır. Katkılar yüzeyden görülebilmektedir. İyi pişirilmişlerdir.

Bu formun benzer örneği Harabebezikan Höyüğü'nde[75] tespit edilmiştir. Geç Roma Dönemi'nden Erken Bizans Dönemi'ne kadar kullanılan bu formu (Alp, 2009: s.203) yine aynı tarihler arasına vermek mümkündür.

GM 4 (Lev. XXIII/125-126)

GM 4 grubu içerisinde incelenen buluntular, hafif içe dönük, yuvarlatılmış ağızlı, düz gövdeli bir forma sahiptirler. 126 kat. no.lu parçanın cidarı özellikle gövde kısmında daha kalındır. Gövde de yer alan derin yivler sayesinde dış yüzeyde kabartma etkisi yapılmıştır.

Ağız çapları 22-24 cm olan örnekler, turuncu tonlarında hamur rengine sahiptirler. Parça hamurları kireç ve mika katkılıdır. 125 kat. no.lu parçanın iç yüzeyi kırmızımsı sarı, dış yüzeyi soluk kahverengi astarlıdır. Bu form grubunda değerlendirilen diğer parçanın yüzeyleri ise sarımsı turuncu astarlıdır. İyi pişirilmişlerdir.

Bu forma sahip buluntu benzerleri Suriye'deki, Resefa (Sergiopolis, Anastasiopolis), Harabebezikan Höyüğü, Apameia, Andora ve Dibsi Faraj'da[76] tespit edilmiştir. Buluntu örnekleri MS 6-7. yüzyıla tarihlendirilmekte olup (Mackensen,

[75] Ele geçen benzer örnek için bkz; Alp, 2009: fig. 3/9.
[76] Buluntu paralelleri için bkz; Mackensen, 1984: fig. 11, 16; Alp, 2009: fig. 3/6; Schneider vd 2007: fig. 4.

1984: s.97; Alp, 2009: s.203; Schneider vd 2007: s.718) GM 4 form grubu içerisinde değerlendirdiğimiz parçaları, bu örnekler ışığında aynı tarihlere vermemiz uygun olacaktır.

3.1.3. Pişirme Kapları İle Beraber Kullanılan Seramikler

Pişirme kapları grubuna girmeyen fakat pişirme kaplarıyla beraber kullanılan kapaklar çalışmamız içerisinde değerlendirilmiştir. Formlarına göre gruplara ayrılan bu parçalar alt başlıklar halinde değerlendirilmiştir.

3.1.3.1. Kapaklar

Kapaklar, yemek pişirme sırasında veya besinin saklanma durumunda kabın yüzeyini örtmek için kullanılmaktadırlar.

Kocaeli'nde, 2005-2012 yılları (2009 yılı hariç) arasında gerçekleştirilen yüzey araştırmaları sırasında, 1 tanesi tam olmak üzere toplam 6 adet kapak parçası ele geçmiştir. Gövde üzerinde bir adet tutamaktan oluşan bu kapaklar, birbirinden farklı formlara sahip olmaları nedeniyle ayrı gruplar halinde değerlendirilmişlerdir.

KA 1 (Lev. XXIV/127)

Yuvarlak formlu tutamak, düz formlu gövdeye hafif bir kavisle bağlanmaktadır. Tutamakta yapım kaynaklı bir deformasyon görülmektedir. Açık kırmızı kahverengi hamur, kireç mika ve seramik tozu katkılıdır. Yüzey hamur renginde astarlıdır. Yüzeyde yanık izleri görülmektedir. Bu formdaki kapakların benzer örnekleri Ephesos, Patara, Rhadiopolis, Didyma, Atina ve Knossos'ta ele geçmiştir.[77] Didyma'da tespit edilen buluntu MÖ 2-1. yüzyıla (Wintermeyer, 2004: s.117), Knossos buluntusu ise MÖ 1. yüzyıla tarihlenmiştir (Hayes, 1971: s. 269). Ephesos örneği MS 1. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Meriç, 2002: s.102). Patara ve Rhadiopolis buluntusu MS 1-2. yüzyıla verilmiştir (Özdemir, 2009: s.78-79; Fırıncı, 2010: s.49). Atina Agorası kazılarında tespit edilen örnek MS 3. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Robinson, 1959: s.157). Buluntu örnekleri ışığında bu form, MÖ 2-MS 3. yüzyıla tarihlenebilir.

[77] KI kapak formunun Ephesos örneği için bkz; Meriç, 2002: pl. 58/K678; Özdemir, 2009: lev. 33/326, Fırıncı, 2010: lev. 40/162; Wintermeyer, 2004: fig. 1068; Robinson, 1959: pl. 14/K86; Hayes, 1971: fig. 17/47.

KA 2 (Lev. XXIV/128)

Yuvarlak formlu ve şişkin bir tutamak olasılıkla konik bir gövdeye bağlanmaktadır. Tutamakta, yapım kaynaklı bir deformasyon görülmektedir. Koyu turuncu hamur, kireç, mika ve seramik tozu katkılıdır. Yüzey, sarımsı turuncu astarlıdır.

Form örneklerine, Patara, Berenice, Stobi, Ephesos ve Adriyatik Batıklarında rastlanmıştır.[78] MS 1-3. yüzyıllar arasında bu formun Ege'de oldukça yaygın olarak görüldüğü, Riley tarafından belirlenmiştir (Riley, 1979: s.321). Stobi örneği MÖ 1. yüzyılın sonlarına (Anderson-Stojanović, 1992: s.95), Ephesos ve Adriyatik Batıklarında bulunan örnekler MS 1. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Meriç, 2002: s.102; Jurišić, 2000: s.36). Patara'da tespit edilen örnek MS 1-2. yüzyıla verilmiştir (Özdemir, 2009: s.79). Buluntu örnekleri ışığında bu formu, MÖ 1. yüzyıl sonları-MS 3. yüzyıllar arasına tarihlendirmek mümkündür.

KA 3 (Lev. XXIV/129)

Yuvarlak formlu tutamak düz gövdeye bağlanmaktadır. Tutamak gövdesi üzerinde kabartma yivler mevcuttur. Buluntu, kırmızımsı kahverengi hamurlu, kireç, mika ve seramik tozu katkılıdır. Yüzeyler hamur renginde astarlıdır.

Formun benzer örneği Berenice'de[79] tespit edilmiştir. MS 1- 2. yüzyıla tarihlenen örnek (Riley, 1979: s.327) doğrultusunda elimizdeki parçayı aynı tarihlere vermek mümkündür.

KA 4 (Lev. XXV/130)

Oval, üzeri çıkıntılı tutamak olasılıkla konik bir gövdeye bağlanmaktadır. Buluntunun kırmızımsı kahverengi hamuru, kireç, mika ve seramik tozu katkılıdır. Yüzey hamur renginde astarlıdır.

Buluntu örneklerine, Patara ve Demetrias kazılarında rastlanmıştır. [80] MÖ 1-2. yüzyıla tarihlenen örnekler ışığında (Özdemir, 2009: s.78; Eiwanger, 1981: s.47-48), buluntuyu MÖ 1-MS 2. yüzyıllar arasına tarihlemek mümkündür.

[78] Buluntu formunun benzer örnekleri için bkz; Özdemir, 2009: lev. 32/320; Riley, 1979: fig. 119/762; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 107/811; Meriç, 2002: taf. 58/676; Jurišić, 2000: fig. 25.
[79] Berenice'de ele geçen örnek için bkz; Riley, 1979: fig. 119/796.

KA 5 (Lev. XXV/131)

Tepesi sivriltilmiş düğme tutamak, konik formlu bir geçiş ile düz bir gövdeye bağlanmaktadır. Gövde ile tutamak geçişinin bağlantı yeri, kapak altında bir çıkıntı yapmıştır. Tutamak geçişinde yivler mevcuttur. Örnek, kırmızı hamurlu olup kireç ve taşçık katkılıdır. Yüzey soluk kahverengi astarlıdır.

Buluntunun benzer örnekleri, Rhadiopolis ve Berenice'de tespit edilmiştir.[81] Örneğin, Berenice'de tespit edilen benzer buluntusu MÖ 1. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Riley, 1979: s. 320). Rhadiopolis'te ele geçen örnek MS 1-2. yüzyıla verilmiştir (Fırıncı, 2010: s.49). Buluntu örnekleri ışığında, tespit ettiğimiz parça MÖ 1- MS 2. yüzyıla tarihlenebilir.

KA 6 (Lev. XXV/132)

Yuvarlak formlu tutamak, piramidal bir geçiş ile iç bükey, düz bir gövdeye bağlanmaktadır. Tutamak geçişinde yivler mevcuttur. Bu tip formlar, amphora kapağı olarak da kullanılmaktadırlar (Özdemir, 2009: s.82). Kapak, açık kahverengi hamurlu, kireç ve taşçık katkılıdır. Yüzey soluk kahverengi astarlıdır.

Buluntu örnekleri, Anemurium, Patara, Sagalassos, Perge, Saraçhane, Stobi ve Berenice'de tespit edilmiştir.[82] Buluntu örnekleri, Geç Roma Dönemi- MS 7. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Özdemir, 2009: s. 82; Williams, 1989: s.438-440; Deegest, 2000: s.145; Atik, 1995: s.408-410; Hayes, 1992: s.97; Anderson-Stojanović, 1992: s.97; Riley, 1979: s.366). Değerlendirmeler ışığında buluntuyu MS 3- Erken Bizans Dönemi'ne tarihlemek uygundur.

[80] Tespit edilen form örnekleri için bkz; Özdemir, 2009: lev. 33/329; Eiwanger, 1981: fig. 28/II, 488;
[81] Kapak formunun benzer buluntuları için bkz; Fırıncı, 2010: lev. 40/160; Riley, 1979: fig. 118/755.
[82] Formun benzer örnekleri için bkz; Williams, 1989: pl. 40-41; Özdemir, 2009: lev. 35/348; Deegest, 2000: fig. 147/3J130; Atik, 1995: fig. 77; Hayes, 1992: fig. 39/31; Anderson- Stojanović, 1992: pl. 83/713; Riley, 1979: fig. 132/1050.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. PİŞİRME KAPLARININ DEĞERLENDİRMESİ

4.1 Tipolojik ve Kronolojik Açıdan

Tez konumuz kapsamında değerlendirdiğimiz Roma Dönemi'ne ait pişirme kapları üretim yerlerine göre 2 ana başlık altında alt başlıklara ayrılmış ve gruplar halinde incelenmiştir. Kullanım amaçlarına göre, tencereler, güveç ve tava olarak sınıflandırılan bu kaplar ile bağlantılı olarak kapaklar da çalışmamız içerisinde değerlendirilmiştir. Toplam 94 adet tencere parçası, 21 adet güveç parçası, 11 adet tava parçası ile 6 adet kapak tespit edilmiştir (Tablo 1, Grafik 1). Buluntu miktarlarına bakılarak, tencerelerin, pişirme kapları arasında günlük yaşamda daha fazla kullanım gördüğünü söylemek mümkündür. Bunun nedenini, olasılıkla bu tencerelerin kullanım şekillerinin daha fazla olmasına bağlamak mümkündür.

Genellikle bol sulu yemekleri pişirmek amacıyla kullanılan tencereler, bir kapak yardımı ile saklama kapları olarak da kullanılmaktadırlar. İncelenen örneklerin en yoğun buluntu miktarını oluşturan bu grup, kullanım amaçlarına uygun olarak, derin gövdeli ve dar boyunlu olarak üretilmişlerdir. Ayrıca ateşten kolayca alınıp koyulabilmesi için genel olarak kulplu olarak yapılmışlardır. Isıyı kolayca üreten ince cidarlı örneklerin yanı sıra kalın cidarlı örneklerde görülmektedir. Erken Roma Dönemi'nden Geç Roma Dönemi'ne kadar çeşitli tarihlerde kullanım gören bu kapların ağız formları oldukça farklılık göstermektedir. Bununla birlikte bazı form grupları kendi içlerinde dönemsel çeşitlenmeler oluşturmaktadır (T 5 ve T 10 form grubu). Bölgede üretilen yerel malzemelerin yanı sıra Ege orijinli ve Suriye üretimi gevrek mal grubu içerisinde yer alan ithal kapların da kullanım gördüğü yapılan incelemeler sonucu anlaşılmaktadır.

Tencerelerden sonra en fazla buluntu grubunu oluşturan güveç kapları, daha az sulu yemekleri pişirmek amacıyla veya yine bir kapak ile saklama kapları olarak da kullanılmışlardır. Roma Dönemi içinde çeşitli tarihlere verilen bu kaplar, form yönünden tencereler ile benzeşse de, gövdeleri daha sığ ve keskin hatlıdır. Ağız formları kendi aralarında dönemsel çeşitlilik göstermektedir (GÜ 3 ve GÜ 4 form

grupları). Değerlendirdiğimiz örnekler içinde, yerel üretimin yanı sıra Ege üretimli kaplar da yer almaktadır.

Çalışma konumuz içerisinde yer alan tava parçaları daha az miktarda tespit edilmiştir. Günümüzde olduğu gibi genellikle kızartma ve kavurmalar için kullanılan tavalar, amacına uygun olarak içe dönük ağızlı, ağız altında yer alan uzun çıkıntılı, sığ gövdeli ve düz dipli olarak üretilmişlerdir. İncelediğimiz örneklerde form farklılıkları azdır. Formların, dönem içerisinde birbirlerinin varyasyonu olduğu görülmektedir. Ege kaplarında da görülen bu formun oldukça yaygın olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Pişirme kaplarıyla birlikte kullanılan kapaklardan sadece 6 örnek tespit edilebilmiştir. Genel olarak Erken Roma Dönemi'ne tarihlenen incelediğimiz buluntular, yuvarlak tutamaktan düğme tutamağa, konik, piramidal gövdeden yassı gövde formuna kadar oldukça çeşitli forma sahiptirler.

Nikomedia ve çevresinde, 2005-2012 yıllarında (2009 hariç) yapılan yüzey araştırmalarında ele geçen Roma Dönemi seramikleri incelendiğinde, dönemin kırmızı astarlı kaplarının yanı sıra ince cidarlı iyi kalite seramiklerinden, kaba günlük kullanım seramiklerine kadar geniş bir çeşitlilik yelpazesi gösterdiği görülmektedir. Çoğunlukla Geç Roma Dönemi'ne ait olduğu belirlenen bu kaplar, form benzerlerine göre gruplanarak tarihlenmiştir. Çoğunlukla MS 1-5. yüzyıllara ait Nikomedia orijinli tencereler en yoğun buluntu grubunu oluşturmaktadırlar (Tablo 2). Yerel üretim güveç ve tava örnekleri ise çoğunlukla MS 3-5. yüzyıla ait olduğu görülmektedir (Tablo 3). Yaptığımız incelemelerde Ege kaynaklı ithal malzemelerin MS 1- 5. yüzyıl, gevrek mal grubunun ise Geç Roma ve Erken Bizans Dönemi'nde yoğun olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır (Tablo 3). Bu veriler ışığında, özellikle MS 3- 5. yüzyıllarda, yerel halkın hareketli bir sosyal yaşama sahip olduğunu ve deniz ile nehir taşımacılığı yapıldığı bilinen[83] Nikomedia kentinin antik dönem ticaretinde önemli bir yerde bulunduğunu söylemek uygun olacaktır.

İncelediğimiz pişirme kapları içerisinde, ithal malzemeler ve bu malzemelerin taklidi olabilecek kaplar, büyük bir grubu oluşturmaktadırlar. Bununla birlikte üretim

[83] Nikomedia'da nehir taşımacılığı yoluyla yüklenen mermer gibi ticari materyallerin, deniz yoluyla özellikle Karadeniz'in kuzeyine ithal edildiği kanıtlanmıştır. Daha detaylı bilgi almak için bkz; Ward-Perkins, 1980a: s.23-69; 1980b: s.325-338.

yeri tam olarak belirlenemeyen kaplar ise, kentin ihtiyacını karşılayacak lokal atölyelerin var olması gerektiği düşünülerek, yerel üretim malzemeler olarak değerlendirilmiştir. Bu ayrım, çalışma konumuzu oluşturan pişirme kaplarında da uygulanmış ve birçoğunun yerel üretim olduğu anlaşılmıştır. Değerlendirdiğimiz pişirme kaplarının %82'si yerel üretimken %18'inin diğer kentlerden ithal edilen materyaller olduğu görülmektedir (Grafik 2). Ancak, bu değerlendirmenin tam olarak yapılabilmesi için, seramik atölyelerinin veya kil yataklarının belirlenmesi ve analizlerinin yapılması gereklidir.

4.2. Kil ve Astar Yönünden

Kil, doğal etkenler sebebiyle, kaya ve taşların parçalanmasıyla, doğadaki minerallerden oluşan, organik ve inorganik maddelerle karışık bir topraktır (Ökse, 1993: s.2; Uysal, 2000: s.33-37). Kil kelimesinin, Farsça *"gil"* sözcüğünden geldiği ve *"ıslandığı zaman kolayca biçimlendirilebilen yumuşak ve yağlı toprak"* olarak tanımlandığı Ökse tarafından aktarılmaktadır (Ökse, 1993: s.2). Bu toprak, nehir yataklarında veya ana kaya çevresinde yer alan doğal kil yataklarında bulunmaktadır (Ökse, 1993: s.2; Özdemir, 2009: s. 91).

Kilin, seramik üretiminde kullanılabilmesi için bazı işlemlerden geçmesi gerekmektedir. İlk işlem toz haline getirilen hammaddenin elenerek temizlenmesidir. Temizlenen toprak, sulandırılarak kil havuzlarında bekletilir ve katkı maddelerinin dibe çökmesi sağlanır. Süzülen çamur, yoğrularak dinlendirilir ve biçimlendirmeye hazır hale gelir. Kil havuzlarında üstte kalan yoğun kıvamlı su ise astarlamada kullanılır. Şekil verilen hamur, kurutulur, bezenir ve fırınlanarak pişirilir. Bu işlemler üretilecek kapların kalitesine göre değişkenlik göstermektedir. İnce cidarlı kaliteli mallar için saf veya az katkılı kil kullanılırken, pişirme kapları gibi direk ateşe maruz kalacak günlük kullanım kaplarında çok katkılı kil kullanılır.[84]

Üretilen malın su geçirgenliğini önlemek ve görsel güzelliğini arttırmak amacıyla yapılan astarlama (Ökse, 1993: s.23), sulu kilin seramiğin yüzeyine uygulanmasının genel adıdır. Astar, fırça gibi bir alet yardımıyla yüzeye sürülmesi, kabın üzerine akıtılması veya kabın sulu kile daldırılması şeklinde uygulanabilir

[84] Kilin seramik haline getirilmesi için gereken işlemler bir şema halinde Ökse tarafından gösterilmiştir (Ökse, 1993: şek. 1).

(Ökse, 1993: s.25). Tüm yüzeye uygulanabildiği gibi sınırlı alanlara da uygulanabilir. Astar, seramiğin kendi kilinden yapılabildiği gibi faklı bir renkte kilden de uygulanabilir.

Seramik yapımında kullanılan kil renkleri, kullanılan yatağa göre oldukça çeşitlilik göstermektedir. Bunun yanı sıra aynı kil yatağından elde edilen hamurdan üretilen seramikler, içerdiği metal oksitlere, fırının ısısına ve hava akımına bağlı olarak pişirme sırasında renk değişimleri gösterirler (Ökse, 1993: s.18). Az oksijenli bir ortamda, düşük ısıda pişen bir seramik, gri, kahverengi, isli ve soluk renklere sahip olurken, düzenli hava akımı ve yüksek ısı, canlı ve düzenli renklenmeye neden olur. Bununla birlikte, düzensiz oksijene maruz kalan seramikler düzensiz bir renklenme gösterirler (Ökse, 1993: s.18).

Çalışmalar sırasında tespit edilen pişirme kaplarının hamur renkleri,[85] 2,5, 5, 7, 10 Y ve 2,5, 5, 7, 10 YR gri, sarı, turuncu, kırmızı, pembe, kahverengi renk tonlarında çeşitlilik göstermektedir (Tablo 1). En yoğun kullanılan kil renginin kahverengi, sarı ve turuncu tonları olduğu görülmektedir (Grafik 3). Çalışma konumuz içerisinde incelediğimiz pişirme kabı parçaları arasında kahverengi hamur rengi %29,5, sarı hamur rengi %21,5, turuncu hamur rengi ise %18,9 oranında kullanılmıştır (Grafik 3). Uygulanan astarlar, genellikle kapta kullanılan kilin açık veya koyu tonları seçilerek yapılmıştır. Tablo 1 toplu olarak değerlendirildiğinde, benzer formlarda faklı hamur ve astar renkleri kullanıldığı görülmektedir (T 11 form grubu). Bununla birlikte, farklı formlarda aynı hamur ve astar renkleri de kullanıldığı görülmektedir (T 3 form grubu). Hamurlar, ısıya dayanıklılığının arttırılması amacıyla kireç, mika, taşçık, seramik tozu ve kum katkılıdırlar.

Seramik pazarında satılan malların kil ve astar yönünden kalitesi, tüketicinin alım gücüne göre değişiklik göstermektedir. Atölyelerin özellikle yerel üretim alanlarının kullandığı kil yatakları, fırın ve pişirme teknikleri, seramiklerin orijinlerinin belirlenmesindeki başlıca unsurdur. Malzemelerin yüzey araştırmasında ele geçmesi nedeniyle stratigrafi yapılamadığından, ayrıca ithal kapların taklitlerinin yapılması sebebiyle, bunların yerel üretim olup olmadığı tam olarak bilinememektedir. Fakat görülen renk çeşitliliği incelenen parçalar arasında ithal

[85] Renkleri Munsell (2010) renk kataloğu yardımıyla belirlenmiştir.

malzemelerin varlığını gösterir niteliktedir. Bu ayrımın tam olarak yapılabilmesi için bilimsel arkeolojik kazılara ve kil analizlerine gerek duyulmaktadır.

3.3. Bölgesel Olarak Coğrafi Dağılım

Yüzey araştırmaları sırasında tespit edilen pişirme kapları, çalışılan bölgenin antik dönemde günlük hayatta kullanılan bir alan olduğunu kanıtlamaktadır. Genel olarak mutfakta ve nekropol alanlarında yoğun olarak kullanılan ve tespit edilen bu kap tipleri, diğer arkeolojik materyallerle birlikte değerlendirildiğinde alanın kullanım amacını belirlemekte önemli rol oynamaktadırlar.

Söz konusu yıllar süresince gerçekleştirilen yüzey araştırmalarında tespit edilen seramik parçalarının içerisinden belirlediğimiz pişirme kapları, İzmit, Gebze, Dilovası, Gölcük ve Kartepe ilçelerinden ele geçmiştir (Grafik 3).

İzmit'te gerçekleştirilen yüzey araştırmalarında, eski SEKA Kâğıt Fabrikası alanı, Erenler, Cedit Mahallesi, Atatürk Bulvarı, Toyota Plaza Arkası Kilez Deresi Yanı Moloz Yığını, Akçakoca Konutları, Bayındırlık ve Yenişehir Mahalleleri pişirme kaplarının ele geçtiği alanlardır. İlçede belirlenen toplam 80 adet buluntu tencere, güveç, tava, Ege tipi tencereler, gevrek mallar ve kapak parçalarından oluşmaktadır. Bu parçalar MÖ 2. yüzyıl- Bizans Dönemi arasına tarihlendirilmektedir. Pişirme kapları buluntularının en yoğun grubunun, Nikomedia antik kentini içerisinde barındıran İzmit'teki geniş bir alandan ele geçmesi, antik kentin sınırlarının Roma Dönemi'nde geniş bir alana yayıldığını kanıtlar niteliktedir.

Dilovası'nda gerçekleştirilen çalışmalarda, Adatepe ve Çamlıktepe mevkinde toplam 20 adet pişirme kabı örneği tespit edilmiştir. Tencereler, güveç ve gevrek mal parçalarından oluşan bu parçalar MÖ 2-MS 7. yüzyıllara tarihlendirilmektedir. Bu bulgular ile çalışmalar sırasında ele geçen diğer buluntular, Adatepe'de, Hellenistik ve Roma Dönemi yerleşimlerinin varlığını ve Çamlıktepe'de tespit edilen işliğin Geç Roma Dönemi'ne ait olduğunu göstermektedir.

Gebze İlçesi'nde yapılan yüzey araştırmasında Organize Sanayi Bölgesi, Muallimköy ve Burgaztepe'de toplam 15 adet pişirme kabı parçası tespit edilmiştir. Yerel üretim, Ege orijinli ve gevrek mal gruplarına ait tencere parçalarından oluşan bu buluntular MÖ 2- Bizans Dönemi'ne tarihlendirilmektedir. Araştırmalar sırasında

tespit edilen diğer bulgularda göz önüne alındığında, bölgede Roma ve Bizans Dönemleri'ne ait en az bir adet yerleşim olduğunu söylemek mümkündür.

Gölcük'te 2012 yılında gerçekleştirilen çalışmalarda, Nüzhetiye Köyü, Halıdere ve Düztarlalar mevkinde toplam 15 adet pişirme kabı parçası ele geçmiştir. Tencere, güveç, Ege üretimi tencere, Ege güveç kapları ve gevrek mallardan oluşan bu örnekler MÖ 2-MS 7. yüzyıllar arasına tarihlendirilmektedir. Ele geçen bulgular, tespit edilen mimari verilerle birlikte değerlendirildiğinde Nüzhetiye Köyü'nde Geç Roma veya Bizans Dönemi'ne ait bir yerleşimin, Halıdere'de ise Roma Dönemi'ne ait bir yerleşimin varlığını göstermektedir.

Kartepe'de 2006 yılında yapılan araştırmalarda, sadece 2 adet tencere parçası ele geçmiştir. MÖ 1- MS 5. yüzyıllar arasına tarihlenen bu parçalar, çalışmalar sırasında tespit edilen antik yolun yakınlarında bulunmuşlardır. Bu sebeple, bölgede tespit edilen yol dokusunun Roma Dönemi'ne ait olduğunu söylemek mümkündür.

Kocaeli sınırlarında bulunan, antik yol ağı, antik su sistemleri ve bunların çevresinde yer alan yerleşimler ile arkeolojik dokuların tespiti için yapılan yüzey araştırması çalışmaları halen devam etmektedir.

SONUÇ

Kocaeli'nde gerçekleştirilen yüzey araştırmaları sırasında, Nikomedia ve çevresinde tespit edilen veriler, hem kentin hem de bölgenin arkeolojisindeki bilimsel eksiklikleri tamamlayacak birçok bilgiyi ortaya çıkarmaktadır.

Nikomedia ve etki alanında, 2005-2012 yıllarında (2009 yılı hariç) yapılan çalışmalarda ele geçen Roma Dönemi pişirme kapları malzeme orijinine göre yerel üretim pişirme kapları ve ithal ve ithal taklidi pişirme kapları olarak iki ana başlığa ayrılmıştır. Bununla birlikte, malzeme ile ilişkili olması sebebiyle pişirme kaplarıyla beraber kullanılan malzemeler olan kapaklar üçüncü ana başlık altında incelenmiştir. Yerel üretim pişirme kapları, kullanım amaçlarına göre tencereler, güveçler ve tavalar olmak üzere üç alt başlığa ayrılmış ve formlarına göre gruplanarak değerlendirilmiştir. Ege'de üretilen pişirme kapları ile Suriye orijinli olan gevrek mal gruplarına ait pişirme kapları ise ithal ve ithal taklidi pişirme kapları ana başlığının altında iki alt başlık halinde yine gruplanarak, benzer formlar ışığında tarihlenerek değerlendirilmiştir.

Nikomedia ve çevresinde ele geçen Roma Dönemi'ne ait pişirme kapları formları oldukça çeşitlidir (Tablo 2- 3). Söz konusu formların hepsinin Nikomedia'da üretildiğini veya ithal edildiğini kesin olarak saptamak henüz mümkün değildir. Ancak yerel üretimler altında değerlendirdiğimiz parçaların hamur renklerindeki ve formlardaki çeşitlilik kentte, en azından günlük kullanım kapları üzerine üretim yapan bir atölye olduğunu bize kanıtlar niteliktedir. Nikomedia'nın doğal korunaklı, büyük bir limana sahip olması sayesinde, antik dönem ticaretinde aktif bir rol oynadığı bilinmektedir. Bu nedenle, yerel üretimin yanı sıra diğer kentlerden de günlük kullanım seramikleri ithal edilmiş olmalıdır. İthal seramikler içerisinde değerlendirdiğimiz Ege ve Suriye kaynaklı malzemeler ışığında kentin, özellikle en yoğun buluntu dönemi olan MS 3-5. yüzyıllar, kentin antik ticarette aktif rol oynadığı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak Nikomedia antik kentinin, antik kaynakların da aktardığı gibi sınırları ve teritoryumunun geniş bir alana yayıldığı anlaşılmaktadır. Nehir ve deniz taşımacılığı ile antik dönem ticaretinde önemli bir rol oynayan bu büyük liman kentinde, toplum ihtiyacının karşılanması için ithal malzemelerin yanı sıra en

azından günlük kullanım kapları üreten yerel atölyelerin var olması gerektiğini göstermektedir. Bu atölyeleri belirleyebilmek için, sistematik arkeolojik bir kazı ve tespit edilen parçalar üzerinde kil analizleri yapılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Antik Kaynaklar

Appianos (1939). Mithridatica. Appiani Historia Romana, Vol. I. (Çev. E Gabba, A. G. Ross, P. Viereck). Leipzig: Teubner.

Cassius Dio (1955). Dio's Roman History (Çev.) Earnest Cary. Cambridge: Harvard University Press.

Diodorus Sicilus (1933). Diodorus of Sicily, in Twelwe Volumes, II. (Çev.) Charles Henry Oldfather. Cambridge. Harward University Press.

Eusebius (2011). Kilise Tarihi (Çev.) Furkan Akderin. İstanbul: Chiviyazıları Yayınevi.

Eutropius (2007). Roma Tarihinin Özeti (Çev.) Çiğdem Menzilcioğlu. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

Heredotus (1966). Historiae Vol. I, 1-2. (Çev.) Alfred Denis Godley. London: William Heinemann.

Lactantius (1985). De Mortibus Persecutorum (Çev.) J.L. Creed. Oxford: Oxford University Press.

Memnon (1853). Fragmenta (FHG.III 536) (Çev.) Karl Wilhelm Ludwig Müller. Paris: Didot.

Plinius (2001). Genç Plinius'un Anadolu Mektupları 10. Kitap (Çev.) Çiğdem Dürüşken ve Erendiz Özbayoğlu. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Plutarch (1969). Lucullus. Plutarchi Vitae Paralellae, Vol. 1.1. (Çev.) Konrat Ziegler. Leipzig: Teubner.

Procopius (1906-1913). De Edifices (Buildings) (Çev.) J. Haury. Leipzig: Teubner.

Strabon (2000). Geographika: Antik Anadolu Coğrafyası (Çev.) Adnan Pekman. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Titus Livius (1992-2001). Roma Tarihi I-XXII. (Çev.) Sabahat Şenbark. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Xenophon (1904). Anabasis.(Çev.) Edgar Cardew Marchant. Oxford: Oxford Classical Texts.

Zosimus (1887). Nea Historia. (Çev.) Ludwig Mendelssohn. Leipzig: Teubner.

Modern Kaynaklar

Alp, Oğuz A. (2009). " A Group of Late Roman Pottery from Harabebezikan Mound in Upper Euphrates (Turkey)". Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Vol. 9, 1, 201-215.

Amyx, Darrell A. (1958). "The Attic Stelai: Part III. Vases and Other Containers". Hesperia, 27, 163-254.

Anderson-Stojanović, Virginia R. (1992). Stobi, The Hellenistic and Roman Pottery. Stobi Results of the Joint American-Yugoslav Archaeological Insvestigations 1970-1981, Volume 1. New Jersey: Princeton University Press.

Arslan, Murat (2007). Roma'nın Büyük Düşmanı Mithradates VI Eupator. İstanbul: Odin Yayıncılık.

Atik, Neşe (1995). Die Keramik aus den Südthermen von Perge. IstMitt, 40. Tübingen: Wasmuth.

Aydemir, Ahmet (1995). Phokaia Erken Roma Dönemi Pişirme Kapları. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Bailey, Donald M. (1993). Excavations at Sparta: The Roman Stoa, 1988-91 Preliminary Report, Part 1: (b) Hellenistic and Roman Pottery". ABSA, 88, 221-249.

Barnes, Timothy David (1973). "Lactantius and Constantine.". JRS, Sayı 63, 29-46.

Barnes, Timothy David (1976). "Imperial Campaigns, A. D. 285-311." Phoenix, Sayı 30, Cilt 2, 174-193.

Bass, George, Frederick H. van Doorninck Jr. (1971). "A Fourth-Century Shipwreck at Yassıada". AJA, 75-1, 27-37.

Başaran, Cevat, H. Ertuğ Ergürer (2012). "Parion Odeion'u (Bouleuterion?) 2010 Çalışmaları ve Odeion'da Bulunan Seramikler". OLBA, XX, 245-289.

Baydur, Nezahat (1982). İmparator Iulianus. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Berndt, Meike (2003). Funde aus dem Survey auf der Halbinsel von Milet (1992-1999), Kaiserzeitliche und Frühbyzantinische Keramik. İnternationale Archäologie, 79. Rahden: Marie Leidorf.

Bosch, Clemens (1937). İzmit Şehrinin Muhtasar Tarihi. (Çev. Osman Nuri Arıdağ). İstanbul: Devlet Basımevi.

Braund, David (1982). Rome and the Friendly King: the Character of Client Kingship. Londra: Croom Helm Press.

Çalık Ross, Ayşe, Füsun Tülek, Ali Bora (2005). "Nikomedia (İzmit) Depremleri ve Arkeoloji". Deprem Sempozyumu 2005, Kocaeli: 763-767.

Çalık Ross, Ayşe (2007a). Antik İzmit Nikomedia. İstanbul: Delta Yayınları.

Çalık Ross, Ayşe (2007b). Ancient İzmit Nicomedia. İstanbul: Delta Yayınları.

Çalık Ross, Ayşe (2008a). Nikomedia (izmit) Arkeoloji Çalışmaları ve Kentin Vizyonu". 38. Icanas, Maddi Kültür, Bildiriler, Cilt 2, Ankara: 879-897.

Çalık Ross, Ayşe (2008b). "Recent Research in The Ancient City of Nikomedia (İzmit) and Its Environs". Pontica 2008: Recent Research on the Northern and Eastern Black Sea in Ancient Times, International Colloquium at the Institute of Archaeology, Jagiellonian Universitesi, Krakov: 11.

Çalık Ross,Ayşe (2010). "Preserving in situ remnants of ancient Nicomedia (Izmit)". 16th Annual Meeting the European Association of Archaeologists Abstracts, Netherlands: 20.

Çalık Ross, Ayşe (2012). "Nicomedia in the time of Augustus". International Colloquium on the Romans at the Black Sea During the Time of Augustus Abstracts, Tulcea: 7-8.

Çalık Ross, Ayşe (2014). "The Eastern Marmara Region In Antiquity: A Transit Region Between Europeand Asia". EAA (European Association of Archaeologists) 20. Annual Meeting Abstracts. İstanbul: 59.

Daszkiewicz, Malgorzata, Maria Krogulska, Ewa Bobryk (2000). "Composition and Technology of Roman Brittle Ware From a Kiln Site in Palmyra (Syria)". RCRF, Acta 36, 537-548.

Degeest, Roland (2000). The Common Wares of Sagalassos, Typology and Chronology. Michigan: Brepols Press.

Demircioğlu, Halil (2011). Roma Tarihi I. Cilt: Cumhuriyet. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Des Courtils, J., D. Laroche (2004). "Xanthos et le Letoon: Rapport sur la Campagne de 2003". Anatolia Antiqua, 12, 309-339.

Doğer, Ersin, Yusuf Sezgin, Mehmet Gürbüzer (2009). "Aigai 2007-2008". KST, 31/2. Ankara: İsmail Aygül Ofset Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.: 102-103.

Downey, Glanville (1955). Earthquakes at Constantinople and Vicinity, A.D. 342-1454. Speculum, Sayı 30, Cilt 4, 596-600.

Dörner, Friederich Karl (1939). "Archäologische Funde aus der Türkei 1934-1938". Archäologischer Anzeiger, Band 54, 94-206.

Dörner, Friederich Karl (1941). Inschriften und Denkmäler aus Bithynien, Istanbuler Forschungen, band 14. Berlin: DAI.

Dyson, Stephen L. (1968). The Commonware Pottery, the Brittle Ware, The Excavations at Dura-Europos, 3. New Haven: Dura-Europos Publications

Eiring, L. J. (2001). "The Roman Period". Knossos Pottery Handbook: Greek and Roman, BSA, 7. Nottingham: BSA; 91-136.

Eiwanger, Josef (1981). Demetrias IV: Keramik und Kleinfunde aus der Damokratie-Basilika in Demetrias, Band 26. Bonn: Rudolf Habelt.

Ekin, Emre (Eylül, 2014). Nicomedia as A Commercial Centre: The Evidence of Late Roman Pottery Imports. European Association of Archaeologists 20th Annual Meeting Abstracts, İstanbul: 61.

Feissel, Denis (2014). "İmparator ve İmparatorluk Yönetimi." Şu kitapta: Ed. Cecile Morrison. Bizans Dünyası: Doğu Roma İmparatorluğu 330-641. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 99-129.

Fırat, Murat (2012). "Phokaia Roma Dönemi Mutfak Kapları: Güveç Formu". Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 27, 153-166.

Fırat, Nalan (1992). Perge Konut Alanı Keramiği, Tipolojik İnceleme. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Fırat, Nalan (1999). Perge Konut Alanı Keramiği. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Fıratlı, Nezih (1971). İzmit Şehri ve Eski Eserleri Rehberi. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Fırıncı, Sanem (2010). Rhadiopolis Seramikleri Roma Dönemi Pişirme Kapları "2006-2009 Buluntuları". Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Forster, Gary (2001). "The Roman Period". Knossos Pottery Handbook: Greek and Roman, BSA, 7. Nottingham: BSA; 137-166.

Foss, Clive (1987). "St. Autonomus and His Church in Bithynia". DOP, vol. 41, 187-198.

Foss, Clive (2002). Anadolu'da Ortaçağ Kalelerinin İncelenmesi II: Nikomedia (Çev Y. Ulugün), İzmit: İzmit Rotary Kulübü Kültür Yayınları.

Gassner, Verena (1997). Das Südtor der Tetragonos-Agora, Keramik und Kleinfunde, Forschungen in Ephesos XIII/1/1. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.

Gebhard, Elizabeth R., Frederick P. Hemans, John Walker Hayes (1998). "University of Chicago Excavations at Isthmia, 1989: III". Hesperia, Vol. 67, 4, 405-456.

Georges, Karl Ernst (1959). Ausführliches Lateinisch-Deutsches Handwörterbuch. Hannover: Schwabe.

Glew, Dennis (2005). "Nicomedes' Name". EA, Vol. 38, 131-139.

Grocock, Cristopher, Sally Grainger (2006). Apicius. A Critical Edition with an Introduction and An English Translation. Totnes: Prospect Books.

Güçlü, Deniz (2007). Antik Bithynia Bölgesinin Tarihsel İçerikli Yazıtlar Katalogu ve Tarihçesi. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Günaltay, Şemsettin (1987). Yakın Şark IV/ II. Bölüm: Romalılar Zamanında Kapadokya, Pont ve Artaksiad Krallıkları. Ankara: TTK.

Güngör, Eda (2005). Metropolis Kenti Ada 7 İçerisindeki Konut Seramiği. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Harcum, Cornaelia G. (1921). "Roman Cooking Utensils in the Royal Ontario Museum of Archaeology". AJA, 25, 37-54.

Harris, Bruce F. (1980). "Bithynia: Roman Sovereignty and the Survival of Hellenism". ANRW, II, 7.2., 857-901.

Harrison, R. Martin, Nezih Fıratlı (1966). "Excavatios at Saraçhane in Istanbul: Second and Third Preliminary Reports". DOP, 20, 222-238.

Hayes, John Walker (1968). "Excavations at Saraçhane in İstanbul: Fifth Preliminary Report, with a Contribution on A Seventh-Century Pottery Group". DOP, 22, 203-216.

Hayes, John Walker (1971). "Four Early Roman Groups From Knossos". ABSA, 66, 249-279.

Hayes, John Walker (1976). Roman Pottery in the Royal Ontario Museum, A Catalogue. Toronto: Royal Ontorio Museum.

Hayes, John Walker (1983). "The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery". ABSA, 78, 97-172.

Hayes, John Walker (1991). The Hellenistic and Roman Pottery, Paphos, Volume III. Nicosia: Republic of Cyprus, Department of Antiquities.

Hayes, John Walker (1992). The Pottery; Excavations at Saraçhane in İstanbul, Volume II. Princeton: Princeton University Press and DOP.

Hayes, John Walker (1997). Handbook of Mediterranean Roman Pottery. London: British Museum Press.

Hayes, John Walker (2005). "Late Hellenistic and Roman pottery in the Eastern Mediterranean-an overview of recent developments". Şu Kitapta: Ed. Maria Berg Briese, Leif Erik Vaag. Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Late Hellenistic Period to Late Antiquity: The Ceramic Evidence. Odense: University Press of Southern Denmark: 11-26.

Heinen, Heinz (1984). "The Syrian Egyptian Wars and the new kingdoms of Asia Minor". CAH, VII, 412-445.

Hilgers, (1969). Lateinische Gefässnamen Bezeichnungen, Funktion und Form Römischer Gefässe nach den antiken Schriftquellen. Düsseldorf: Rheinland-Verlag.

Howord, Henry H. (1908). "The Rise of Gaius Julius Caesar, with an Account of His Early Friends, Enemies, and Rivals: Rise II". Transactions of the Royal Historical Society, Third Series, Vol. 2, 51-128.

Hübner, Georges (1997). "Zur Küchen-und Grobkeramik aus Patras". RCRF, Acta 35, 89-95.

Istenič, Janka, Gerwulf Schneider (2000). "Aegean Cooking Ware in The Eastern Adriatic". RCRF, Acta 36: 341-348.

Işık, Adem (2001). Antik Kaynaklarda Karadeniz Bölgesi. Ankara: TTK.

Jones, Frances Follin (1950). "VI. The Pottery". Şu Kitapta: Ed. Hetty Goldman. Excavations at Gözlükule, Tarsus, Vol. I, The Hellenistic and Roman Periods. New Jersey: Princeton University Press; 149-296.

Jones, Arnold Hugh Martin (1998). The Cities of the Eastern Roman Provinces. Oxford: Oxford University Press.

Jurišić, Mario (2000), Ancient Shipwrecks of the Adriatic, Maritime Transport During the First and Second Senturies AD. BAR 828. Oxford: Archaeopress.

Kaya, Mehmet Ali (2005). "Anadolu'da Roma Eyaletleri: Sınırlar ve Roma Yönetimi". Tarih Araştırmaları Dergisi, Cilt 24, Sayı 38,11-30.

Kean, Roger, Oliver Frey (2005). The Complete Chronicle of the Emperors of Rome. Ludlow. Thalamus Publishing.

Keresztes, Paul (1983). "From the Great Persecution to the Peace of Galerius." Vigiliae Christianae, Sayı 37, Cilt 4, 379-399.

Korkut, Taner, Götz Groche (2007). Das Bouleuterion von Patara. Versammhungsgebaude des Lykischen Bundes, Patara II.1. İstanbul: Ege Yayınları.

Korkut, Taner (2007). "Roma Dönemi Patarası Pişirme Kapları: Tavalar". (Ed.) Bekir Karasu, Nuran Ay, Zehra Çobanlı, Feriştah S. Alanyalı, Ruşen Yamaçlı. SERES'07 Bildiriler Kitabı. İstanbul: Türk Seramik Derneği Yayını: 431-449.

Korkut, Taner, Bilsen Ercan (2008). "Roman Meals and Cookin Ware in Lycia: An Experimental Practice in Archaeology". Akdeniz Sanat Dergisi, 1, 95-110.

Laflı, Ergün (2000). "Sagalassos Table and Common Wares from Seleukeia Sidera in Pisidia (Southwestern Turkey), A Preliminary Report", RCRF Acta, 36, 43-47.

Lemerle, Paul (2005). Historie de Byzance. (Çev.) Galip Üstün. İstanbul: İletişim Yayınları.

Lidell, Henry George, Robert Scott (1901). A Greek-English Lexicon. Oxford: The Clarendon Press.

Lüdorf, Gundula (2006). Römische und frühbyzantinische Gebrauchskeramik im westlischen Kleinaisen; Typologie und Chronologie. Rahden: Internazionale Archäologie.

Mackensen, Michael (1984). Resefa I, Eine befestigte spätantike Anlagen vor den Stadtmauern von Resefa. Mainz am Rhein: DAI.

Magie, David (1950). Roman Rule in Asia Minor. Princeton: Princeton University Press.

Malamidou, Vaitsa (2005). Roman Pottery in Context, Fine and Coarse wares from Five Sites in North-Eastern Greece. BAR S 1386.Oxford: BAR.

Malay, Hasan (1991). Hellenistik Devirde Pergamon ve Aristonikos Ayaklanması. İzmir: Bergama Belediyesi Kültür Yayınları.

Mango, Cyril, Ihor Sevcenko (1973). "Some Churches and Monasteries on the Southern Shore of the Sea of Marmara" Dumbarton Oaks Papers, Sayı 27, 235-277.

Mansel, Arif Müfit (1968). "Hannibal'ın Mezarı". Belleten, cilt 32, sayı 128, 527-551.

Martin, Archer, James Cook, Elizabeth Hahn vd (2008). "A Third-Century from S. Stefano Rotondo (Rome)". MAAR, 53, 215-270.

Meriç, Recep (2002). Späthellenistisch-römische Keramik und Kleinfunde aus einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt in Ephesos. Wien: Österreichischen Akademie der Wissenschaften.

Mitchell, Stephen (1993). Anatolia: Land, Men and Gods in Asia Minor I-II. Oxford: Oxford University Press.

Moevs, Maria Teresa Marabini (1973). The Roman Thin Walled Pottery. New Jersey: University of Michigan Press.

Morris, Sarah P. (1985). "ΛΑΣ ANA: A Contribution to the Ancient Greek Kitchen". Hesperia, 54, 393-409.

Morrison, Cecile (2014). "Olaylar/Kronolojik Perspektif." Şu kitapta: Ed. Cecile Morrison. Bizans Dünyası: Doğu Roma İmparatorluğu 330-641. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 21-67.

Neuru, Lucinda (1980). "Late Roman Pottery: A Fifth Century Deposit from Charthage". Antiquités Africaines, 16: 195-211.

Nicols, John (1990). "Patrons of Provinces in the Early Principate. The Case of Bithynia". ZPE LXXX, 101-108.

Norwich, John Julius (2013). Bizans: Erken Dönem (MS 323-802) (Çev. H. Koyukan). İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

Odahl, Charles Matson (2004). Constantine and the Christian Empire. London: Routledge.

Orssaud, Dominique, Poplin François Sodini (2003). Le 'Brittle Ware' Dans le Massif Calcaire (Syrie du Nord), in VIIe Congrès International sur la

Céramique Médiévale en Méditerranée. Thessalonike, La Caisse Des Recettes Archéologiques: 491-504.

Ökse, Ayşe Tuba (1993). Önasya Arkeolojisi Seramik Terimleri. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Özbütev, Gamze (1994). M.S. 3. Yüzyıl Phokaia Kaba Mutfak Keramiği. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Özdemir, Bilsen Ş. (2009). Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Pellegrino, Emmanuel (2004). "Note sur un Depotoır de Ceramique du IIIs. ap. J.-C. Et la Datation de la Residence du Nord-Est de L'acropole Lycienne de Xanthos", Anatolia Antiqua, XII, 123-143.

Pellegrino, Emmanuel (2007a). "Les Ceramiques de La Maison du Nord-Est de L'acropole Lycienne de Xanthos: Un Esenble Original de La Fin du VI-Debut du VIIS. APR. J.-C.". Şu Kitapta: Ed. Michel Bonifay ve Jean-Christophe Tréglia. LRCW 2, Volume II. BAR International Series 1962 (II). Oxford. Archaeopress: 659-669.

Pellegrino, Emmanuel (2007b). "Presentation des Ceramiques a Pate Rouge Orange Sableuses de Xanthos. Une Production de Ceramique Culinaire Locale sur le Long Terme". Şu Kitapta: Ed. Sheeran Lemaitre. Ceramiques Antiques en Lycie les Produits et les Marchhes. Poitier: Etudes Institute: 225-259.

Pickersgill, Clare, Paul Roberts, "New Light on Roman Sparta: Roman Pottery from Sparta Theatre and Stoa". ABSA, 98, 549-597.

Pülz, Stefan (1987). "Milet 1986. Vorberict über die Arbeiten des Jahres 1986", IstMitt, 37, 34-69.

Quercia, Alessandro, Alan Jhonston, Andrew Bevan vd (2011). "Roman Pottery from an Intensive Survey of Antikythera, Greece". ABSA, 106, 47-98.

Radt, Wolfgang (2002). Pergamon, Antik Bir Kentin Tarihi ve Yapıları. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Ramsay, William Mitchell (1961). Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası. (Çev. Mihri Pektaş). İstanbul. Yayım Müdürlüğü.

Rees, Roger (1993). "Images and Image: A Re-Examination Tetrarchic Iconography." Greece&Rome Second Series, Sayı 40, Cilt 2, 181-200.

Riley, J. A. (1979), "The Coarse Pottery from Bengazi". Excavations at Sidi Khrebish Bengazi (Berenice). Suppl. to Libya Antiqua V, 2: 91-467.

Rizzo, Giorgio (2003). Instrumenta Urbis I, Ceramiche Fini da Mensa, Lucerne ed Anfore a Roma Nei Primi Due Secoli Dell'Imperio. Rome: École Française de Rome.

Rostovtzeff, Michel (1919). "Pontus, Bithynia and the Bosphorus", ABSA,XXII, 1-22.

Rotroff, Susan Irene (2006). Hellenistic Pottery: The Plain Wares, The Athenian Agora, Vol. 33. New Jersey: ASCSA.

Robinson, Henry S. (1959). Pottery of The Roman Period. The Athenian Agora Vol. V. New Jersey: ASCSA.

Sackett, L. H. (1990). "Roman Pottery". Şu Kitapta: Ed. L. H. Sackett. Knossos from Greek City to Roman Colony, Excavations at the Unexplored Mansion II, Text and Plates. Oxford: BSA, 147-256.

Schneider, Gerwulf, Agnès Vokaer, Karin Bartl (2007). "Some New Results of Archaeometric Analysis of Brittle Wares". Şu Kitapta: Ed. Michel Bonifay, Jean- Christophe Tréglia. LRCW 2, II. BAR International Series 1662. Oxford: Arcaheopress: 715-730.

Shepherd, William Robert (1911). The Historical Atlas. New York: Henry Holt Com.

Shkodra, Brikena (2006). "Ceramics from Late Roman Contexts in Durrës". ABSA, 101, 427-457.

Slane, Kathleen Warner (1990). The Sanctuary of Demeter and Kore, The Roman Pottery and Lamps, Corith, Volume XVIII, Part II. New Jersey: ASCSA.

Slane, Kathleen Warner, Guy D. R. Sanders (2005). "Corinth: Late Roman Horizons". Hesperia, 74-2, 243-297.

Sparkes, Brain A. (1962). "The Greek Kitchen". JHS, 82, 121-137.

Sparkes, Brain A., Lucy Talcott (1970). Black and Plain Pottery of the 6th and 4th Centuries BC. The Athenian Agora 12. New Jersey: ASCSA.

Şahin, Sencer, M. K. Can, M. A. Işık (1983). "Acht Meilensteine aus Libyssa". Epigraphica Anatolica, 1, 41-55.

Şahin, Sencer (2013). "Antik Kaynaklar Işığında Tarihte Bithynia Depremleri". Şu Kitapta: Ed. A. Vedat Çelgin, N Eda Akyürek Şahin. Eskiçağ Yazıları- 5. İstanbul: Arkeoloji Sanat Yayınları: 1-16.

Tekocak, Mehmet (2006). Kelenderis Roma Çağı Seramiği. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Texier, Charles (2002). Küçük Asya: Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi (Çev. A. Suat). Birinci Cilt. Ankara: Enformasyon ve Dokümantasyon Hizmetleri Vakfı.

Toskay-Evrin, Çiğdem (2002). Tarsus Republic Square Late Roman Cooking Wares. Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Üstüner, Ali Cengiz (2004). "Tetrarchi Yontuları". Türk Dünya Araştırmaları, sayı 152, 197-228.

Vapur, Özlem (2001). Magnesia ad Maeandrum Gymnasion'u Roma Dönemi Seramikleri. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Villehardouin, Geoffroi de, Henri de Valenciennes (2008). IV. Haçlı Seferi Kronikleri (Çev. A. Berktay). İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Vokaer, Agnès (2007). "La Brittle Ware Byzantine Et Omeyyade En Syrie Du Nord". Şu Kitapta: Ed. Michael Bonifay, Jean-Cristophe Tréglia. LRCW 2, BAR International Series 1662 (II). Oxford: Archaeopress: 701-713.

Vokaer, Agnès (2009). "Brittle Ware Trade in Syria Between the 5th and 8th Centuries". Şu Kitapta: Ed. Marlia Mundell Mango. Byzantine Trade 4th-12th Centuries/ The Archaeology of Local, Regional and International Exchange. Papers of the Thirty-eighth Spring Symposium of Byzantine Studies. Cornwall: MPG Books Ltd.: 121-136.

Vokaer, Agnès (2010). "Cooking Wares in Ancient Syria (First to 10th Centuries AD): Reconstructing The Production Contexts From The Consumption Sites". Archaometry, Vol. 2, 4, 605-627.

Waddington, William Henry, Ernest Babelon (1908). Recueil General des Monnaies Grecques d'AsieMineure, Vol.I. Paris.

Ward-Perkins, John (1980a). "Nicomedia and the Marble Trade". BSR, 48, 23-69.

Ward-Perkins, John (1980b). " The Marble Trade and Its Organization: Evidence from Nicomedia". MAAR, vol. 36, 325-338.

Williams, Caroline (1989). Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery, Subsidia Mediaevalia, 16. Toronto: PIMS.

Wintermeyer, Ulrike (2004). Die hellenistische und kaiserzeitliche Gebrauchskeramik: Auf Grundlage der stratifizierten Fundkeramik aus dem Bereich der Heiligen Strasse, Didyma, III, 2. Maiz am Rhein: Verlag Phillip von Zabern in Wissenschaftliche Buchgesellschaft.

Zeyrek, Turgut H., Rahmi Asal (2005). "İzmit (Nikomedeia) Seka- Fabrikası Buluntuları 2003 yılı Çalışmaları Ön Raporu". 22. AST, cilt 1, 1-10.

Elektronik Kaynaklar

Big Faith Ministries Theological and Historical Research (2014). http://bigfaithministries.com/wp-content/uploads/2012/06/Tetrarchy-map1.jpg 25.12.2014.

Department of History University of Mischigan (2014). http://sitemaker.umich.edu/mladjov/maps& 25.12.2014.

Department of History University of Mischigan (2014). http://sitemaker.umich.edu/mladjov/maps& 25.12.2014.

Department of History University of Mischigan (2014).

http://umich.edu/mladjov/files/romana337.jpg 25.12.2014.

Lakeside Ministries (2014).
http://www.lakesideministries.com/2ndCovenant/Acts/Acts_Images/ActsMap_Roman_Provinces.html 25.12.2014.

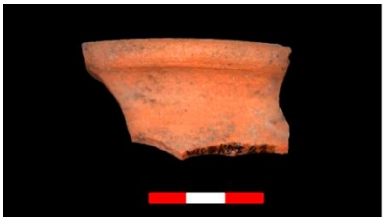
KATALOG

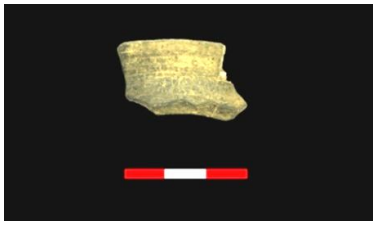
Katalog No : **01**
Çizim No : Levha I/1
Form Grubu : T 1
Buluntu No : YA12.ATÇ.01
Buluntu Yeri : Adatepe/Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 3 cm; C: 0,7 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 7/8 Orange renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.136, pl. 137/1181; Meriç, 2002: s.115, fig. K747; Pülz, 1987: s.37, lev. 17/51; Wintermeyer, 2004: s.15, fig. 85-86; Rizzo, 2003: s.33, tav. VI/PS 1.7.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

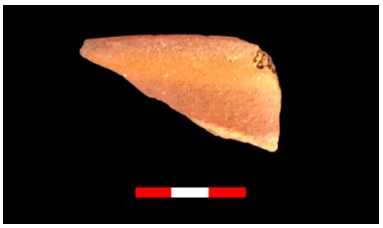
Katalog No : **02**
Çizim No : Levha I/2
Form Grubu : T 1
Buluntu No : YA12.ÇT.18
Buluntu Yeri : Çamlıktepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 24 cm; H : 1,7 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/6 Reddish Yellow renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Renginde.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, kısa boyunlu pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yer yer kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson-Stojanović, 1992: s.142, pl. 147/1270.
Tarihleme Önerisi : MS 5. yüzyıl başları.

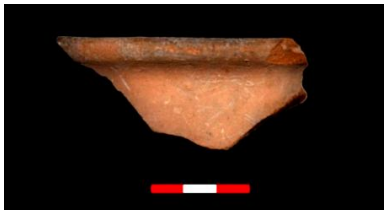
Katalog No : **03**
Çizim No : Levha I/3
Form Grubu : T 1
Buluntu No : YA05.KD7.42
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 12 cm; H: 2,6 cm, C: 0,8 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/6 Reddish Yellow renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük ağızlı, kısa boyunlu pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Boyundan omuza geçişte iç kısımda cidar incelmektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson-Stojanović, 1992: s.142, pl. 147/1270.
Tarihleme Önerisi : MS 5. yüzyıl başları.

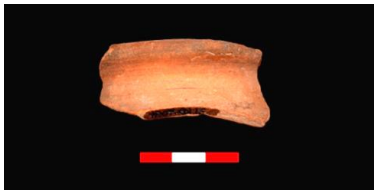
Katalog No : **04**
Çizim No : Levha I/4
Form Grubu : T 1
Buluntu No : YA12.GS.34
Buluntu Yeri : Gebze Organize Sanayi
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 9,6 cm; H: 1,5 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 6/3 Light Brown renginde, kireç katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Boyuna düz geçiş kısa boyunlu bir kap olduğunu göstermektedir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson-Stojanović, 1992: s.142, pl. 147/1270.
Tarihleme Önerisi : MS 5. yüzyıl başları.

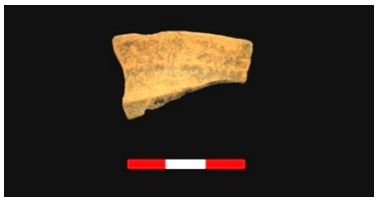
Katalog No **: 05**
Çizim No **:** Levha I/5
Form Grubu **:** T 1
Buluntu No **:** YA11.300-301.SA.83
Buluntu Yeri **:** SEKA Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç. : 12 cm; H: 2,3 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri **:** 5 YR 6/6 Reddish Yellow renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım **:** Dışa dönük ağızlı, kısa boyunlu pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı iki kademelidir. Dış yüzeyde yer yer kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Anderson-Stojanović, 1992: s.142, pl. 147/1270.
Tarihleme Önerisi **:** MS 5. yüzyıl başları.

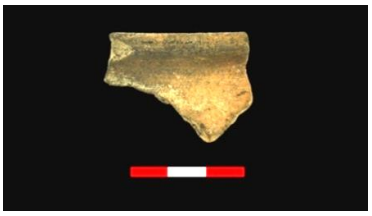
Katalog No **: 06**
Çizim No **:** Levha I/6
Form Grubu **:** T 1
Buluntu No **:** YA05.KD1.51
Buluntu Yeri **:** Kilez Deresi, Moloz/İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç. : 13 cm; H: 3,6 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri **:** 7,5 YR 6/4 Light Brown renginde, Kireç ve mika katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Renginde.
Tanım **:** Dışa dönük ağızlı, kısa boyunlu pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı iki kademelidir. Dış yüzeyde yer yer kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Anderson-Stojanović, 1992: s.142, pl. 147/1270.
Tarihleme Önerisi **:** MS 5. yüzyıl başları.

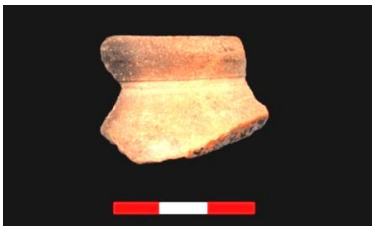
Katalog No : **07**
Çizim No : Levha II/7
Form Grubu : T 2
Buluntu No : YA05.KD1.15
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 11 cm; H: 2,8 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/1 Reddish Gray renginde, az kireç ve mika katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 2,5 YR 5/6 Red; Dış Astar: 2,5 YR 5/6 Red.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.136, pl. 137/1181; Meriç, 2002: s.115, fig. K747; Pülz, 1987: s.137, lev. 17/51; Wintermeyer, 2004: s.15, fig. 85-86; Jones, 1950: s.271, fig. 755, 759; Rizzo, 2003: s.33, tav. VI/PS 1.7.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

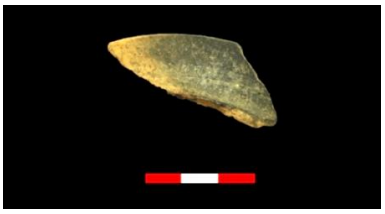
Katalog No : **08**
Çizim No : Levha II/8
Form Grubu : T 2
Buluntu No : YA12.GS.16
Buluntu Yeri : Gebze Oganize Sanayi
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 18 cm; H: 2,3 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, az kireç, mika ve seramik tozu katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.136, pl. 137/1181; Meriç, 2002: s.115, fig. K747; Pülz, 1987: s.137, lev. 17/51; Wintermeyer, 2004: s.15, fig. 85-86; Jones, 1950: s.271, fig. 755, 759; Rizzo, 2003: s.33, tav. VI/PS 1.7.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

Katalog No : **09**
Çizim No : Levha II/9
Form Grubu : T 2
Buluntu No : YA12.GMK.05
Buluntu Yeri : Muallim Köy/ Gebze
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 11 cm; H : 3 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, az kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.136, pl. 137/1181; Meriç, 2002: s.115, fig. K747; Pülz, 1987: s.137, lev. 17/51; Wintermeyer, 2004: s.15, fig. 85-86; Jones, 1950: s.271, fig. 755, 759; Rizzo, 2003: s.33, tav. VI/PS 1.7.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

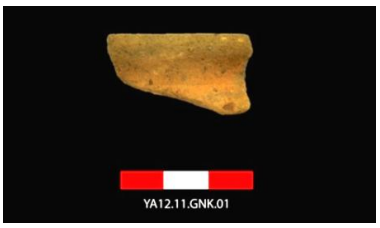
Katalog No : **10**
Çizim No : Levha II/10
Form Grubu : T 2
Buluntu No : YA06.KK.09
Buluntu Yeri : Köseköy/Kartepe
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 10 cm; H: 2,7 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/6 Red renginde, kireç, mika, kum ve az taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 2,5 YR 5/6 Red; Dış Astar: 5 YR 6/6 Reddish Yelow
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.136, pl. 137/1181; Meriç, 2002: s.115, fig. K747; Pülz, 1987: s.137, lev. 17/51; Wintermeyer, 2004: s.15, fig. 85-86; Jones, 1950: s.271, fig. 755, 759; Rizzo, 2003: s.33, tav. VI/PS 1.7.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

Katalog No : **11**
Çizim No : Levha II/11
Form Grubu : T 2
Buluntu No : YA12.GS.38
Buluntu Yeri : Gebze Organize Sanayi
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 10 cm; H: 2,1 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 7/6 Bright Yellowish Brown renginde, kireç, mika, taşçık ve seramik tozu katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.136, pl. 137/1181; Meriç, 2002: s.115, fig. K747; Pülz, 1987: s.137, lev. 17/51; Wintermeyer, 2004: s.15, fig. 85-86; Jones, 1950: s.271, fig. 755, 759; Rizzo, 2003: s.33, tav. VI/PS 1.7.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

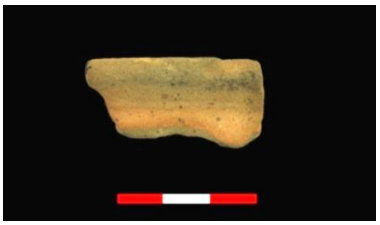
Katalog No : **12**
Çizim No : Levha II/12
Form Grubu : T 2
Buluntu No : YA5.KD7.53
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 14 cm; H : 2,8 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/4 Light Reddish Brown renginde, kireç, mika, taşçık ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, çift kulplu pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Omuza geçişte ve omuz üzerinde yivler yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Meriç, 2002: s.117, fig. K783.
Tarihleme Önerisi : MS 6. yüzyıl.

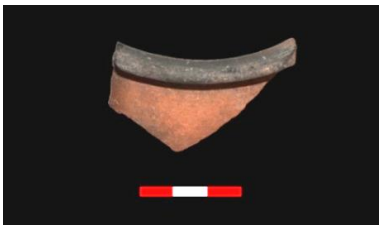
Katalog No : **13**
Çizim No : Levha III/13
Form Grubu : T 3
Buluntu No : YA12.11.GNK.01
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köyü/ Gölcük
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 15 cm; H: 1,8 cm; C: 0,8 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, kireç, taşçık ve kum katkılı, orta dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.141, pl. 146/1259; Pickersgill ve Roberts, 2003: s.585, fig. 17/123; Hayes, 1976: s.41, fig. 11/197.
Tarihleme Önerisi : MS 4- 5. yüzyıl başları

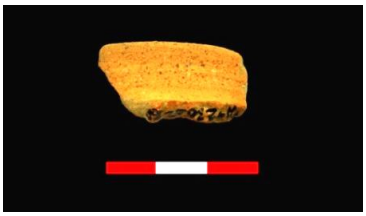
Katalog No : **14**
Çizim No : Levha III/14
Form Grubu : T 3
Buluntu No : YA12.11.GNK.10
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köyü/ Gölcük
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 16 cm; H: 1,6 cm, C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Renginde.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.141, pl. 146/1259; Pickersgill ve Roberts, 2003: s.585, fig. 17/123; Hayes, 1976: s.41, fig. 11/197.
Tarihleme Önerisi : MS 4- 5. yüzyıl başları

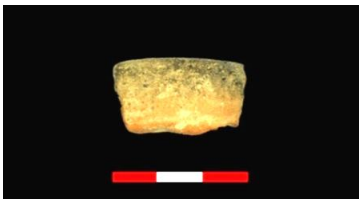
Katalog No **: 15**
Çizim No **:** Levha III/15
Form Grubu **:** T 3
Buluntu No **:** YA12.AT1.02
Buluntu Yeri **:** Adatepe/ Dilovası.
Kap Tipi **:** Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç. : 14 cm; H: 1,9 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri **:** 5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, kireç, mika, az kum, seramik tozu ve taşçık katkılı olup sık dokulu ve orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım **:** Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Anderson- Stojanović, 1992: s.141, pl. 146/1259; Pickersgill ve Roberts, 2003: s.585, fig. 17/123; Hayes, 1976: s.41, fig. 11/197.
Tarihleme Önerisi **:** MS 4- 5. yüzyıl başları

Katalog No **: 16**
Çizim No **:** Levha III/16
Form Grubu **:** T 3
Buluntu No **:** YA05.KD1.54
Buluntu Yeri **:** Kilez Deresi, Moloz/İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç.: 11 cm; H : 2,9 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri **:** 5 YR 5/6 Yellowish Red renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım **:** Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir. Ağız kısmına siyah astar uygulanmıştır. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Anderson- Stojanović, 1992: s.141, pl. 146/1259; Pickersgill ve Roberts, 2003: s.585, fig. 17/123; Hayes, 1976: s.41, fig. 11/197.
Tarihleme Önerisi **:** MS 4- 5. yüzyıl başları

Katalog No : **17**
Çizim No : Levha III/17
Form Grubu : T 3
Buluntu No : YA12.30.EC.28
Buluntu Yeri : Erenler Cedit Mah./İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 11 cm; H : 2,9 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 5/6 Yellowish Red renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.141, pl. 146/1259; Pickersgill ve Roberts, 2003: s.585, fig. 17/123; Hayes, 1976: s.41, fig. 11/197.
Tarihleme Önerisi : MS 4- 5. yüzyıl başları

Katalog No : **18**
Çizim No : Levha III/18
Form Grubu : T 3
Buluntu No : YA12.GMKG.03
Buluntu Yeri : Muallim Köy/ Gebze
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 15 cm; H: 1,8 cm; C: 0,8 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, kireç, taşçık ve kum katkılı, orta dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.141, pl. 146/1259; Pickersgill ve Roberts, 2003: s.585, fig. 17/123; Hayes, 1976: s.41, fig. 11/197.
Tarihleme Önerisi : MS 4- 5. yüzyıl başları

Katalog No : **19**
Çizim No : Levha III/19
Form Grubu : T 3
Buluntu No : YA12.AT16.07
Buluntu Yeri : Adatepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 18 cm; H : 1,4 cm; C: 0,8 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 4/1 Dark Gray renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.141, pl. 146/1259; Pickersgill ve Roberts, 2003: s.585, fig. 17/123; Hayes, 1976: s.41, fig. 11/197.
Tarihleme Önerisi : MS 4- 5. yüzyıl başları.

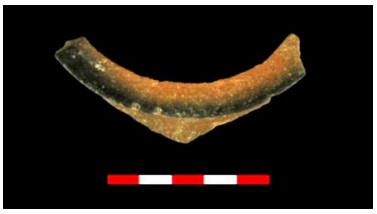
Katalog No : **20**
Çizim No : Levha IV/20
Form Grubu : T 4
Buluntu No : YA05.KD1.09
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 17 cm; H : 2,6 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/8 Red renginde, az kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 2,5 YR 6/6 Light Red; Dış Astar: 2,5 YR 6/6 Light Red
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, çift kulplu pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç tarafı düzleştirilmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson-Stojanović, 1992: s.137, pl. 138/1185.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 4. yüzyıl.

Katalog No : **21**
Çizim No : Levha IV/21
Form Grubu : T 4
Buluntu No : YA12.AT3.02
Buluntu Yeri : Adatepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 12 cm; H : 2,1 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 7/6 Bright Yellowish Brown renginde, kireç, mika, kum ve seramik tozu katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç tarafı iki kademelidir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson-Stojanović, 1992: s.137, pl. 138/1185.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 4. yüzyıl.

Katalog No : **22**
Çizim No : Levha IV/22
Form Grubu : T 4
Buluntu No : YA12.AT16.23
Buluntu Yeri : Adatepe/Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 12 cm; H : 1,9 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/6 Reddish Yellow renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson-Stojanović, 1992: s.137, pl. 138/1185.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 4. yüzyıl.

Katalog No : **23**
Çizim No : Levha IV/23
Form Grubu : T 5
Buluntu No : YA12.GMK.03
Buluntu Yeri : Muallim Köy/ Gebze
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 10,4 cm; H : 2,3 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 7/6 Orange renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 5 YR 4/8 Reddish Brown; Dış Astar: 5 YR 5/3 Dull Reddish Brown.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir. Gövdede yivler mevvcuttur. Dış yüzeyde ile ağızda yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Shkodra, 2006: s.448, fig. 11/61; Anderson- Stojanović, 1992: s.142, pl. 148/1268; Forster, 2001: s.158, fig. 4.11/g.
Tarihleme Önerisi : MS 4. yüzyıl sonları- 6. yüzyıl.

Katalog No : **24**
Çizim No : Levha IV/24
Form Grubu : T 5
Buluntu No : YA05.KD7.35
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 17 cm; H : 4,1 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/6 Red renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı iki kademelidir. Gövdede yivler mevvcuttur. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Shkodra, 2006: s.448, fig. 11/61; Anderson- Stojanović, 1992: s.142, pl. 148/1268; Forster, 2001: s.158, fig. 4.11/g.
Tarihleme Önerisi : MS 4. yüzyıl sonları- 6. yüzyıl.

Katalog No : **25**
Çizim No : Levha IV/25
Form Grubu : T 5
Buluntu No : YA12.71.GNK.29
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köüy/ Gölcük
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 10 cm; H : 1,3 cm; C: 0,9 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, yoğun kireç katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Shkodra, 2006: s.448, fig. 11/61; Anderson- Stojanović, 1992: s.142, pl. 148/1268; Forster, 2001: s.158, fig. 4.11/g.
Tarihleme Önerisi : MS 4. yüzyıl sonları- 6. yüzyıl.

Katalog No : **26**
Çizim No : Levha V/26
Form Grubu : T 6
Buluntu No : YA11.AB.27
Buluntu Yeri : Atatürk Bulvarı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 10 cm; H : 1,7 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 5/8 Bright Brown renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.90-91, abb. 660/Typ T15.17.
Tarihleme Önerisi : MS 1. yüzyıl.

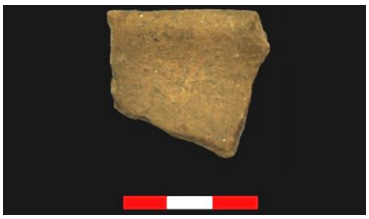
Katalog No : **27**
Çizim No : Levha V/27
Form Grubu : T 6
Buluntu No : YA11.300-301.SA.76
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 3 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 7/6 Orange renginde, kireç, mika ve kuvars katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.90-91, abb. 660/Typ T15.17.
Tarihleme Önerisi : MS 1. yüzyıl.

Katalog No : **28**
Çizim No : Levha V/28
Form Grubu : T 7
Buluntu No : YA11.SA.23
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 22 cm; H : 2,5 cm; C: 1 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 6/6 Bright Brown renginde, iri kireç taneleri, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 1992: s.100-101, pl. 45/130; Bass ve Doornick, 1982: s.175-177, pl. 8-15, P43; Fırıncı, 2010: s.22, kat. no. 70/ tip TN I,8.
Tarihleme Önerisi : MS 6- 7. yüzyıl.

Katalog No : **29**
Çizim No : Levha V/29
Form Grubu : T 7
Buluntu No : YA11.AB.07
Buluntu Yeri : Atatürk Bulvarı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 24 cm; H : 2,5 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 8/8 Yellow Orange renginde, kireç, mika, seramik tozu ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 1992: s.100-101, pl. 45/130; Bass ve Doornick, 1982: s.175-177, pl. 8-15, P43; Fırıncı, 2010: s.22, kat. no. 70/ tip TN I,8.
Tarihleme Önerisi : MS 6- 7. yüzyıl.

Katalog No : **30**
Çizim No : Levha V/30
Form Grubu : T 7
Buluntu No : YA12.ÇT.14
Buluntu Yeri : Çamlıktepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 10 cm; H : 3,2 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, kireç katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: 7,5 YR 4/3 Brown.
Tanım : Yukarı dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 1992: s.100-101, pl. 45/130; Bass ve Doornick, 1982: s.175-177, pl. 8-15, P43; Fırıncı, 2010: s.22, kat. no. 70/ tip TN I,8.
Tarihleme Önerisi : MS 6- 7. yüzyıl.

Katalog No : **31**
Çizim No : Levha V/31
Form Grubu : T 8
Buluntu No : YA12.ATY.08
Buluntu Yeri : Adatepe/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 13; H : 5,1 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 7/6 Orange renginde, kireç, mika ve kuvars katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kırıklıklar, kalker tabakaları ve yanık izleri görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Deegest, 2000: s.116, fig. 78/ type 1G110; Wintermeyer, 2004: s.79, taf. 491/typ L.12.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2- MS 2. yüzyıl.

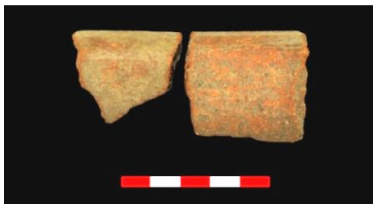
Katalog No : **32**
Çizim No : Levha VI/32
Form Grubu : T 9
Buluntu No : YA5.KD1.52
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 1,3 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/6 Red renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa çekilmiş, yuvarlatılmış ağızlı, çift kulplu pişirme çömleğinin ağız ve kulbunun kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.137, pl. 137/1139; Deegest, 2000: s.137, typ 2E150.
Tarihleme Önerisi : MS 2- 6. yüzyıl.

Katalog No : **33**
Çizim No : Levha VI/33
Form Grubu : T 9
Buluntu No : YA11.İAK.28
Buluntu Yeri : Akçakoca Konutları/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 2,1 cm; C: 0,7 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 7/6 Orange renginde, kireç ve bol taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa çekilmiş, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.137, pl. 137/1139; Deegest, 2000: s.137, typ 2E150.
Tarihleme Önerisi : MS 2- 6. yüzyıl.

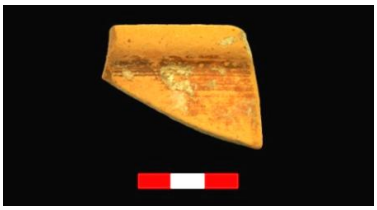
Katalog No : **34**
Çizim No : Levha VI/34
Form Grubu : T 10
Buluntu No : YA12.AT1.06
Buluntu Yeri : Adatepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 18 cm; H : 7,4 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 4/8 Reddish Brown renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa çekilmiş ağızlı, ağız kenarı düzleştirilmiş, neredeyse düz boyunlu, boyundan gövdeye keskin geçişli pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Boyundan omuza keskin geçiş yapmaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.135, pl. 134/1156; Wintermeyer, 2004: s. 97, taf. 749/typ S.1a5.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2- 1. yüzyıl.

Katalog No : **35**
Çizim No : Levha VI/35
Form Grubu : T 10
Buluntu No : YA12.ATY.05
Buluntu Yeri : Adatepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 3,2 cm; C: 0,7 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 4/8 Reddish Brown renginde, kireç, mika ve kuvars katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Renginde; Dış Astar: Hamur Renginde
Tanım : Hafif dışa çekilmiş ağızlı, ağız kenarı düzleştirilmiş, neredeyse düz boyunlu pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.135, pl. 134/1156; Wintermeyer, 2004: s. 97, taf. 749/typ S.1a5.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2- 1. yüzyıl.

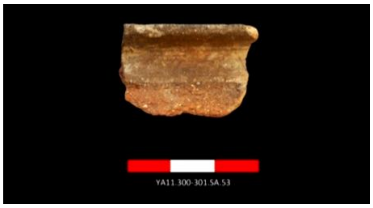
Katalog No : **36**
Çizim No : Levha VI/36
Form Grubu : T 10
Buluntu No : YA05.KD7.20
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 10 cm; H : 1,8 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 6/6 Light Red renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa çekilmiş, yuvarlatılmış ağızlı pişirme ömleğinin ağız, gövde ve kulp kısmının küçük bir bölümü koruna gelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Meriç, 2002: s.104, fig. 53/639; Slane, 1990: s.186, fig. 21; Slane ve Sanders, 2005: s.256, fig. 3/1-36.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 4. yüzyıl başları.

Katalog No : **37**
Çizim No : Levha VI/37
Form Grubu : T 10
Buluntu No : YA12.AT1.14
Buluntu Yeri : Adatepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 24 cm; H : 3,7 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 6/6 Light Red renginde, kireç, mika, kum katkılı sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa çekilmiş, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Meriç, 2002: s.104, fig. 53/639; Slane, 1990: s.186, fig. 21; Slane ve Sanders, 2005: s.256, fig. 3/1-36.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 4. yüzyıl başları.

Katalog No : **38**
Çizim No : Levha VII/38
Form Grubu : T 10
Buluntu No : YA11.AB.25
Buluntu Yeri : Atatürk Bulvarı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 10 cm; H : 2,1 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 5/4 Dull Brown renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 7,5 YR 5/8 Bright Brown; Dış Astar: 7,5 YR 5/8 Bright Brown
Tanım : Dışa çekik, yuvarlatılmış ağızlı, kısa boyunlu pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Başaran ve Ergürer, 2012: s.273-274, kat. no.35, 37; Martin vd 2008: s.44, fig. 58.
Tarihleme Önerisi : MS 4- 7. yüzyıl.

Katalog No : **39**
Çizim No : Levha VII/39
Form Grubu : T 10
Buluntu No : YA11.300-301.SA.53
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 3 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 5/4 Dull Brown renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa çekik, yuvarlatılmış ağızlı, kısa boyunlu pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Boyundan omuza geçişte derin bir yiv yer almaktadır. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Başaran ve Ergürer, 2012: s.273-274, kat. no.35, 37; Martin vd 2008: s.44, fig. 58.
Tarihleme Önerisi : MS 4- 7. yüzyıl.

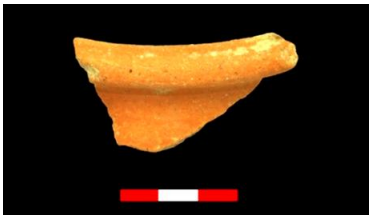
Katalog No : **40**
Çizim No : Levha VII/40
Form Grubu : T 10
Buluntu No : YA12.11.GNK.83
Buluntu Yeri : Muallim Köy/ Gebze
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 12 cm; H : 3,6 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa çekik, dikey, düzleştirilmiş ağızlı, düz boyunlu, gövdeye keskin bir geçişe sahip pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Gövde aşağıya düz inmektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 1991: s.258, fig. 28/W1161; Hayes, 1971: s.266, fig. 10/34-36; Wintermeyer, 2004: s.64, taf. 658; Berndt, 2003: s.85, lev. 65/Topf 001; Atik, 1995: s.120, fig. 47; Deegest, 2000: s.157, fig. 176/Typ 4G110; Fırıncı, 2010: s.21, TNI,7/kat. no. 63; Pellegrino, 2004: s.132, fig. 15/10; Williams, 1989: s.64, fig. 33/371; Özdemir, 2009: s.62, lev. 26/256.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

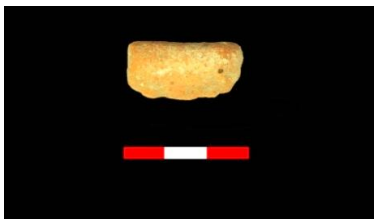
Katalog No : **41**
Çizim No : Levha VII/41
Form Grubu : T 10
Buluntu No : YA11.125.İAK.57
Buluntu Yeri : Akçakoca Konutları/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 12 cm; H : 1,9 cm; C: 0,9 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 6/8 Red renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.137, pl. 138/1162; Korkut ve Grosche, 2007: s.144, fig. 231; Pellegrino, 2007a: s.237, fig. 10/3.
Tarihleme Önerisi : MS 4- 5. yüzyıl.

Katalog No : **42**
Çizim No : Levha VIII/42
Form Grubu : T 11
Buluntu No : YA12.GKD.04
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 11 cm; H : 1,5 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 7/6 Bright Yellowish Brown renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudak üzerinde derin bir yiv yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.37, pl. 915/917- Type V. 2.2, 2.3, 2.4; Başaran ve Ergürer, 2012: s.273, fig. 11/35; Quercia vd 2011: s.85, fig. 99; Jones, 1950: s.269, fig. 728; Lüdorf, 2006: s.50, pl.12/ VI-1.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2. yüzyıl- Geç Roma Dönemi.

Katalog No : **43**
Çizim No : Levha VIII/43
Form Grubu : T 11
Buluntu No : YA12.41.HD.06
Buluntu Yeri : Halıdere/ Gölcük
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 2,6 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 6/8 Red renginde, kireç, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudak üzerinde bir yiv yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.37, pl. 915/917- Type V. 2.2, 2.3, 2.4; Başaran ve Ergürer, 2012: s.273, fig. 11/35; Quercia vd 2011: s.85, fig. 99; Jones, 1950: s.269, fig. 728; Lüdorf, 2006: s.50, pl.12/ VI-1.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2. yüzyıl- Geç Roma Dönemi.

Katalog No : **44**
Çizim No : Levha VIII/44
Form Grubu : T 11
Buluntu No : YA12.GS.43
Buluntu Yeri : Gebze Organize Sanayi
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 19 cm; H : 1,3 cm; C: 1,1 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 5/6 Yellowish Red renginde, kireç, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudak üzerinde bir yiv yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.37, pl. 915/917- Type V. 2.2, 2.3, 2.4; Başaran ve Ergürer, 2012: s.273, fig. 11/35; Quercia vd 2011: s.85, fig. 99; Jones, 1950: s.269, fig. 728; Lüdorf, 2006: s.50, pl.12/ VI-1.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2. yüzyıl- Geç Roma Dönemi.

Katalog No : **45**
Çizim No : Levha VIII/45
Form Grubu : T 11
Buluntu No : YA11.SA.16
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 8 cm; H : 2,6 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 8/2 Light Gray renginde, kireç ve mika katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudak üzerinde bir yiv yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.37, pl. 915/917- Type V. 2.2, 2.3, 2.4; Başaran ve Ergürer, 2012: s.273, fig. 11/35; Quercia vd 2011: s.85, fig. 99; Jones, 1950: s.269, fig. 728; Lüdorf, 2006: s.50, pl.12/ VI-1.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2. yüzyıl- Geç Roma Dönemi.

Katalog No : **46**
Çizim No : Levha VIII/46
Form Grubu : T 11
Buluntu No : YA12.11.GNK.96
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köyü/ Gölcük
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: - cm; H : 2,6 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 8/2 Light Gray renginde, kireç ve mika katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudak üzerinde bir yiv yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.37, pl. 915/917- Type V. 2.2, 2.3, 2.4; Başaran ve Ergürer, 2012: s.273, fig. 11/35; Quercia vd 2011: s.85, fig. 99; Jones, 1950: s.269, fig. 728; Lüdorf, 2006: s.50, pl.12/ VI-1.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2. yüzyıl- Geç Roma Dönemi.

Katalog No : **47**
Çizim No : Levha VIII/47
Form Grubu : T 11
Buluntu No : YA11.İAK.25
Buluntu Yeri : Akçakoca Konutları/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 22 cm; H : 3,7 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 8/4 Light Orange renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudak üzerinde bir yiv yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.37, pl. 915/917- Type V. 2.2, 2.3, 2.4; Başaran ve Ergürer, 2012: s.273, fig. 11/35; Quercia vd 2011: s.85, fig. 99; Jones, 1950: s.269, fig. 728; Lüdorf, 2006: s.50, pl.12/ VI-1.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2. yüzyıl- Geç Roma Dönemi.

Katalog No : **48**
Çizim No : Levha VIII/48
Form Grubu : T 11
Buluntu No : YA11.İAK.39
Buluntu Yeri : Akçakoca Konutları/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 10 cm; H : 2 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 6/6 Orange renginde, kireç, taşçık ve kum katkılı sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudak üzerinde bir yiv yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.37, pl. 915/917- Type V. 2.2, 2.3, 2.4; Başaran ve Ergürer, 2012: s.273, fig. 11/35; Quercia vd 2011: s.85, fig. 99; Jones, 1950: s.269, fig. 728; Lüdorf, 2006: s.50, pl.12/ VI-1.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2. yüzyıl- Geç Roma Dönemi.

Katalog No : **49**
Çizim No : Levha VIII/49
Form Grubu : T 11
Buluntu No : YA12.11.GNK.62
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köyü/ Gölcük
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 12 cm; H : 1,5 cm; C: 0,7 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 5/4 Brown renginde, kireç ve taşçık katkılı sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudak üzerinde bir yiv yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.37, pl. 915/917- Type V. 2.2, 2.3, 2.4; Başaran ve Ergürer, 2012: s.273, fig. 11/35; Quercia vd 2011: s.85, fig. 99; Jones, 1950: s.269, fig. 728; Lüdorf, 2006: s.50, pl.12/ VI-1.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2. yüzyıl- Geç Roma Dönemi.

Katalog No : **50**
Çizim No : Levha IX/50
Form Grubu : T 12
Buluntu No : YA11.İAK.05
Buluntu Yeri : Akçakoca Konutları/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 10 cm; H : 1,9 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 5/2 Grayish Brown renginde, kireç, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, çift kulplu pişirme çömleğinin ağız ve kulbunun küçük bir bölümü korunagelmiştir. İç kısım, olasılıkla bir kapak için kademelidir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.90, abb. 657, typ T15.148; Deegest, 2000: s.158, fig. 176.
Tarihleme Önerisi : MÖ 1- 3. yüzyıl.

Katalog No **: 51**
Çizim No **:** Levha IX/51
Form Grubu **:** T 12
Buluntu No **:** YA11.SA.08
Buluntu Yeri **:** Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç.: 23 cm; H : 2,6 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri **:** 7,5 YR 7/3 Dull Orange renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: 7,5 YR 5/6 Bright Brown; Dış Astar: 7,5 YR 5/6 Bright Brown
Tanım **:** Yukarı dönük, yuvarlatılarak kalınlaştırılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı iki kademelidir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Anderson- Stojanović, 1992: s.140, pl. 143/1235; N. Fırat, 1999: s.19, çiz. 237.
Tarihleme Önerisi **:** MS 5. yüzyıl başları.

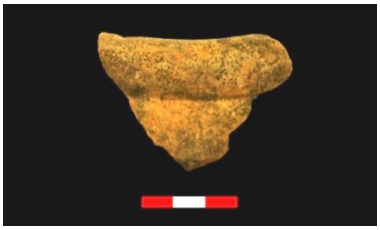
Katalog No **: 52**
Çizim No **:** Levha IX/52
Form Grubu **:** T 12
Buluntu No **:** YA06.KK.20
Buluntu Yeri **:** Köseköy / Kartepe
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç.: 14 cm; H : 2,6 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri **:** 5 YR 6/6 Reddish Yellow renginde, kireç, mika, kum, taşçık ve seramik tozu katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım **:** Yukarı dönük, yuvarlatılarak kalınlaştırılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız, gövde ve kulp kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı iki kademelidir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Anderson- Stojanović, 1992: s.140, pl. 143/1235; N. Fırat, 1999: s.19, çiz. 237.
Tarihleme Önerisi **:** MS 5. yüzyıl başları.

Katalog No : **53**
Çizim No : Levha IX/53
Form Grubu : T 12
Buluntu No : YA11.300-301.SA.111
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 14 cm; H : 2,6 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 8/2 Light Gray renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 7,5 YR 7/4 Dull Orange; Dış Astar: 7,5 YR 7/4 Dull Orange.
Tanım : Yukarı dönük, yuvarlatılarak kalınlaştırılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız, gövde ve kulp kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı iki kademelidir ve üzerinde yiv mevcuttur. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.140, pl. 143/1235; N. Fırat, 1999: s.19, çiz. 237.
Tarihleme Önerisi : MS 5. yüzyıl başları.

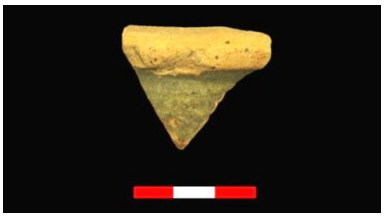
Katalog No : **54**
Çizim No : Levha X/54
Form Grubu : T 13
Buluntu No : YA12.GBT.06
Buluntu Yeri : Burgaztepe/ Gebze
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 14 cm; H : 4,1 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/4 Light Reddish Brown renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Gövde aşağıya doğru küresel bir şekilde genişleyerek devam etmektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.137, fig. 1144; Neuru, 1980: s. 203, pl. VI/33.
Tarihleme Önerisi : MÖ 1. yüzyıl sonları- MS 5. yüzyıl.

Katalog No : **55**
Çizim No : Levha X/55
Form Grubu : T 13
Buluntu No : YA12.AT16.03
Buluntu Yeri : Adatepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 15 cm; H : 3,8 cm; C: 1 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 6/6 Reddish Yellow renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Yuvarlatılarak kalınlaştırılmış ağza sahip olan pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Gövde küresel olarak aşağıya doğru devam etmektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.137, fig. 1144; Neuru, 1980: s. 203, pl. VI/33.
Tarihleme Önerisi : MÖ 1. yüzyıl sonları- MS 5. yüzyıl.

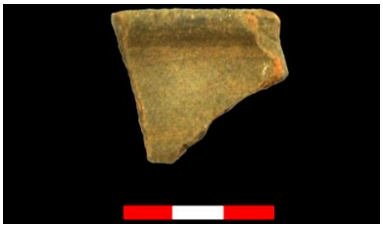
Katalog No : **56**
Çizim No : Levha X/56
Form Grubu : T 13
Buluntu No : YA12.İAK.02
Buluntu Yeri : Akçakoca Konutları/İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 12 cm; H : 2,3 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/4 Light Reddish Brown renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa taşkın, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Gövde aşağıya doğru küresel bir şekilde genişleyerek devam etmektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.137, fig. 1144; Quercia vd 2011: s.85, fig. 101.
Tarihleme Önerisi : MÖ 1. yüzyıl sonları- MS 7. yüzyıl.

Katalog No **: 57**
Çizim No **:** Levha X/57
Form Grubu **:** T 14
Buluntu No **:** YA12.GS.41
Buluntu Yeri **:** Gebze Organize Sanayi
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç.: 16 cm; H : 3,1 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri **:** 5 YR 8/3 Pink renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: 2,5 YR 7/1 Light Gray; Dış Astar: 2,5 YR 7/1 Light Gray
Tanım **:** Yuvarlatılarak kalınlaştırılmış ağza sahip olan pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** N. Fırat, 1992: s.54-58, lev. 49-55; 1999: s.71-73, lev. 144-149; Fırıncı, 2010: s.16, kat. no. 23/TN I,2.
Tarihleme Önerisi **:** MS 4- 7. yüzyıl.

Katalog No **: 58**
Çizim No **:** Levha X/58
Form Grubu **:** T 14
Buluntu No **:** YA12.72.DT.03
Buluntu Yeri **:** Düztarlalar/ Gölcük
Kap Tipi **:** Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç.: 17 cm; H : 2,2 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri **:** 5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, kireç, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: 5 YR 6/6 Reddish Yelllow; Dış Astar: 5 YR 6/6 Reddish Yelllow
Tanım **:** Yuvarlatılarak kalınlaştırılmış ağza sahip olan pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** N. Fırat, 1992: s.54-58, lev. 49-55; 1999: s.71-73, lev. 144-149; Fırıncı, 2010: s.16, kat. no. 23/TN I,2.
Tarihleme Önerisi **:** MS 4- 7. yüzyıl.

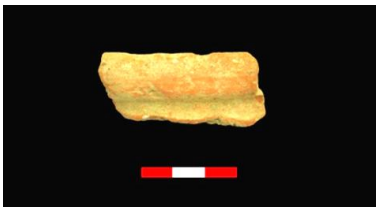
Katalog No **: 59**
Çizim No **:** Levha X/59
Form Grubu **:** T 14
Buluntu No **:** YA12.ÇT.04
Buluntu Yeri **:** Çamlıktepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç.: 12 cm; H : 3,1 cm; C: 0,7 cm.
Hamur Özellikleri **:** 2,5 YR 5/8 Red renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: 7,5 YR 4/2 Brown; Dış Astar: 7,5 YR 4/2 Brown.
Tanım **:** Yuvarlatılarak kalınlaştırılmış ağza sahip olan pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Gövde düz olarak aşağıya doğru devam etmektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** N. Fırat, 1992: s.54-58, lev. 49-55; 1999: s.71-73, lev. 144-149; Fırıncı, 2010: s.16, kat. no. 23/TN I,2.
Tarihleme Önerisi **:** MS 4-7. yüzyıl.

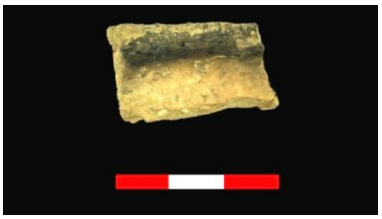
Katalog No **: 60**
Çizim No **:** Levha XI/60
Form Grubu **:** T 15
Buluntu No **:** YA12.ATY.10
Buluntu Yeri **:** Adatepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç.: 16 cm; H : 2,7 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri **:** 5 YR 7/6 Orange renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım **:** Yukarı dönük, kalınlaştırılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Williams, 1989: s.64, fig. 33/372; Güngör, 2005: s.150, nr. 338; Anderson- Stojanović, 1992: s.115, pl. 107/901: Riley, 1979: s.125, fig. 439-440; Hayes, 1971: s.75, fig.17/40-42.
Tarihleme Önerisi **:** MÖ 1. yüzyıl sonları- MS 1. yüzyıl.

Katalog No **: 61**
Çizim No **:** Levha XI/61
Form Grubu **:** T 15
Buluntu No **:** YA12.ATÇ.02
Buluntu Yeri **:** Adatepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç.: 16 cm; H : 2,7 cm; C: 1,1 cm.
Hamur Özellikleri **:** 5 YR 7/8 Orange renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım **:** Yukarı dönük, kalınlaştırılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Williams, 1989: s.64, fig. 33/372; Güngör, 2005: s.150, nr. 338; Anderson- Stojanović, 1992: s.115, pl. 107/901: Riley, 1979: s.125, fig. 439-440; Hayes, 1971: s.75, fig.17/40-42.
Tarihleme Önerisi **:** MÖ 1. yüzyıl sonları- MS 1. yüzyıl.

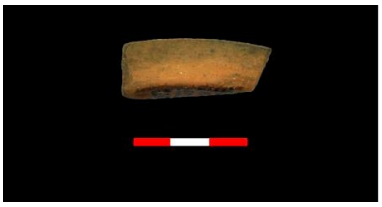
Katalog No **: 62**
Çizim No **:** Levha XI/62
Form Grubu **:** T 15
Buluntu No **:** YA12.GKD.13
Buluntu Yeri **:** Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç.: 20 cm; H : 2,3 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri **:**2,5 YR 5/8 Bright Brown renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: 2,5 Y 7/4 Light Yellow; Dış Astar: 2,5 Y 7/4 Light Yellow
Tanım **:** Dışa dönük ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve boyun kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmında olasılıkla kapak için bir çıkıntı yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Gassner, 1997: s.168, taf. 55/69.
Tarihleme Önerisi **:** MS 1. yüzyılın ilk yarısı.

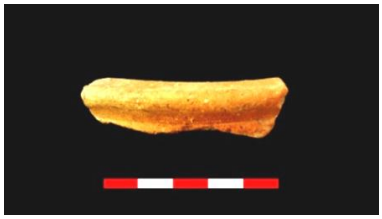
Katalog No : **63**
Çizim No : Levha XI/63
Form Grubu : T 16
Buluntu No : YA12.GMKG.02
Buluntu Yeri : Muallim Köy/ Gebze
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 12 cm; H : 2,1 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 7/3 Dull Yellow renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 10 YR 6/4 Dull Yellow; Dış Astar: 10 YR 6/4 Dull Yellow.
Tanım : Dışa uzatılarak hafif aşağıya sarkıtılmış ağza sahip olan pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Williams, 1989: s.63, fig. 33/64.
Tarihleme Önerisi : MS 3. yüzyıl.

Katalog No : **64**
Çizim No : Levha XI/64
Form Grubu : T 16
Buluntu No : YA12.İAK.43
Buluntu Yeri : Akçakoca Konutları/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 18 cm; H : 2,2 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 7/8 Orange renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa uzatılarak hafif aşağıya sarkıtılmış ağza sahip olan pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Williams, 1989: s.63, fig. 33/64.
Tarihleme Önerisi : MS 3. yüzyıl.

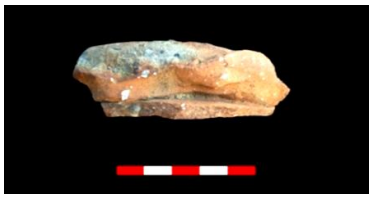
Katalog No : **65**
Çizim No : Levha XI/65
Form Grubu : T 16
Buluntu No : YA12.ÇT.30
Buluntu Yeri : Çamlıktepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 19 cm; H : 0,9 cm; C: 0,9 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 4/3 Brown renginde, kireç, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa uzatılarak kalınlaştırılmış ağza sahip olan pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Williams, 1989: s.63, fig. 33/64.
Tarihleme Önerisi : MS 3. yüzyıl.

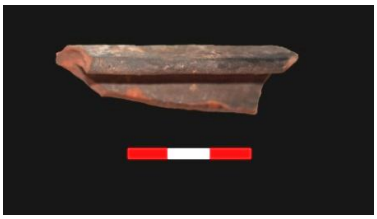
Katalog No : **66**
Çizim No : Levha XI/66
Form Grubu : T 16
Buluntu No : YA11.SA.14
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 2 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 8/2 Light Gray renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 10 YR 5/3 Dull Yellowish Brown; Dış Astar: 10 YR 5/3 Dull Yellowish Brown.
Tanım : Dışa uzatılarak kalınlaştırılmış ağza sahip olan pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Williams, 1989: s.63, fig. 33/64.
Tarihleme Önerisi : MS 3. yüzyıl.

Katalog No : **67**
Çizim No : Levha XII/67
Form Grubu : T 17
Buluntu No : YA11.300-301.SA.10
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 12 cm; H : 1,5 cm; C: 0,2 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 8/6 Yellow renginde, kireç ve kum katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 2,5 YR 8/8 Yellow; Dış Astar: 2,5 YR 8/8 Yellow
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağızdan boyna geçişte derin bir yiv yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.77, abb. 462/ type T4.3; Toskay-Evrin, 2002: s.63, lev. 24/5; Wiliams, 1989: s.69, fig. 36/399; Fırıncı, 2010: s.17, lev. 13/52, TN I,3.
Tarihleme Önerisi : MS 3-7. yüzyıl.

Katalog No : **68**
Çizim No : Levha XII/68
Form Grubu : T 17
Buluntu No : YA11.305.SA.50
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 21cm; H : 2,6 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 5/8 Bright Brown renginde, kireç, taşçık ve seramik tozu, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Renginde.
Tanım : Hafif dışa dönük, dışa uzatılmış ağızlı, pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kırıklıklar ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.77, abb. 462/ type T4.3; Toskay-Evrin, 2002: s.63, lev. 24/5; Wiliams, 1989: s.69, fig. 36/399; Fırıncı, 2010: s.17, lev. 13/52, TN I,3.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 7. yüzyıl.

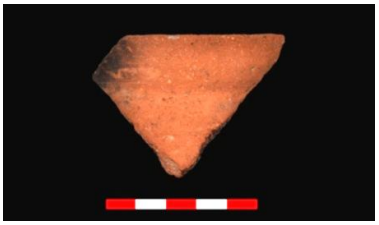
Katalog No : **69**
Çizim No : Levha XII/69
Form Grubu : T 18
Buluntu No : YA05.KD7.24
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 15 cm; H : 1,5 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/6 Red renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 5 Y 4/1 Dark Gray; Dış Astar: 5 Y 4/1 Dark Gray
Tanım : Dışa doğru uzatılarak aşağıya sarkıtılmış, yuvarlatılmış ağızlı, kısa boyunlu pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağızın alt tarafında çıkıntı yer almaktadır. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Pickersgill ve Roberts, 2003: s.589, fig. 20/154; Pellegrino, 2004: s.175, lev. 4/17; Toksay-Evrin, s.70, 2002: lev. 31/1; Berndt, 2008: s.80, pl. 60/KG313; Fırıncı, 2010: s.19, lev.14/59, TN I,5.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 5. yüzyıl.

Katalog No : **70**
Çizim No : Levha XII/70
Form Grubu : T 18
Buluntu No : YA5.KD7.83
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 28 cm; H : 2,4 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/6 Red renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: 2,5 YR 4/6 Red.
Tanım : Dışa uzatılarak aşağıya sarkıtılmış ağza sahip olan pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Slane ve Sanders, 2005: s.256, fig. 3/1.37.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl başları.

Katalog No **: 71**
Çizim No **:** Levha XII/71
Form Grubu **:** T 19
Buluntu No **:** YA06.BK.26
Buluntu Yeri **:** Bayındırlık Konutları/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç.: 18 cm; H : 3,5 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri **:** 5 YR 6/6 Reddish Yellow renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım **:** Yukarı dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Wintermeyer, 2004: s.89, abb. 617/ type T11.8.
Tarihleme Önerisi **:** MÖ 2- MS 1. yüzyıl.

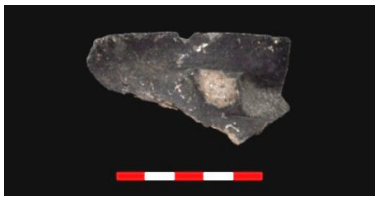
Katalog No **: 72**
Çizim No **:** Levha XII/72
Form Grubu **:** T 19
Buluntu No **:** YA06.YŞ.06
Buluntu Yeri **:** Yenişehir/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri **:** A.Ç.: 14 cm; H : 7 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri **:** 5 YR 6/6 Reddish Yellow renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım **:** Yukarı dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Wintermeyer, 2004: s.89, abb. 617/ type T11.8.
Tarihleme Önerisi **:** MÖ 2- MS 1. yüzyıl.

Katalog No : **73**
Çizim No : Levha XIII/73
Form Grubu : T 20
Buluntu No : YA11.305.SA.10
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 14 cm; H : 2,3 cm; C: 1,1 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 7/1 Light Gray renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 2,5 YR 4/1 Yellowish Gray; Dış Astar: 2,5 YR 4/1 Yellowish Gray.
Tanım : Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağız, gövdeye keskin bir geçişle bağlanmaktadır. Kabın iç tarafında olasılıkla bir kapak için çıkıntı yer almaktadır.
Tipolojik Benzerler : Harrison ve Fıratlı 1966: s.238, fig. H/2; Hayes, 1968: s.214, fig. H/108; Hayes, 1983: s.122, fig. 6/67, Type 4; Hayes, 1976: s.56, fig. 12/291; Fırıncı, 2010: s.28, lev. 23/97; Wintermeyer, 2004: s.88, fig. 611-612; Hayes, 1992: s.81, fig. 3/10-11; Pülz, 1987: s.37, pl. 17/52; Anderson- Stojanović, 1992: s.134, pl. 132.1141.1143.
Tarihleme Önerisi : Erken Roma Dönemi- MS 4. yüzyıl.

Katalog No : **74**
Çizim No : Levha XIII/74
Form Grubu : T 20
Buluntu No : YA05.KD1.29
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 11 cm; H : 5,7 cm; C: 0,7 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 6/1 Gray renginde, kireç, mika ve kuvars katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 10 YR 4/1 Dark Gray; Dış Astar: 10 YR 4/1 Dark Gray.
Tanım : Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Kabın iç tarafında olasılıkla bir kapak için çıkıntı yer almaktadır.
Tipolojik Benzerler : Harrison ve Fıratlı 1966: s.238, fig. H/2; Hayes, 1968: s.214, fig. H/108; Hayes, 1983: s.122, fig. 6/67, Type 4; Hayes, 1976: s.56, fig. 12/291; Fırıncı, 2010: s.28, lev. 23/97; Wintermeyer, 2004: s.88, fig. 611-612; Hayes, 1992: s.81, fig. 3/10-11; Pülz, 1987: s.37, pl. 17/52; Anderson- Stojanović, 1992: s.134, pl. 132.1141.1143.
Tarihleme Önerisi : Erken Roma Dönemi- MS 6. yüzyıl sonları.

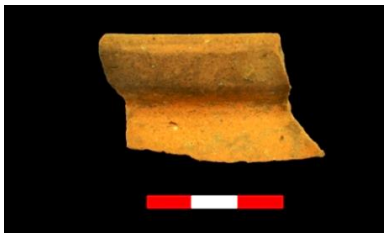
Katalog No : **75**
Çizim No : Levha XIII/75
Form Grubu : T 20
Buluntu No : YA05.KD1.60
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 16 cm; H: 4,8 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 4/1 Dark Gray renginde, kireç, kum ve az taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 5 YR 2,5/1 Black; Dış Astar: 5 YR 2,5/1 Black.
Tanım : Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve kulp kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Kabın iç tarafında olasılıkla bir kapak için çıkıntı yer almaktadır.
Tipolojik Benzerler : Harrison ve Fıratlı 1966: s.238, fig. H/2; Hayes, 1968: s.214, fig. H/108; Hayes, 1983: s.122, fig. 6/67, Type 4; Hayes, 1976: s.56, fig. 12/291; Fırıncı, 2010: s.28, lev. 23/97; Wintermeyer, 2004: s.88, fig. 611-612; Hayes, 1992: s.81, fig. 3/10-11; Pülz, 1987: s.37, pl. 17/52; Anderson- Stojanović, 1992: s.134, pl. 132.1141.1143.
Tarihleme Önerisi : Erken Roma Dönemi- MS 6. yüzyıl sonları.

Katalog No : **76**
Çizim No : Levha XIII/76
Form Grubu : T 21
Buluntu No : YA11.300-301.SA.58
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 26 cm; H : 2,5 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 8/2 Light Gray renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 7,5 YR 5/2 Grayish Brown; Dış Astar: 7,5 YR 5/2 Grayish Brown
Tanım : Yukarı dönük yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 1983: s.122, fig. 5/62; Malamidou, 2005: s.65, fig. 101/1480.
Tarihleme Önerisi : MS 5-7. yüzyıl.

Katalog No : **77**
Çizim No : Levha XIV/77
Form Grubu : T 21
Buluntu No : YA11.İAK.10
Buluntu Yeri : Akçakoca Konutları/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 20 cm; H : 1,9 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 7/6 Orange renginde, mika ve kum katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar : Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, pişirme kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Boyundan omuza geçişte yivler yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 1983: s.122, fig. 5/62; Malamidou, 2005: s.65, fig. 101/1480.
Tarihleme Önerisi : MS 5-7. yüzyıl.

Katalog No : **78**
Çizim No : Levha XIV/78
Form Grubu : GÜ 1
Buluntu No : YA12.GKD.07
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 22 cm; H : 3 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 7/8 Orange renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 2,5 YR 4/1 Yellowish Gray; Dış Astar: 5 YR 3/3 Dark Reddish Brown.
Tanım : Hafif dışa dönük, küt ağızlı güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağız, omuza geçişte derin bir yiv yer almaktadır. Gövde, omuzdan aşağıya doğru genişleyerek devam etmektedir. Kabın iç tarafında olasılıkla kapak için bir çıkıntı yer almaktadır.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.135, fig. 1152; Meriç, 2002: s.105, fig. K648-K648a; Gassner, 1997: s.179; taf. 59/746; Lüdorf, 2006: s.50, pl. 11/T109; Hayes, 1983: s.105, pl. 7/79; Forster, 2001: s.155, fig. 4.9-e; Wintermeyer, 2004: s.50, abb. 287-289; Özdemir, 2009: s.51, lev. 20/200; Fırıncı, 2010: s.36, lev. 29/122-123.
Tarihleme Önerisi : MÖ 1- MS 2. yüzyıl.

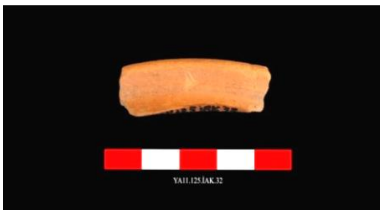
Katalog No : **79**
Çizim No : Levha XIV/79
Form Grubu : GÜ 2
Buluntu No : YA05.KD1.08
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 2,8 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 5/8 Red renginde, kireç ve mika katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: 10 R 3/1 Dark Reddish Gray.
Tanım : Dışa çekik, yuvarlatılmış ağızlı, güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakası görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Gassner, 1997: s.174, taf. 57/714; Meriç, 2002: s.105, taf. 54/K651; Özdemir, 2009: s.48, lev. 18/176; Özbütev, 1994: s.22, lev. 1/1; Wintermeyer, 2004: s.86, abb. 585/T8.8; Williams, 1989: s.62-63, pl. 32/360: Hayes, 1983: s.105, pl. 7/88; Robinson, 1959; s.42, pl. 7/G194.
Tarihleme Önerisi : MS 1-3. yüzyıl.

Katalog No : **80**
Çizim No : Levha XIV/80
Form Grubu : GÜ 2
Buluntu No : YA12.30.EC.07
Buluntu Yeri : Erenler Cedit Mah./ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 32 cm; H : 3,2 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/4 Light Reddish Brown renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa çekik, hafif aşağı sarkıtılmış, yuvarlatılmış ağızlı, güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakası görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Gassner, 1997: s.174, taf. 57/714; Meriç, 2002: s.105, taf. 54/K651; Özdemir, 2009: s.48, lev. 18/176; Özbütev, 1994: s.22, lev. 1/1; Wintermeyer, 2004: s.86, abb. 585/T8.8; Williams, 1989: s.62-63, pl. 32/360: Hayes, 1983: s.105, pl. 7/88; Robinson, 1959; s.42, pl. 7/G194.
Tarihleme Önerisi : MS 1-3. yüzyıl.

Katalog No : **81**
Çizim No : Levha XIV/81
Form Grubu : GÜ 3
Buluntu No : YA05.KD7.16
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 13 cm; H : 6 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 7/4 Pink renginde, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı içbükey profillidir. Gövdede yivler mevvcuttur. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.139, pl. 143/1232; Meriç, 2002: s.112, taf. 62/723; Shkodra, 2006: s.448, fig. 11/61-64.
Tarihleme Önerisi : MS 5- 6. yüzyıl.

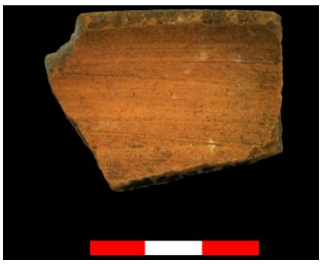
Katalog No : **82**
Çizim No : Levha XIV/82
Form Grubu : GÜ 3
Buluntu No : YA11.125.İAK.32
Buluntu Yeri : Akçakoca Konutları/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 14 cm; H : 1,2 cm; C: 0,2 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 7/4 Pink renginde, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı içbükey profillidir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.139, pl. 143/1232; Meriç, 2002: s.112, taf. 62/723; Shkodra, 2006: s.448, fig. 11/61-64.
Tarihleme Önerisi : MS 5- 6. yüzyıl.

Katalog No : **83**
Çizim No : Levha XV/83
Form Grubu : GÜ 3
Buluntu No : YA05.KD1.63
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 3,7 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 4/4 Brown renginde, kireç, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı içbükey profillidir. Dış yüzeyde yanık izleri kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.139, pl. 143/1232; Meriç, 2002: s.112, taf. 62/723; Shkodra, 2006: s.448, fig. 11/61-64.
Tarihleme Önerisi : MS 5- 6. yüzyıl.

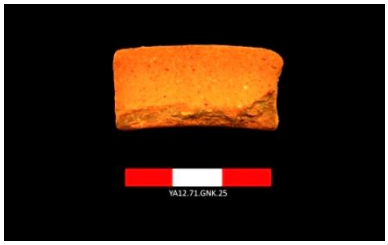
Katalog No : **84**
Çizim No : Levha XV/84
Form Grubu : GÜ 3
Buluntu No : YA12.11.GNK.79
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köyü/ Gölcük
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 11 cm; H : 1,9 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 5/6 Yellowish Red renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, küt ağızlı güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı içbükey profillidir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.139, pl. 143/1232; Meriç, 2002: s.112, taf. 62/723; Shkodra, 2006: s.448, fig. 11/61-64.
Tarihleme Önerisi : MS 5- 6. yüzyıl.

Katalog No : **85**
Çizim No : Levha XV/85
Form Grubu : GÜ 3
Buluntu No : YA12.ÇT.28
Buluntu Yeri : Çamlıktepe/ Dilovası
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 14 cm; H : 2,8 cm; C: 0,8 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 5/6 Yellowish Red renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, küt ağızlı güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı içbükey profillidir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson- Stojanović, 1992: s.139, pl. 143/1232; Meriç, 2002: s.112, taf. 62/723; Shkodra, 2006: s.448, fig. 11/61-64.
Tarihleme Önerisi : MS 5- 6. yüzyıl.

Katalog No : **86**
Çizim No : Levha XV/86
Form Grubu : GÜ 4
Buluntu No : YA12.13.NK.03
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köyü/ Gölcük
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 25 cm; H : 2 cm; C: 0,9 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/6 Reddish Yellow renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir.
Tipolojik Benzerler : Deegest, 2000: s.155-156, fig. 172; Laflı, 2000: s.44, fig. 3; Tekocak, 2006: s.76-77, lev. 38-39/222, 224, 227; Williams, 1989: s.63, pl. 32/361; Pellegrino, 2007b: s.240, pl. 13/4; Fırıncı, 2010: s.33, lev. 25/106-107; Riley, 1979: s.157, pl. 102/487; Forster, 2001: s.158, fig. 4.11/g; Rizzo, 2003: s.61, tav. XIV/42; Shkodra, 2006: s.446, fig. 11/62.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 7. yüzyıl.

Katalog No : **87**
Çizim No : Levha XV/87
Form Grubu : GÜ 4
Buluntu No : YA12.71.GNK.25
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köyü/ Gölcük
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 17 cm; H: 1,4 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip olan güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir.
Tipolojik Benzerler : Deegest, 2000: s.155-156, fig. 172; Laflı, 2000: s.44, fig. 3; Tekocak, 2006: s.76-77, lev. 38-39/222, 224, 227; Williams, 1989: s.63, pl. 32/361; Pellegrino, 2007b: s.240, pl. 13/4; Fırıncı, 2010: s.33, lev. 25/106-107; Riley, 1979: s.157, pl. 102/487; Forster, 2001: s.158, fig. 4.11/g; Rizzo, 2003: s.61, tav. XIV/42; Shkodra, 2006: s.446, fig. 11/62.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 7. yüzyıl.

Katalog No : **88**
Çizim No : Levha XVI/88
Form Grubu : GÜ 4
Buluntu No : YA12.11.GNK.59
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köyü/ Gölcük
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 13 cm; H: 1,3 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 5/4 Brown renginde, kireç, kum, seramik tozu ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir.
Tipolojik Benzerler : Deegest, 2000: s.155-156, fig. 172; Laflı, 2000: s.44, fig. 3; Tekocak, 2006: s.76-77, lev. 38-39/222, 224, 227; Williams, 1989: s.63, pl. 32/361; Pellegrino, 2007b: s.240, pl. 13/4; Fırıncı, 2010: s.33, lev. 25/106-107; Riley, 1979: s.157, pl. 102/487; Forster, 2001: s.158, fig. 4.11/g; Rizzo, 2003: s.61, tav. XIV/42; Shkodra, 2006: s.446, fig. 11/62.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 7. yüzyıl.

Katalog No : **89**
Çizim No : Levha XVI/89
Form Grubu : GÜ 4
Buluntu No : YA12.11.GNK.16
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köüy/ Gölcük
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç. : 12 cm; H: 2,2 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/8 Reddish Yellow renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, boyunda omuza keskin geçişe sahip güveç kabının ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın iç kısmı düzleştirilmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Deegest, 2000: s.155-156, fig. 172; Laflı, 2000: s.44, fig. 3; Tekocak, 2006: s.76-77, lev. 38-39/222, 224, 227; Williams, 1989: s.63, pl. 32/361; Pellegrino, 2007b: s.240, pl. 13/4; Fırıncı, 2010: s.33, lev. 25/106-107; Riley, 1979: s.157, pl. 102/487; Forster, 2001: s.158, fig. 4.11/g; Rizzo, 2003: s.61, tav. XIV/42; Shkodra, 2006: s.446, fig. 11/62.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 7. yüzyıl.

Katalog No : **90**
Form Grubu : GÜ 4
Çizim No : Levha XVI/90
Buluntu No : YA11.300-301.SA.33
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 19 cm; H : 3 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 5 Y 8/1 Light Gray renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 10 YR 8/8 Yellow Orange; Dış Astar Rengi: 10 YR 8/8 Yellow Orange.
Tanım : İçe dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 1983: s.95, fig. 126.
Tarihleme Önerisi : MS 4- 5. yüzyıl.

Katalog No : **91**
Çizim No : Levha XVI/91
Form Grubu : GÜ 5
Buluntu No : YA11.SA.13
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 18 cm; H : 1,7 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 7/3 Dull Orange renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 7,5 YR 3/2 Brownish Black; Dış Astar: 7,5 YR 3/2 Brownish Black.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudak üzerinde derin bir yiv yer almaktadır. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Shkodra, 2007: s.448, fig. 12/71.
Tarihleme Önerisi : Geç Roma Dönemi.

Katalog No : **92**
Çizim No : XVII/92
Form Grubu : TV 1
Buluntu No : YA05.KD1.38
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Tava Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 20 cm; H : 4,7 cm; C: 0,8 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/6 Red renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa uzatılmış ağza sahip olan tavaya ait ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Anderson-Stojanović, 1992: s.135, pl. 136/1162.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

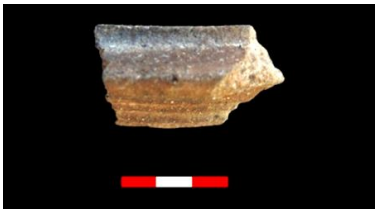
Katalog No : **93**
Çizim No : Levha XVII/93
Form Grubu : TV 1
Buluntu No : YA11.300-301.SA.29
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Tava Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 26 cm; H : 1,8 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 7/2 Light Gray renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 7,5 YR 6/6 Orange; Dış Astar: 7,5 YR 6/6 Orange.
Tanım : Yukarı dönük, dışarı uzatılmış ağza sahip olan tavaya ait ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Williams, 1989: s.63, fig. 32/362; Malamidou, 2005: s.65, fig. 97/1459, type2.
Tarihleme Önerisi : MS 3. yüzyıl.

Katalog No : **94**
Çizim No : Levha XVII/94
Form Grubu : TV 2
Buluntu No : YA11.300-301.SA.68
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Tava Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 20 cm; H : 3,1 cm; C: 1,8 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 7/3 Dull Orange renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Yukarı dönük, dışarı uzatılmış ağza sahip olan tavaya ait ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağız kısmının altında bir çıkıntı yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Williams, 1989: s.61, fig. 32/352; Des Courtils ve Laroche, 2004: s.331, fig. 26/3; Wintermeyer, 2004: s.71, fig. 96/720; Gassner, 1997: s.119, taf. 40/464; Riley, 1979: s.75, fig. 413/97.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2- MS 1. yüzyıl.

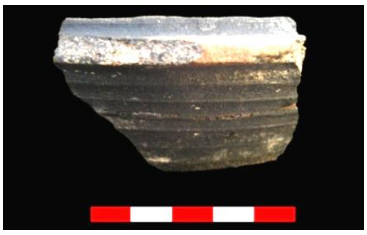
Katalog No : **95**
Çizim No : Levha XVII/95
Form Grubu : TV 2
Buluntu No : YA11.300-301.SA.104
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Tava Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 18 cm; H : 1,7 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 8/6 Light Orange renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : İçe dönük, dışarı doğru yuvarlaştırılarak kalınlaştırılmış ağza sahip olan tavaya ait ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Williams, 1989: s.61, fig. 32/352; Des Courtils ve Laroche, 2004: s.331, fig. 26/3; Wintermeyer, 2004: s.71, fig. 96/720; Gassner, 1997: s.119, taf. 40/464; Riley, 1979: s.75, fig. 413/97.
Tarihleme Önerisi : MÖ 2- MS 1. yüzyıl.

Katalog No : **96**
Çizim No : Levha XVII/96
Form Grubu : TV 3
Buluntu No : YA11.305.SA.19
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Tava Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H: 3 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 5/4 Dull Yellowish Brown renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Yukarı dönük, dışarı uzatılmış ağza sahip olan tavaya ait ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağız kısmının altında bir çıkıntı yer almaktadır. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Başaran ve Ergürer, 2012: s.266-268, kat. no. 39-42; Slane, 1990: s.79, fig. 16/ 167; Wintermeyer, 2004: s.96, abb. 731/ typ P3.15; Gassner, 1997: s.177, taf. 58/738; Istenič ve Schneider, 2000: s.341, fig. 5/3; Sackett, 1992: s.252, fig. 67.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 5. yüzyıl.

Katalog No : **97**
Çizim No : Levha XVIII/97
Form Grubu : TV 3
Buluntu No : YA05.KD1.17
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Tava Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 21 cm; H : 3,3 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 5/3 Reddish Brown renginde, kireç, mika, taşçık ve seramik tozu katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 5 YR 2,5/2 Dark Reddish Brown; Dış Astar: 5 YR 2,5/2 Dark Reddish Brown
Tanım : İçe dönük yuvarlatılmış ağızlı tavaya ait ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağızın altında bir çıkıntı yer almaktadır. Gövdede derin yivler mevcuttur. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Başaran ve Ergürer, 2012: s.266-268, kat. no. 39-42; Slane, 1990: s.79, fig. 16/ 167; Wintermeyer, 2004: s.96, abb. 731/ typ P3.15; Gassner, 1997: s.177, taf. 58/738; Istenič ve Schneider, 2000: s.341, fig. 5/3; Sackett, 1992: s.252, fig. 67.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 5. yüzyıl.

Katalog No : **98**
Çizim No : Levha XVIII/98
Form Grubu : TV 3
Buluntu No : YA11.SA.21
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Tava Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 14 cm; H : 2,1 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 6/3 Brown renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 7,5 YR 3/2 Brownish Black; Dış Astar: 7,5 YR 3/2 Brownish Black.
Tanım : İçe dönük yuvarlatılmış ağızlı tavaya ait ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağızın altında bir çıkıntı yer almaktadır. Gövdede derin yivler mevcuttur. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Başaran ve Ergürer, 2012: s.266-268, kat. no. 39-42; Slane, 1990: s.79, fig. 16/ 167; Wintermeyer, 2004: s.96, abb. 731/ typ P3.15; Gassner, 1997: s.177, taf. 58/738; Istenič ve Schneider, 2000: s.341, fig. 5/3; Sackett, 1992: s.252, fig. 67.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 5. yüzyıl.

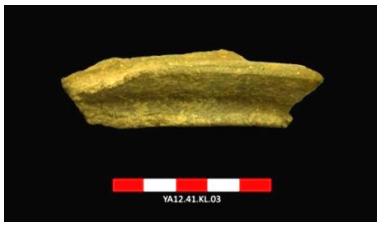
Katalog No : **99**
Çizim No : Levha XVIII/99
Form Grubu : TV 3
Buluntu No : YA11.300-301.SA.78
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Tava Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 4,5 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 4/4 Brown renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 7,5 YR 3/2 Brownish Black; Dış Astar: 7,5 YR 3/2 Brownish Black.
Tanım : İçe dönük yuvarlatılmış ağızlı tavaya ait ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağızın altında bir çıkıntı yer almaktadır. Gövdede derin yivler mevcuttur. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Başaran ve Ergürer, 2012: s.266-268, kat. no. 39-42; Slane, 1990: s.79, fig. 16/ 167; Wintermeyer, 2004: s.96, abb. 731/ typ P3.15; Gassner, 1997: s.177, taf. 58/738; Istenič ve Schneider, 2000: s.341, fig. 5/3; Sackett, 1992: s.252, fig. 67.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 5. yüzyıl.

Katalog No : **100**
Çizim No : Levha XVIII/100
Form Grubu : TV 3
Buluntu No : YA11.300-301.SA.57
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Tava Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 2,3 cm; C: 0,8 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 7/4 Dull Orange renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 7,5 YR 4/1 Brownish Gray; Dış Astar: 7,5 YR 4/1 Brownish Gray.
Tanım : İçe dönük yuvarlatılmış ağızlı tavaya ait ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağızın altında bir çıkıntı yer almaktadır. Gövdede derin yivler mevcuttur. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Başaran ve Ergürer, 2012: s.266-268, kat. no. 39-42; Slane, 1990: s.79, fig. 16/ 167; Wintermeyer, 2004: s.96, abb. 731/ typ P3.15; Gassner, 1997: s.177, taf. 58/738; Istenič ve Schneider, 2000: s.341, fig. 5/3; Sackett, 1992: s.252, fig. 67.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 5. yüzyıl.

Katalog No : **101**
Çizim No : Levha XVIII/101
Form Grubu : TV 3
Buluntu No : YA05.KD7.47
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Tava Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 37 cm; H : 5,6 cm; C: 1,5 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/4 Reddish Brown renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar : Hamur Rengi.
Tanım : İçe dönük yuvarlatılmış ağızlı tavaya ait ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağızın altında bir çıkıntı yer almaktadır. Gövdede derin yivler mevcuttur. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Başaran ve Ergürer, 2012: s.266-268, kat. no. 39-42; Slane, 1990: s.79, fig. 16/ 167; Wintermeyer, 2004: s.96, abb. 731/ typ P3.15; Gassner, 1997: s.177, taf. 58/738; Istenič ve Schneider, 2000: s.341, fig. 5/3; Sackett, 1992: s.252, fig. 67.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 5. yüzyıl.

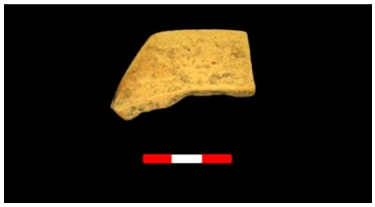
Katalog No : **102**
Çizim No : Levha XVIII/102
Form Grubu : TV 4
Buluntu No : YA12.041.KL.03
Buluntu Yeri : Halıdere- Konca/ Gölcük
Kap Tipi : Tava Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 26 cm; H : 2,6 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 6/1 Gray renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Yukarı dönük, küt ağızlı tavaya ait ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Ağızın altında bir çıkıntı yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Slane, 1990: s.79, fig. 16/166; Pickersgill, 2003: s.585, fig. 17- grup 6/120; Başaran ve Ergürer, 2012: s.266-268, fig. 12/38.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 5. yüzyıl.

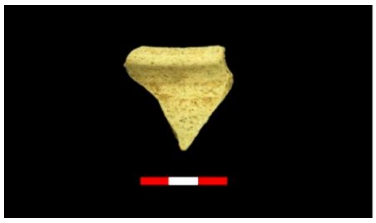
Katalog No : **103**
Çizim No : Levha XIX/103
Form Grubu : ET 1
Buluntu No : YA11.300-301.SA.28
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 20 cm; H : 5,2 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 5/2 Grayish Brown renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 5 YR 6/6 Reddish Yellow; Dış Astar: 5 YR 6/6 Reddish Yellow.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü ile kulp çıkışı korunagelmiştir. Gövde aşağıya doğru genişlemektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 2009: s.32, fig. 22/191; Istenič ve Schneider, 2000: s.346, fig. 3/4; Meriç, 2002: s.105, fig. K642.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 2. yüzyıl.

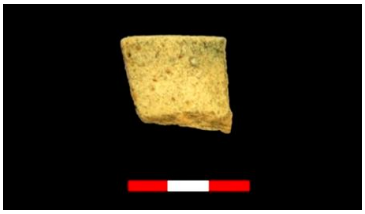
Katalog No : **104**
Çizim No : Levha XIX/104
Form Grubu : ET 1
Buluntu No : YA11.SA.19
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 19 cm; H : 3,6 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/8 Orange renginde, kireç, altın rengi mika, kum ve seramik tozu katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 7,5 YR 4/6 Brown; Dış Astar: 7,5 YR 4/6 Brown.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Boyundan omuza geçişte yivler yer almaktadır. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 2009: s.32, fig. 22/191; Istenič ve Schneider, 2000: s.346, fig. 3/4; Meriç, 2002: s.105, fig. K642.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 2. yüzyıl.

Katalog No : **105**
Çizim No : Levha XIX/105
Form Grubu : ET 2
Buluntu No : YA12.GS.35
Buluntu Yeri : Gebze Organize Sanayi
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 10 cm; H : 2,8 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 7/6 Reddish Yellow renginde, kireç, mika, seramik tozu ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük küt ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Gövde aşağıya doğru genişleyerek devam etmektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 2009: s.23, fig. 18/113; Istenič ve Schneider, 2000: s.341, fig. 3/5.
Tarihleme Önerisi : MS 2. yüzyıl.

Katalog No : **106**
Çizim No : Levha XIX/106
Form Grubu : ET 2
Buluntu No : YA12.GS.37
Buluntu Yeri : Gebze Organize Sanayi
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 20 cm; H : 3,5 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 7/8 Reddish Yellow renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük küt ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Gövde aşağıya doğru genişleyerek devam etmektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 2009: s.23, fig. 18/113; Istenič ve Schneider, 2000: s.341, fig. 3/5.
Tarihleme Önerisi : MS 2. yüzyıl.

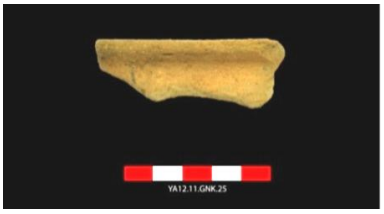
Katalog No : **107**
Çizim No : Levha XIX/107
Form Grubu : ET 2
Buluntu No : YA12.GS.17
Buluntu Yeri : Gebze Organize Sanayi
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 20 cm; H : 2,4 cm; C: 0,4cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 7/8 Yellow renginde, kireç, seramik tozu ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 2009: s.23, fig. 18/113; Istenič ve Schneider, 2000: s.341, fig. 3/5.
Tarihleme Önerisi : MS 2. yüzyıl.

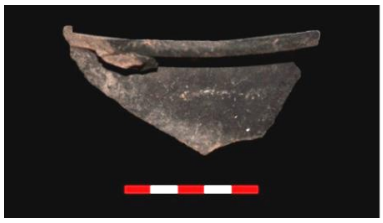
Katalog No : **108**
Çizim No : Levha XIX/108
Form Grubu : ET 2
Buluntu No : YA11.305.SA.17
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 22 cm; H : 2,1 cm; C: 0,4cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 4/8 Reddish Brown renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 2009: s.23, fig. 18/113; Istenič ve Schneider, 2000: s.341, fig. 3/5.
Tarihleme Önerisi : MS 2. yüzyıl.

Katalog No : **109**
Çizim No : Levha XX/109
Form Grubu : ET 2
Buluntu No : YA11.SA.02
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 3,6 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 5 Y 7/2 Light Gray renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, orta sertlikte hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük küt ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Boyundan omuza geçişte yivler yer almaktadır. Gövde aşağıya doğru genişleyerek devam etmektedir. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Hayes, 2009: s.23, fig. 18/113; Istenič ve Schneider, 2000: s.341, fig. 3/5.
Tarihleme Önerisi : MS 2. yüzyıl.

Katalog No : **110**
Çizim No : Levha XX/110
Form Grubu : ET 3
Buluntu No : YA12.11.GNK.25
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köyü/ Gölcük
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 24 cm; H : 10 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 5/2 Grayish Brown renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 5 YR 6/6 Reddish Yellow; Dış Astar: 5 YR 6/6 Reddish Yellow.
Tanım : Dışa uzatılmış, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve omuz kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Gövde aşağıya doğru genişlemektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Pickersgill, 2003: s.586, fig. 11/ group 6-127.
Tarihleme Önerisi : MS 5. yüzyıl başları.

Katalog No : **111**
Çizim No : Levha XX/111
Form Grubu : EGÜ 1
Buluntu No : YA05.KD7.93
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 18 cm; H : 4,4 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 5/6 Yellowish Red renginde, kireç ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar : Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, kulplu güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzey tamamen yanmış olup kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.87, fig. 601/ typ T9.11; Gassner, 1997: s.174, taf. 57/715-716; Meriç, 2002: s.104, fig. K642c; Doğer vd 2009: s.356, fig. 343; Vapur, 2001: s.102-103, lev. 28/135.137; Tekocak, 2006: s.60, lev. 40/235; M. Fırat, 2012: s.156-157, tip A/3,2-3; Hayes, 1983: s.122, fig. 5/58- 59; Hayes, 2009: s.32, fig. 22/191; Gebhard vd 1998: s.454, fig. 16/51; Robinson, 1959: s.42, pl. 7/G,193-195; Anderson-Stojanović, 1992: s.136, pl. 136/1174- 175; Malamidou, 2005: s.65, fig. 100/1476; Sackett, 1992: s.237, pl. 177/D4-32, 32a, 32b: Bailey, 1993: s.248, fig. 21/194.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

Katalog No : **112**
Çizim No : Levha XX/112
Form Grubu : EGÜ 1
Buluntu No : YA05.KD7.63
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 20 cm; H : 5,4 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 4/3 Reddish Brown renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar : 5YR 4/1 Dark Gray.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, çift kulplu, güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yivler yer almaktadır. Dış yüzey tamamen yanmıştır.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.87, fig. 601/ typ T9.11; Gassner, 1997: s.174, taf. 57/715-716; Meriç, 2002: s.104, fig. K642c; Doğer vd 2009: s.356, fig. 343; Vapur, 2001: s.102-103, lev. 28/135.137; Tekocak, 2006: s.60, lev. 40/235; M. Fırat, 2012: s.156-157, tip A/3,2-3; Hayes, 1983: s.122, fig. 5/58- 59; Hayes, 2009: s.32, fig. 22/191; Gebhard vd 1998: s.454, fig. 16/51; Robinson, 1959: s.42, pl. 7/G,193-195; Anderson-Stojanović, 1992: s.136, pl. 136/1174- 175; Malamidou, 2005: s.65, fig. 100/1476; Sackett, 1992: s.237, pl. 177/D4-32, 32a, 32b: Bailey, 1993: s.248, fig. 21/194.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

Katalog No : **113**
Çizim No : Levha XX/113
Form Grubu : EGÜ 1
Buluntu No : YA05.KD1.61
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 2,7 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/6 Red renginde, mika, kum ve seramik tozu katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar : Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzey tamamen yanmış olup kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.87, fig. 601/ typ T9.11; Gassner, 1997: s.174, taf. 57/715-716; Meriç, 2002: s.104, fig. K642c; Doğer vd 2009: s.356, fig. 343; Vapur, 2001: s.102-103, lev. 28/135.137; Tekocak, 2006: s.60, lev. 40/235; M. Fırat, 2012: s.156-157, tip A/3,2-3; Hayes, 1983: s.122, fig. 5/58- 59; Hayes, 2009: s.32, fig. 22/191; Gebhard vd 1998: s.454, fig. 16/51; Robinson, 1959: s.42, pl. 7/G,193-195; Anderson-Stojanović, 1992: s.136, pl. 136/1174- 175; Malamidou, 2005: s.65, fig. 100/1476; Sackett, 1992: s.237, pl. 177/D4-32, 32a, 32b: Bailey, 1993: s.248, fig. 21/194.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

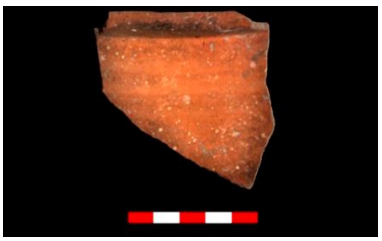
Katalog No : **114**
Çizim No : Levha XXI/114
Form Grubu : EGÜ 1
Buluntu No : YA05.KD7.17
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 21 cm; H : 4,5 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/6 Red renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: 5 YR 6/1 Gray.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzey tamamen yanmış olup kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.87, fig. 601/ typ T9.11; Gassner, 1997: s.174, taf. 57/715-716; Meriç, 2002: s.104, fig. K642c; Doğer vd 2009: s.356, fig. 343; Vapur, 2001: s.102-103, lev. 28/135.137; Tekocak, 2006: s.60, lev. 40/235; M. Fırat, 2012: s.156-157, tip A/3,2-3; Hayes, 1983: s.122, fig. 5/58- 59; Hayes, 2009: s.32, fig. 22/191; Gebhard vd 1998: s.454, fig. 16/51; Robinson, 1959: s.42, pl. 7/G,193-195; Anderson-Stojanović, 1992: s.136, pl. 136/1174- 175; Malamidou, 2005: s.65, fig. 100/1476; Sackett, 1992: s.237, pl. 177/D4-32, 32a, 32b: Bailey, 1993: s.248, fig. 21/194.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

Katalog No : **115**
Çizim No : Levha XXI/115
Form Grubu : EGÜ 1
Buluntu No : YA05.KD7.31
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 19 cm; H : 4,6 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 5/4 Reddish Brown renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar : Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yivler yer almaktadır.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.87, fig. 601/ typ T9.11; Gassner, 1997: s.174, taf. 57/715-716; Meriç, 2002: s.104, fig. K642c; Doğer vd 2009: s.356, fig. 343; Vapur, 2001: s.102-103, lev. 28/135.137; Tekocak, 2006: s.60, lev. 40/235; M. Fırat, 2012: s.156-157, tip A/3,2-3; Hayes, 1983: s.122, fig. 5/58- 59; Hayes, 2009: s.32, fig. 22/191; Gebhard vd 1998: s.454, fig. 16/51; Robinson, 1959: s.42, pl. 7/G,193-195; Anderson-Stojanović, 1992: s.136, pl. 136/1174- 175; Malamidou, 2005: s.65, fig. 100/1476; Sackett, 1992: s.237, pl. 177/D4-32, 32a, 32b: Bailey, 1993: s.248, fig. 21/194.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

Katalog No : **116**
Çizim No : Levha XXI/116
Form Grubu : EGÜ 1
Buluntu No : YA05.KD1.04
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 14 cm; H : 4,8 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 5/3 Brown renginde, kireç, mika ve az taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar : Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.87, fig. 601/ typ T9.11; Gassner, 1997: s.174, taf. 57/715-716; Meriç, 2002: s.104, fig. K642c; Doğer vd 2009: s.356, fig. 343; Vapur, 2001: s.102-103, lev. 28/135.137; Tekocak, 2006: s.60, lev. 40/235; M. Fırat, 2012: s.156-157, tip A/3,2-3; Hayes, 1983: s.122, fig. 5/58- 59; Hayes, 2009: s.32, fig. 22/191; Gebhard vd 1998: s.454, fig. 16/51; Robinson, 1959: s.42, pl. 7/G,193-195; Anderson-Stojanović, 1992: s.136, pl. 136/1174- 175; Malamidou, 2005: s.65, fig. 100/1476; Sackett, 1992: s.237, pl. 177/D4-32, 32a, 32b: Bailey, 1993: s.248, fig. 21/194.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

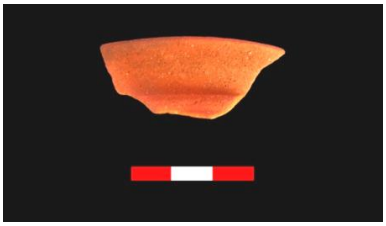
Katalog No : **117**
Çizim No : Levha XXI/117
Form Grubu : EGÜ 1
Buluntu No : YA05.KD1.20
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Güveç Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 24 cm; H : 6,9 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 5/6 Red renginde, kireç, mika ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar : 5YR 4/1 Dark Gray.
Tanım : Dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı, güveç kabının ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dış yüzeyde yivler yer almaktadır. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Wintermeyer, 2004: s.87, fig. 601/ typ T9.11; Gassner, 1997: s.174, taf. 57/715-716; Meriç, 2002: s.104, fig. K642c; Doğer vd 2009: s.356, fig. 343; Vapur, 2001: s.102-103, lev. 28/135.137; Tekocak, 2006: s.60, lev. 40/235; M. Fırat, 2012: s.156-157, tip A/3,2-3; Hayes, 1983: s.122, fig. 5/58- 59; Hayes, 2009: s.32, fig. 22/191; Gebhard vd 1998: s.454, fig. 16/51; Robinson, 1959: s.42, pl. 7/G,193-195; Anderson-Stojanović, 1992: s.136, pl. 136/1174- 175; Malamidou, 2005: s.65, fig. 100/1476; Sackett, 1992: s.237, pl. 177/D4-32, 32a, 32b: Bailey, 1993: s.248, fig. 21/194.
Tarihleme Önerisi : MS 1- 3. yüzyıl.

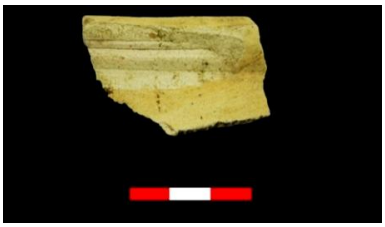
Katalog No : **118**
Çizim No : Levha XXII/118
Form Grubu : GM 1
Buluntu No : YA11.SA.03
Buluntu Yeri : Seka Alanı/İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 4,3 cm; C: 0,6 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 8/2 Gray renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 7,5 YR 7/2 Light Gray; Dış Astar: 7,5 YR 7/2 Light Gray
Tanım : Dışa dönük, küt ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın üzerinde olasılıkla bir kapak için yiv yer almaktadır. Gövdede yivler mevvcuttur. Dış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Schneider vd 2007: s.718, fig. 4/3-4; Dyson, 1968: s.235, fig. 19/III, D4.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 4. yüzyıl.

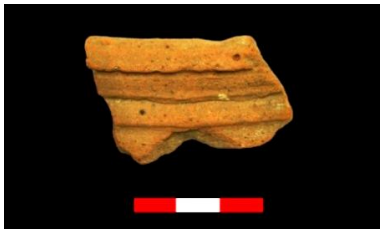
Katalog No : **119**
Çizim No :Levha XXII/119
Form Grubu : GM 1
Buluntu No : YA05.KD1.31
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 15 cm; H : 4,6 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 2,5 YR 4/4 Reddish Brown renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Dışa dönük küt ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Dudağın üzerinde olasılıkla bir kapak için yiv yer almaktadır. Boyun ve omuza geçişte yivler mevvcuttur. Özellikle ağız kısmında ve ış yüzeyde yanık izleri ve kalker tabakaları görülmektedir.
Tipolojik Benzerler : Schneider vd 2007: s.718, fig. 4/3-4; Dyson, 1968: s.235, fig. 19/III, D4.
Tarihleme Önerisi : MS 3- 4. yüzyıl.

Katalog No : **120**
Çizim No : Levha XXII/120
Form Grubu : GM 2
Buluntu No : YA11.300-301.SA.82
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 12 cm; H : 1,9 cm; C: 0,3 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 7/8 Orange renginde, kireç, mika ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Boyun kısmında kabartma yiv yer almaktadır. Omuzdan aşağıya doğru gövde genişlemektedir. Dış yüzeyde kırıklıklar ve kalker tabakaları mevcuttur.
Tipolojik Benzerler : Vokaer, 2007: s.702, fig. 2/3; Alp, 2009: s.202, fig. 3/3.
Tarihleme Önerisi : Geç Roma Dönemi- Erken Bizans Dönemi.

Katalog No : **121**
Çizim No : Levha XXII/121
Form Grubu : GM 2
Buluntu No : YA12.13.NK.08
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köyü/ Gölcük
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 14 cm; H : 3 cm; C: 0,4 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 8/2 Very Pale Brown renginde, kireç, mika, kum ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Boyun kısmında kabartma yiv yer almaktadır. Omuzdan aşağıya doğru gövde genişlemektedir. Dış yüzeyde kırıklıklar ve kalker tabakaları mevcuttur.
Tipolojik Benzerler : Vokaer, 2007: s.702, fig. 2/3; Alp, 2009: s.202, fig. 3/3.
Tarihleme Önerisi : Geç Roma Dönemi- Erken Bizans Dönemi.

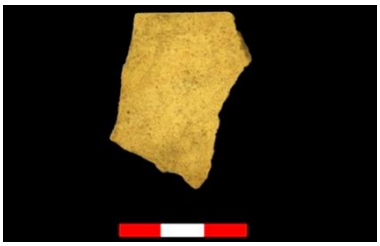
Katalog No : **122**
Çizim No : Levha XXII/122
Form Grubu : GM 3
Buluntu No : YA12.GS.27
Buluntu Yeri : Gebze Organize Sanayi
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 19 cm; H : 2,8 cm; C: 0,5 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 7/6 Orange renginde, kireç, mika, seramik tozu ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Kabartma yivler yer almaktadır. Omuzdan aşağıya doğru gövde düz inmektedir. Dış yüzeyde kırıklıklar ve kalker tabakaları mevcuttur.
Tipolojik Benzerler : Alp, 2009: s.203, fig.3/9.
Tarihleme Önerisi : Geç Roma Dönemi- Erken Bizans Dönemi.

Katalog No : **123**
Çizim No : Levha XXIII/123
Form Grubu : GM 3
Buluntu No : YA11.300-.301.SA.126
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 20 cm; H : 3,9 cm; C: 1,3 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 7/8 Orange renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Yukarı dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Kabartma yivler yer almaktadır. Gövde düz bir şekilde aşağıya inmektedir. Dış yüzeyde kırıklıklar ve kalker tabakaları mevcuttur.
Tipolojik Benzerler : Alp, 2009: s.203, fig.3/9.
Tarihleme Önerisi : Geç Roma Dönemi- Erken Bizans Dönemi.

Katalog No : **124**
Çizim No : Levha XXIII/124
Form Grubu : GM 3
Buluntu No : YA11.300-.301.SA.106
Buluntu Yeri : Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 16 cm; H : 4,2 cm; C: 1,4 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 7/6 Orange renginde, kireç ve kum katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım : Yukarı dönük sivrileştirilmiş ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Omuza geçişte dirsek yapmaktadır. Omuzdan aşağıya doğru gövde daralarak inmektedir. Dış yüzeyde kırıklıklar ve kalker tabakaları mevcuttur.
Tipolojik Benzerler : Alp, 2009: s.203, fig.3/9.
Tarihleme Önerisi : Geç Roma Dönemi- Erken Bizans Dönemi.

Katalog No : **125**
Çizim No : Levha XXIII/125
Form Grubu : GM 4
Buluntu No : YA12.71.GNK.08
Buluntu Yeri : Nüzhetiye Köyü/ Gölcük
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 22 cm; H : 4,2 cm; C: 0,8 cm.
Hamur Özellikleri : 10 YR 8/2 Very Pale Orange renginde, kireç ve mika katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 5 YR 7/6 Reddish Yellow; Dış Astar: 10 YR 7/4 Very Pale Brown.
Tanım : Yukarı dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Gövde, omuzdan aşağıya doğru düz inmektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları mevcuttur.
Tipolojik Benzerler : Mackensen, 1984: s.97, fig. 11, 16; Alp, 2009: s.203, fig. 3/6; Schneider vd 2007: s.718, fig. 4.
Tarihleme Önerisi : MS 6- 7. yüzyıl.

Katalog No : **126**
Çizim No : Levha XXIII/126
Form Grubu : GM 4
Buluntu No : YA12.AT8.02
Buluntu Yeri : Adatepe/ Dilovası
Kap Tipi : Pişirme Çömleği Ağız Parçası
Ölçüleri : A.Ç.: 24 cm; H : 3,8 cm; C: 1 cm.
Hamur Özellikleri : 5 YR 6/4 Light Reddish Brown renginde, kireç ve mika katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 7,5 YR 7/8 Yellowish Orange; Dış Astar: 7,5 YR 7/8 Yellowish Orange.
Tanım : Yukarı dönük, yuvarlatılmış ağızlı pişirme çömleğinin ağız ve gövde kısmının küçük bir bölümü korunagelmiştir. Gövde, omuzdan aşağıya doğru düz inmektedir. Dış yüzeyde kalker tabakaları mevcuttur.
Tipolojik Benzerler : Mackensen, 1984: s.97, fig. 11, 16; Alp, 2009: s.203, fig. 3/6; Schneider vd 2007: s.718, fig. 4.
Tarihleme Önerisi : MS 6- 7. yüzyıl.

Katalog No **: 127**
Çizim No **:** Levha XXIV/127
Form Grubu **:** KA 1
Buluntu No **:** YA05.KD1.34
Buluntu Yeri **:** Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Kapak Parçası
Ölçüleri **:** R: 3,3 cm; H: 3,7 cm; C: 1,2 cm.
Hamur Özellikleri **:** 2,5 YR 7/4 Light Reddish Brown, kireç, mika ve seramik tozu katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım **:** Tutamak ve gövdenin küçük bir kısmı korunagelmiştir. Tutamak daire şeklindedir. Gövde düz devam etmektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Meriç, 2002: s.102, pl. 58/K678; Özdemir, 2009: s.78-79, lev. 33/326; Fırıncı, 2010: s.49, lev. 40/162; Wintermeyer, 2004: s.117, fig. 1068; Robinson, 1959: s.157, pl. 14/K86; Hayes, 1971: s.269, fig. 17/47.
Tarihleme Önerisi **:** MÖ 2- MS 3. yüzyıl.

Katalog No **: 128**
Çizim No **:** Levha XXIV/128
Form Grubu **:** KA 2
Buluntu No **:** YA11.SA.44
Buluntu Yeri **:** Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Kapak Parçası
Ölçüleri **:** R: 4,4 cm; H: 4,6 cm; C: 1,2 cm.
Hamur Özellikleri **:** 7,5 YR 7/3 Dull Orange renginde, kireç, mika ve seramik tozu katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: 7,5 YR 7/8 Yellow Orange; Dış Astar: 27,5 YR 7/8 Yellow Orange.
Tanım **:** Tutamak ve gövdenin küçük bir kısmı korunagelmiştir. Tutamak daire şeklindedir.
Tipolojik Benzerler **:** Özdemir, 2009: s.79, lev. 32/ 320; Riley, 1979: s.321, fig. 119/762; Anderson- Stojanović, 1992: s.95, pl. 107/811; Meriç, 2002: s.102, taf. 58/676; Jurišić, 2000: s.36, fig. 25.
Tarihleme Önerisi **:** MÖ 1- MS 3. yüzyıl.

Katalog No **: 129**
Çizim No **:** Levha XXIV/129
Form Grubu **:** KA 3
Buluntu No **:** YA11.305.SA.06
Buluntu Yeri **:** Seka Alanı/ İzmit
Kap Tipi : Kapak Parçası
Ölçüleri **:** R: 3,6 cm; H: 3,3 cm; C: 1,1 cm.
Hamur Özellikleri **:** 2,5 YR 7/4 Light Yellow renginde, kireç, mika ve seramik tozu katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi**.**
Tanım **:** Tutamak ve gövdenin küçük bir kısmı korunagelmiştir. Tutamak daire şeklindedir.
Tipolojik Benzerler **:** Riley, 1979: s.327, fig. 119/ 796.
Tarihleme Önerisi **:** MS 1- 2. yüzyıl.

Katalog No **: 130**
Çizim No **:** Levha XXV/130
Form Grubu **:** KA 4
Buluntu No **:** YA12.30.EC.06
Buluntu Yeri **:** Erenler Cedit/ İzmit
Kap Tipi : Kapak Parçası
Ölçüleri **:** R: 4,5 cm, : H: 4,4 cm; C: 0,7 cm.
Hamur Özellikleri **:** 5 YR 4/4 Reddish Brown renginde, kireç, mika, seramik tozu ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri **:** İç Astar: Hamur Rengi; Dış Astar: Hamur Rengi.
Tanım **:** Tutamak ve gövdenin bir kısmı korunagelmiştir. Tutamağın tepesi dışa doğru kavis yapmaktadır. Gövde aşağıya doğru genişlemektedir.
Tipolojik Benzerler **:** Özdemir, 2009: s.78, lev. 33/329; Eiwanger, 1981: s.47-48, fig. 28/II, 488.
Tarihleme Önerisi **:** MÖ 1- MS 2. yüzyıl.

Katalog No : **131**
Çizim No : Levha XXV/131
Form Grubu : KA 5
Buluntu No : YA05.KD1.26
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Kapak Parçası
Ölçüleri : R: 2,6 cm; H: 4,4 cm; C: 0,7 cm.
Hamur Özellikleri : 10 R 5/6 Red renginde, kireç ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 10 YR 7/3 Very Pale Brown; Dış Astar: 10 YR 7/3 Very Pale Brown.
Tanım : Tutamak ve gövdenin küçük bir kısmı korunagelmiştir. Tutamak yarım daire şeklindedir. Tutamak ve gövde arasında konik bir boyun yer almaktadır. Gövde düz devam etmektedir.
Tipolojik Benzerler : Riley, 1979: s.320, fig. 118/755; Fırıncı, 2010: s.49, lev. 40/160.
Tarihleme Önerisi : MÖ 1- MS 2. yüzyıl.

Katalog No : **132**
Çizim No : Levha XXV/132
Form Grubu : KA 6
Buluntu No : YA05.KD9.27
Buluntu Yeri : Kilez Deresi, Moloz/ İzmit
Kap Tipi : Kapak
Ölçüleri : R: 2,6 cm; H: 4,4 cm; C: 1,2 cm.
Hamur Özellikleri : 7,5 YR 6/4 Light Brown renginde, kireç, mika, seramik tozu ve taşçık katkılı, sık dokulu, sert hamurdur.
Yüzey Özellikleri : İç Astar: 10 YR 8/3 Very Pale Brown; Dış Astar: 10 YR 8/3 Very Pale Brown**.**
Tanım : Kapak tama yakındır. Gövdenin küçük bir kısmı kırık ve eksiktir. Gövde iç bükey yapmaktadır. Tutamak çapı 2,4 cm'dir.
Tipolojik Benzerler : Williams, 1989: s.438-440, pl. 40-41; Özdemir, 2009: s.82, lev. 35/348; Deegest, 2000: s.145, fig. 147/3J130; Atik, 1995: s.408-410, fig. 77; Hayes, 1992: s.97, fig. 39/31; Anderson-Stojanović, 1992: s.97, pl. 83/713; Riley, 1979: s.366, fig. 132/1050.
Tarihleme Önerisi : MS 3. yüzyıl- Erken Bizans Dönemi.

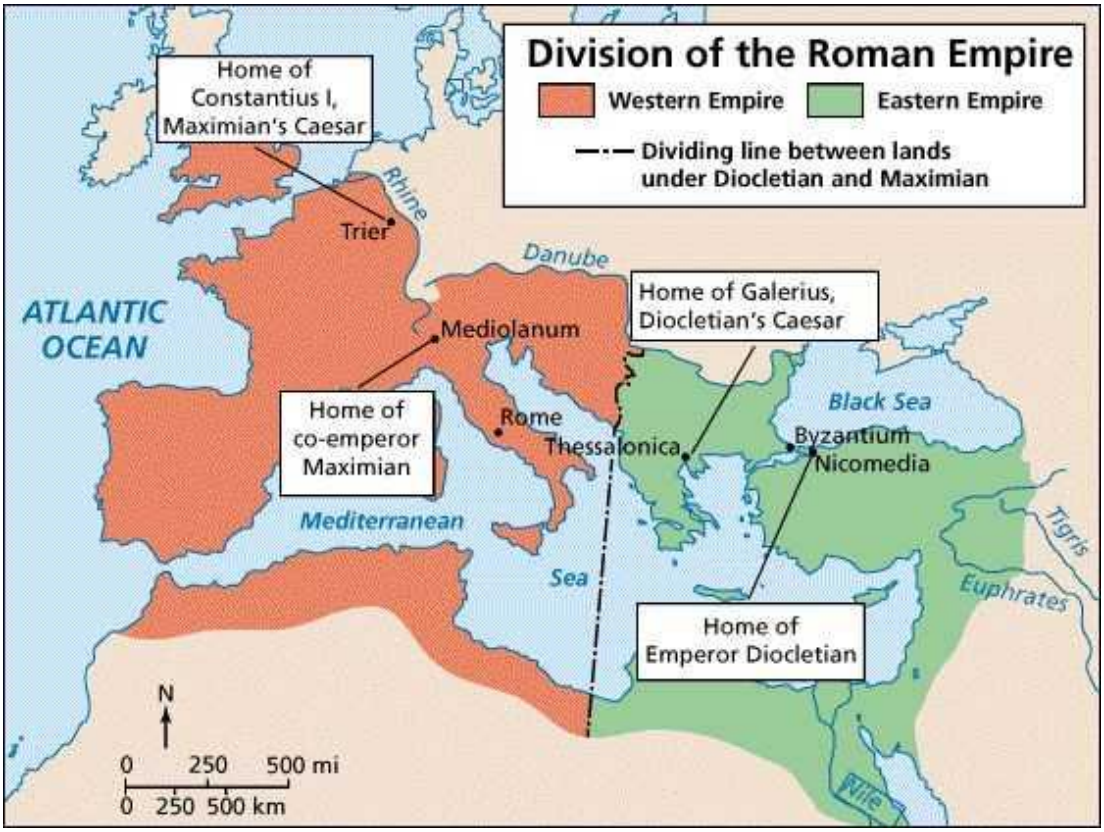
HARİTALAR

Harita 1: Bithynia Krallığı, Hellenistik Dönem.

Harita 2: Roma Dönemi Bithynia- Pontus Eyaleti.

Harita 3: Tetrarşi Yönetim Sisteminde Roma İmparatorluğu Başkentleri.

Harita 4: Diokletian Dönemi Roma Eyaletleri.

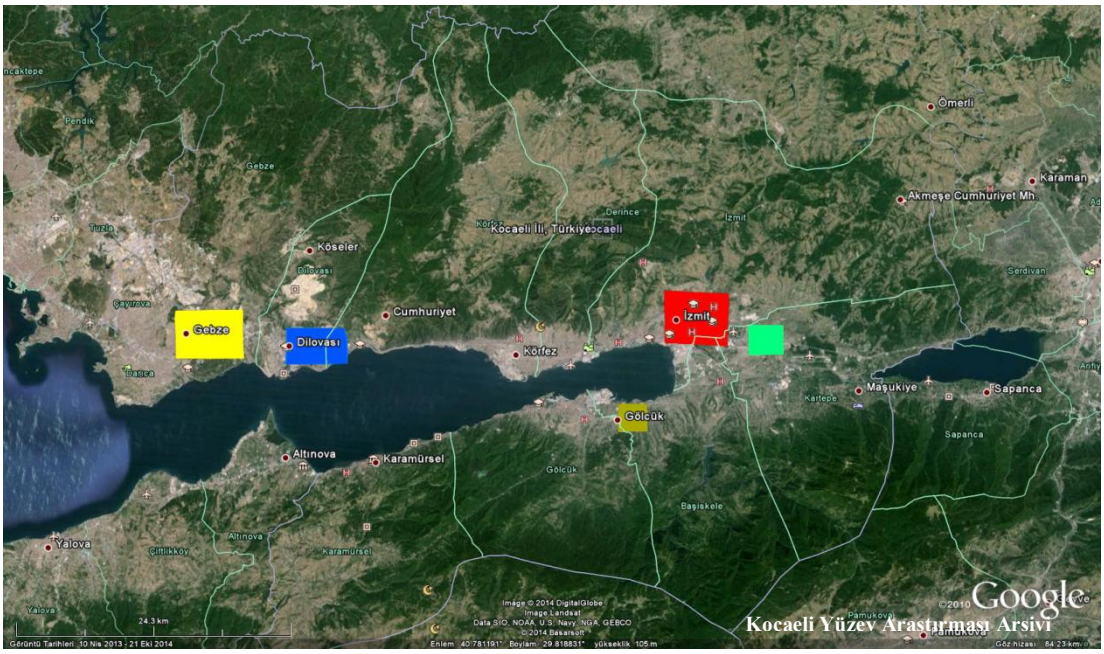

Harita 5: Konstantin Dönemi Roma İmparatorluğu.

Harita 6: Bizans İmparatorluğu.

RESİMLER

Resim 1: Hava Fotoğrafi Üzerinde Kocaeli Yüzey Araştırmasında (2005-2012) Pişirme Kaplarının Tespit Edildiği İlçeler.

Resim 2: Gebze'de Tespit Edilen Antik Yol Kalıntısı.

Resim 3: Gebze'de Tespit Edilen Duvar Kalıntısı.

Resim 4: Dilovası'nda Ele Geçen Geç Hellenistik- Erken Roma Dönemi Seramik Parçaları.

Resim 5: Dilovası'nda Tespit Edilen İşlik ve Yapı Kalıntıları.

Resim 6: Dilovası'nda Tespit Edilen İşlik Kalıntıları.

Resim 7: Nikomedia'dan Kadın Heykeli (İstanbul Arkeoloji Müzeleri)

Resim 8: Nikomedia Tiyatrosuna Ait Giriş Kalıntısı.

Resim 9: İzmit'te Yürütülen Yüzey Araştırmasında Ele Geçen Seramik Parçalarından Örnekler.

Resim 10: Gölcük, Manastır Alanı Adlı Mevki'de Tespit Edilen Duvar Kalıntıları.

Resim 11: Gölcük, Kilise Alanında Tespit Edilen Sırlı- Sırsız Seramikler.

Resim 12: Köseköy/ Kartepe, Antik Yol Kalıntısı.

Resim 13: İzmit'te Ele Geçen, Üzerinde İki Adet Kabın Bulunduğu Bir Ocağın Betimlendiği Model.

Tablo 1

Kat. No.	Lev. No	Kap Tipi	Hamur Rengi		İç Astar		Dış Astar	
01	I/1	T	5 YR 7/8	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
02	I/2	T	5 YR 6/6	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
03	I/3	T	5 YR 6/6	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
04	I/4	T	7,5 YR 6/3	Açık Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
05	I/5	T	5 YR 6/6	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
06	I/6	T	7,5 YR 6/4	Açık Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
07	II/7	T	2,5 YR 5/1	Kırmızımsı Gri	2,5 YR 5/6	Kırmızı	2,5 YR 5/6	Kırmızı
08	II/8	T	5 YR 6/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
09	II/9	T	5 YR 6/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
10	II/10	T	2,5 YR 5/6	Kırmızı	2,5 YR 5/6	Kırmızı	5 YR 6/6	Kırm. Sarı
11	II/11	T	10 YR 7/6	Açık Sar. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
12	II/12	T	5 YR 6/4	Açık Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
13	III/13	T	5 YR 6/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
14	III/14	T	5 YR 6/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
15	III/15	T	5 YR 6/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
16	III/16	T	5 YR 5/6	Sarımsı Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
17	III/17	T	5 YR 5/6	Sarımsı Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
18	III/18	T	5 YR 6/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
19	III/19	T	10 YR 4/1	Koyu Gri	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
20	IV/20	T	2,5 YR 5/8	Kırmızı	2,5 YR 6/6	Açık Kırmızı	2,5 YR 6/6	Açık Kırmızı
21	IV/21	T	10 YR 7/6	Açık Sar. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
22	IV/22	T	5 YR 6/6	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
23	IV/23	T	5 YR 7/6	Turuncu	5 YR 4/8	Kırm. Kahve	5 YR 5/3	Koyu Kırm. Kahve
24	IV/24	T	2,5 YR 5/6	Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
25	IV/25	T	5 YR 6/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
26	V/26	T	7,5 YR 5/8	Açık Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
27	V/27	T	7,5 YR 7/6	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
28	V/28	T	10 YR 6/6	Açık Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
29	V/29	T	7,5 YR 8/8	Açık Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
30	V/30	T	7,5 YR 6/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		7,5 YR 4/3	Kahverengi

Tablo 1 ***Devam***

Kat. No.	Lev. No	Kap Tipi	Hamur Rengi		İç Astar		Dış Astar	
31	V/31	T	5 YR 7/6	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
32	VI/32	T	2,5 YR 5/6	Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
33	VI/33	T	7,5 YR 7/6	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
34	VI/34	T	5 YR 4/8	Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
35	VI/35	T	5 YR 4/8	Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
36	VI/36	T	2,5 YR 6/6	Açık Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
37	VI/37	T	2,5 YR 6/6	Açık Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
38	VII/38	T	7,5 YR 5/4	Koyu Kahverengi	7,5 YR 5/8	Açık Kahve	7,5 YR 5/8	Açık Kahve
39	VII/39	T	7,5 YR 5/4	Koyu Kahverengi	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
40	VII/40	T	7,5 YR 6/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
41	VII/41	T	2,5 YR 6/8	Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
42	VIII/42	T	10 YR 7/6	Açık Sar. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
43	VIII/43	T	2,5 YR 6/8	Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
44	VIII/44	T	5 YR 5/6	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
45	VIII/45	T	7,5 YR 8/2	Açık Gri	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
46	VIII/46	T	7,5 YR 8/2	Açık Gri	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
47	VIII/47	T	10 YR 8/4	Açık Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
48	VIII/48	T	7,5 YR 6/6	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
49	VIII/49	T	7,5 YR 5/4	Kahverengi	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
50	IX/50	T	7,5 YR 5/2	Grimsi Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
51	IX/51	T	7,5 YR 7/3	Koyu Turuncu	7,5 YR 5/6	Açık Kahve	7,5 YR 5/6	Açık Kahve
52	IX/52	T	5 YR 6/6	Kırmızımsı Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
53	IX/53	T	7,5 YR 8/2	Açık Gri	7,5 YR 7/4	Koyu Turuncu	7,5 YR 6/4	Açık Kırm. Kahve
54	X/54	T	5 YR 6/4	Açık Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
55	X/55	T	7,5 YR 6/6	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
56	X/56	T	5 YR 6/4	Açık Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
57	X/57	T	5 YR 8/3	Pembe	2,5 YR 7/1	Açık Gri	2,5 YR 7/1	Açık Gri
58	X/58	T	5 YR 6/8	Kırm. Sarı	5 YR 6/6	Kırm. Sarı	5 YR 6/6	Kırm. Sarı
59	X/59	T	2,5 YR 5/8	Kırmızı	7,5 YR 4/2	Kahverengi	7,5 YR 4/2	Kahverengi
60	XI/60	T	5 YR 7/6	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	

Tablo 1 ***Devam***

Kat. No.	Lev. No	Kap Tipi	Hamur Rengi		İç Astar		Dış Astar	
61	XI/61	T	5 YR 7/8	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
62	XI/62	T	2,5 YR 5/8	Açık Kahve	2,5 Y 7/4	Açık Sarı	2,5 Y 7/4	Açık Sarı
63	XI/63	T	10 YR 7/3	Koyu Sarı	10 YR 6/4	Koyu Sarı	10 YR 6/4	Koyu Sarı
64	XI/64	T	5 YR 7/8	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
65	XI/65	T	7,5 YR 4/3	Kahverengi	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
66	XI/66	T	5 YR 8/2	Açık Gri	10 YR 5/3	Koyu Sar. Kahve	10 YR 5/3	Koyu Sar. Kahve
67	XII/67	T	2,5 YR 8/6	Sarı	2,5 YR 8/8	Sarı	2,5 YR 8/8	Sarı
68	XII/68	T	5 YR 5/8	Açık Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
69	XII/69	T	2,5 YR 5/6	Kırmızı	5 Y 4/1	Koyu Gri	5 Y 4/1	Koyu Gri
70	XII/70	T	2,5 YR 5/6	Kırmızı	Hamur Rengi		2,5 YR 4/6	Kırmızı
71	XII/71	T	5 YR 6/6	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
72	XII/72	T	5 YR 6/6	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
73	XIII/73	T	2,5 YR 7/1	Açık Gri	2,5 YR 4/1	Sarımsı Gri	2,5 YR 4/1	Sarımsı Gri
74	XIII/74	T	10 YR 6/1	Gri	10 YR 4/1	Koyu Gri	10 YR 4/1	Koyu Gri
75	XIII/75	T	5 YR 4/1	Koyu Gri	5 YR 2,5/1	Siyah	5 YR 2,5/1	Siyah
76	XIII/76	T	7,5 YR 8/2	Açık Gri	7,5 YR 5/2	Grimsi Kahve	7,5 YR 5/2	Grimsi Kahve
77	XIV/77	T	5 YR 7/6	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
78	XIV/78	GÜ	5 YR 7/8	Turuncu	2,5 YR 4/1	Sarımsı Gri	5 YR 3/3	Koyu Kırm. Kahve
79	XIV/79	GÜ	10 YR 5/8	Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
80	XIV/80	GÜ	5 YR 6/4	Açık Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
81	XIV/81	GÜ	7,5 YR 7/4	Pembe	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
82	XIV/82	GÜ	7,5 YR 7/4	Pembe	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
83	XV/83	GÜ	7,5 YR 4/4	Kahverengi	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
84	XV/84	GÜ	5 YR 5/6	Sarımsı Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
85	XV/85	GÜ	5 YR 5/6	Sarımsı Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
86	XV/86	GÜ	5 YR 6/6	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
87	XV/87	GÜ	5 YR 6/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
88	XVI/88	GÜ	7,5 YR 5/4	Kahverengi	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
89	XVI/89	GÜ	5 YR 6/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
90	XVI/90	GÜ	5 Y 8/1	Açık Gri	10 YR 8/8	Sarı Turuncu	10 YR 8/8	Sarı Turuncu

Tablo 1 ***Devam***

Kat. No.	Lev. No	Kap Tipi	Hamur Rengi		İç Astar		Dış Astar	
91	XVI/91	GÜ	7,5 YR 7/3	Koyu Turuncu	7,5 YR 3/2	Kahve Siyah	7,5 YR 3/2	Kahve Siyah
92	XVII/92	TV	2,5 YR 5/6	Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
93	XVII/93	TV	7,5 YR 7/2	Açık Gri	7,5 YR 6/6	Turuncu	7,5 YR 6/6	Turuncu
94	XVII/94	TV	7,5 YR 7/3	Koyu Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
95	XVII/95	TV	7,5 YR 8/6	Açık Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
96	XVII/96	TV	10 YR 5/4	Koyu Sar. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
97	XVIII/97	TV	5 YR 5/3	Kırm. Kahve	5 YR 2,5/2	Koyu Kırm. Kahve	5 YR 2,5/2	Koyu Kırm. Kahve
98	XVIII/98	TV	7,5 YR 6/3	Kahverengi	7,5 YR 3/2	Kahve Siyah	7,5 YR 3/2	Kahve Siyah
99	XVIII/99	TV	7,5 YR 4/4	Kahverengi	7,5 YR 3/2	Kahve Siyah	7,5 YR 3/2	Kahve Siyah
100	XVIII/100	TV	7,5 YR 7/4	Koyu Turuncu	7,5 YR 4/1	Kahve Gri	7,5 YR 4/1	Kahve Gri
101	XVIII/101	TV	2,5 YR 5/4	Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
102	XVIII/102	TV	10 YR 6/1	Gri	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
103	XIX/103	ET	5 YR 5/2	Grimsi Kahve	5 YR 6/6	Kırm. Sarı	5 YR 6/6	Kırm. Sarı
104	XIX/104	ET	5 YR 6/8	Turuncu	7,5 YR 4/6	Kahverengi	7,5 YR 4/6	Kahverengi
105	XIX/105	ET	7,5 YR 7/6	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
106	XIX/106	ET	7,5 YR 7/8	Kırm. Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
107	XIX/107	ET	10 YR 7/8	Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
108	XIX/108	ET	2,5 YR 4/8	Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
109	XX/109	ET	5 Y 7/2	Açık Gri	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
110	XX/110	ET	5 YR 5/2	Grimsi Kahve	5 YR 6/6	Kırm. Sarı	5 YR 6/6	Kırm. Sarı
111	XX/111	EGÜ	5 YR 5/6	Sarımsı Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
112	XX/112	EGÜ	2,5 YR 4/3	Kırm. Kahve	Hamur Rengi		5 YR 4/1	Koyu Gri
113	XX/113	EGÜ	2,5 YR 5/6	Kırmızı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
114	XXI/114	EGÜ	2,5 YR 5/6	Kırmızı	Hamur Rengi		5 YR 6/1	Gri
115	XXI/115	EGÜ	5 YR 5/4	Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
116	XXI/116	EGÜ	7,5 YR 5/3	Kahverengi	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
117	XXI/117	EGÜ	2,5 YR 5/6	Kırmızı	Hamur Rengi		5 YR 4/1	Koyu Gri
118	XXII/118	GM	7,5 YR 8/2	Gri	7,5 YR 7/2	Açık Gri	7,5 YR 7/2	Açık Gri
119	XXII/119	GM	2,5 YR 4/4	Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
120	XXII/120	GM	5 YR 7/8	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	

Tablo 1 ***Devam***

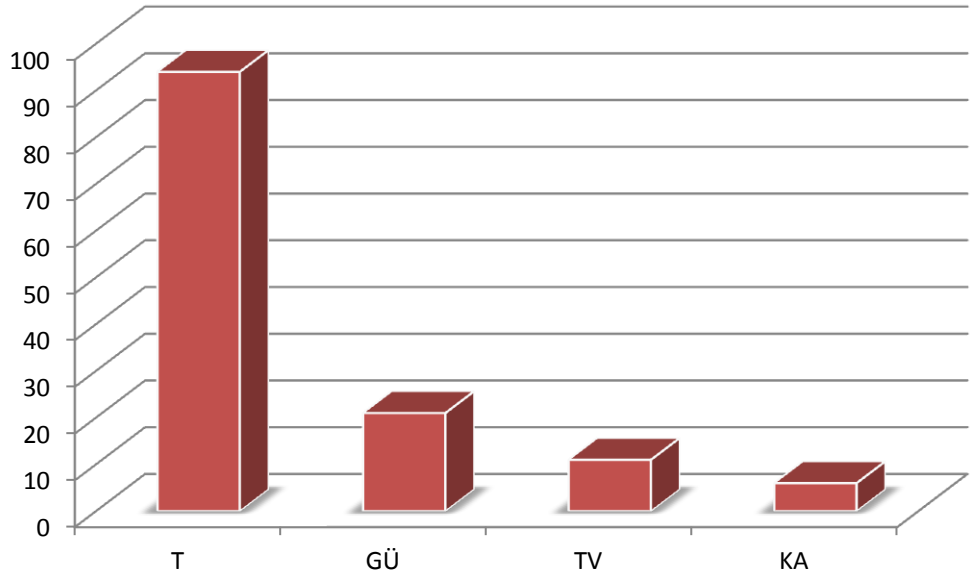
Kat. No.	Lev. No	Kap Tipi	Hamur Rengi		İç Astar		Dış Astar	
121	XXII/121	GM	10 YR 8/2	Açık Soluk Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
122	XXII/122	GM	5 YR 7/6	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
123	XXIII/123	GM	7,5 YR 7/6	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
124	XXIII/124	GM	7,5 YR 7/6	Turuncu	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
125	XXIII/125	GM	10 YR 8/2	Açık Soluk Turuncu	5 YR 7/6	Kırm. Sarı	10 YR 7/4	Açık Soluk Kahve
126	XXIII/126	GM	5 YR 6/4	Açık Kırm. Kahve	7,5 YR 7/8	Sarı Turuncu	7,5 YR 7/8	Sarı Turuncu
127	XXIV/127	KA	2,5 YR 7/4	Açık Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
128	XXIV/128	KA	7,5 YR 7/3	Koyu Turuncu	7,5 YR 7/8	Sarı Turuncu	7,5 YR 7/8	Sarı Turuncu
129	XXIV/129	KA	2,5 YR 7/4	Açık Sarı	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
130	XXV/130	KA	5 YR 4/4	Kırm. Kahve	Hamur Rengi		Hamur Rengi	
131	XXV/131	KA	10 R 5/6	Kırmızı	10 YR 7/3	Açık Soluk Kahve	10 YR 7/3	Açık Soluk Kahve
132	XXV/132	KA	7,5 YR 6/4	Açık Kahve	10 YR 8/3	Açık Soluk Kahve	10 YR 8/3	Açık Soluk Kahve

Tablo 2	MÖ		MS						
Kap Grubu	2. yüzyıl	1. yüzyıl	1. yüzyıl	2. yüzyıl	3. yüzyıl	4. yüzyıl	5. yüzyıl	6. yüzyıl	7. yüzyıl ve sonrası
T 1									
T 2									
T 3									
T 4									
T 5									
T 6									
T 7									
T 8									
T 9									
T 10									
T 11									
T 12									
T 13									
T 14									
T 15									
T 16									
T 17									
T 18									
T 19									
T 20									
T 21									

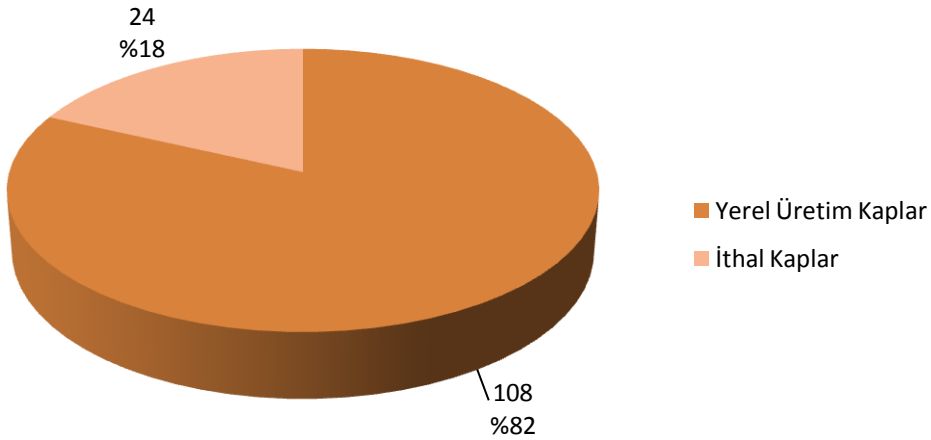
Tablo 3	MÖ		MS						
Kap Grubu	2. yüzyıl	1. yüzyıl	1. yüzyıl	2. yüzyıl	3. yüzyıl	4. yüzyıl	5. yüzyıl	6. yüzyıl	7. yüzyıl ve sonrası
GÜ 1									
GÜ 2									
GÜ 3									
GÜ 4									
GÜ 5									
TV 1									
TV 2									
TV 3									
TV 4									
ET 1									
ET 2									
ET 3									
EGÜ 1									
GM 1									
GM 2									
GM 3									
GM 4									
KA 1									
KA 2									
KA 3									
KA 4									
KA 5									
KA 6									

GRAFİKLER

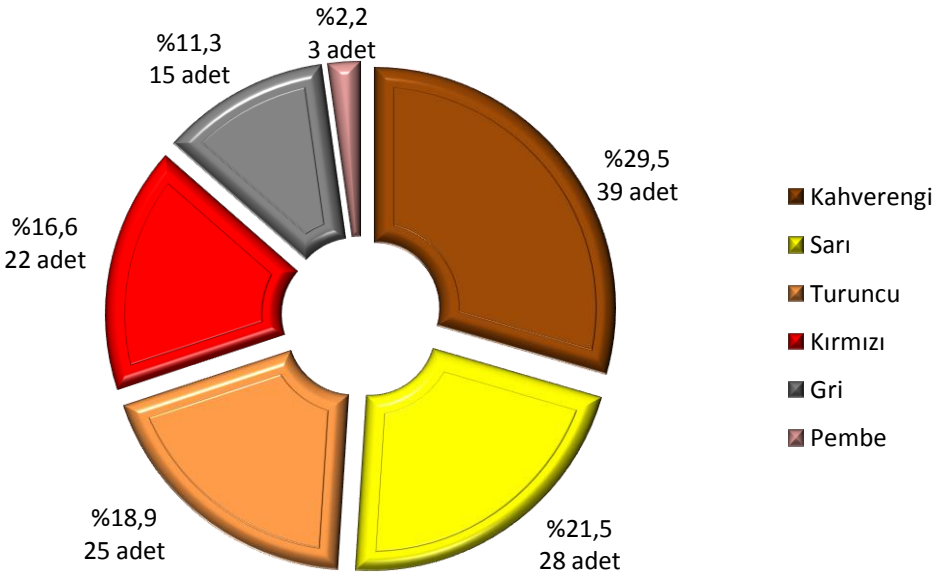
Grafik 1: Nikomedia Pişirme Kaplarının Buluntu Miktarları.

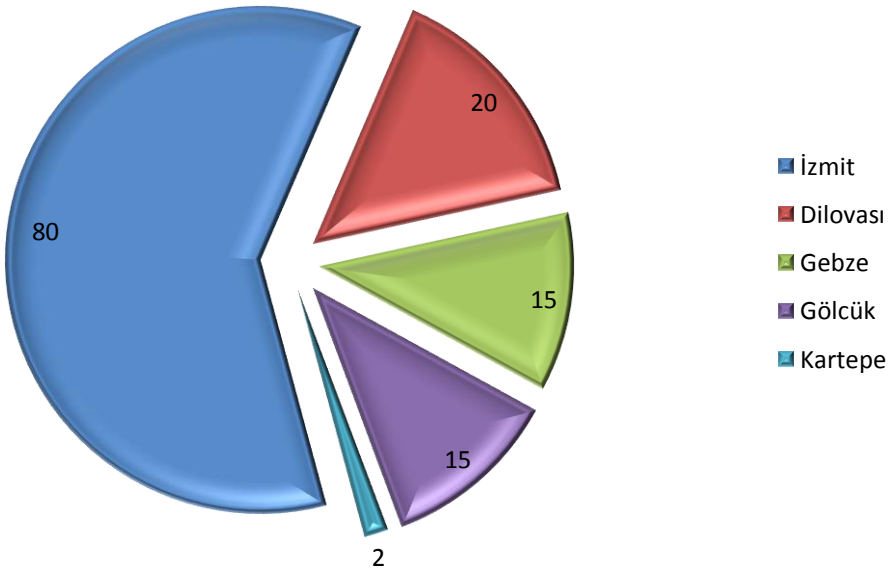
Grafik 2: Nikomedia, Yerel ve İthal Pişirme Kaplarının Oranı.

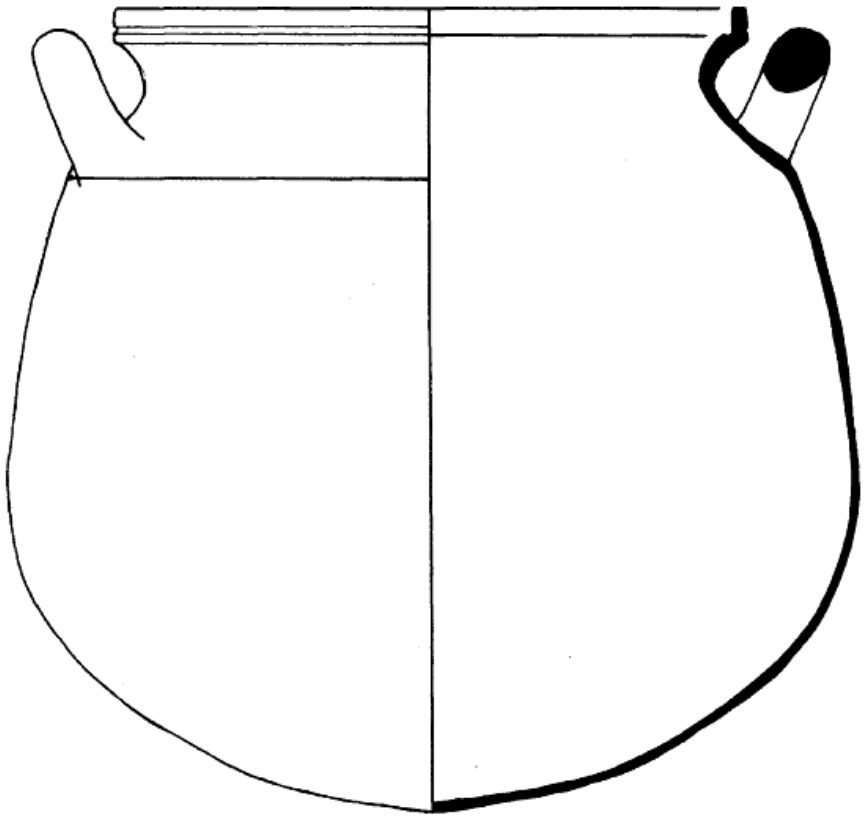
Grafik 3: Nikomedia Pişirme Kaplarının Hamur ve Astar Renklerinin Kullanım Oranı.

Grafik 4: Nikomedia ve Çevresinde Tespit Edilen Pişirme Kaplarının Buluntu Miktarlarına Göre Coğrafi Dağılımları.

FİGÜRLER

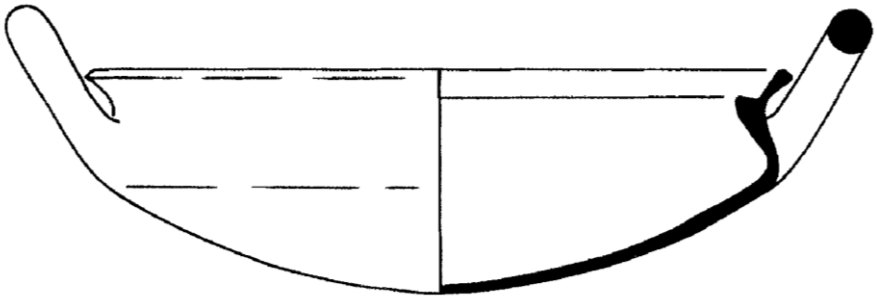
Figür 1: Atina Agorası'nda ele geçen, MÖ 5. yüzyıl başlarından MS 1. yüzyıla değin kullanım gören tencere form örneği.

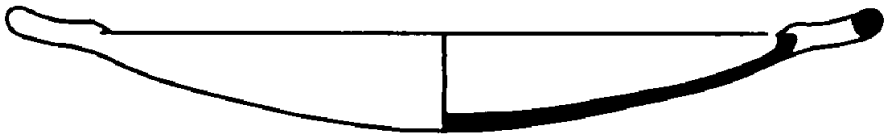
Figür 2: Atina Agorası'nda tespit edilen Hellenistik Dönem tencere örnekleri.

Figür 3: Atina Agorası'nda tespit edilen tek kuplu tencere ve ocak örneği.

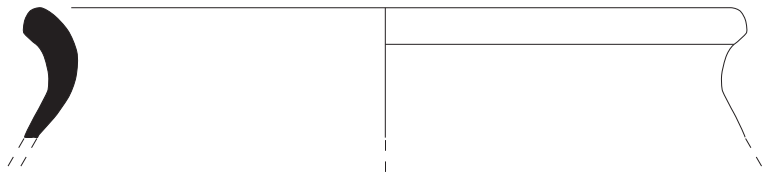
Figür 4: Atina Agorası'nda ele geçen, MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreğinden itibaren kullanılan güveç form örneği.

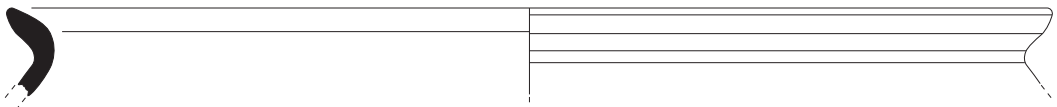
Figür 5: Atina Agorası'nda ele geçen, MÖ 5. yüzyıldan MÖ 3. yüzyıla değin kullanım gören, tavaların en erken örneği olduğu düşünülen form.

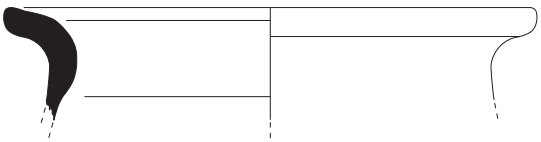
Figür 6: Hellenistik Dönem mangal, güveç ve tava örneklerinin kullanım şekilleri.

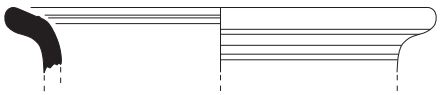
1

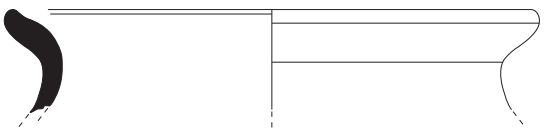
2

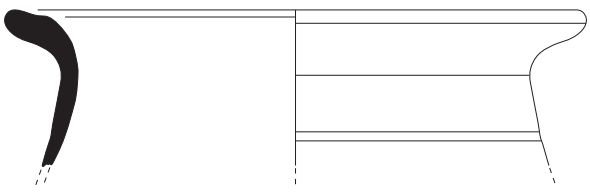
3

4

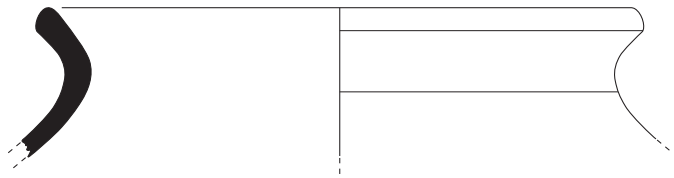

5

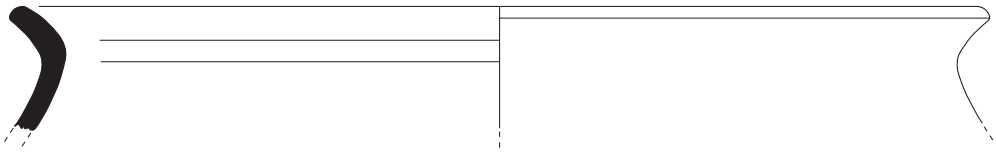

6

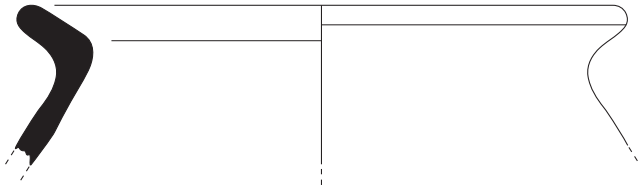
Levha I: T 1 Form Grubu (Kat. No. 01-06)

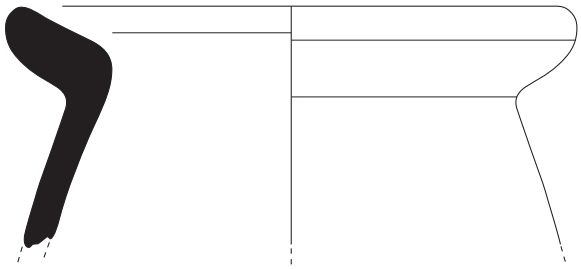
7

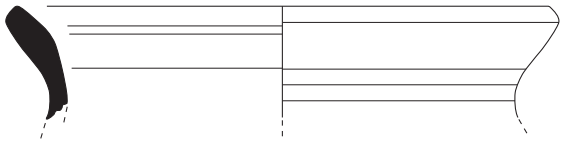
8

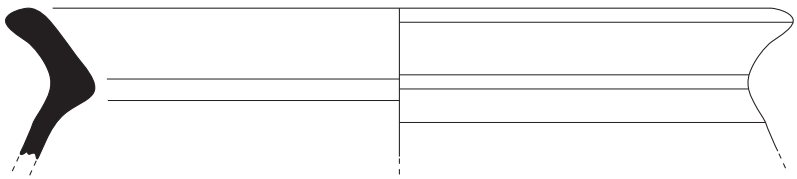
9

10

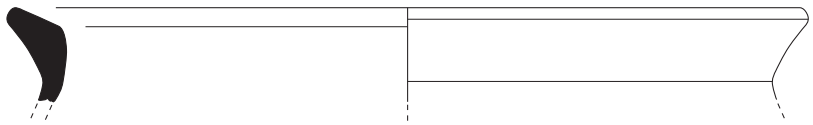

11

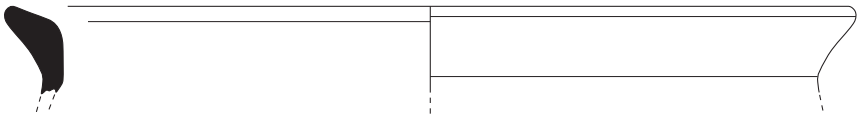

12

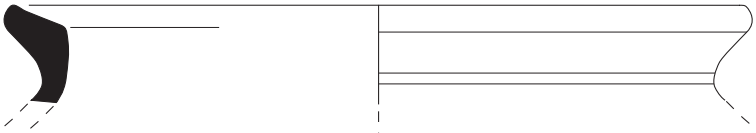
Levha II: T 2 Form Grubu (Kat. No. 07-12)

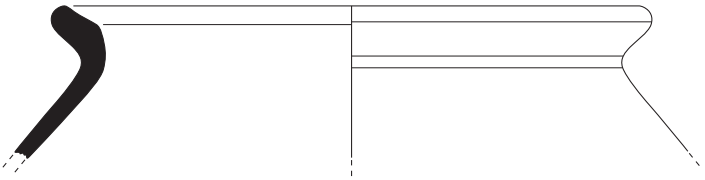
13

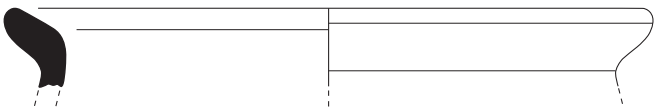
14

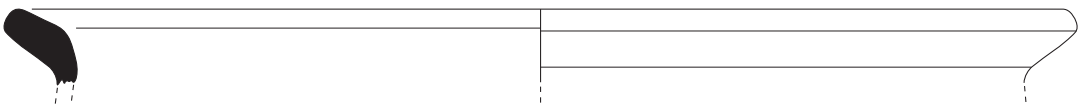
15

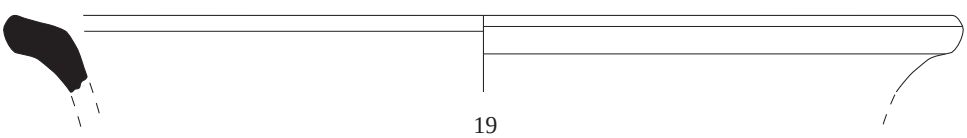
16

17

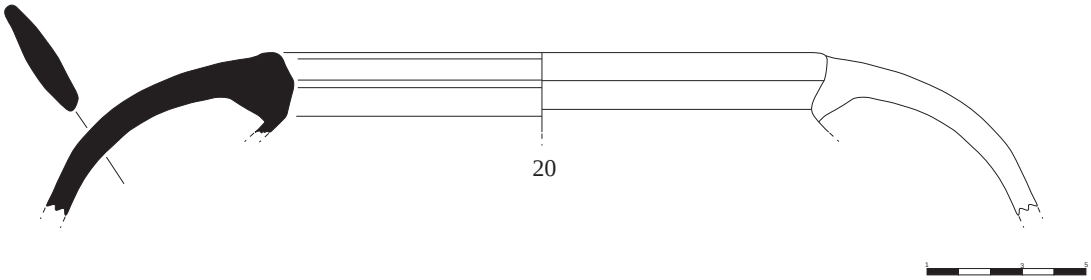
18

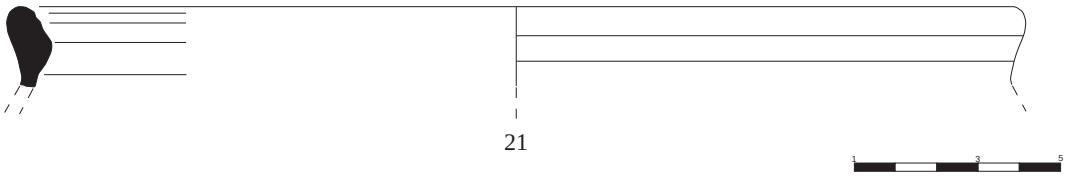
19

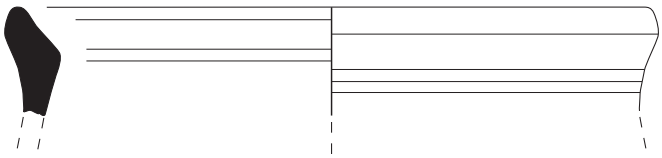
Levha III: T 3 Form Grubu (Kat. No. 13-19)

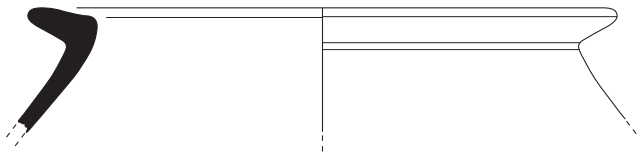
20

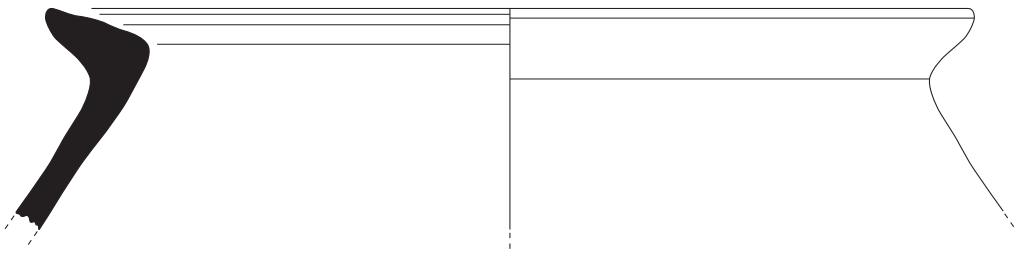
21

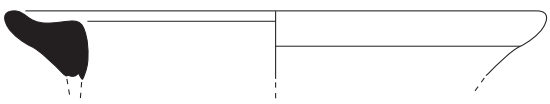
22

23

24

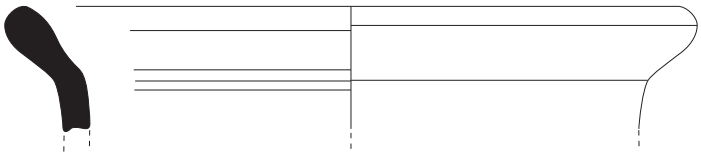

25

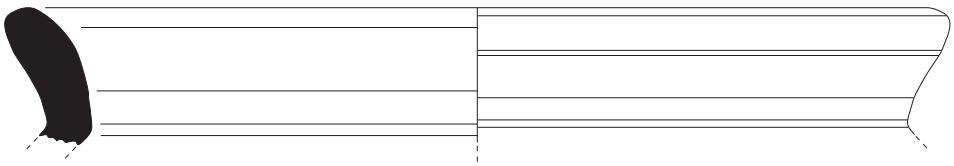
Levha IV: T 4 ve T 5 Form Grubu (Kat. No. 20-25)

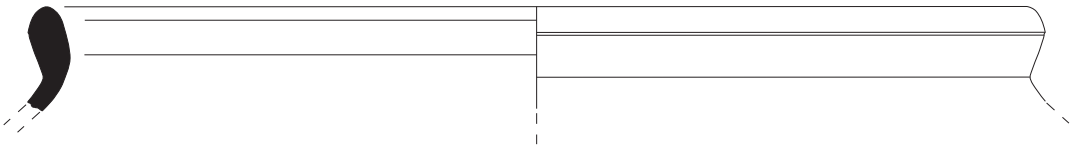
26

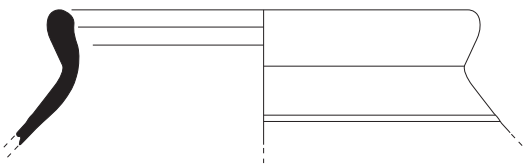
27

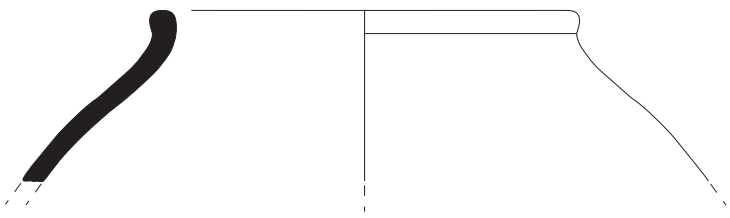
28

29

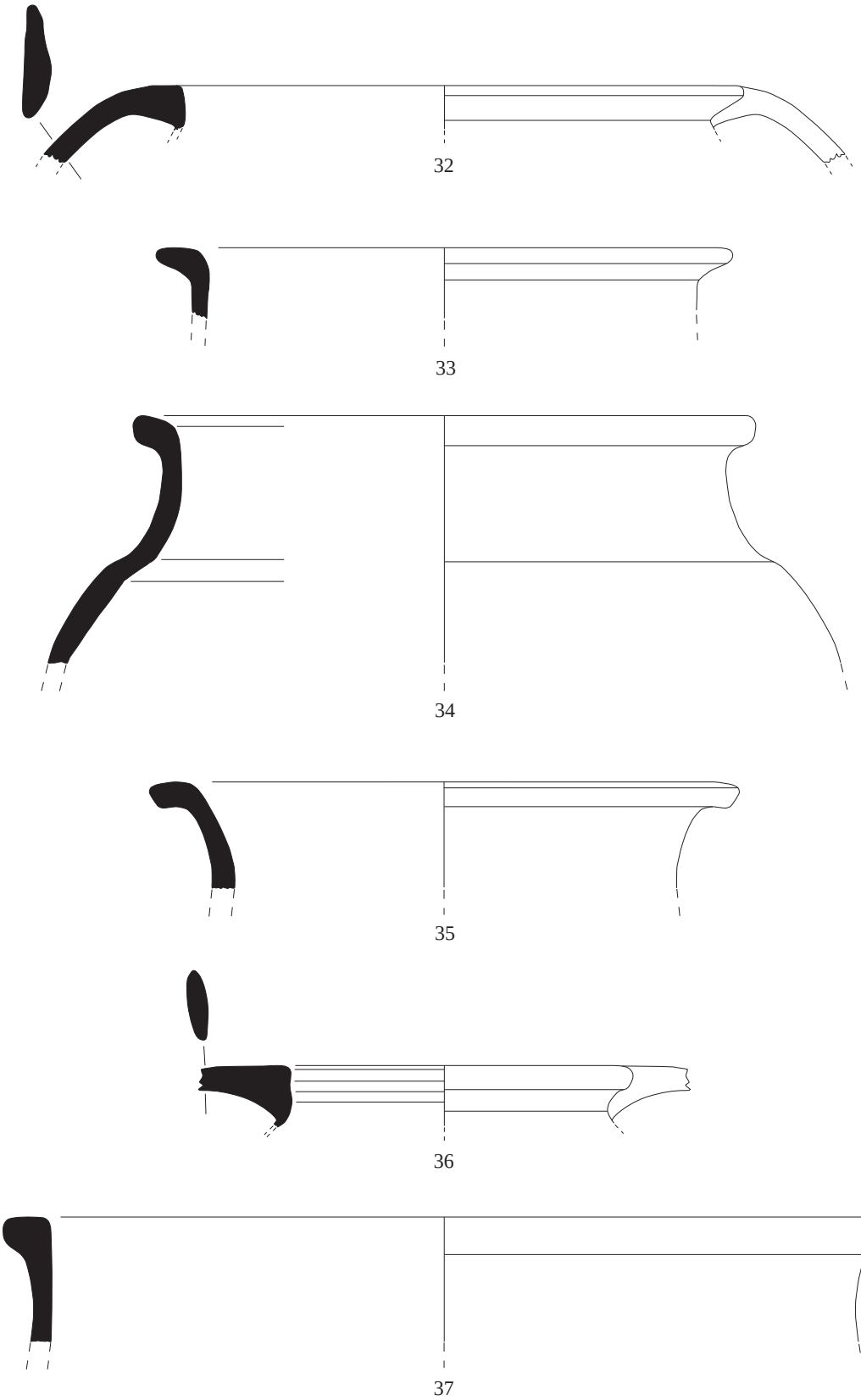

30

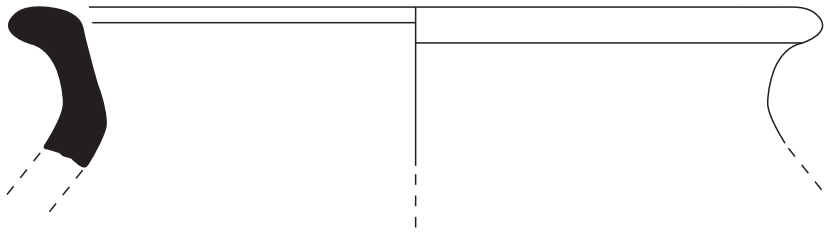

31

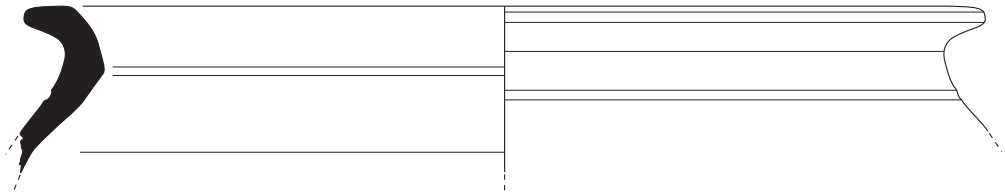
Levha V: T 6, T 7 ve T 8 Form Grubu (Kat. No. 26-31)

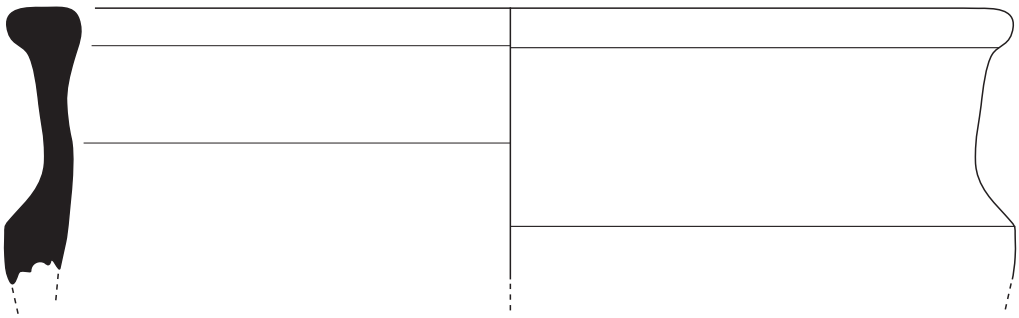
Levha VI: T 9 ve T 10 Form Grubu (Kat. No. 32-37)

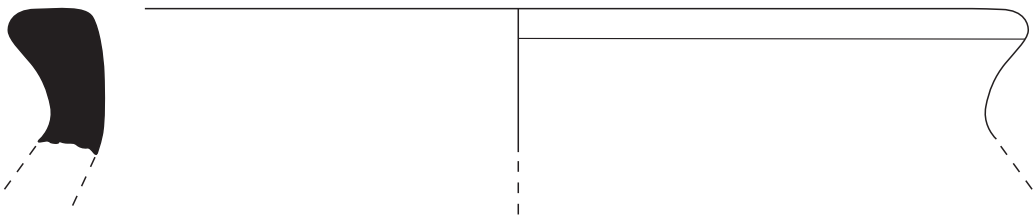
38

39

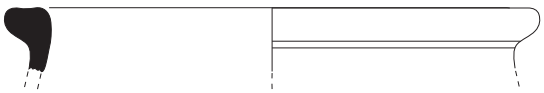

40

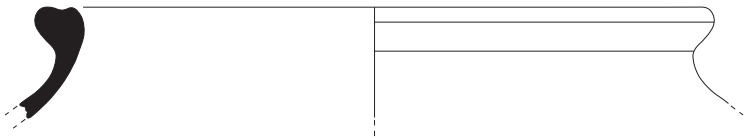

41

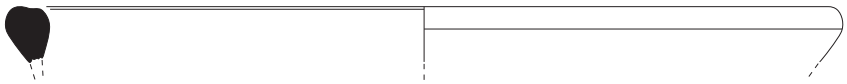
Levha VII: T 10 Form Grubu (Kat. No. 38-41)

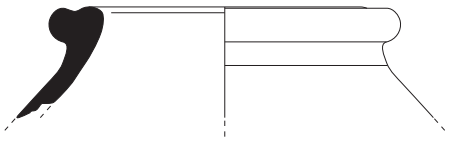
42

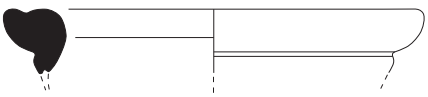
43

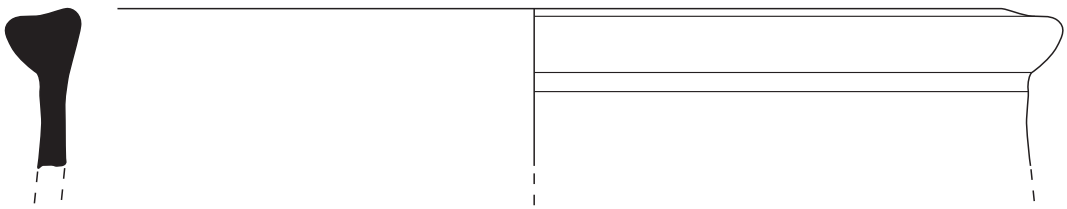
44

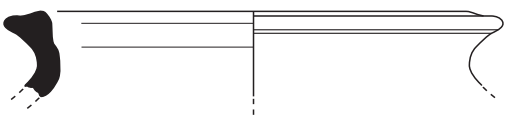
45

46

47

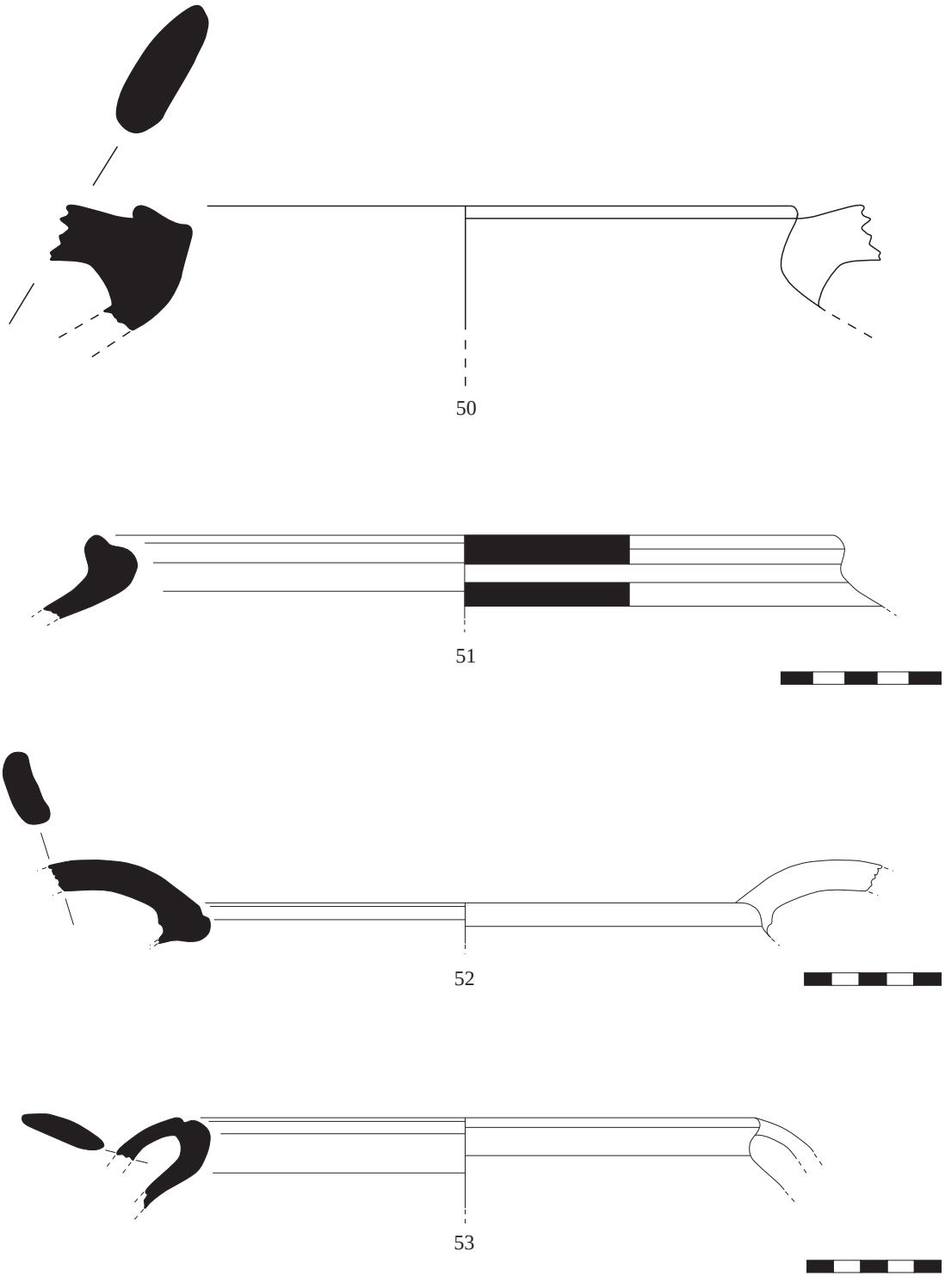

48

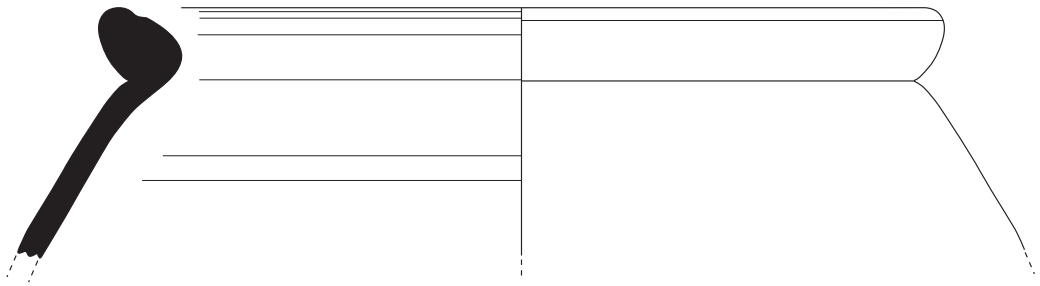

49

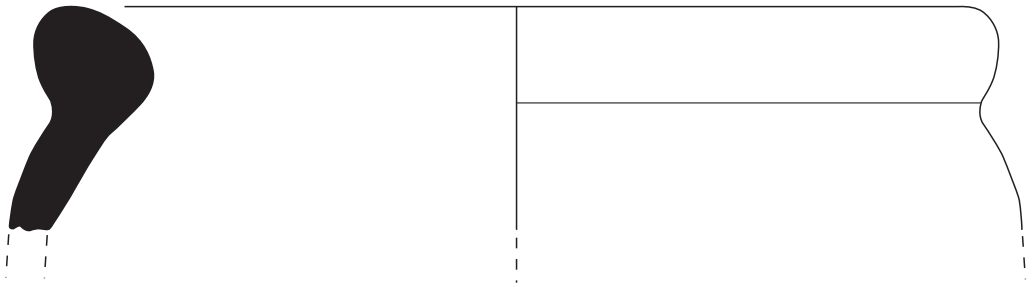
Levha VIII: T 11 Form Grubu (Kat. No. 42-49)

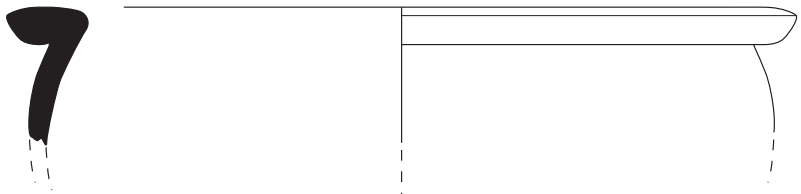
Levha IX: T 12 Form Grubu (Kat. No. 50-53)

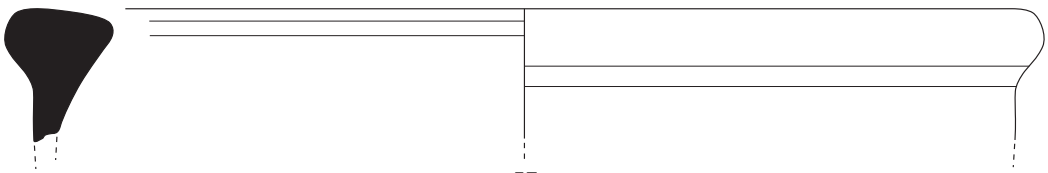
54

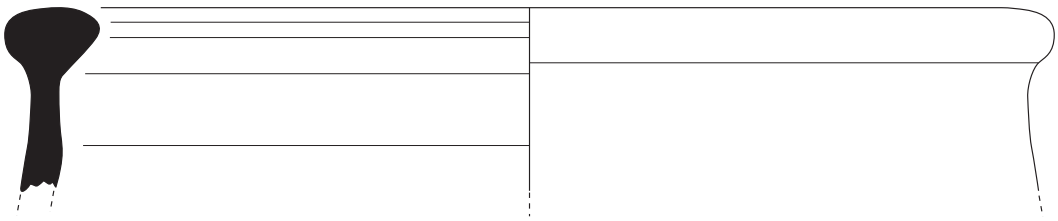
55

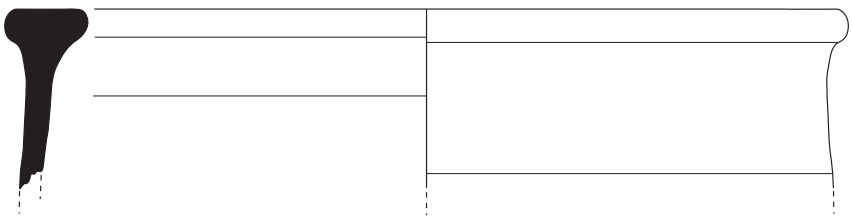
56

57

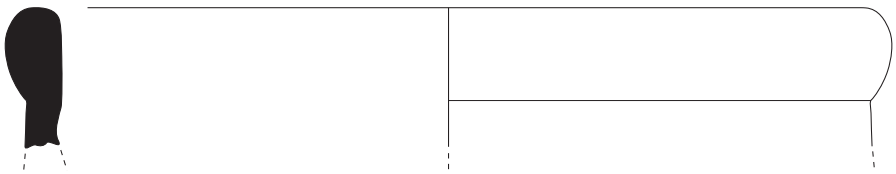

58

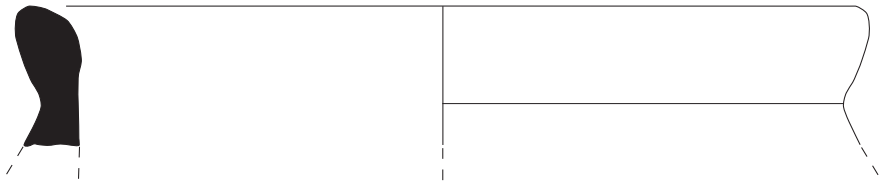

59

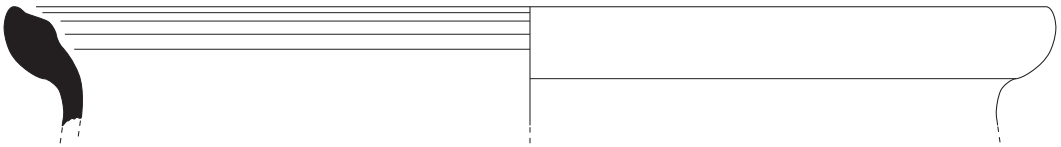
Levha X: T 13 ve T 14 Form Grubu (Kat. No. 54-59)

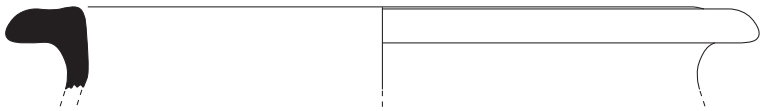
60

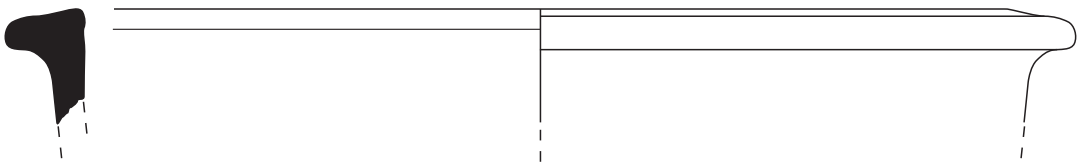
61

62

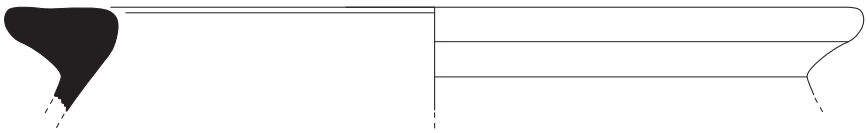
63

64

65

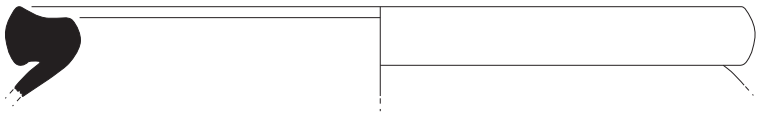
66

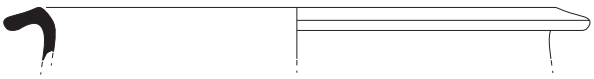
Levha XI: T 15 ve T 16 Form Grubu (Kat. No. 60-66)

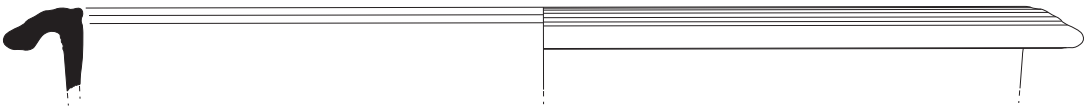
67

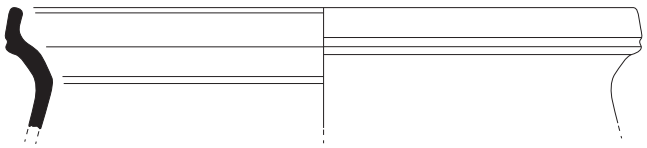
68

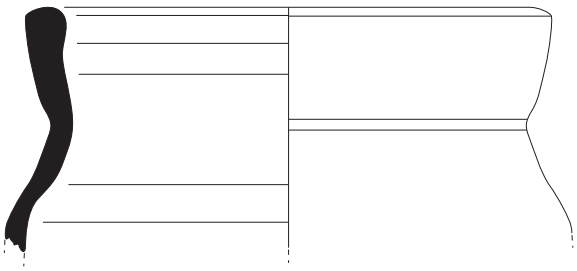
69

70

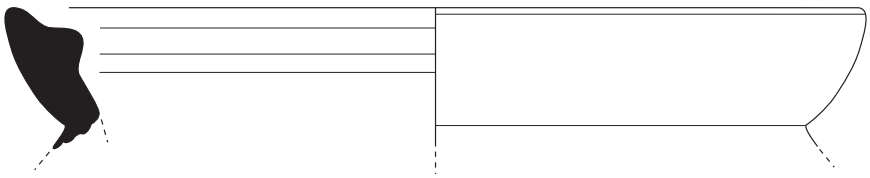

71

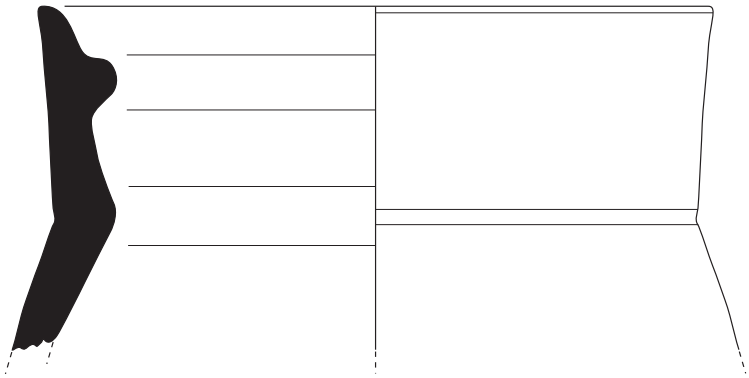

72

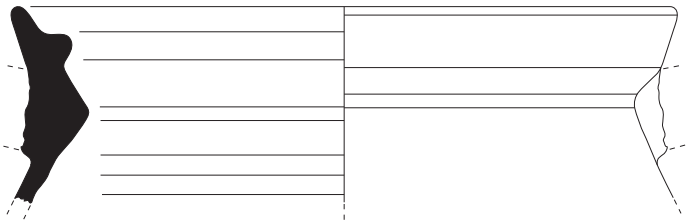
Levha XII: T 17, T 18 ve T 19 Form Grubu (Kat. No. 67-72)

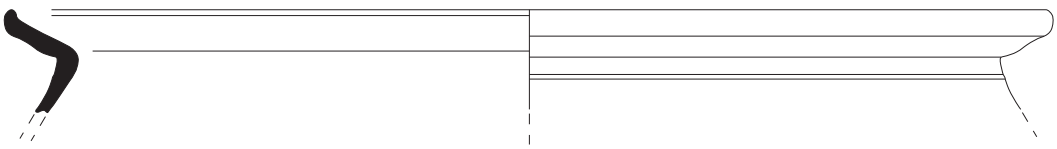
73

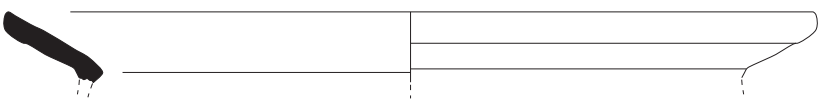
74

75

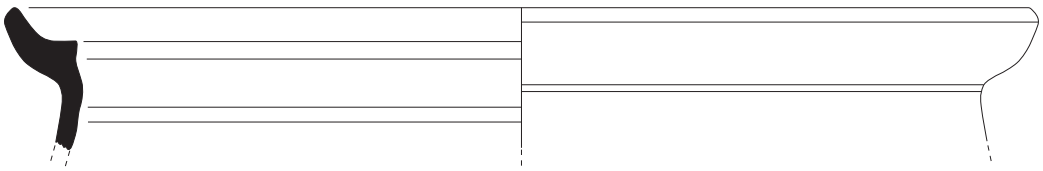
76

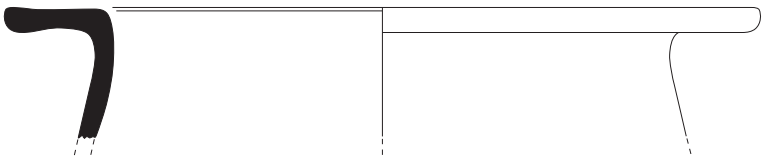
77

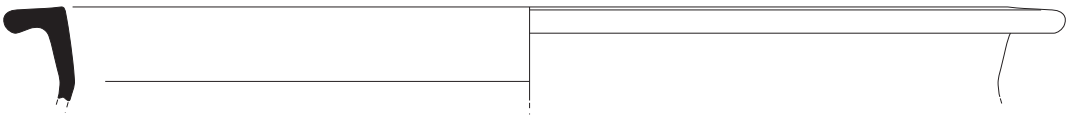
Levha XIII: T 20 ve T 21 Form Grubu (Kat. No. 73-77)

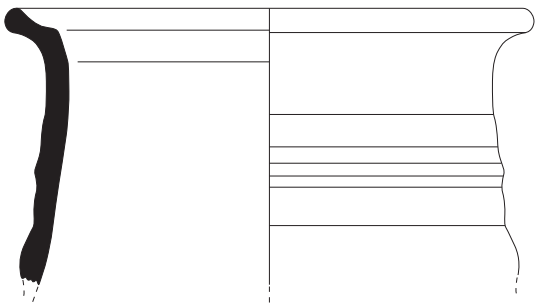
78

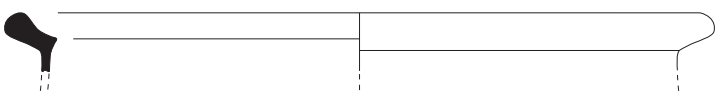
79

80

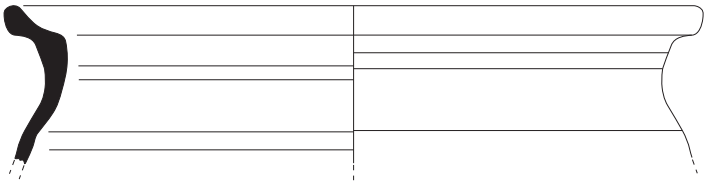

81

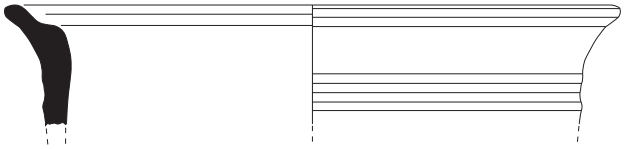

82

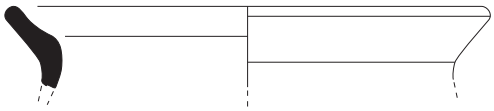
Levha XIV: GÜ 1, GÜ 2 ve GÜ 3 Form Grubu (Kat. No. 78-82)

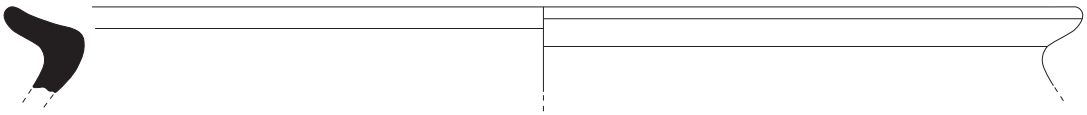
83

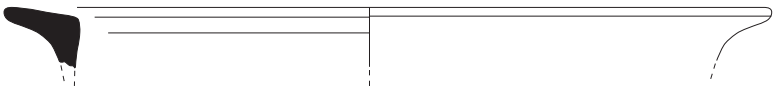
84

85

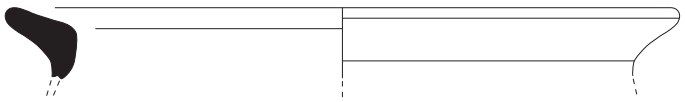

86

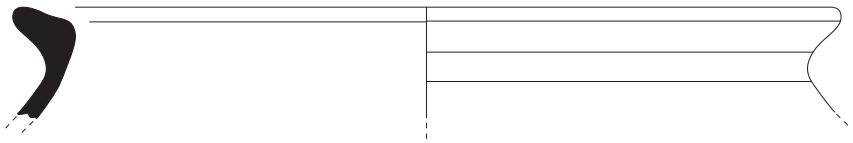

87

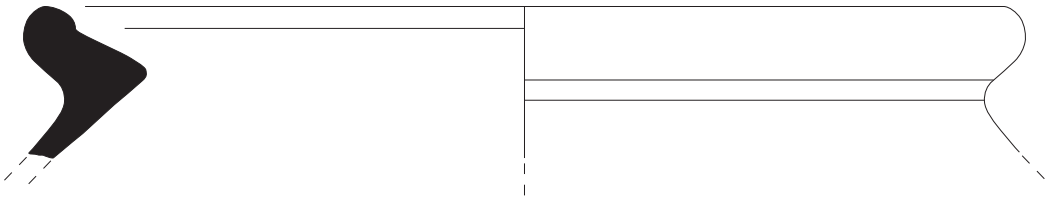
Levha XV: GÜ 3 ve GÜ 4 Form Grubu (Kat. No. 83-87)

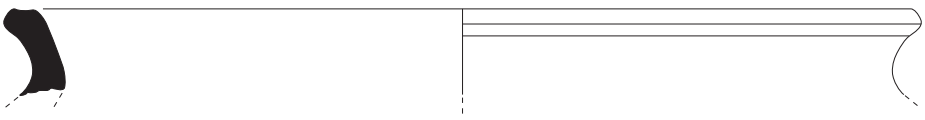
88

89

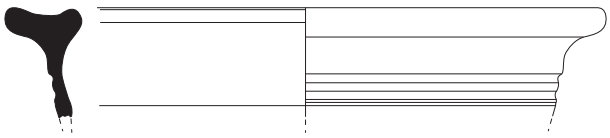

90

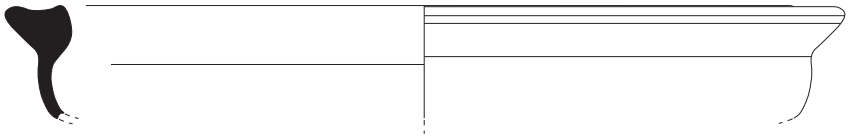

91

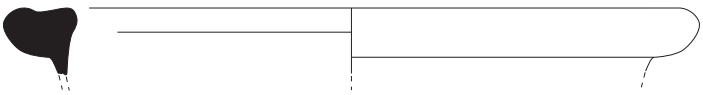
Levha XVI: GÜ 4 ve GÜ 5 Form Grubu (Kat. No. 88-91)

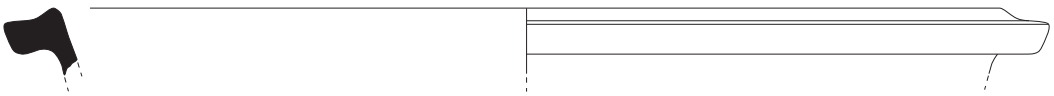
92

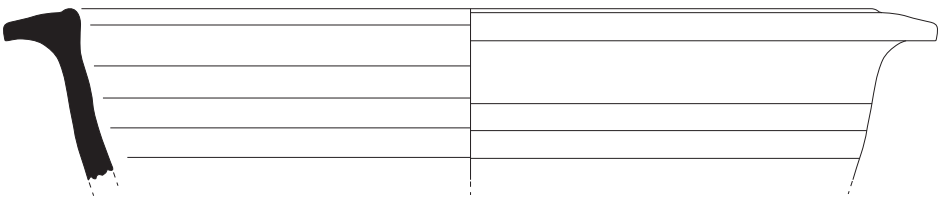
93

94

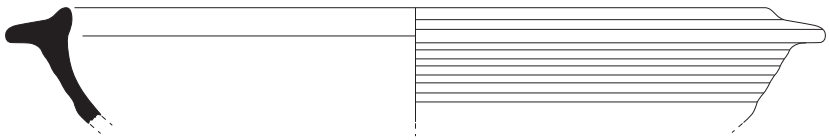

95

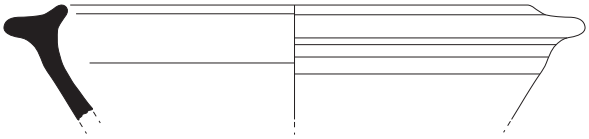

96

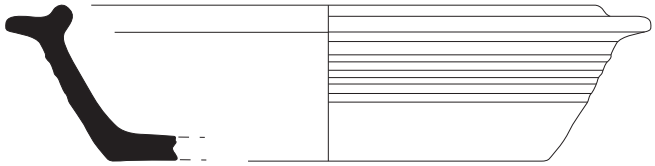
Levha XVII: TV 1, TV 2 ve TV 3 Form Grubu (Kat. No. 92-96)

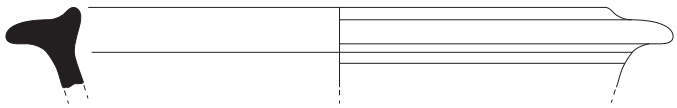
97

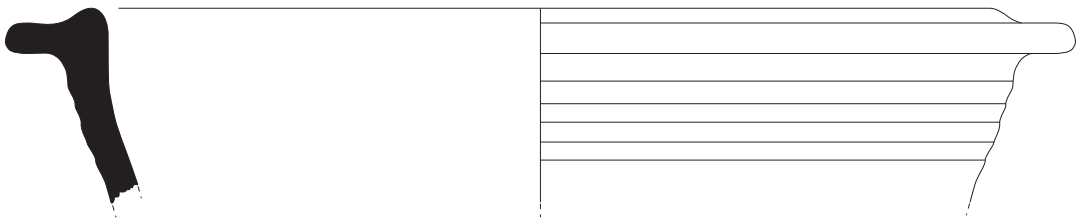
98

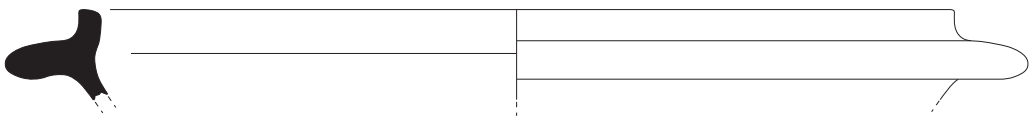
99

100

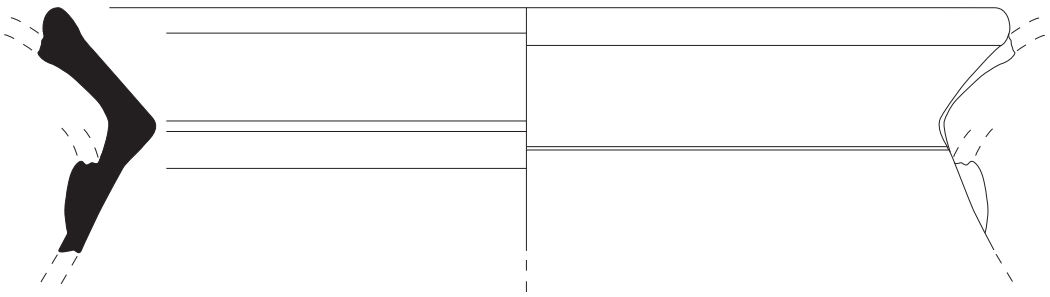

101

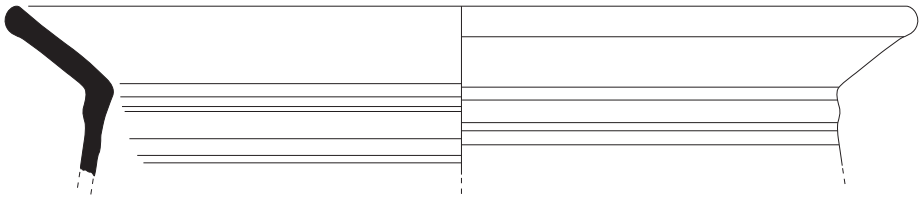

102

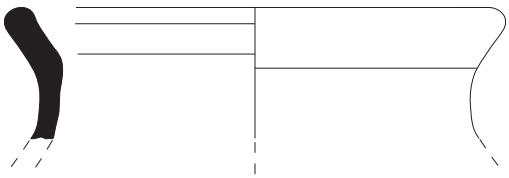
Levha XVIII: TV 3 ve TV 4 Form Grubu (Kat. No. 97-102)

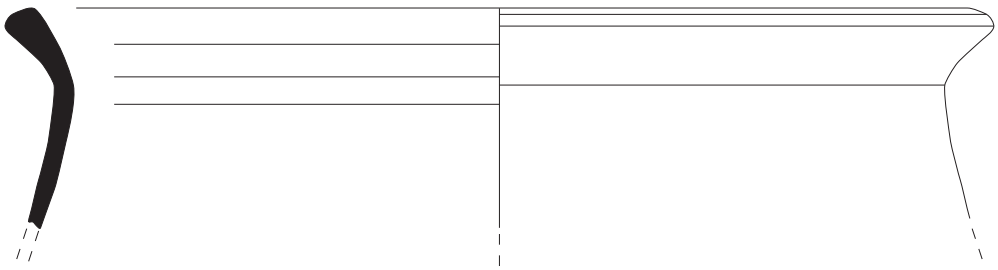
103

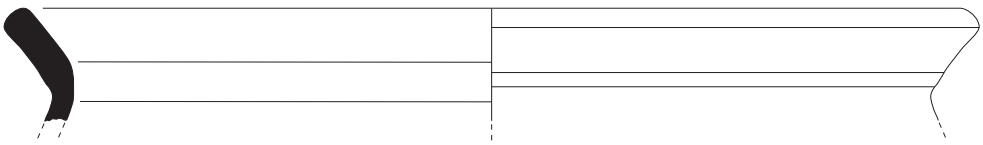
104

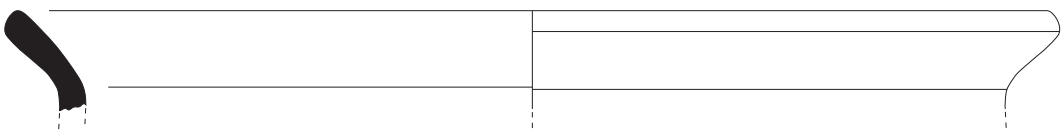
105

106

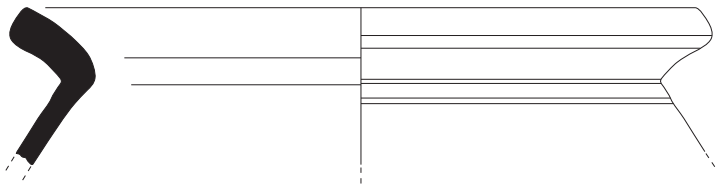

107

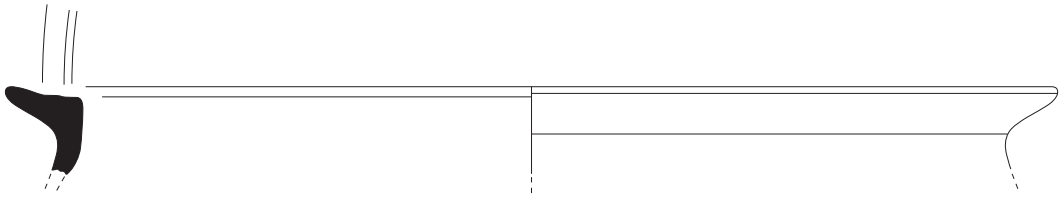

108

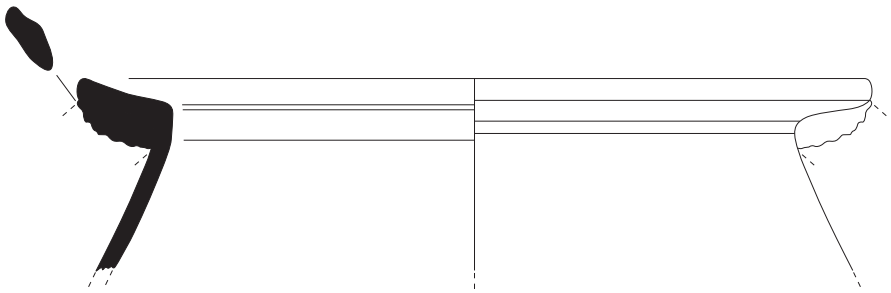
Levha XIX: ET 1, ET 2 ve ET 3 Form Grubu (Kat. No. 103-108)

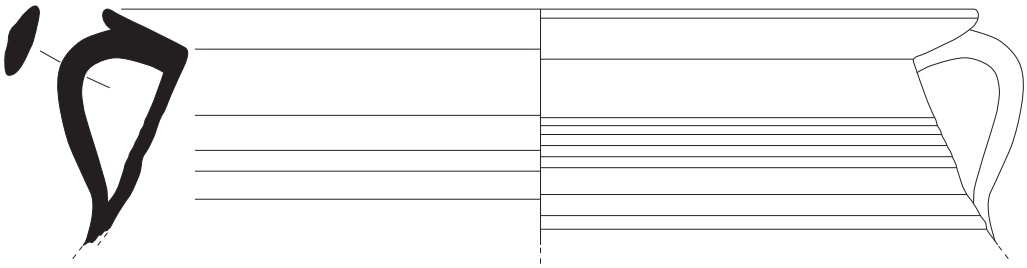
109

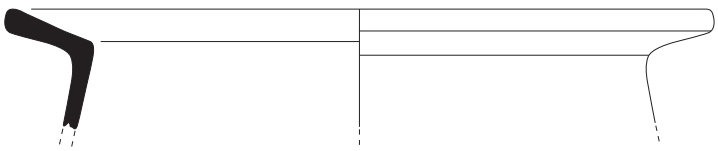
110

111

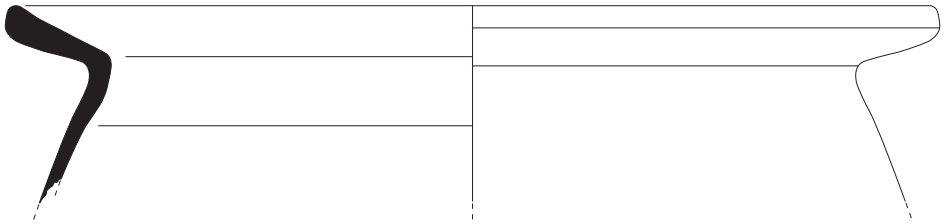

112

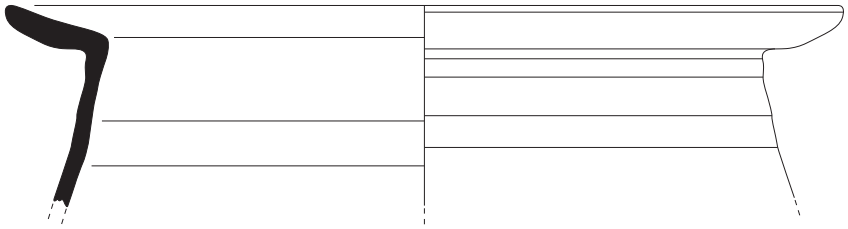

113

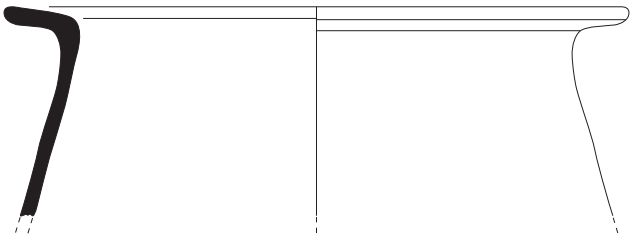
Levha XX: EGÜ 1 Form Grubu (Kat. No. 109-113)

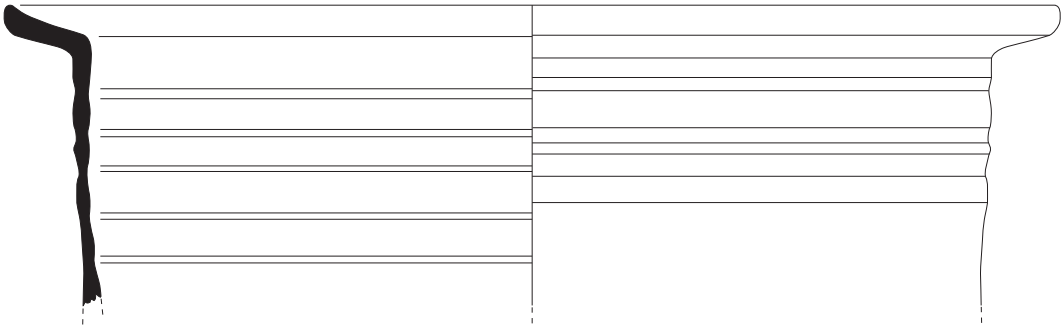
114

115

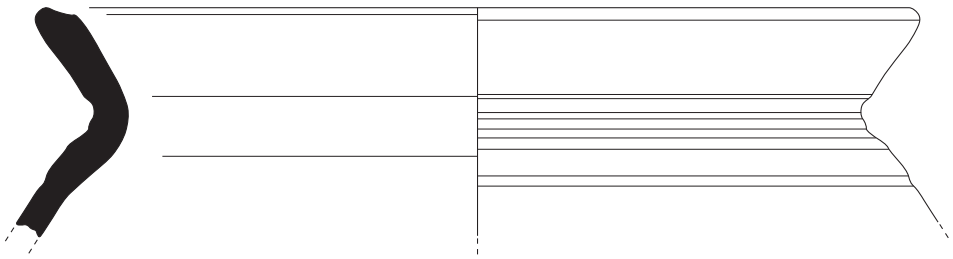

116

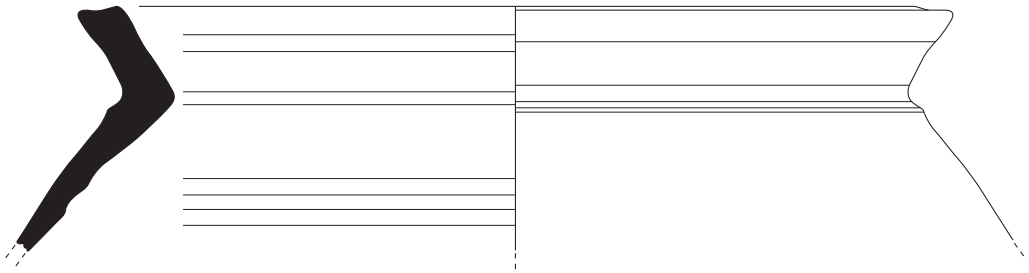

117

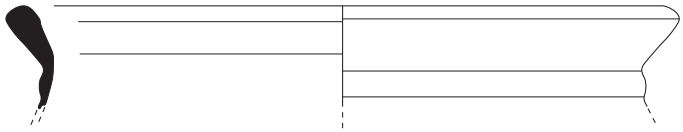
Levha XXI: EGÜ 1 Form Grubu (Kat. No. 114-117)

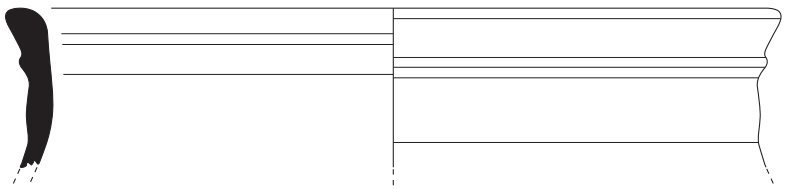
118

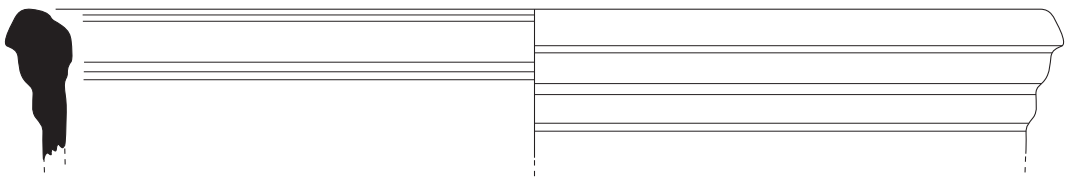
119

120

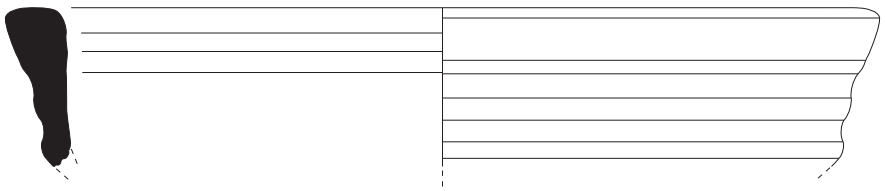

121

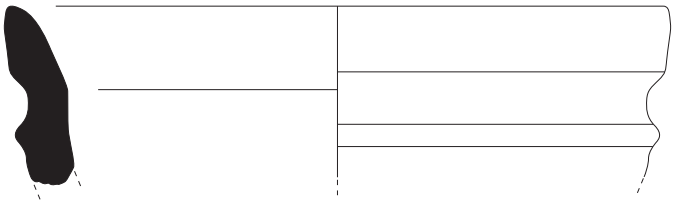

122

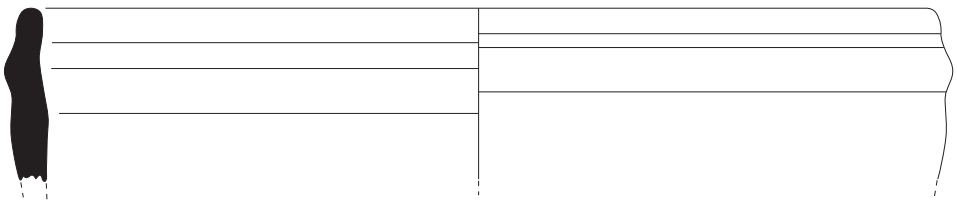
Levha XXII: GM 1, GM 2 ve GM 3 Form Grubu (Kat. No. 118-122)

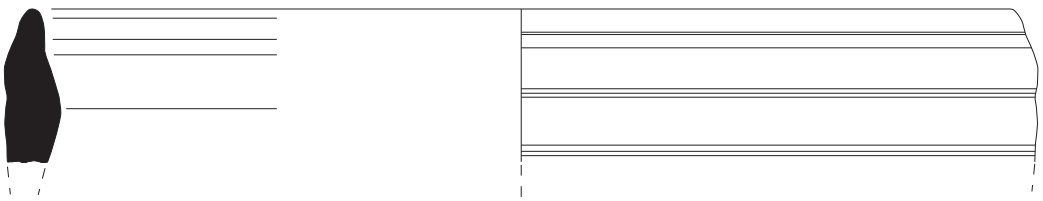
123

124

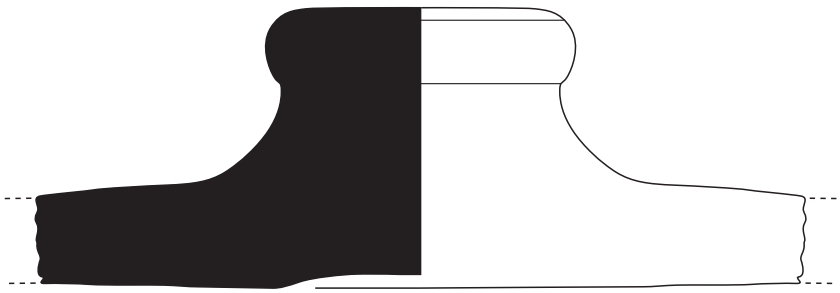

125

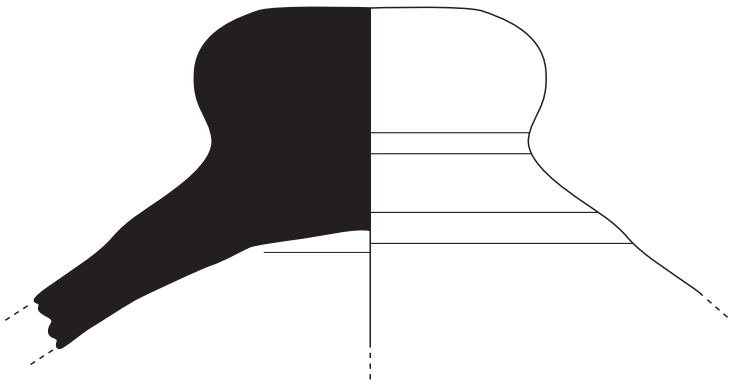

126

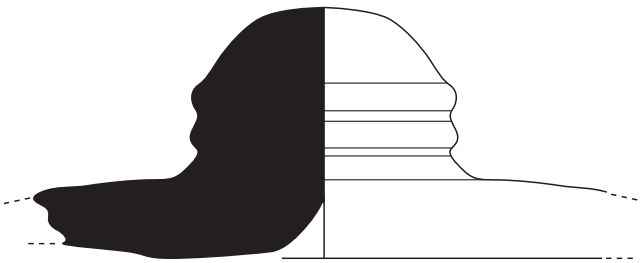
Levha XXIII: GM 3 ve GM 4 From Grubu (Kat. No. 123-126)

127

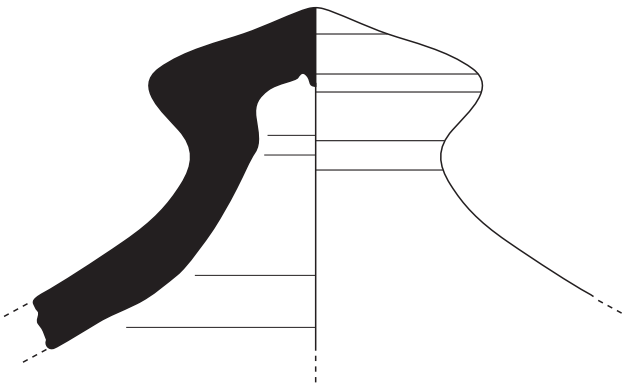

128

129

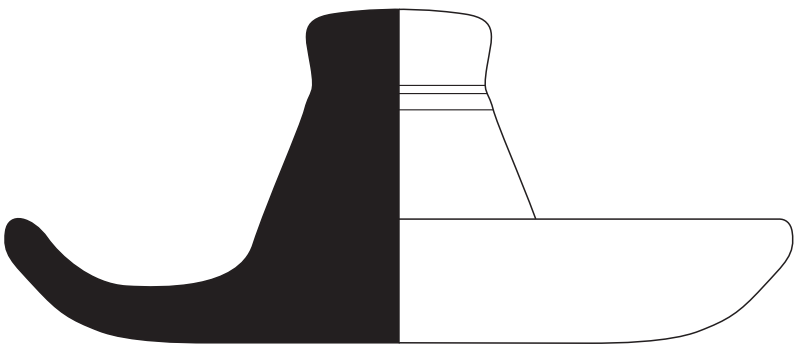
Levha XXIV: KA 1, KA 2 ve KA 3 Form Grubu (Kat. No. 127-129)

130

131

132

Levha XXV: KA 4, KA 5 ve KA 6 Form Grubu (Kat. No. 130-132)

ÖZGEÇMİŞ
EMRE EKİN

Doğumyeri ve tarihi : 23.05.1979 /İSTANBUL
E-mail **:** emrolog@gmail.com

LİSANS EĞİTİMİ

Üniversite	Fakülte	Bölüm	Süre (YIL)
Pamukkale Üniversitesi	Fen- Edebiyat Fakültesi	Arkeoloji	4
Lecce (Salento) Universitesi	Faculty of Science and Literature	Arkeoloji	1

YÜKSEK LİSANS EĞİTİMİ :

Universite	Enstitü	Bölüm	Süre (YIL)
Kocaeli Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Arkeoloji	Devam

KATILDIĞI KAZI ve ARAŞTIRMALAR

Tarih	Yer	Kazı/Araştırma Başkanı	ÇalışılanAlan
2005-2006	Laodikeia Kazısı	Pamukkale Üniversitesi/Prof. Dr. Celal Şimşek	Yüzey Araştırması/ Nekropol
2007-2009	Laodikeia Kazısı	Pamukkale Üniversitesi/Prof. Dr. Celal Şimşek	Nekropol Arazi Şefi/ Depo Şefi
2010-2014	Kocaeli İli ve İlçeleri Yüzey Araştırması	Kocaeli Universitesi Prof. Dr. Ayşe Çalık Ross	Arazi Şefi, Yüzey Araştırması Başkan Yrd.

HAZIRLADIĞI TEZLER

Tarih	Derece	Konu
2009	Lisans Tezi	Laodikeia Kuzey Nekropolü Freskli Mezar Kompleksi (E Açması) ve Buluntuları
2009-2014	Yüksek Lisans Tezi	Nikomedia ve Çevresinden Roma Dönemi Pişirme Kapları (Hazırlanıyor)

BİLDİRİLER VE YAYINLAR

Tarih	Yer	Başlık- Konu
10.05.2011	Kuzey ve Orta Anadolu'da M.Ö. 4. Ve M.S. 8. Yüzyıllar Arasında Seramik Buluntuları Uluslar arası Çalıştayı/ İzmir Sözlü Bildiri	Nikomedia Hellenistik ve Roma Dönemi Seramik Çalışmaları
05-09. 06. 2012	International Colloquium The Romans at the Black Sea During the Time of Augustus. The Evidence of Literary, Archeological and Numismatic Sources, Tulcea (Romania), 5th - 9thof June 2012 Poster Bildiri	Early imperial ceramics from the Black Sea region of Anatolia
15.03.2012	Hava Arkeolojisi Semineri	Hava Arkeolojisi
20-30.08.2012	First Aerial Archaeology Research and Training School	Hava Arkeolojisi Eğitimi
10-14.09.2014	European Association of Archaeologists 20th Annual Meeting Poster Bildiri	Nicomedia as a Commercial Centre: The Evidence of Late Roman Pottery Imports
16-18 Ekim 2014	İnsan- Kimlik- Mekan Bağlamında Zonguldak Sempozyumu, Zonguldak Sözlü Bildiri	Nikomedia ve Territoryumu Buluntuları Işığında Batı Karadeniz Roma Dönemi Pişirme Kapları
Basımda	BAR Bilimsel Makale	Hellenistic and Roman Pottery form Nicomedia
Basımda	BEU Sos. Bil. Dergisi Bilimsel Makale	Nikomedia ve Territoryumu Buluntuları Işığında Batı Karadeniz Roma Dönemi Pişirme Kapları

KATILDIĞI PROJELER

- 2011 yılı Kocaeli Üniversitesi Hızlı Destek Projesi No: 2011-101 HD "Nikomedia Seramik Değerlendirmeleri"

- 2012 yılı Kocaeli Üniversitesi Hızlı Destek Projesi No: 2012-103 HD "Hava Arkeolojisi Semineri 2012"

- 2013 yılı Kocaeli Üniversitesi BAP Destek Birimi, No: 2013- 001, "Kocaeli İli ve İlçeleri Yüzey Araştırmaları 2013 yılı Çalışmaları"

- 2013 yılı Gölcük Vizyon 2023- Kocaeli Üniversitesi BAP Destek Birimi; No: 2013-041, "Gölcük Arkeolojisi"

- 2013 yılı Kocaeli Üniversitesi Hızlı Destek Projesi; No: 2013-094, "Nikomedia Savunma (İç ve Dış Sur Sistemi) ve Su Sisteminin (Paşasuyu) Vaziyet Planının Çıkarılması ve Rölöve Çalışmaları."

- 2013-2014 Bahar Dönemi/ 2014-2015 Güz Dönemi, Gölcük Küçük Arkeologlar Projesi.

- 2014 yılı Kocaeli Üniversitesi Hızlı Destek Projesi: " Kocaeli'nin Karamürsel İlçesindeki Antik Yolların Harita Üzerine İşlenerek Güzergâhların Ortaya Çıkarılması".

DİLLER

İngilizce (Orta), İtalyanca (Orta)

BİLGİSAYAR PROGRAMLARI

Microsoft Office Application, Internet Application, FreeHand, AutoCAD**,** Photoshop